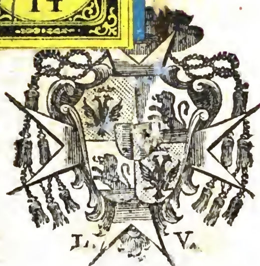

13. 14. B. 3

Digitized by Google

XII.13.3.

Digitized by Google

SACROSANCTI OECUMENICI,

ET GENERALIS

CONCILII TRIDENTINI.

Digitized by Google

CANONES, ET DECRETA
SACROSANCTI OECUMENICI,
ET GENERALIS
CONCILII
TRIDENTINI
SUB PAULO III, JULIO III,
ET PIO IV,
PONTIFICIBUS MAXIMIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Cum Patrum subscriptionibus
antehac ineditis.

ROMÆ MDCCXXXIII.

Typis, & sumptibus Hieronymi Mainardi.
Superiorum permissu.

Digitized by Google

Eĩno, & Rĩno Domino

LUDOVICO BELLUGA

S.R.E. CARDINALI,

ET HISPANIARUM PROTECTORI,

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

HIERONYMUS MAINARDI TYPOGRAPHUS FELICITATEM.

Ostquam meis è typis prodiit grandius Canonum, Decretorumque Sacrosancti Con-

Concilii Tridentini volumen, quod tantopere omnibus probatum fuit, censui hoc etiam minoris molis addendum, ut commodiùs sanctiones illæ ad manus esse possint. Expedit enim quammaximè eas omnium oculis assiduè obversari, ut tutissimam & credendi, & agendi normam teneant. Hanc verò accuratissimam, ut in votis mihi fuit, editionem Tibi, Eminentissime Princeps, nunc venerabundus offero; quod quidem meum consilium nullus, qui non laudet, erit. Quid enim antiquius Tibi fuit, dum

Cor-

Carthaginiensi præesses Ecclesiæ, quàm ut eum Te præberes vigilantissimum Pastorem, quem adeò optarunt Tridentini Patres? utque eum gregem ad pietatem, & virtutem ex eorum præscripto formares? Quid solicitiùs tuas occupavit curas, postquam ad Sacram Purpuram (licèt reluctans) a sapientissimo Pontifice Clemente XI evectus, Romæ consedisti Hispanorum Regnorum Protector, quàm ut per saluberrimam illam Innocentii XIII Constitutionem ecclesiastica disciplina ad Tridentinæ Synodi

 nodi

nodi normam in eiſdem Regnis inſtauraretur, & retineretur? Quid tandem aliud eſt vita tua omnis, quàm præclara quædam, & quaſi ad viuum expreſſa Tridentinarum legum, monitorumque imago, Soſpitet te Deus, Cardinalis ampliſſime, ut tanto bono, quod in hanc Urbem ab egregiis virtutibus tuis, morumque exemplis proficiſcitur, quamdiutiſſimè perfruamur.

BULLÆ

BULLA INDICTIONIS SACRI OECUMENICI *ET GENERALI* CONCLII TRIDENTINI SUB PAULO III PONT. MAX.

Aulus Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. Initio nostri hujus Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis commisit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum ferè omnium nostra Pastoralis solicitudo, & vigilia esset vocata; cupiebamus quidem mederi Christianæ Reip. malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppressa est: sed ipsi etiam, ut homines, (a) circumdati infirmitate, ad tan-

A

(a) Hebr. 5.

tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus. Nam cùm pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & conservandam à plurimis impendentibus periculis Remp. omnia invenimus odiis, & dissensionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus iis inter se, quibus summa rerum penè omnis à Deo permissa est. Cùm (a) unum ovile, & unum Pastorem Dominici esse gregis, ad integritatem Christianæ religionis, & ad cœlestium bonorum spem in nobis confirmandam, necessarium duceremus; schismatis dissidiis, hæresibus erat Christiani nominis divulsa jam pene, & lacerata unitas. Cùm tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque insidiis Rempublicam optaremus; nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illyricum terra, marique bellum: cùm impius, & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret; nostro-

(a) Joann. 10.

ſtrorumque inter ſe odia, & diſſenſiones, ſuam bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primùm (a) conjecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mentem conſilio, ſapientiâque inſtrueret. Deinde, animo repetentes, majores noſtros, ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpè in ſummis Chriſtianæ Reipub. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum, œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales conventus adhibuiſſe; ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus; exquiſitiſque Principum ſententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportunam ad hanc rem eſſe conſenſio, cùm eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inveniſſemus, œcumenicum Concilium, & generalem

(a) Pſalm. 54.

eorum Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in civitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini, sicut litteris, & monumentis nostris testatum est, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri tertio, ad x. Kalend. Jun. inchoandum; spem prope certam habentes fore, ut, cùm illic in nomine Domini essèmus congregati; ipse (a), sicut promisit, Dominus in medio nostrum affuturus, & bonitate, ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris sui facile depulsurus esset. Sed, ut semper insidiatur piis actionibus humani generis hostis, primùm, contra omnem spem, & expectationem nostram, denegata fuit nobis Mantuana civitas, nisi aliquas conditiones subiremus ab institutis majorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque, ac hujus sanctæ Sedis, ac nominis ecclesiastici dignitate, libertateque prorsus alienas; quas in aliis nostris litteris expressimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere civitatem necesse habui-

(a) Matth.18.

habuimus; quæ cùm non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta; ad ſequentes Kal. Nov. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cæpit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniendis litoribus noſtris, finitimiſque auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen intereà deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent: quorum cùm eſſent incertæ, variæque ſententiæ, tempuſque diutius, quàm erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque, ut arbitramur, etiam conſilio, Vincentiam elegimus, urbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia cùm aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem. Sed cùm iam tempus longius progreſſum eſſet; novæque urbis electionem omnibus ſignificari conveniret, jamque Kalendæ Nov. appetentes facultatem

hujus divulgationis excluderent; hyemſque eſſet propinqua: rurſus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum ſequens ver, Majique futuras Kalendas, compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cùm & nos ipſos, & cætera omnia ad eum bene agendum, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimùm reputantes intereſſe cùm celebrationis Concilii, tum univerſæ Chriſtianæ Reipub. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire; chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta atque ſubſidia, orare atque obſecrare inſtitimus, ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum unà convenirent; quorum quidem apud utrumque litteris, Nuntiis, & à latere noſtro miſſis, ex venerabilium fratrum noſtrorum numero, Legatis ſæpiſſimè egeramus, ut ex ſimultate, & diffidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus: quarum ſervandarum cùm

esset illis potestas à Deo præcipuè tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris, & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere: quò nos quoque longum iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei & pacis conciliandæ causa suscepimus; neque prætermisimus intereà, cùm tempus Concilii præstitutum, Kalendæ videlicet Majæ appropinquarent, tres Legatos summæ virtutis, ac auctoritatis, à latere nostro, de numero eorumdem fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent; Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent esse opus, agerent, & tractarent; quoad nos, ab itinere, & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim verò in illud sanctum opus, maximèque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidem omni animo studio, omni pietate, ac diligentia. Testis est nobis Deus, cujus freti clementia, nosmetipsos itineris, & vitæ periculo exposuimu;

mus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe, tamque vehementer Nuntiis, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraveramus, ut ſimultates deponerent, ut ſocietatem coirent, ut Chriſtianæ Reipub. in maximum, & propinquum jam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis, & ſubſidiis opitularentur. Jam verò teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni, nocturnique animi noſtri labores, graveſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam plurimas jam ſuſcepimus: nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt: quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benigniùs reſpecturum. Ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quòd ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ

tientiæ nostræ suos [a] voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Jesu, qui Pax nostra est, contumeliam paterentur. Verùm in illo congressu, colloquioque nostro, quod Nicææ habitum est, etsi, peccatis nostris impedientibus, inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt: quarum opportunitate nos sperantes, & sacrum Concilium commodiùs celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate persici posse pacem; apud Principes institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Prælatos suos præsentes ducerent, absentesque accerserent. Qui cùm de utroque se excusassent: quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Prælatos, quos secum habuissent, itinere, atque impendiis fessos, atque exhaustos, recreari, & refici oporteret, nos hortati sunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus. Qua in re concedenda cùm essemus aliquantùm difficiles, litteras interim à Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto

(a) Actor.5.in fin.& 2. Cor.11. f.g.

cto jam, & longiùs præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nuntio accepto, cùm videremus, eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Concilii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ resurrectionis. Cujus nostri præcepti, expectationisque decretæ litteræ Genuæ anno Incarnationis Domini M. D. XXXVIII. iv. Kal. Jul. factæ, publicatæque sunt; atque hanc dilationem eò propensiùs fecimus, quòd pollicitus est nobis uterque Princeps, Legatos suos Romam ad nos se missurum, ut ea quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodiùs coram nobis agerentur, & tractarentur, & ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur; cùm ipsum Concilium, pace facta, multò deinde utilius, & salutarius Christianæ Reipub. futurum esset; semper enim hæc pacis spes nobis injecta Principum nos volun-

-luntatibus assentiri hortata est: quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola, amicaque congressio: quæ, maxima nostra cum lætitia, à nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cùm & expeteremus, & urgeremus; nec solùm duobus antedictis Principibus, verùm etiam charissimo in Christo filio nostro Ferdinando, Regi Romanorum, videretur, actionem Concilii, nisi pace facta, suscipi non oportere; cunctique à nobis per litteras, suosque oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus; præcipuè autem instaret Serenissimus Cæsar, promisisse se demonstrans iis, qui à Catholica unitate dissentiunt, se operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur; quod ânte suam in Germaniam profectionem aptè non posset fieri. Nos, eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cùm præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum

festum alios Prælatos Vincentiam convenisse, prorogationis nomen jam fugientes, quod tam sæpe frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendere maluimus: itaque fecimus, & de suspensione hujusmodi litteras ad singulos supradictorum Principum decima die Jun. MDXXXIX. dedimus, sicut ex illis perspicue potest intelligi. Ea itaque suspensione necessariò per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, pacisque aliqua conclusio expectatur; quæ, & dignitatem posteà, frequentiamque Concilio, & Christianæ Reip. præsentiorem salutem erat allatura; Christianæ intereà res in deterius quotidiè prolapsę sunt. Hungaris, Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinendo Rege bellum in eos movente; Belgis ad defectionem à Cæsare ex parte quadam incitatis: cujus defectionis comprimendæ causa per Galliam amicissimè, & cúm Rege Christianissimo concordissimè; magno benevolæ inter eos voluntatis indicio transiens in Belgas Serenissimus Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum,

cipum, & civitatum, tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ causa habere cœpit. Sed cùm, spe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus tractandæque concordiæ ad majores potiùs discordias concitandas aptus esse videretur; inducti fuimus ad pristinum Concilii generalis remedium reverti, idque per Legatos nostros S. R. E. Cardinales, ipsi Cæsari obtulimus; quod etiam postremò, & præcipuè in Ratisponensi conventu egimus; cùm illic dilectus filius noster, Gaspar tit. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, summa doctrina, & integritate Legatum nostrum ageret; nam cùm, id quod ne accideret, antea veriti eramus, ex ejus conventus sententia peteretur à nobis, ut ab Ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur; idque nobis, ut concederemus, neque Christiana, & Catholica veritas, neque nostra, & Sedis Apostolicæ dignitas permitteret; palàm potius Concilium, ut quàm primùm fieret, proponi mandavimus. Neque verò in alia unquam sententia, & voluntate fui-

mus, quàm ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur; sperabamus enim, ex eo & pacem populo Christiano, & Christianę religionis integritatem posse recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus; dum observamus tempus absconditum, (a) tempus beneplaciti tui, ò Deus; aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cùm de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore rem Christianam quotidiè in pejus ruere, Hungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu mœroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantùm Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ Reip. utilitatem attendere constituimus. Itaque cùm Vincentiam ampliùs non haberemus, cuperemusque cùm universæ Christianorum saluti, tum Germanicæ

(a) Psalm.68.

manicæ nationis incommodis in eligendo per nos novi Concilii habendi loco consulere; aliquotque locis propositis, ipsam Tridentinam civitatem ab ipsis desiderari videremus: nos etsi in citeriore Italia commodiùs omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentum civitatem elegimus: qua in civitate œcumenicum Concilium ad proximè venturas Kalendas Nov. haberetur, idoneum locum illum statuentes, quo ex Germania quidem, aliisque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispania, cæterisque provinciis remotioribus non difficiliter Episcopi, & Prælati convenire possent. Dies autem Concilii ea à nobis spectata est, quæ spatium in se haberet, & publicandi per Christianas nationes nostri hujus Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, sicut quibusdam constitutionibus aliàs præscriptum est, ea res fuit in causa, quòd longiùs extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ Reip. quæ tot de-

trimentis, & calamitatibus affecta est, noluimus; & tamen videmus tempora: agnoscimus difficultates: quid sperari possit ex consiliis nostris, incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est: Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet: magis Dei clementiæ, & misericordiæ confidere, quàm nostræ imbecillitati diffidere constituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut, quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat. Hujus igitur ipsius Dei omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti; ac beatorum ejus Apostolorum, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque subnixi, de venerabilium item fratrum nostrorum, S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu, sublata, amotaque suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentes tollimus, & amovemus, sacrum œcumenicum, & generale Concilium in Civitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibusque nationibus opportuno, ad Kal. proximas Novemb. anni præsentis ab Incarnatione Domini MDXLII. incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adju-
vante,

vante, ad ipsius gloriam, atque laudem, & Christiani totius populi salutem absolvendum, perficiendumque indicimus, annuntiamus, convocamus, statuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quàm alios quoscumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eis dicendi permissa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi jurisjurandi, quod nobis, & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, aliisque sub pœnis, jure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversùs non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arctèque præcipientes, ut, ipsimet, nisi fortè justo detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certè per suos legitimos procuratores, & nuntios, sacro huic Concilio omnino adesse, & interesse debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, & Regemque Christianissimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si aliàs

 unquam

unquam, hoc quidem tempore maximè sanctissimæ Christi Fidei, & Christianorum omnium futura est salutaris, rogantes, atque obsecrantes per viscera misericordiæ Dei, & Domini nostri Jesu Christi, cujus fidei veritas, & religio, & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut, si salvam volunt Christianam esse Remp. si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium; ipsimet ad sacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas, atque virtus communi utilitati, salutique suæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ, plurimùm est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt; at graves saltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque, & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis verò ut id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex sui, cujusque regnis, ac provinciis Episcopi, & Prælati sine tergiversatione, & mora ad Concilium proficiscantur; quod maximè quidem à Prælatis, Principibusque Germaniæ Deum ip-
sum,

ſum, atque nos impetrare æquum eſt; ut cùm eorum præcipuè cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea civitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, non graventur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare; quò meliùs, atque commodiùs, quæ ad integritatem, & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe, tàm Principum, quàm populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi univerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate, conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci, quamprimùm, & quamoptimè poſſint. Atque ut noſtræ hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cùm præ-

præsertim etiam ad omnes eos, quibus nominatim illæ essent intimandæ, tutus forsitan pateat accessus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, cùm ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari solita est, palàm clara voce per Curiæ nostræ cursores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ portis, & Campi Floræ solito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu expositæ pendeant: cùmque inde amovebuntur, earum nihilominùs exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujusmodi, omnes, & quoscumque, quos antedictæ nostræ litteræ comprehendunt, post spatium duorum mensium à die litterarum publicationis, & affixionis, ita volumus obligatos esse, atque adstrictos, ac si ipsismet illæ coram lectæ, & intimatæ essent, transumptis quidem earum, quæ manu publici notarii scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicujus Ecclesiasticæ

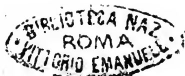
in

in dignitate constitutæ munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annuntiationis, convocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDXLII. XI. Kalend. Jun. Pontificatus nostri anno VIII.

Blosius.

Hier. Dand.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Sacrosancti Oecumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI,

Sub Paulo III. Pont. Max.

Celebrata die XIII. Mensis Decemb. Anno Domini MDXLV.

Decretum de inchoando Concilio.

Lacet ne vobis, ad laudem, & gloriam sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & Religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & unionem Ecclesiæ, ad reformationem Cleri, & populi Christiani, ad depressionem, & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & incæptum esse? *Responderunt*, Placet.

Indi-

Indictio futuræ Sessionis.

Et cùm proxima sit celebritas Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, & subsequantur aliæ festivitates labentis, & incipientis anni; placet ne vobis, primam futuram Sessionem habendam esse die Jovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Jan. anno Domini MDXLVI.? *Responderunt*, Placet.

SESSIO SECUNDA

Celebrata die VII. Mensis Januarii MDXLVI.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

Sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum beato Jacobo Apostolo, quòd (*a*) omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre luminum, qui iis, qui postulant à se sapientiam, dat omnibus affluenter,

[a] Jac. 1.

ter, & non improperat eis; & simul sciens, quòd (a) initium sapientiæ est Timor Domini, statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christifideles, in civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se a malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, (b) & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sæpiùs confiteri, Eucharistiæ sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos verò, & quoscumque alios, in ordine sacerdotali constitutos, œcumenicum Concilium in ea civitate concelebrantes, ut assiduè in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, sacrificium Missæ, quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis resurrexit, ac (c) Spiritum sanctum in discipulos infudit, peragere satagant, faciententes, sicut idem Spiritus sanctus

(a) Prov. 1. & 9. Psal. 110. Eccli. 1.
(b) Galat. 5.
(c) Act. 2.

ctus per (*a*) Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus; & cæteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietam, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis feriis in memoriam Passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent: in Ecclesia autem cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu sancto, cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis: in aliis verò Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes: (*b*) tempore autem, quo Sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant: sed ore, & animo celebranti assistatur.

Et quoniam (*c*) oportet, Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suæ bene præpositos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in men-

[a] Timoth. 2.
[b] Infra Sessione 22 in Decreto de observandis in cel. Miss.
[c] 1. Tim. 3.

sa servet (a) sobrietatem, moderationemque ciborum: deinde, cùm in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, ut (b) in ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarum lectio admisceatur: familiares verò suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministrorum Dei.

Ad hæc, cùm hujus sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut, propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu Christo, (c) qui vera Lux est, annuente, candor, puritasque refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformentur; ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hìc congregatos, & congregandos, atque eos præsertim,

(a) Tit.1.1. Tim.3. c. 2. qu. 7. cum sim. Conc.Tol.3.c.7. Cōc. Rhemen.c.27. Euseb. in 4. Decr. & infra Sess.25. cap.1. de reform.

(b) c. Pro reverentia Dist.44.

(c) Joann.1.

tim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimùm viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit; quò maturiùs, & consultiùs damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & Patrem Domini nostri Jesu Christi.

In sententiis verò dicendis, juxtà (a) Toletani Concilii statutum, in loco benedictionis considentibus Domini sacerdotibus nullus debeat, aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare; nullis etiam falsis, vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed, quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicij acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decrevit, quòd, si fortè contigerit

[a] Conc. Tolet. 11. c. 1. Conc. Constant. Sess. 1. in princ. cap. In loco 5. q. 4. Vide & 4. Tolet. c. 3.

aliquos debito in loco(a) non sedere, & sententiam, etiam sub verbo, *Placet*, proferre, Congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præjudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Iovis, quartam mensis Febr. proxime venturi.

SESSIO TERTIA

Celebrata die IV. Mensis Februarii MDXLVI.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN nomine sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Hæc sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum considerans, præsertim earum, quæ duobus illis capitibus,

[a] Idem in conclusione repetitur. Episcopis forma prescripta est 1. Bracc. cap. 24. & c. Episcopos 17. Dist.

tibus, de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis, continentur, quorum causa præcipuè est congregata; agnoscens autem cum (*a*) Apostolo, non esse sibi colluctationem adversùs carnem, & sanguinem, sed adversùs spirituales nequitias in cælestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus sumentes (*b*) scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est Verbum Dei. Itaque, ut hęc pia ejus solicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat; ante omnia statuit, & decernit, præmittendam esse confessionem Fidei, (*c*) Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Conciliis hoc scutum contra omnes hæreses, in principio suarum actionum apponere consuevere: quo solo aliquando, & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt;

(a) Ephes.6.
(b) Ephes.6.
(c) Conc. Nicęn. Conc. Rom. sub Jul. 1. Conc. Hippon. in princip. Concil. Constan. 6. Action. 17. cum sim. c. 1 Dist. 15. c. Baptizandos, cum seq. de Conf. Dist. 4. cap. 1. de sum. Trin.

runt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum Fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Christi profitentur, necessariò conveniunt: ac fundamentum firmum, & unicum, (a) contra quod portæ Inferi nunquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit: quod quidem ejusmodi est. CREDO in unum Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in vnum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, Lumen de Lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt: qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis, & incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est: crucifixus etiam pro nobis, sub Pontio Pilato passus, & sepultus est: & resurrexit tertia die secundùm Scripturas: & ascendit in cœ-

(a) Matth. 16.

cœlum, ſedet ad dexteram Patris: & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos; cujus Regni non erit finis: & in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem; qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum: & expecto Reſurrectionem mortuorum, & Vitam venturi ſæculi. Amen.

Indictio futuræ Seſſionis.

Eadem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diverſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant; cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eò majoris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quò majori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata; ſtatuit, & decrevit, futuram Seſſionem

nem

nem post præsentem celebrandam esse die Jovis, quæ subsequetur Dominicam Lætare, proximè futuram: interim tamen non differri discussionem, & examinationem eorum, quę ipsi Synodo discutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO QUARTA

Celebratâ die VIII. Mensis Aprilis MDXLVI.

Decretum de Canonicis scripturis.

SAcrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in eâ eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, hoc sibi perpetuò ante oculos proponens, ut, sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelii in Ecclesia conservetur; quod (*a*) promissum antè per Prophetas in Scripturis sanctis, Dominus noster Jesus Christus, Dei Filius, proprio ore primùm promulgavit, deinde per suos Apostolos, tanquam fontem omnis, & saluta-

(a) Jerem. 31. &.

lutaris Veritatis, & morum diſciplinæ, (*a*) omni creaturæ prædicari juſſit; perſpicienſque hanc veritatem, & diſciplinam contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus, quæ ab ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut (*b*) ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ, ad nos uſque peruenerunt; orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quàm novi Teſtamenti, cùm utriuſque unus Deus ſit auctor, necnon traditiones ipſas, tum ad Fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel oretenus à Chriſto, vel à Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſervatâs, pari pietatis affectu, ac reverentia ſuſcipit, & veneratur. Sacrorum verò librorum (*c*) Indicem huic Decreto adſcribendum cenſuit: ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, qui nam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiun-

(a) Matth. & Marc. ult.
(b) 2. Theſſ. 2. c. Eccleſiaſticarum, Diſt. 11. & c. Cum Marthę de celeb. Miſſ. Conc. Senonenſe tempore Clement. VII. dec. 5.
(c) In can. Apoſt. c. 84 Innocent. I. ep. 3. c. 7. Gelaſius in Conc. 70. ep. Conc. Laodic. c. 59. Conc. Carth. 3. c. 47. c. ſancta Romana. Diſt. 15. & in fine Epiſt. Eugen. in Conc. Florent. ad Armenos.

piuntur. Sunt verò infrascripti. Testamenti veteris, quinque Moysi, id est, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium, Josue, Judicum, Ruth, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Nehemias, Tobias, Iudith, Hester, Iob, Psalterium Davidicum centum quinquaginta Psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Ieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, id est, Osea, Joel, Amos, Abdias, Ionas, Michæas, Nahum, Habacuc, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & secundus. Testamenti novi, quatuor Evangelia, secundùm Matthæum, Marcum, Lucam, & Ioannem: Actus Apostolorum à Luca Evangelista conscripti: quatuordecim Epistolæ Pauli Apostoli, ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Ephesios, ad Philippenses, ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apostoli duę, Ioannis Apostoli tres, Iacobi Apostoli una, Iudæ

Apo-

Apostoli una, & Apocalypsis Ioannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesiâ Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro sacris, & canonicis non susceperit; & traditiones prædictas sciens & prudens contempserit; anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via ipsa Synodus, post jactum Fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimùm testimoniis, ac præsidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus sit usura.

Decretum de editione, & usu sacrorum librorum.

Insuper eadem sacrosancta Synodus considerans, non parum vtilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei, si ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorum, quæ nam pro authentica habenda sit, innotescat, statuit, & declarat, ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus

nibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam rejicere, quovis prætextu audeat, vel præsumat.

Prætereà, ad (a) coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus Fidei, & morum, ad ædificationem doctrinę Christianæ pertinentium, sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum sanctarum, aut etiam (b) contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam sacram interpretari audeat; etiamsi hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis à jure statutis puniantur.

Sed & (c) impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere, vo-

(a) c. Hæresis & c. Quidam, in fi.24.q.3. Infra Sess.13. c.1.

[b]. Sic Synodus in Trul. c.19. quam putant. Constant.6. cap. Exiit circ.fin.de ver. sig. in 6.

[c] Vide infrà de libr. prohibitis regula 10. Nunc etiam censuris bullę Cœnæ impressores librorũ prohibitorum innodantur.

volens, qui jam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum, ipsos sacræ Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sæpe tacito, sæpe etiam ementito prælo, &, quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros hujusmodi temere venales habent; decernit, & statuit, ut posthac sacra Scriptura, potissimùm verò hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quamemendatissimè imprimatur: nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris: neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primùm examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis, & pecuniæ in canone (*a*) Concilii novissimi Lateranensis apposita. Et, si Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujusmodi, licentiam quoque a suis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, juxta formam suarum ordinationum. Qui

D au-

(a) Vide infr. 1.

autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi anteà examinati, probatique fuerint, eisdem pænis subjaceant, quibus impressores. Et, qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipsa verò hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideò in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authenticè appareat: idque totum, hoc est, & probatio, & examen, gratis fiat; ut probanda probentur, & reprobentur improbanda.

Post hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & præcepit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet verba Scripturæ sacræ, ad hæc, & similia audeat usurpare; ut omnes hujus generis homines temeratores, & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

In-

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO QUINTA

Celebrata die XVII Mensis Junii MDXLVI.

Decretum de peccato originali.

UT fides nostra Catholica, (*a*) sine qua imposibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Christianus (*b*) omni vento doctrinæ circumferatur; cum Serpens (*c*) ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter plurima mala, quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejusque remedio non solùm

[a] Hebr. 11.
(b) Ephes. 4.
(c) Gen. 3.

lùm nova, sed vetera etiam dissidia excitaverit: sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarum Scripturarum, & sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ judicium, & consensum secuta, hæc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Si (*a*) quis non confitetur, primum hominem Adam, cùm mandatum Dei in paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam prævaricationis hujusmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam anteà illi (*b*) comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub ejus potestate (*c*) qui mortis deinde habuit imperium, hoc est, diaboli, totumque Adam, per illam præ-

[a] Cæleft. I. epist. I. c. 4.
(b) Gen. 3.
(c) Hebr. 2. Conc. Arausicanum 2. c. I.

prævaricationis offensam, secundùm corpus, & animam in deterius commutatum fuisse; anathema sit.

Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & (a) non ejus propagini asserit nocuisse; & acceptam à Deo sanctitatem, & justitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantùm in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ; anathema sit: cùm contradicat Apostolo dicenti: (b) Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quàm per meritum unius mediatoris Domini nostri

[a] Rom. 5. 1. Cor. 15. Con. Arausica. 2. c. 2.
(b) Rom. 5. Placuit 153. c. Regenerante. & c. Quæris in fi. de Cons. dist. 4.

stri Jesu Christi, (a) qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis (b) justitia, sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Jesu meritum per Baptismi sacramentum in forma Ecclesiæ ritè collatum, tam adultis, quàm parvulis applicari; anathema sit: quia (c) non est aliud nomen sub cœlo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri. Unde illa vox: (d) Ecce agnus Dei: ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: (e) Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint à baptizatis parentibus orti; aut dicit (f) in remissionem quidem peccatorum eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; unde fit consequens, ut in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum non vera, sed falsa

(a) 1. Tim. 2. Colos. 1.
(b) 2. Cor. 1.
(c) Act. 4.
(d) Joan. 1.
(e) Gal. 3.
(f) Conc. Milev. c. 2. Conc. Afric. c. 77. & c. Placuit. 153. de Consf. dist. 4.

ſa intelligatur; anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: (*a*) Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt: niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubique diffuſa ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apoſtolorum etiam parvuli, qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideò in remiſſionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. (*b*) Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

Si quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam aſſerit, non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed illud

[a] Rom. 5. c. Placuit c. Quæris, in fi. & c. Regenerante, de Conſ. Diſt. 4.

(b) Joan. 3. c. Filius & c. Non dubito. de Cõſ. Diſ. 4. c. Debitũ. cum ſeq. de Bapt.

illud (*a*) dicit tantùm radi, aut non imputari; anathema ſit. In renatis enim nihil odit Deus: quia (*b*) nihil eſt damnationis iis, qui verè (*c*) conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem: (*d*) qui non ſecundùm carnem ambulant, ſed, (*e*) veterem hominem exuentes, & (*f*) novum, qui ſecundùm Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti ſunt, (*g*) hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti, ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit: quæ cùm ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Jeſu gratiam repugnantibus non valet: quinimmò (*h*) qui legitimè certaverit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando (*i*) Apoſtolus peccatum appellat, ſan-

(a) Ex c. 13. lib. 1. contra 2. epiſt: Pelag.
(b) Rom. 8.
[c] Rom. 6. & c. Proprie. de Conſ. Diſt. 4.
[d] Rom. 8.
[e] Coloſſ. 3.
[f] Epheſ. 4. c. Quomodo renovari, de Pœnit. Diſt. 2.
(g) Rom. 8. Gal. 3.
(h) 2. Tim. 2.
[i] Rom. 6. 7. & 8. Coloſſ. 3.

ſancta Synodus declarat, Eccleſiam Catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quòd verè, & propriè in renatis peccatum ſit, (*a*) ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit; anathema ſit.

Declarat tamen hæc ipſa ſancta Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virginem Mariam, Dei Genitricem; ſed obſervandas eſſe (*b*) conſtitutiones fel. rec. Xiſti Papæ IV. ſub pœnis in eis conſtitutionibus contentis, quas innovat.

Decretum de Reformatione.

CAPUT I.

De inſtituenda lectione ſacræ Scripturæ, & liberalium artium.

EAdem ſacroſancta Synodus, piis ſummorum Pontificum, & probatorum (*c*) Conciliorum conſtitutioni-

(a) Reſpicit c. 13 l. 1. contra 2. ep. Pelag. & alios locos ejuſdem.

[b] Vide infrà 11.

(c) Conc. Lateran. ſub Innoc. 3. cap. 11. Cabilon. 2. c. 3. c. De quibuſdam 37. Diſtin.

nibus inhærens, easque amplectens, & illis adiiciens, ne cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat, statuit, & decrevit, quòd in illis ecclesiis, in quibus præbenda, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum ordinarii eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinent, ad ipsius sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum, ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero verò præbenda, præstimonium, aut stipendium hujusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsas id munus explicare possint, conferantur: & aliter facta provisio nulla sit, & invalida. (a) In Ecclesiis autem Metropolitanis, vel ca-

(a) c. Quia, & c. fi de Magist. & infr. | Seß. 25. de ref. cap. 8.

cathedralibus, si civitas insignis, vel populosa, ac etiam in collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis, primò vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur: & quatenus in ipsis Ecclesiis nulla, vel non sufficiens præbenda foret, (*a*) Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, ejusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suæ civitatis, & diœcesis, vel aliàs, prout commodiùs fieri poterit, de Capituli consilio ita provideat, ut ipsa sacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quavis alia ratione institutæ, propter id minimè prætermittantur. Ecclesiæ verò, quarum an-

(a) Infra Sess. 24. c. 15. de refor.

annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua est Cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commodè haberi non possit, saltem (a) magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scholares pauperes Grammaticam gratis doceat, ut deinceps ad ipsa sacræ Scripturæ studia, annuente Deo, transire possint: ideòque illi (b) magistro Grammatices, vel alicujus simplicis beneficii fructus, quos tamdiù percipiat, quamdiù in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio; vel ex Capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolvatur; vel aliàs Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ, & diœcesi accommodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuosa provisio quovis quæsito colore negligatur. In monasteriis quoque monachorum, ubi commodè fieri que-

---

(a) Conc. Constant. 6. c. 5. c. 1. & c. Quia de Mag. Conc. Later. sub Alex. 3. c. 18. & sub Inn. 3. cap. 11. & infr. Sess. 23. cap. 18. de refor. Clem. Ne in agro de statu mon. c. 2. de mag.

(b) Is ad professionem fidei tenent : Bulla Pii IV. I: - crosancta 1564.

queat, etiam (a) lectio sacræ Scripturæ habeatur; qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc ut Sedis Apostolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus verò aliorum Regularium, in quibus studia commodè vigere possunt, sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quæ lectio à Capitulis generalibus, vel provincialibus assignetur dignioribus magistris. In gymnasiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterorum omnium maximè necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & charitate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæque doctrinæ conservationem, & propagationem instituatur; &, ubi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, (a) ne sub specie pietatis impietas disseminetur, statuit eadem sancta Synodus, neminem ad hujusmodi lectionis officium tam publicè, quàm privatim

(a) Cui addidit Paulus V. lectionem Hebraicam, Græcam, & Arabicam const. Apostolicæ, 1616.

(b) Hinc emanavit Bull. Pii IV. de Profess. fidei 13. Decemb. 1564.

admittendum esse, qui priùs ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in claustris monachorum non intelligatur. Docentes verò ipsam sacram Scripturam, dum publicè in scholis docuerint, & (a) scholares, qui in ipsis scholis student, privilegiis omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia à jure communi concessis, plene gaudeant, & fruantur.

CAPUT II.

De verbi Dei concionatoribus, & Quæstoribus eleemosynariis.

QUia verò Christianæ Reipublicæ (b) non minùs necessaria est prædicatio Evangelii, quàm lectio, & (c) hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decrevit eadem sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitimè impe-

(a) c. fin. de mag. de reformat.
(b) Infr. Sess. 24. c.4. (c) 11. Tol. c.3.

impediti non fuerint, ad prædicandum sanctum Jesu Christi Evangelium. Si verò contigerit Episcopos, & alios prædictos, legitimo detineri impedimento; juxta formam (*a*) generalis Concilii viros idoneos assumere (*b*) teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum: si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel aliàs curam animarum habentes, ecclesias quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitimè impediti fuerint, (*c*) diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus, plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat; ut pœnam æternam

E 2 eva-

(a) c. Inter cætera de off.jud.ord.vide infrà viij.

(b) Infr. Seff. 24. de reform.cap.4.

(c) Conc. Constantinop.6.cap.8. c.Exiit. §.habetur etiam. de ver.sig.in6.Conc.Lat. ultimum, Seff.4.

evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. Id verò si quis eorum præstare negligat; etiam si ab Episcopi jurisdictione, quavis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si Ecclesiæ, quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsan annexæ, vel unitæ, modò re ipsa in diœcesi sint, provida pastoralis Episcoporum solicitudo non desit, ne illud impleatur: (a) Parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis. Itaque, ubi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu aliàs ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat. Si quæ verò parochiales Ecclesiæ reperiantur subjectæ monasteriis in nulla diœcesi existentibus; si Abbates, & regulares Pręlati in prædictis negligentes fuerint; à Metropolitanis, in quorum provinciis

(a) Jer. Tren. 4.

ciis diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam quoad hoc Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur: neque hujus Decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, sive recursus impedire valeat, quousque desuper à competenti judice, qui summariè, & sola facti veritate inspecta procedat, cognitum, & decisum fuerit. (*a*) Regulares verò cujuscumque ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum ordinum, prædicare non possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis verò, quæ suorum ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, (*b*) etiam Episcopi licentiam habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum ordinum nullo modo prædicare possint: ipsam autem licentiam gratis Episco-

(a) Conc. Lateran. ultimum, Seff. 11. de modo præd.

(b) c. Excommunicamus, §. Quia verò. de hæret. infrà Seff. 24. cap. 4. de reform.

pi concedant. Si verò, quod absit, prædicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, etiamsi in monasterio sui, vel alterius ordinis prædicet; Episcopus ei prædicationem interdicat: quòd si hæreses prædicaverit, contra eum, secundùm juris dispositionem, aut loci consuetudinem, procedat; etiam si prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet: quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis prædicator vel ex falsis informationibus, vel aliàs calumniosè vexetur, justamve de eis conquerendi occasionem habeat. Caveant preterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam Religionum suarum vivunt; vel Presbyterorum sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu, in sua ciuitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: à qua privilegia hujus-

modi,

modi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est. *(a)* Quæstores verò eleemosynarii, qui etiam Quæstuarii vulgò dicuntur, cujuscumque conditionis existant, nullo modo, nec per se, nec per alium prædicare præsumant: & contrafacientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Jovis, Feria quinta post festum B. Jacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem XIII. *mensis Ianuarii* MDXLVII.

SES-

(a) Conc. Later. sub Inn. III. c. 62. c. Cum ex eo de pœnit. & remiss. Clemen. Abusionibus, eo tit. infra Sess. 21. de refor. c. 9. c. Ut officium, §. compescendi de hæret. in 6. Ex Bulla Sancti Pii V. Etsi Dominici 1567. sublatæ sunt indulgentiæ etiam perpetuæ, quæ quæstuandi præbeant occasionem.

SESSIO SEXTA

Celebratâ die XIII. Mensis Januarii MDXLVII.

Decretum de Iustificatione.

PROOEMIUM.

CUm hoc tempore, non sine multarum animarum jactura, & gravi Ecclesiasticæ unitatis detrimento, erroneâ quædam disseminata sit de Justificatione doctrina; ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, Præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli divina providentia Papæ tertii, Reverendissimis Dominis, Dominis Jo. Maria, Episcopo Prænestino de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Jerusalem Presbytero, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis; exponere intendit omnibus Christi fidelibus veram, sanamque doctrinam ipsius Justifica-

stificationis, quam (*a*) Sol justitiæ Christus Jesus, (*b*) fidei nostræ auctor, & consummator, docuit, Apostoli tradiderunt, & Catholica Ecclesia, Spiritu sancto suggerente, perpetuò retinuit: districtiùs inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quàm præsenti Decreto statuitur, ac declaratur.

CAPUT I.

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate.

PRimùm declarat sancta Synodus, ad Justificationis doctrinam probè, & sincerè intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quòd (*c*) cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent; (*d*) facti immundi, &, ut Apostolus inquit, (*e*) natura filii iræ, quemadmodum in Decreto de peccato originali exposuit, usque adeò servi erant

(a) Malac.4.
(b) Hebr.12.
(c) Celest.I.ep.1.c.4. 1.Cor.15.Rom.5.
(d) Isai. 64.
(e) Ephes. 2. supra Sess.5in princ.

erant peccati, & (a) ſub poteſtate diaboli, ac mortis, ut non modò gentes per vim naturæ, ſed ne Judæi quidem per ipſam etiam litteram legis Moyſi, inde liberari, aut ſurgere poſſent; tametſi in eis liberum arbitrium minimè extinctum eſſet, (b) viribus licèt attenuatum, & inclinatum.

CAPUT II.

De diſpenſatione, & myſterio adventus Chriſti.

QUo factum eſt, ut cœleſtis Pater, (c) Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, Chriſtum Jeſum, Filium ſuum, & ante legem, & legis tempore multis ſanctis (d) Patribus declaratum, ac promiſſum, cum venit beata illa (e) plenitudo temporis, ad homines miſerit, ut & Judæos, qui ſub lege erant, redimeret, & (f) gentes, quæ non ſectabantur juſtitiam, juſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filio-

(a) Rom. 3. & 6. Heb. 2.
(b) Conc. 2. Arau. c. 25.
(c) 2. Cor. 1.
(d) Gen. 49. cum ſim.
(e) Gal. 4.
(f) Rom. 9.

filiorum reciperent. Hunc (a) proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, (b) non solùm autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

CAPUT III.

Qui per Christum justificantur.

VErùm, etsi ille (c) pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt; sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur: nam, sicut re vera homines, (d) nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur injusti, cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriàm injustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, nunquam justificarentur; cum ea renascentia per meritum passionis ejus gratia, qua justi fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio

(a) Rom.3. & 5. Coloss.2. 1. Tim.2. & 2. Tim.1.c.Multiplex. de pœnit. Dist.1.
(b) 1. Joan.2.
(c) 2. Cor.5.

(d) Allusio ad verb. Aug. epist. 89. omnes qui renascantur in justificationem, &c. quæ alibi crebro inculcat; infrà Can.1.

cto, non potest introire in Regnum Dei.

CAPUT V.

De necessitate præparationis ad justificationem in adultis, & unde sit.

DEclarat prætereà, ipsius Justificàtionis exordium in adultis à Dei per Christum Jesum præveniente gratia sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur; ut, qui per peccata à Deo aversi erant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ liberè assentiendo, & cooperando, disponantur: ita (*a*) ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens, quippe qui (*b*) illam & abjicere potest, neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit: unde in sa-

F cris

(a) Infra Can.3.
(b) Prosp. lib.2. de Voc. gentium. c. 28. & 29.

cris litteris cum dicitur: (a) Convertimini ad me, & ego convertar ad vos: libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: Converte nos Domine ad te, & convertemur: Dei nos gratia præveniri confitemur.

CAPUT VI.

Modus præparationis.

Disponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, (b) fidem ex auditu concipientes, liberè moventur in Deum, credentes vera esse, quæ divinitus revelata, & promissa sunt; atque illud in primis, à Deo justificari impium per gratiam ejus, (c) per redemptionem, quæ est in Christo Jesu: & dum peccatores se esse intelligentes, à divinæ justitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spem eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore; illumque, tamquam (d) omnis justitiæ fontem, dili-

(a) Zach.1.à Joel.2.c. Convertimini.de Pœnitent.Dist.1.Ther.5. c.34.

(b) Rom.10.

(c) Rom.3.

(d) Psalm.41.

diligere incipiunt; ac propterea moventur (*a*) adversùs peccata per odium aliquod, & detestationem, hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novam vitam, & servare divina mandata. De hac dispositione scriptum est: (*b*) Accedentem ad Deum oportet credere, quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit: &, (*c*) Confide fili, remittuntur tibi peccata tua: &, (*d*) Timor Domini expellit peccatum: &, (*e*) Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum Spiritus sancti: &, (*f*) Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, docentes eos servare quæcumque mandavi vobis. Denique, (*g*) præparate corda vestra Domino.

(a) Infr. c. 14. & Sess. 14. c. 4. de Contritione.
(b) Hebr. 11.
(c) Marc. 2. & Matt. 9.
(d) Eccl. 1.
(e) Act. 2. cap. Agunt & c. Propriè. de Cons. Dist. 4.
(f) Matt. & Marc. ult. c. Prima. c. Si quis. 79. & c. Proprie. de de Consec. Dist. 4.
(g) 1. Regum 7.

CAPUT VII.

Quid sit justificatio impii, & quæ ejus causæ.

HAnc dispositionem, seu præparationem justificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum, unde homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit (*a*) hæres secundùm spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causæ sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita æterna: efficiens verò, misericors Deus, qui gratuitò (*b*) abluit, & (*c*) sanctificat signans, & ungens (*d*) Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ: meritoria autem, dilectissimus unigenitus suus, Dominus noster Jesus Christus, qui cum (*e*) essemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, sua sanctissima

(a) Tit.3.
(b) 1. Cor.6.
(c) Tit.3.
(d) Ephes.1.
(e) Ephes.2. Rom.5.

ma passione in ligno crucis nobis (*a*) justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit, instrumentalis item, Sacramentum Baptismi, quod (*b*) est Sacramentum fidei, sine qua (*c*) nulli umquam contigit justificatio: demum unica formalis causa est justitia Dei; non quâ ipse justus est, sed quâ nos justos facit; qua videlicet ab eo donati, renovamur spiritu mentis nostræ, & non modò reputamur, sed verè justi nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes, unusquisque suam secundùm mensuram, quam (*d*) Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundùm propriam cujusque dispositionem, & cooperationem. Quamquam enim nemo possit esse justus, nisi cui merita passionis Domini nostri Jesu Christi (*e*) communicantur: id tamen in hac impii justificatione fit, dum ejusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum sanctum (*f*) charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui justificantur, atque ipsis inhæret; unde in ipsa justificatio-

 ne

(a) Ephes. 2. Rom. 4.
(b) c. Nihil est. de Consec. Dist. 4.
(c) Hebr. 11.
(d) 1. Cor. 12. Ephes. 4.
[e] Philip. 3.
(f) Rom. 5.

ne cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Ieſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & charitatem: (*a*) nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & charitas, neque unit perfectè cum Chriſto, neque corporis ejus vivum membrum efficit: qua ratione veriſſimè dicitur, (*b*) Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe: &, (*c*) In Chriſto Ieſu neque circumciſionem aliquid valere, neque præputium, ſed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab Eccleſia petunt, cùm petunt fidem, vitam æternam præſtantem: quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt: unde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: (*d*) Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata. Itaque veram, & Chriſtianam juſtitiam accipientes, eam (*e*) ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Ieſum illis

(a) Infr. cap. 10.
(b) Jacob. 2.
(c) Gal. 5. & 6. c. Circumciſio. de Pœnit. Diſt. 2.
(d) Matt. 19.
(e) Lucæ 15. c. Quomodo renovari. de Pœnit. Diſt. 1.

illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur statim renati conservare, ut eam perferant ante tribunal Domini nostri Iesu Christi, & habeant vitam ęternam.

CAPUT VIII.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis justificari.

CUm verò Apostolus (*a*) dicit, justificari hominem per fidem, & gratis; eà verba in eo sensu intelligenda sunt, quem perpetuus Ecclesiæ Catholicæ consensus tenuit, & expressit: ut scilicet per fidem ideò justificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis, (*b*) sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire: gratis autem justificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ justificationem præcedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promerentur: si enim (*c*) gratia est, jam

(a) Rom. 3.
(b) Hebr. 11. infra Can. 9.
(c) Rom. 11. Eph. 2. Tit. 3.

jam non ex operibus : alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia.

CAPUT IX.

Contra inanem hæreticorum fiduciam,

QUamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa unquam fuisse peccata, nisi gratis divina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, (a) & certitudinem remissionis peccatorum suorum jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse dicendum est: cùm apud hæreticos, & schismaticos possit esse, imò nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam Catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos, qui verè justificati sunt, àbsque ulla omnino dubitatione apud semet ipsos statuere se esse justificatos, neminemque à peccatis ab-

(a) Infrà Can. 12. & 13.

absolvi, ac justificari, nisi eum, (*a*) qui certò credat se absolutum, & justificatum esse; atque hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici, quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque mortis, & resurrectionis Christi efficacia dubitet: nam, sicut nemo pius de Dei misericordiâ, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum se ipsum, suamque propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cùm nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

CAPUT X.

De acceptæ justificationis incremento.

SIc ergo justificati, & amici Dei, ac (*b*) domestici facti, (*c*) euntes de virtute in virtutem, renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem, hoc

(a) Infra Can. 14.
(b) Eph. 2.
(c) Psalm. 83. Infrà Can. 24. 2. Cor. 4. in fi.

hoc est, (a) mortificando membra carnis suæ, & (b) exhibendo ea arma justitiæ in sanctificationem, per observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa justitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide bonis operibus, crescunt, atque magis justificantur: sicut scriptum est: (c) Qui justus est, justificetur adhuc. Et iterùm: (d) Ne verearis usque ad mortem justificari. Et rursus: (e) Videtis, quoniam ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantùm. Hoc verò justitiæ incrementum petit sancta Ecclesia, cùm orat: (f) Da nobis Domine fidei, spei, & caritatis augmentum.

CAPUT XI.

De observatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate.

NEmo autem, quantumvis justificatus, liberum se esse ab observatione mandatorum putare debet; ne-

(a) Coloss. 3.
(b) Rom. 6.
(c) Apoc ult.
(d) Eccles. 18.
(e) Jac. 2.
(f) Dominica 13. post pentecosten.

nemo temeraria illa, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti; Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia: nam (*a*) Deus (*b*) impossibilia non (*c*) jubet, sed (*d*) jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adjuvat, ut possis. Cujus (*e*) mandata gràvia non sunt: cujus (*f*) jugum suave est, & onus leve: qui enim sunt filii Dei, Christum diligunt: (*g*) qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus; quod utique cum divino auxilio præstare possunt. Licèt enim in hac mortali vitâ quantumvis sancti, & justi in levia saltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant, non propterea desinunt esse justi; nam justorum (*h*) illa vox est, & humilis, & ve-

(a) Ex Aug. c. 43. lib. De nat. & gratia.
(b) 1. Joan. 5. infr. Can. 1.
(c) Conc. Arauf. 2. c. 25.
(d) Hieron. in ep. ad Ctesiphon.
(e) Jo. 5.
(f) Matt. 11.
(g) Joan. 14. Conc. Africanum, c. 81. 82. & 83. Conc. Milevitanum cap. 7. 8. & 9.
(h) Matth. 6. Luc. 11. c. Adhuc, & c. De quotidianis. de pœnit. Dist. 3.

Digitized by Google

verax: Dimitte nobis debita nostra. Quo fit, ut justi ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via justitiæ sentire debeant, quò liberati jam à peccato, (a) servi autem facti Deo, (b) sobriè, justè, & piè viventes proficere possunt per Christum Jesum, (c) per quem accessum habuerunt in gratiam istam. (d) Deus namque sua gratia semel justificatos non deserit, nisi ab eis priùs deseratur. (e) Itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se hæredem esse constitutum, hæreditatemque consecuturum, etiam si Christo non (f) compatiatur, ut & conglorificetur: nam & Christus ipse, ut inquit Apostolus, (g) cùm esset Filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est, obedientiam; & consummatus, factus est omnibus obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ. Propterea Apostolus ipse monet justificatos, dicens: (h) Nescitis, quòd ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit

(a) Rom. 6.
[b] Tit. 2.
[c] Rom. 5.
(d) Aug. lib. De nat. & gratia, c. 26. & Prosp. Sent. 7. ad c. Gallorum. & resp. ad 7. object. Vincen.
[e] Infra Can. 20.
(f) Rom. 8.
(g) Philip. 2. Hebr. 5.
(h) 1. Cor. 9.

cipit bravium: sic currite, ut comprehendatis. (a) Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans, sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo: ne fortè, cùm aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Item princeps Apostolorum Petrus: Satagite, (b) ut per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. (c) Unde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ adversari, qui dicunt, justum in omni bono opere saltem venialiter peccare: aut, quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus justos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currendum in stadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam; (d) cùm scriptum sit: Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas propter retributionem.

(a) Ibid.
(b) 2. Petr. 1.
(c) Infra Can. 25.
(d) Infra Can. 31. Ps. 118.

Et de Mose dicat (*a*) Apostolus, quod aspiciebat in remunerationem.

CAPUT XII.

Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usque adeò præsumere debet, ut certò statuat, se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quòd justificatus, aut ampliùs peccare non possit; aut si peccaverit, (*b*) certam sibi resipiscentiam promittere debeat; nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

CA-

(a) Hebr. 11. Infra Can. 15. & 16. c. Corripiantur. in fi. 23. q. 3.
(b) Ezech. 18. Galat. 3.

CAPUT XIII.

De perseverantiæ munere.

SImiliter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: (*a*) Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quod quidem aliunde haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est eum, (*b*) qui stat, statuere, ut perseveranter stet, & eum; qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur: tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut (*c*) cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Verumtamen, qui se (*d*) existimant stare, videant ne cadant, & (*e*) cum timore, ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemosynis

(a) Matth. 10. & 14. cap. Suggestum. 7. qu. 1. & c. Non revertebantur. de Pœnit. Dist. 2. Inf. Can. 16. & 22. Ezech. 33.
(b) Rom. 14. Philip. 1. 2. Cor. 8.
[c] Philip. 1. & 2.
[d] 1. Cor. 10.
[e] Philip. 2.

in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & castitate: formidare enim debent, scientes (a) quod in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti: (b) Debitores sumus non carni, ut secundùm carnem vivamus: si enim secundùm carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

CAPUT XIV.

De lapsis, & eorum reparatione.

Qui verò ab accepta (c) justificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus justificari poterunt, cùm, excitante Deo, per Pœnitentiæ Sacramentum merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint: hic enim justificationis modus est lapsi reparatio: quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabu-

[a] 1. Petr. 1. 2
[b] Rom. 8.

(c) Infr. Can. 23. & 29.

bulam sancti (a) Patres aptè nuncuparunt. Etenim pro iis qui post Baptismum in peccata labuntur, Christus Jesus Sacramentum instituit Pœnitentiæ, cum dixit: (b) Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multò aliam esse à baptismali, eaque contineri non modò cessationem à peccatis, & eorum detestationem, (c) aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem absolutionem; itemque satisfactionem per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia: non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur; sed pro pœ-

[a] Hieron. tom. 1. in Epist. ad Demetr. quæ incipit, Inter omnes. Et in cap. Secunda post naufragium, de Pænit. Dist. 1.
[b] Io. 20. Matth. 16. c. Ut constitueretur Dist. 50. c. Ut evidenter 1. q. 1. cum sim. infr. Sess. 14. de Penit. c. 3.
[c] Ps. 50. c. Sacrificium. De Pœnit. Dist. 1.

pœnâ temporali, quæ, ut ſacræ Litteræ docent, non tota ſemper, ut in (*a*) Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam (*b*) acceperunt, ingrati, Spiritum ſanctum contriſtaverunt, & (*c*) templum Dei violare non ſunt veriti. De qua pœnitentia ſcriptum eſt: (*d*) Memor eſto, unde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterùm: (*e*) Quæ ſecundùm Deum triſtitiæ eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus: (*f*) Pœnitentiam agite: & facite fructus dignos pœnitentiæ.

CAPUT XV.

Quolibet mortali peccato ammitti gratiam, ſed non fidem.

ADverſùs etiam hominum quorundam callida ingenia, qui (*g*) per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum

[a] Florent. Conc. in Decretis Eugenii.
[b] Epheſ. 4
[c] 1. Cor. 3.
[d] Apoc. 2. c. Quia ſanctitas 50. Diſt. & c. Miror. de Pænit. Diſt. 1.
[e] 2. Corint. 7.
[f] Matt. 3. & 4. Lucæ 5. Infra Can. 17.
(g) Rom. 16.

dum est, non modò infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam iustificationis gratiam amitti: divinæ legis doctrinam defendendo, (*a*) quæ à regno Dei non solùm infideles excludit, sed (*b*) & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes, qui lethalia committunt peccata: (*c*) à quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinore possunt, & pro quibus â Christi gratia separantur.

CAPUT XVI.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sivè acceptam gratiam perpetuò conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt

(a) 1. Tim. 1.
(b) 1. Cor. 6.
(c) Philip. 4. c. Cor. 12. c. Quod dicit. Distinct. 41.

Digitized by Google

ſunt Apoſtoli verba : (*a*) Abundate in omni opere bono, ſcientes, quòd labor veſter non eſt inanis in Domino; (*b*) non enim injuſtus eſt Deus, ut obliviſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, Nolite (*c*) amittere confidentiam veſtram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideò benè operantibus (*d*) uſque in finem, & in Deo ſperantibus proponenda eſt vita æterna, & tanquam gratia filiis Dei per Christum Ieſum miſericorditer promiſſa, & (*e*) tanquam merces ex ipſius Dei promiſſione bonis ipſorum operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc eſt enim illa (*f*) corona juſtitiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum repoſitam ſibi eſſe ajebat Apoſtolus, à juſto Iudice ſibi reddendam, non ſolùm autem ſibi, ſed & omnibus, qui diligunt adventum ejus: cùm enim ille ipſe Chriſtus Ieſus, tanquam caput in membra, & tanquam (*g*) vitis in palmites, in ipſos juſtificatos, jugiter vir-

(a) 1. Cor. 15.
(b) Hebr. 6. cap. Non eſt tam injuſtus. de Pœnit. 1. ſect. 2. infr. Can. 29.
(c) Hebr. 10. in fin.
(d) Matth. 10.
(e) Pſ. 102. Rom. 6.
(f) 2. Timoth. 4.
(g) Ioan. 15.

virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, comitatur, & subsequitur, & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent: nihil ipsis justificatis ampliùs deesse credendum est, quo minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro hujus vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore, (*a*) (si tamen in gratia decesserint) consequendam, verè promeruisse censeantur: cum Christus, Salvator noster, dicat: (*b*) si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum: sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita (*c*) neque propria nostra justitia, tanquam ex nobis propria statuitur: neque ignoratur, aut repudiatur justitia Dei: quæ enim justitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem jústificamur; illa eadem Dei est, quia à Deo nobis infunditur per Christi meritum. Neque verò illud omittendum est; quòd licèt bonis operibus in sacris literis usque adeò tribuatur, ut, etiam (*d*) qui uni ex mi-

(a) Apoc.14.
(b) Joan.4.
(c) Rom.10.
(d) Matth.10. in fin. & Marc.9. circa fin.

minimis suis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Christus eum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus (a) testetur, id quod in præsenti est momentaneum, & leve tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, ut Christianus homo in se ipso vel confidat, (b) vel glorietur, & non in Domino; cujus tanta est erga omnes homines bonitas, ut (c) eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona. Et quia (d) in multis offendimus omnes, unusquisque, sicut misericordiam, & bonitatem, ita severitatem, & judicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, (e) etiam si nihil sibi conscius fuerit, judicare: quoniam (f) omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & judicanda est, sed Dei, (g) qui illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique à Deo, qui, ut scri-

(a) 2.Cor. 4.in fine.
(b) 1.Cor.2.in fin. 2. Cor.10. in fin.
(c) Gal.6.Jer.9.
(d) Ex Ep. Cœlest.I. cap.12.
(e) Jac.3.
(f) 1.Cor.4.
(g) Ibid.

Digitized by Google

scriptum est, (a) reddet unicuique secundùm opera sua.

Post hanc Catholicam de Iustificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiterque receperit, justificari non poterit, placuit sanctæ Synodo hos Canones subjungere, ut omnes sciant, non solùm quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE JUSTIFICATIONE

CANON I.

Si quis dixerit, (b) hominem suis operibus, quæ vel per humanæ naturæ, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Iesum Christum gratia posse justificari coram Deo; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solùm divinam gratiam per Christum Jesum dari, ut faciliùs homo (c) justè vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrum-

(a) Matt.16.Rom.2.
(b) Supra c. 1. & 4. Rom.3.1. Cor.15.

(c) Conc.Afr. c.80.& c. ult.de Conc. Dist.4 ex Conc.Milevit.

utrumque, sed ægrè tamen, & difficulter possit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, sine præueniente Spiritus (a) sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse, sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (b) liberum hominis arbitrium à Deo motum, & excitatum, nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac (c) præparet; neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereq; passive se habere; anathema sit.

CANON V.

Si quis (d) liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit; aut rem esse de solo titulo, imò titulum sine re, figmentum denique à satana invectum in Ecclesiam; anathema sit.

CA-

(a) Conc. Arauf. 2. c. 6. & upera c. 5. Rom. 5.
(b) Arausicanum 2. c. 3. 4. 5. 6. 9. & 25.
(c) Eccli. 15.
(d) Vide Aug. lib. 1. contra 2. Ep. Pelag. c. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, (*a*) non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita, ut bona Deum operari, non permissivè solùm, sed etiam propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus non minus proditio Iudæ, quàm vocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, verè esse peccata, vel odium Dei mereri; aut quanto vehementiùs quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum graviùs peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, (*b*) gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel à peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, (*c*) sola fide impium justi-

H

(a) Vide Aug. ibid. c. 3. & Prof. Senten. 14. ad c. Gallorum, & respon. ad 10. object. Vincent. Jo. 1. Conc. Arausicanum, 2. circa fin.

(b) Ps. 17. Luc. c. 12. & Matth. 9. in fi.

(c) Supra c. 7. & 8.

justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nullà ex parte necesse esse eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, homines (a) sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari, aut per eam ipsam formaliter justos esse; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, homines justificari; vel sola imputatione justitiæ Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & charitate, quæ (b) in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua justificamur, esse tantum favorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, (c) fidem justificantem nihil aliud esse, quàm fiduciam divinæ misericordiæ peccata remittentis propter Christum; vel eam fiduciam solam esse, qua justificamur; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, omni homini ad remissio-

(a) Sup. c. 7. Gal. 2. | (b) Rom. 5. & 5. Ephes. 1. & 4. | (c) Supra c. 9.

missionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certò, & absque ulla hæsitatione propriæ infirmitatis, & indispositionis peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, (*a*) hominem à peccatis absolvi, ac justificari ex eo quòd se absolvi, ac justifiari certò credat; aut neminem verè esse justificatum, nisi qui credat se esse justificatum; & hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici; anathema sit.

CANON XV.

Si quis dixerit, (*b*) hominem renatum, & justificatum teneri ex fide ad credendum se certò esse in numero prædestinatorum; anathema sit.

CANON XVI.

(*c*) Si quis magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certò habiturum, absoluta, & infallibili certitudine dixerit, nisi hoc ex speciali revelatione didicerit; anathema sit.

CANON XVII.

Si quis justificationis gratiam non

H 2 nisi

(a) Supra c.9.
(b) Aug.c.13. lib.de Correp. & gratia supra c.12.
(c) Aug. lib. de Bono persev.cap.13. supra cap.12.& 23.Gallat.5.Ezech.18.

nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos verò omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, utpote (a) divina potestate prædestinatos ad malum; anathema sit.

CANON XVIII.

Si quis dixerit, (b) Dei præcepta, homini etiam justificato, & sub gratia constituto, esse ad observandum impossibilia; anathema sit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, (c) nihil præceptum esse in Evangelio præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

CANON XX.

Si quis hominem justificatum, & (d) quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantùm ad credendum, quasi verò Evangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ sine conditione observationis mandatorum; anathema sit.

CA-

(a) Conc. Arausf. 2. c.25.
(b) Sup.c.11.1.Ioan.5
(c) Clement. Ad nostram §.4. de hæret.
(d) Supra cap. 11.

CANON XXI.

Si quis dixerit, Christum Iesum à Deo hominibus datum fuisse, ut redemptorem, cui fidant, (*a*) non etiam ut legislatorem, cui obediant; anathema sit.

CANON XXII.

Si quis dixerit, (*b*) justificatum, vel sine speciali auxilio Dei in accepta justitia perseverare posse, vel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

Si quis hominem semel justificatum dixerit (*c*) ampliùs peccare non posse, neque gratiam amittere, atque ideò eum, qui labitur, & peccat, nunquam verè fuisse justificatum; aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit.

CANON XXIV.

Si quis dixerit, (*d*) justitiam acceptam non conservari, atque etiam non augeri coram Deo per bona opera; sed opera ipsa fructus solummodo, & signa

(a) Isaiæ 33.d.Matth. 1.2.6.
(b) Supra cap.13.
(c) Supra c. 14.
(d) Supra c.10.

signa esse justificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam; anathema sit.

CANON XXV.

Si quis in quolibet bono opere justum (a) saltem venialiter peccare dixerit; aut, quod intolerabilius est, mortaliter, atque ideò pœnas æternas mereri; tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema sit.

CANON XXVI.

Si quis dixerit, (b) justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æternam retributionem à Deo per ejus misericordiam, & Iesu Christi meritum, si benè agendo, & divina mandata custodiendo usque (c) in finem perseveraverint; anathema sit.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, (d) nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis; aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit.

CA-

(a) Supra c.11.in fin.
(b) Supra cap. 16.
(c) Matth.24.
(d) 1.Corinth. .supra cap.15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissâ per peccatum gratia, simul & fidem semper amitti; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licèt non sit viva; aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum; anathema sit.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, (*a*) eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidem, sed sola fide amissam justitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout sancta Romana, & universalis Ecclesia à Christo Domino, & ejus Apostolis edocta, hucusque professa est, servavit, & docuit; anathema sit.

CANON XXX.

Si quis post acceptam justificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, (*b*) ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exsolvendæ, vel in hoc sæculo, vel in futuro in (*c*) Purgatorio, antequam ad

(a) Suprà c. 14.
(b) Infra Sess. 14. c. 8.
(c) Infra Sess. 25. in initio.

ad regna cœlorum aditus patere possit; anathema sit.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, justificatum peccàre, (a) dum intuitu æternæ mercedis benè operatur; anathema sit.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis justificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius justificati merita; aut ipsum justificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jesu Christi meritum, cujus vivum membrum est, fiunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit, consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de justificatione, à sancta Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jesu Christi Domini nostri derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Chri-

(a) Supra c. 11. in fin.

Christi Jesu gloriam illustrari; anathema sit.

Decretum de reformatione

CAPUT I.

Prælatis convenit in Ecclesiis suis residere, si secus fecerint, juris antiqui pœnæ in eos innoventur, & novæ decernuntur.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, depravatosque in Clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab iis, qui majoribus ecclesiis præsunt, initium censuit esse sumendum: (*a*) integritas enim præsidentium salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei in terris (*b*) Vicarii solertiam, omnino futurum, ut ad ecclesiarum regimen (onus quippe angelicis

(a) c. Miramur. 61. Dist. 1.
(b) Cap. Inter corporalia. de translat. Episc.

cis humeris formidandum) qui maximè digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas à puerilibus exordiis usque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat, secundùm venerabiles beatorum (*a*) Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & cathedralibus ecclesiis quibuscumque, quovis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos esse vult, (*b*) ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, (*c*) in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ovium suarum, quarum (*d*) sanguis de eorum est manibus à supremo Judice requirendus, custodiæ minimè incum-

(a) c. In Sacerdotibus, & c. Episcoporum. 61. Dist. cap. fin. 59. Dist. Con. Sardic. c. 13. & infr. Sess. 24. deref. c. 1.

(b) Act. 20.

(c) 2. Tim. 4. Joan. 10. cap. Si rector. 43. Dist. c. Adversitas 7. qu. 1. cap. Nisi de renun.

(d) Ezech. 33. & 34. Act. 20.

cumbant: cùm certissimum sit (*a*) non admitti pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cælestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium solicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo (*b*) antiquos canones, qui temporum, atque hominum injuria penè in desuetudinem abierunt, adversùs non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat; ac ulteriùs pro firmiori eorumdem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. (*a*) Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu cathe-

(a) c. Ephesiis 43. Dist. c. 1. 13. qu. 1. & infra Sess. 24. c. 1. in fin. de refor.

(b) c. Pervenit., cum multis seq. 7. q. 1. De cler. non resid. per totum, & c. Cum ex eo. de elect. in 6.

(c) Novas adhuc pœnas adjecit Plus IV. in Bulla, in suprema 1564.

thedrali ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & praeeminentia praefulgeat, legitimo impedimento, seu justis, (a) & rationabilibus(b) causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam dioecesim morando absuerit, quartae partis fructuum unius anni, fabricae ecclesiae, & pauperibus loci per superiorem ecclesiasticum applicandorum, poenam ipso jure incurrat. (c) Quòd si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente verò contumacia, ut severiori sacrorum canonum censurae subjiciatur, Metropolitanus Suffraganeos Episcopos absentes; Metropolitanum verò absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, sub poena interdicti ingressus ecclesiae eo ipso incurrenda, infra tres menses per literas, seu nuncium Romano Pontifici denun-

(a) Vide Sess. 23. c. 1. de refor. ubi causae subindicantur.
(b) c. Ex tuae, de cler. non resid. cap. Quoniam. §. Porrò ut lit. non contest:
(c) Infr. Sess. 23. de refor. c. 1.

nunciare teneatur; qui in ipsos absentes, prout cujusque major, aut minor contumacia exegerit, suæ supremæ Sedis auctoritate animadvertere, & ecclesiis ipsis de (a) Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

CAPUT II.

Nulli beneficium exigens personalem residentiam obtinenti abesse licet, nisi justa de causa ab Episcopo approbanda: qui tum etiam vicarium subducta parte fructuum substituat, ob curam animarum.

Episcopis inferiores, quævis beneficia ecclesiastica personalem residentiam de jure, sive consuetudine exigentia, in titulum, sive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis

(a) c. Ex parte: de cler. non resid.

residere cogantur: nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, (*a*) suffragentur: Indulgentiis verò, & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus causis tantùm concessis, & (*b*) coram Ordinario legitimè probandis, in suo robore permansuris: quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte (*c*) à Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & (*d*) congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quoad hoc, privilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

CA-

(a) c. si de resc. in 6.
(b) Roboratur declar. Pii IV. 1564. 24. Novembr.
(c) c. Cùm ex eo. de elect. in 6. c. Beneficium. de regul. eo. & infrà Sess. 7. c. 5. & 7. de refor.
(d) Vide const. S. Pii V. Ad exequendum 1567.

CAPUT III.

Excessus sæcularium Clericorum, & regularium degentium extra monasteria, ab Ordinario loci corrigantur.

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cujusvis (*a*) personalis, vel regularis extra monasterium degens, etiam sui ordinis privilegii(*b*) prætextu, tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci; tanquam super hoc à Sede Apostolica delegato, secundùm canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

CAPUT IV.

Ecclesias quascunque Episcopi, & alii majores Prælati, quoties opus fuerit, visitent; omnibus, quæ huic decreto obstare possent, sublatis.

CApitula (c) cathedralium, & aliarum majorum ecclesiarum, Illo-

I 2

(a) Refer. ad vocem privilegii.
(b) Infrà Sess. 14. c. 4. & 5. de reformat.
(c) Sess. 25. c. 6. de ref. & c. 4. de ref. Sess. 14.

illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo minus à suis Episcopis, & aliis majoribus prælatis, per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta (*a*) canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.

CAPUT V.

Episcopi in aliena Diœcesi nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant.

NUlli Episcopo liceat, cujusvis privilegii prætextu, (*b*) Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas

(a) Infrà Sess. ult. de refor. c. 6.
(b) Vide 1. Nicen. c. 15. & 16. & 2. Arelat. cap. 23. & Antioch. sub Jul. 1. cap. 3. Sard. cap. 18. & 19. & 3. Cart. cap. 20. & 21. Conc. Aurel. 3. cap. 15. cap. Placuit cum seq. 7. qu. 1. & infra Sess. 14. de refor. cap. 2. 3. & 8.

ctas tantùm ; si secus factum fuerit Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione ordinum sint ipso jure suspensi.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem celebrari die Jovis feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martii? *Responderunt*, Placet.

SESSIO SEPTIMA

Celebrata die III. Mensis Martii MDXLVII.

Decretum de Sacramentis :

PROOEMIUM.

AD consummationem salutaris de justificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Sessione uno omnium Patrum consensu promulgata fuit; consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera justitia, vel (*a*) inci-

 pit;

(a) c. nulla de Cons. Dist. 4.

pit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacrosancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreses, quæ circà sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate, tum de damnatis olim à Patribus nostris hæresibus suscitatæ, tum etiam de novo adinventæ sunt, quæ Catholicæ Ecclesiæ puritati, & animarum saluti magnopere officiunt; sanctarum Scripturarum doctrinæ, Apostolicis traditionibus, atque aliorum conciliorum, & Patrum consensui inhærendo, hos præsentes canones statuendos, & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino Spiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS IN GENERE.

CANON I.

Si quis dixerit, (a) Sacramenta novæ legis non fuisse omnia à Jesu Chri-

(a) Conc. Floren. in Decr. Eug. ad Armenos.

Christo Domino nostro instituta, aut esse plura, vel pauciora, quàm septem, videlicet, Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, (*a*) Pœnitentiam, extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquod horum septem non esse verè, & propriè Sacramentum; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipsa novæ legis Sacramenta à Sacramentis antiquæ legis non differre, nisi quia cœremoniæ sunt aliæ, & alii ritus externi; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc (*b*) septem Sacramenta ita esse inter se paria, ut nulla ratione aliud sit alio dignius; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non esse ad salutem necessaria, sed superflua; & sine eis, aut eorum voto per solam fidem homines à Deo gratiam (*c*) justificationis adipisci; licèt omnia singulis necessaria non sint; anathema sit.

CA-

(a) C. Ad Abolendam. de hæret. Dist. 2. cum sim.
(b) c. Nihil. de Conf.
(c) Supr. Sess. 6. de Justif. cap. 5. & can. 7.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter solam fidem nutriendam instituta fuisse; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, (*a*) Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam significat; aut gratiam ipsam non ponentibus obicem non conferre; quasi signa tantùm externa sint acceptæ per fidem gratiæ, vel justitiæ; & notæ quædam Christianæ professionis, quibus apud homines discernuntur fideles ab infidelibus; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per huiusmodi Sacramenta semper, & omnibus; quantum est ex parte Dei, etiam si rité ea suscipiant, sed aliquando, & aliquibus; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipsa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, sed solam fidem divinæ promissionis ad gratiam consequendam sufficere; anathema sit.

CA-

(a) Conc. Folren. sub. Eug. 4. in decr. de Sac.

CANON IX.

Si quis dixerit (*a*) in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possunt; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, (*b*) Christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, (*c*) in ministris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, (*d*) ministrum in peccato mortali existentem, modò omnia essentialia, quæ ad Sacramentum

(a) Infr. Sess. 23. Can. 4. ex Decretis Eugenii in Conc. Florent.
(b) Vide Conc. Carth. 4. c. 98. & Conc. Constant. ad art. 13. Joan. Vviclef. Infrà Sess. 14 de Pœnit. c. 6.
(c) Conc. Flor. in Decretis Eugenii.
(d) Idem error damnatur in Vviclef. à Conc. Constan. Sess. 8 c. Multæ c. Remissionem c. Christus, cum plur. seq. 1. q. 1. c. ult. 15. q. ult.

tum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato à ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

Si quis dixerit, (a) Baptismum Ioannis habuisse eamdem vim cum Baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (b) aquam veram, & naturalem non esse de necessitate Baptismi; atque ideò verba illa Domini nostri Iesu Christi: (c) Nisi quis re-

(a) Aug. Enchiridi c. 49. c. Aliud. & c. Non regenerabantur. de Conf. Dist. 4.
[b] c. Pœn. de Bapt. c. Filius. & c. Non dubito, de Conf. Dist. 4.
(c) Joan. 3.

renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto; ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium ecclesiarum (a) mater est, & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (b) Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, cum intentione faciendi, quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (c) Baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non posse, etiam si velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, nisi nolit credere; anathema sit.

CA-

[a] c. Non decet. 12. Dist. cap. Ad abolendam. de hæret.
(b) Conc. Flor. in Decr. Eug. c. Dictum §. quod verò cum 2. cap. seqq. . qu. 1.
(c) Joan. 3. c. Nulla præter de Cons. Distinct. 4.

CAPUT XII.

Facultas de non promovendo annum non excedat.

FAcultates de non promovendo,(a) præterquam in casibus à jure expressis, concessæ, ad annum tantùm suffragentur.

CAPUT XIII.

A quocunque presentati non instituantur sine prævio examine Ordinarii, & approbatione, certis exceptis.

PRæsentati, seu electi, vel nominati quibusvis ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, (b) nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius à loco-

L

(a) cap. Licèt canon. & cap. Cùm ex eo, de elect. in 6.

(b) Inf. Sess. 25. c. 9. de refor.

locorum Ordinariis examinati, & idonei reperi. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur. (a) Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universitatibus, seu collegiis generalium studiorum exceptis.

CAPUT XIV.

Quænam Causæ civiles exemptorum ab Episcopis cognosci possint.

IN exemptorum causis constitutio Innocentii IV. quæ incipit, (b) Volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, servetur; quam eadem sacrosancta Synodus innovandam censuit, & innovat: addendo insuper, quòd in civilibus causis mercedum, & miserabilium personarum, clerici sæculares, aut regulares extra monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum judicem à Sede Apostolica deputatum in partibus habeant; in aliis verò, si ipsum judicem non habuerint, coram locorum ordi-

(a) Vide Seff.24.cap. 18. de refor.

(b) Cap. Volentes. de Privil. in 6. Infrà. Seff. 14. de reform. cap. 6. in fin.

ordinariis, tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad solvendum debitum cogi, & compelli possint: privilegiis, exemptionibus, Conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversùs præmissa nequaquam valituris.

CAPUT XV.

Ordinarii curent, ut hospitalia quæcumque, etiam exempta, à suis administratoribus fideliter gubernentur.

CUrent Ordinarii, (*a*) ut hospitalia quæcunque á suis administratoribus, quocunque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur; constitutionis Concilii Viennensis, quæ incipit, (*b*) Quia contingit, forma servata; quam quidem constitutionem eadem Sancta Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

L 2 *In*

(a) Seff. 25. cap. 8. de refor.

(b) Clement. Quia contingit. de Relig. dom.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse die Iovis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis præsentis anni MDXLVII.

BULLA FACULTATIS TRANSFERENDI CONCILII.

PAULUS Episcopus, servus servorum Dei, venerabili fratri Joanni Mariæ, Episcopo Prænestino, & dilectis filiis, Marcello tit. sanctæ Crucis in Jerusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono Cardinalibus, nostris, & Apostolicæ Sedis Legatis de latere, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Regimini universalis Ecclesiæ, meritis licèt imparibus, disponente Domino, præsidentes, nostri officii partes esse putamus, ut, si quid gravius causa Reipublicæ Christianæ constituendum sit, id non modò tempore opportuno, verùm etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cùm itaque nos nuper, postquam suspensionem celebrationis sacri œcumeni-

ci, & universalis Concilii; aliàs per nos in civitate Tridentina, ex causis tunc expressis, de venerabilium fratrum nostrorum S.R. E. Cardinalium consilio, & assensu indicti, ex certis aliis etiam tunc expressis causis, usque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de simili consilio, & assensu factam, audita pace inter charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imperatorem, semper Augustum, & Franciscum Francorum Regem Christianissimum, conciliata, pari consilio, & assensu sustuleramus, & amoveramus; nequeuntes ipsi, tunc legitimè impediti, ad dictam civitatem personaliter accedere, & eidem Concilio interesse, vos nostros, & Apostolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de simili consilio constituerimus, & deputaverimus, vosque ad eamdem civitatem, tamquam pacis angelos, destinaverimus, prout in diversis nostris desuper confectis literis plenius continetur. Nos, ne tam sanctum celebrationis Concilii hujusmodi opus ex incommoditate loci, aut aliàs quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, oppor-

tunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, parique consilio, & assensu, vobis insimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, seu inde forte absente, quandocunque vobis videbitur, Concilium prædictum de eadem civitate Tridentina ad quamcunque aliam commodiorem, & opportuniorem, seu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipsa civitate Tridentina supprimendi, & dissolvendi: nec non Prælatis, & aliis personis Concilii hujusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilii Tridentini hujusmodi, etiam sub perjurii, & aliis in literis indictionis Concilii hujusmodi expressis pœnis, evocandi, eidemque sic translato, & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis, præsidendi, ac in eo

procedendi, cæteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna, aliàs juxta priorum vobis directarum literarum continentiam, & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem; ratum, & gratum habituri quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumve fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter observari: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ MDXLIV. VIII. Kalend. Mart. Pontificatus nostri anno XI.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SES-

SESSIO OCTAVA

Celebrata die XI. Mensis Martii MDXLVII.

Decretum de translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de hujusmodi morbo ex præmissis, & aliis allegatis ita manifestè, & notoriè constare, ut Prælati in hac civitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcircò inviti minimè retineri possint, & debeant? itemque, attento recessu multorum Prælatorum post proximè præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omninò timore ipsius morbi abire volentium, qui justè detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium, vel dissolveretur, vel ex paucitate Prælatorum, bonus ejus progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis caussis per aliquos ex Patribus in ipsis Congregationibus allegatis, utpote notoriè veris, & legitimis; placetne vobis similiter decernere, & declara-

re,

re, pro conservatione, & prosecutione ipsius Concilii, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem jam indictam, statuta die, vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari; & successivé ad ulteriora procedendum, donec sanctissimo Domino nostro, & sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Invictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? *Responderunt*, Placet.

SESSIO NONA BONONIÆ

Celebrata die XXI. Mensis Aprilis MDXLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridenti congregata erat, nunc

nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina providentia Papæ III. eiſdem Reverendiſſimis Dominis, D. Joanne Mariæ Epiſcopo Præneſtino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Ieruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans, quòd die undecima menſis Martii præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem civitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſſimis præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die vigeſima prima Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum propoſuerat, Canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebrari debere; conſi-

de-

derant que nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueverunt, his superioribus majoris hebdomadæ, & solemnitatis Paschalis diebus, in propriis Ecclesiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, hunc nondum accessisse, quos tamen brevi affuturos sperandum est; ac propterea factum esse, ut non ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti: ut omnia maturo consilio, cum dignitate, & gravitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Iovis, infra octavam Pentecostes proximè futuram, quoad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem, & rei gerendæ maximè opportunam, & Patribus, præsertim absentibus, percommodam judicavit, & judicat: hoc tamen adjecto, quòd terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire,

etiam in privata Congregatione restringere, & imminuere possit, & valeat.

SESSIO DECIMA,

BONONIÆ.

Celebrata die II. Mensis Junii MDXLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

QUamvis hæc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesima prima mensis Aprilis proximè præteriti, super Sacramentorum, & reformationis materiis, in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto in urbe Tridentina, in publica Sessione, die undecima mensis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam, & prorogandam esse decreverit: volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benignè agere; eadem sa-

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & ritè collatum Baptismum (*a*) iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negaverit, cùm ad pœnitentiam convertitur; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quòd actum credendi non habent, suscepto Baptismo (*b*) inter fideles computandos non esse; ac proptereà, cùm ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare, omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu proprio credentes, baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptizatos, cùm adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; &,

K ubi

(a) c. Majores. §. ult. de Baptismo.
(b) Aug. lib. 1. de Pecmer. & rem. c. 19. & lib. 3. c. 2.

ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio relinquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, (a) Confirmationem baptizatorum otiosam cœremoniam esse, & non potius verum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quàm catechesim quamdam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (b) injurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

CA-

[a] c. Nullus ministrorum. de Conf. Dist. 4. Urbani I. Ad omnes, & c. 1. cum seq. de Conf. Dist. 5.

(b) Vide finem Epist.

CANON III.

Si quis dixerit, (a) sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem sacerdotem; anathema sit.

Decretum de reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, eisdem præsidentibus, & Legatis,(b) incœptum residentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit, ( ) salva semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate.

CAPUT I.

Qui sit capax regiminis ecclesiarum Cathedralium.

Ad cathedralium (d) ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura,

[a] c. Manus. de Conf. Dist. 6. Con. Flor. in decr. Eug. vide Euse. Pa. 1. Ep. ad Episc. Tusciæ Innoc. 1. Ep. 1. c. 3. & inf. Sess. 23. c. 4.

(b) Supr. Sess. 6. c. 2. & infr. Sess. 23. c. 1.

[c] Infr. Sess. ult. de refor. cap. 1.

(d) Sess. 22. c. 2. plus exigitur.

gravitate morum, literarumque scientia, juxta constitutionem Alexandri Tertii, quæ incipit, Cùm in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur.

CAPUT II.

Tenentes plures cathedrales ecclesias, jubentur omnes, excepta una dimittere, certo modo, & tempore.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu cathedrales ecclesias in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra (a) sacrorum canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat; cùm valdè felix sit ille censendus, cui unam ecclesiam

(a) c.Cùm in cunctis §.cum verò.de elect. cap.Sicut. de excess. prælat. c.1. & 2. 21. q.1. c.Sanctorum.70. Dist. c.Unio. §. sed. 10.q.3.c.Quia in tantum. c. Ad hæc & c. De multa. de præb. c. Quia nonnulli. de mag. c.Cum singula. de præb. in 6.Clem. Gratiæ. de reform.c. Execrab.§.qui verò. in Extrav. com.de Præb.& infrà Sess. 4. cap. 17. de ref.

ſiam benè, ac fructuosè, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infrà ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant; aliàs infra annum dimittere teneantur: alioquin eccleſiæ ipſæ, ultimò obtenta dumtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

CAPUT III.

Habilibus dumtaxat perſonis beneficia conferantur.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſe ipſos curam ipſam exercere valeant, juxta conſtitutionem Alexandri III. in Lateranenſi, quæ incipit, (*a*) Quia nonnulli; & aliam Gregorii X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incipit, (*b*) Licet canon, editam, conſe-

(a) c. Quia nonnulli. de Cler. non reſid.

(b) c. Licet canon. de Elect. in 6.

ferantur : aliter autem facta collatio, sive provisio, omninò irritetur, & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quæ incipit, (*a*) Grave nimis, se noverit incursurum.

CAPUT IV.

Plurium beneficiorum retentor contra canones, iis privatur.

QUicumque de cętero plura curata, aut (*b*) aliàs incompatibilia beneficia Ecclesiastica, sive per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis Innocentii III. quæ incipit, (*c*) De multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit; beneficijs ipsis, juxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso jure, etiam præsentis canonis vigore, privatus existat.

(a) c. Grave nimis. de Præben.

(b) Infra Sess. 24. de reform. cap. 17.

(c) c. De multa. de Præben.

CAPUT V.

Plura beneficia curata obtinentes Ordinario suas dispensationes exhibeant, qui de Vicario ecclesiis provideat, congrua portione fructum assignata.

ORdinarii locorum quoscumque plura curata, aut aliàs incompatibilia beneficia ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districtè compellant, & aliàs procedant juxtà constitutionem Gregorii X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit (a) Ordinarii, quam eadem sancta Synodus innovandam censet, & innovat; addens insuper, quòd ipsi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & (b) congruæ portionis fructuum assignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipsa debitis obsequiis minimè

(a) Infra cap. 7. & supra Sess. 6. de refor. c. 1. in fin. c. Ordinarii de Off. Ord. in 6.

(b) Vide Constitut. S. Pii V. ad exequendum. 1567.

mè defraudentur: appellationibus, privilegiis, & exemptionibus quibuſcumque, etiam cum judicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

CAPUT VI.

Quæ beneficiorum uniones validæ cenſeantur.

UNiones perpetuæ (*a*) à quadraginta annis citrà factæ, examinari ab Ordinariis, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſubreptionem, vel per obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò, quæ à dicto tempore citrà conceſſæ, nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut aliàs rationabilibus cauſis, coram loci Ordinario, vocatis quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtentæ præſumantur; ac propterea, niſi aliter à Sede Apoſtolica

(a) Vide Seſſ.14.c.9. de refor.c.13.& Seſſ. c.c. refor. inf. Seſſ.24. 25.de refor.c.9.

ſtolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

CAPUT VII.

Beneficia eccleſiaſtica unita viſitentur: per Vicarios etiam perpetuos cura exerceatur; quorum deputatio fiat cum portione aſſignanda, etiam ſuper re certa.

BEneficia eccleſiaſtica curata(*a*),quę cathedralibus, collegiatis, ſeu aliis eccleſiis, vel monaſteriis, beneficiis, ſeu collegiis, aut piis locis quibuſcumque perpetuò unita, & annexa repeˑriuntur, ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur: (*b*) qui ſolicitè providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinariis pro bono eccleſiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum,(*c*) portione, etiam ſuper

[a] Infr. Seſſ.14. de ref. c.9.

(b) Vide Seſſ.25.c.16 de refor. & ſup.c.5.

[c] Qualiter ſit aſſignanda, declarat Bulla S. Pii V. 1567. Ad exequendum.

per certa re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minimè suffragantibus.

CAPUT VIII.

Ecclesiæ reparentur: cura animarum solicitè habeatur.

Locorum Ordinarii ecclesias quascumque (*a*) quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica singulis annis visitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut quæ reparatione indigent, reparentur, & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minimè defraudentur: appellationibus, privilegiis, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

CA-

[a] Infr. Sess. 24. de ref. c. 9. & Sess. 21. de ref. c. 8. Conc. Tol. 4. c. 35. Conc. Braccaren. 2. c. 1. Conc. Arel. sub Leone 3. c. 17. c. Decernimus. c. Episcopum, & c. Placuit. 10. q. 1.

CAPUT IX.

Munus consecrationis non differendum.

AD majores ecclesias promoti (*a*) munus consecrationis infra tempus à jure statutum suscipiant, & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

CAPUT X.

Sede vacante, Capitula nulli dent reverendas, nisi arctato occasione obtinendi, aut obtenti beneficii: variæ contravenientium pœnæ.

NOn liceat Capitulis ecclesiarum, (*b*) Sede vacante, infra annum à die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigo-

(a) c. Quoniam. Distinct. 100.
(b) Sess. 23. de reformat. cap. 20. c. Cùm nullus. de temp. ordin. in 6.

ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Junii, præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi, celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decimaquinta menſis Septembris proximè futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quàm ad reformationem pertinent, interim non omittatur; & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione, abbreviare, & prorogare liberè poſſit, & valeat.

Die XIV. *Septemb.* MDXLVII, *in Gongregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit Sessio, quæ futura erat die sequenti, ad beneplacitum sacri Concilii.*

BULLA RESUMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI SUB IULIO III, PONT. MAX.

JULIUS Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cùm ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore, non sine totius Christiani orbis perturbatione, & scandalo, viguerunt, bonum, opportunum, & expediens esse videatur, sicuti etiam charissimus in Christo filius noster, Carolus Romanorum Imperator, semper Augustus, nobis per suas literas, & Nuncios significare fecit, ut sacrum œcumenicum generale Concilium, per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum, indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris no-

nomine, una cum duobus aliis sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & solemnes habitæ fuerunt Sessiones, pluraque tam in causa fidei, quàm reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, (*a*) ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia in dicere, & dirigere, ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum, ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, &, quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sanè provincia retroactis temporibus in vera religione, ac sacrorum Conciliorum, & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque Maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia,

[a] Teste Marcell. 1. in Epist. 1. ad Episc. prov. Antioch. & Pelag. 2. in epist. sua decret. & Bonifacio Epis. ad Zachariam Pap. & Synodo Chalcedo. Act. 1. & 2. Nicenæ 1. Act. 6. & Nicolao 2. in epistol. ad Michael. Imp.

tia, & reuerentia, nulli Christianorum provinciæ fuit umquam secunda, paternè consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani justis, piisque nostris in hac re votis annuant, faveant, atque assistant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios, & singulos, qui de jure, vel consuetudine, vel privilegio, Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis indictionis, & aliis quibuscumque desuper confectis, & publicatis literis, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalendis Maii, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum, & prosequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa civi-

civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulò daturi sumus, ut eodem tempore in eadem civitate nostri omnino adsint Legati: per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiverimus, Spiritu sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus: quacumque ipsius Concilii translatione, & suspensione, cęterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis literis prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus sit, innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes, & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innovationis,

voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ MDL. XVIII. Kalend. Decemb. Pontificatus nostri anno primo.

M. Card. Crescen.

Rom. Amasæus.

SACROSANCTI, OECUMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI

SESSIO XI,

Quæ est prima

SUB IULIO III, PONT. MAX.

Celebrata Kalen. Maii MDLI.

Decretum de resumendo Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem, & gloriam sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus

tus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, juxta formam, & tenorem literarum Sanctissimi Domini nostri, resumi debere, & procedendum esse ad ulteriora? *Responderunt*, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kalend. Septembris? *Responderunt*, Placet.

SESSIO XII,

Quæ est secunda

SUB IULIO III, PONT. MAX.

Celebrata die prima Septemb. MDLI.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apo-

tione definitum fuerit, statuit, & decernit de sanctissimæ Eucharistiæ Sacramento, nec non, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum residentiam pertinent, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini nostri Iesu Christi (*a*) exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent; ut tandem placatus, qui in sæcula sit benedictus Deus, corda hominum ad veræ suæ fidei agnitionem, & sanctæ matris Ecclesiæ unitatem, ac rectè vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII,

Quæ est tertia

SUB IULIO III, PONT. MAX.

Celebrata die XI. Octob. MDLI.

Decretum de Sanctissimo Eucharistia Sacramento.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsiden-

(a) Matth. 4.

sidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, etsi in eum finem, non absque peculiari Spiritus sancti ductu, & gubernatione, convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret, & ut hæresibus omnibus, & aliis gravissimis incommodis, quibus Dei Ecclesia miserè nunc exagitatur, & in multas, ac varias partes scinditur, remedium afferret, hoc præsertim jam inde à principio in votis habuit, (*a*) ut stirpitùs convelleret zizania execrabilium errorum, & schismatum, quæ inimicus homo his nostris calamitosis temporibus in doctrina fidei, usu, & cultu sacrosanctæ Eucharistiæ superseminavit: quam alioqui Salvator noster in Ecclesia sua, tanquam symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Christianos omnes inter se conjunctos, & copulatos esse voluit. Itaque eadem sacrosancta Synodus sanam, & sinceram illam de venerabili hoc, & divino Eucharistiæ Sacramento doctrinam tradens, quam semper Catholica Ecclesia, ab ipso Iesu Christo Domino nostro, & ejus Apostolis

(a) Matth. 13.

stolis erudita, atque à Spiritu sancto, illi (*a*) omnem veritatem in dies suggerente, edocta, retinuit, & ad finem usque sæculi conservabit: omnibus Christifidelibus interdicit, ne posthac de sanctissima Eucharistia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quàm ut est hoc præsenti decreto explicatum, atque definitum.

CAPUT I.

De reali præsentia Domini nostri Iesu Christi in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento.

PRincipio docet sancta Synodus, & apertè, ac simpliciter profitetur, in almo sanctæ Eucharistiæ Sacramento, post panis, & vini consecrationem, Dominum nostrum Iesum Christum, (*b*) verum Deum, atque hominem, verè, realiter, ac substantialiter sub specie illarum rerum sensibilium contineri; neque enim hæc

(a) Lucæ 12. Jo. 14. & 16. Dist. 21. in princ. vers. Ego rogavi, & infr. Sess. 22. cap. 1. & supra Sess. 5. c. 1.

[b] Joan. 1.

hæc inter ſe pugnant, [a] ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat juxta modum exiſtendi naturalem, & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, (b) poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata aſſequi poſſumus, & conſtantiſſimè credere debemus: ita enim majores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de ſanctiſſimo hoc Sacramento diſſerverunt, apertiſſimè profeſſi ſunt, hoc tam admirabile Sacramentum (c) in ultima cœna Redemptorem noſtrum inſtituiſſe, cùm poſt panis, vinique benedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum ſanguinem, diſertis, & perſpicuis verbis teſtatus eſt: (d) quæ verba á ſanctis Evangeliſtis commemorata, (e) & à divo Paulo poſteà repetita, cùm propriam il-

(a) c. 1. de ſum. Trin. ſupra Seſſ. 3. in ſymbolo. Epheſ. 1. Matth. 16. in fin.
(b) Mat. 19. Lucæ 18.
(c) c. cum Marthæ. de celebr. Miſſ. C. ſ. unica: de rel. & ven. ſanct.
(d) Matth. 26. Marci 14. Lucæ 22.
(e) Cor. 11.

illam, & apertissimam significationem præ se ferant, secundum quam à Patribus intellecta sunt; indignissimum sanè flagitium est, ea à quibusdam contentiosis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesiæ sensum detorqueri; quæ tamquam [a] columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut satanica, dedetestata est, grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens.

CAPUT II.

De ratione institutionis sanctissimi hujus Sacramenti.

ERgo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum, (b) & in illius sumptione colere nos sui memoriam præ-

N cepit,

(a) 1.Timoth.3.
[b] Psalm.110.1.Cor. 11.Lucæ 22. c. Iteratur. de cons. Dist.2.

cepit, suamq; annunciare mortem, donec ipse ad judicandũ mundum veniat. (*a*) Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius, qui dixit: (*b*) Qui manducat me, & ipse vivet propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur à culpis quotidianis, & à peccatis mortalibus præservemur. Pignus prætereà id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis, adeòque symbolum vnius illius corporis, (*c*) cujus ipse caput existit, cuique nos, tamquàm membra, arctissima fidei, spei, & charitatis connexione adstrictos esse voluit, ut idipsum omnes diceremus, (*d*) nec essent in nobis schismata.

CAPUT III.

De excellentia sanctissimę EUCHARISTIÆ *super reliqua Sacramenta.*

COmmune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistiæ cum cæteris Sa-

(a) Matth. 26. (b) Jo. 6. | Ephes. 5. Rom. 12.
(c) 1. Cor. 5. & 11. | (d) 1. Cor. 1.

Sacramentis, (*a*) symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formam visibilem: verùm illud in ea excellens, & singulare reperitur, (*b*) quod reliqua Sacramenta tunc primùm sanctificandi vim habent, cùm quis illis utitur; at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est; nondum enim Eucharistiam (*c*) de manu Domini Apostoli susceperant, cùm verè tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat. Et semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem (*d*) verum Domini nostri corpus, verumque ejus sanguinem sub panis, & vini specie unà cum ipsius anima, & divinitate existere; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie, ex vi verborum; ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi Domini, (*e*) qui jam ex

N 2 mor-

(a) c. Sacrificium. de Cons. Dist. 2.
(b) c. Multi. 1. qu. 1.
(c) Matth. 26. Marc. 14.
(d) Infrà can. 1.
(e) Rom. 6. c. Semel Christus c. Interatur. c. Singuli & c. Qui manducat. de Cons. Distinct. 2.

mortuis resurrexit, non ampliùs moriturus, inter se copulantur: Divinitatem porrò propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est, (*a*) tantumdem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri: totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.

CAPUT IV.

De Transubstantiatione.

QUoniam autem Christus, redemptor noster, corpus suum id, (*b*) quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit; ideò persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuò sancta hæc Synodus declarat, per consecrationem panis, & vini, conversionem fieri totius substantiæ (*c*) pa-

(a) Infrà can. 3. Sess. 21. cap. 3. Vide Homil. 5. de Pascha. inter eas, quæ Euseb. Emisseno ascribuntur, & de Conf. Distin. 2. c. 35. Ubi pars est.

(b) Lucæ 22. Jo. 6. 1. Cor. 11.

(c) c. Panis, de Consi. Dist. 2. c. Cùm Marthæ. de celeb. Miss. Infrà can. 2.

panis in substantiam corporis Christi, Domini nostri,& totius substantiæ vini in substantiam Sanguinis ejus;quæ conversio convenienter, & propriè à sancta Catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata.

CAPUT V.

De cultu, & veneratione huic sanctissimo Sacramento exhibenda.

NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, (*a*) quin omnes Christi fideles, pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant; neque enim ideò minus est adorandum, (*b*) quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum; nam illum eumdem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: (*c*) Et adorent eum omnes Angeli Dei: quem

(a) Infrà can.6.
(b) Matth.26.
(c) Psal.96. Hebr.1.

(a) Magi procidentes adoraverunt: (b) quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur.

Declarat prætereà sancta Synodus, piè, & religiosè admodùm in Dei Ecclesiàm (c) inductum fuisse hunc morem, ut singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & venerabile Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, (d) utque in processionibus reverenter, & honorificè illud per vias, & loca publica circumferretur; æquissimum est enim, sacros aliquos statutos esse dies, cùm Christiani omnes singulari, ac rara quadam significatione gratos, & memores testentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & planè divino beneficio, (e) quo mortis ejus victoria, & triumphus repræsentatur; ac sic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæresi triumphum agere; ut ejus adversarii in conspectu tan-

(a) Matth. 2.
(b) Matt. 28. Lucæ 24.
(c) Urbanus Papa, citatus in Clementina unic. de Reliq. & ven. Sanct.
(d) Inf. Can. 6.
(e) 1. Cor. 15. Hebr. 2.

tanti splendoris, & in tanta universæ Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati, & fracti tabescant, vel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

CAPUT VI.

De asservando sacræ EUCHARISTIÆ *Sacramento, & ad infirmos deferendo.*

Consuetudo (*a*) asservandi in sacrario sanctam Eucharistiam adeò antiqua est, ut eam sæculum etiam Nicæni Concilii agnoverit. Porrò deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & in hunc usum diligenter in Ecclesiis conservari, præterquam quòd cum summa æquitate, & ratione conjunctum est, tum multis in (*b*) Conciliis præceptum invenitur, & vetustissimo Catholicæ Ecclesiæ more est obsevatum. Quare sancta hæc Synodus retinendum omninò

(a) Infrà Can.7. cap. Sane. de celebrat. Mis. c. Presbyter.de cons. Distinct. 2. Nicæni 1. c.13.
(b) Conc.Rhemen.2. conc. Lateranen. sub Inn.III. c.26. c.Præsente. 93.Dist.Ancyran. cap. 6. Carth.4. c.77. & 78. Agathen c.15. &c.

niro ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

CAPUT VII.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut dignè quis ſacram EUCHARISTIAM *percipiat.*

SI non decet ad ſacras ullas functiones quempiam accedere, niſi ſanctè; certè, quò magis ſanctitas, & divinitas cœleſtis hujus Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eò diligentiùs cavere ille debet, ne abſque magna reverentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cùm illa plena formidinis verba apud (*a*) Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit indignè, judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum eſt in memoriam ejus præceptum: (*b*) Probet autem ſeipſum

(a) 1. Cor. 11. cap. Quid eſt. cap. Et ſancta. cap. Sicut Judas, & c. Timorem. de conſ. Diſt. 2.

(b) 1. Cor. 1. c. Quotidie, & c. Panem de conſ. Diſt. 2. c. Omnis, qui cum ſeq. de Pœn. Diſt. 1. Pal.

seipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi (*a*) contritus videatur, absque præmissa Sacramentali confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Quod à Christianis omnibus, etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuò servandum esse decrevit, (*b*) modò non desit illis copia confessoris. Quòd si, necessitate urgente, sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimùm confiteatur.

CAPUT VIII.

De usu admirabilis huius Sacramenti.

QUoàd usum autem, (*c*) rectè, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam enim do-

(a) Infr. can. 11.
(b) Infr. ibid.
(c) c. Quid est. cum seq. c. Dupliciter, & c. In illo. de cons. Dist. 2. Augustinus contra Donat. sæpè. Prosper. in l. Sent.

docuerunt ſacramentaliter dumtàxat id ſumere, ut peccatores: alios tantùm ſpiritualiter, illos nimirum, qui voto propoſitum illum cœleſtem panem edentes, fide viva, (*a*) quæ per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem ſentiunt: tertios porrò (*b*) ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter: hi autem ſunt, qui ita ſe priùs probant, & inſtruunt, (*c*) ut veſtem nuptialem induti, ad divinam hanc menſam accedant. In ſacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſiâ Dei mos fuit, ut laici à ſacerdotibus communionem acciperent, (*d*) ſacerdotes autem celebrantes ſeipſos communicarent: qui mos, (*e*) tamquam ex traditione Apoſtolicâ deſcendens, jure ac meritò retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet ſancta Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, ut omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc unitatis ſigno, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ ſym-

(a) Gal.5.
(b) Inf. can.1.
(c) Matth.22.
(d) Cap.Relatum.de Conſ.Diſtinct.2.Infra can.10.
(e) Hebr.5. & 7.

ſymbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent, memoreſque tantæ majeſtatis, & tam eximſi amoris Jeſu Chriſti, Domini noſtri, (*a*) qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum, hæc ſacra myſteria corporis, & ſanguinis ejus ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint, & is verè eis ſit animæ vita, & perpetua ſanitas mentis, cujus vigore confortati, ex hujus miſeræ peregrinationis itinere, ad cœleſtem patriam pervenire valeant, eumdem (*b*) panem Angelorum, quem modò ſub ſacris velaminibus edunt, abſque ullo velamine, manducaturi.

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere, ut omnes jam, agnita Catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caveri, vitarique debeant.

De

(a) Joan.6.cap.Prima de conſ. Diſt.2.

(b) Pſal.77. c.Revera.de conſ. Diſt.2.

De sacrosancto EUCHARISTIÆ *Sacramento.*

CANON I.

Si quis negaverit, (*a*) in sanctissimæ Euch aristiæ Sacramento contineri verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem unà cum anima, & divinitate Domini nostri Iesu Christi, ac proinde totum Christum; sed dixerit, tantummodò esse in eo, ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, (*b*) in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis, & vini, una cum corpore, & sanguine Domini nostri Iesu Christi; negaveritque mirabilem illam, & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis, & vini; quam quidem conversionem Catholica Ecclesia aptissimè

(*a*)

(a) Supr. c. 3. Concil. Constantiense.

(b) Idem Conc. damnans articulos Joann. Vviclef.

(*a*) Transubstantiationem appellat; anathema sit.

CANON III.

Si quis negaverit, (*b*) in venerabili Sacramento Eucharistiæ sub unaquaque specie, & sub singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, sed tantum in usu, dum sumitur, non autem ante, vel post; (*c*) & in hostiis, seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (*d*) vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema sit.

O CA-

(a) Supra cap. 4.
(b) Concil. Florent. In Decretis Eugenii ad Armenos. Supra c. 3. & infrà Sess. 21. cap. 1. de Commun.
(c) Supra cap. 3.
(d) Concil. Florent. ibid. Supra cap. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum, unigenitum Dei Filium, non esse (a) cultu latriæ, etiam externo, adorandum: atque ideò nec festiva peculiari celebritate venerandum, neque in Processionibus, secundùm laudabilem, & uniuersalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solemniter circumgestandum, vel non publicè, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores esse idolatras; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere sacram Eucharistiam (b) in sacrario reservari, sed statim post consecrationem adstantibus necessariò distribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorificè deferatur; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Christum, in Eucharistia exhibitum, spiritualiter tantùm manducari, (c) & non etiam sacramentaliter, ac realiter; anathema sit.

CA-

(a) Supra cap. 5.
(b) Supra cap. 6.
(c) Supra cap. 8.

CANON IX.

Si quis negaverit, (*a*) omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, juxta præceptum sanctæ matris Ecclesiæ; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, (*b*) non licere sacerdoti celebranti seipsum communicare; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, (*c*) solam fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum, anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indignè, atque ideò in mortem, & condemnationem sumatur, statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis gravat, (*d*) quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessariò præmittendam esse Confessionem Sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare,

(a) Infrà sess.14.Can. 8. de Pœnit. C. Omnis. de pœnit.

(b) Supra cap.8.

(c) Supra cap.7.

(d) Supra cap.7.

vel pertinaciter asserere, seu etiam publicè disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

DECRETUM DE REFORMATIONE.

CAPUT I.

Episcopi prudenter moribus subditorum reformandis invigilent: ab eorum correctione non appelletur.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, intendens nonnulla statuere, quæ ad jurisdictionem pertinent Episcoporum, ut (a) juxtà proximæ Sessionis decretum, illi in commissis sibi ecclesiis eò libentiùs resideant, quò faciliùs, & commodiùs sibi subjectos regere, & in vitæ, àc morum honestate continere potuerint: illud primùm eos admonendos

(a) Suprà Sess. 12. sub finem.

dos censet, (a) ut se pastores, non percussores esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non in eis dominentur, sed illos, tamquàm filios, & fratres, diligant: elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant; ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen si quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa (b) Apostoli est ab eis servanda præceptio, ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cùm (c) sepè plus erga corrigendos agat benevolentia, quàm austeritas; plus exhortatio, quàm comminatio; plus charitas, quàm potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia judicium, cum lenitate severitas adhibenda est, ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conservetur: & qui correcti fuerint, emendentur; aut, si re-

(a) Tit.1.1. Tim.3.1. Petr.5. Dist.45. in prin. Dist.94.c.ult.& Dist.95. c. Esto subjectus.

(b) 2. Tim.4.

(c) c. Quod Christus. 23. q.4. c. Licèt non-numquam. Dist.45.

resipiscere noluerint, cæteri, salubri in eos animadversionis exemplo, à vitiis deterreantur; cùm sit diligentis, & pii simul pastoris officium morbis ovium levia primum adhibere fomenta; post, ubi morbi gravitas ita postulet, (a) ad acriora, & graviora remedía descendere: sin autem ne eà quidem proficiant illis submovendis, cæteras saltem oves à contagionis periculo liberare. Cùm igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda judicia, quærelas, & gravamina simulent, & appellationis diffugio Iudicis processum impediant: (b) ne remedio, ad innocentiæ præsidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, utque hujusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur; ita statuit, & decrevit: (c) In causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, àb Episcopo, seu illius in spiritualibus

[a] c. Resecandæ & c. Corripiantur 24. q. 3.
(b) c. Cum speciali §. Porrò. c. Ad nostram. c. Suggestum. de appell.
(c) Infrà sess.22. c.1. de reform. & sess.24. c.10. de reform.

bus Vicario generali, ante definitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine non appelletur; neque Episcopus, seu Vicarius appellationi hujusmodi, tamquam frivolæ, deferre teneatur; sed, ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, nec non omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contrária non obstante, ad ulteriorá valeát procedere, (a) nisi gravamen hujusmodi per definitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: quibus casibus, sacrorum, & antiquorum canonum státuta illibata persistant.

CAPUT II.

In criminalibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinioribus committenda sit.

A Sententia (b) Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis causa,

(a) c. Ut debitus. de appel.

[b] c. 2. de consuet.

ſa, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolicâ auctoritate in partibus eam committi contigerit, Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliquâ de cauſâ ſuſpectus foret, vel ultrà duas legales (a) dietas diſtet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Epiſcopis, ſeu illorum Vicariis, non autem inferioribus judicibus, committatur.

CAPUT III.

Acta primæ inſtantiæ intrà triginta dies dentur gratis reo appellanti.

REus, ab Epiſcopo, aut ejus Vicario in ſpiritualibus generali, in criminali cauſa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ inſtantiæ omninò producat: & judex, niſi illis viſis, ad ejus abſolutionem minimè procedat. Is autem, à quo appellatum fuerit, intrà triginta dies acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat; alioqui abſque illis cauſa ap-

[a] c. Statutum. de reſcript. in 6.

appellationis hujusmodi, prout justitia suaserit, terminetur.

CAPUT IV.

Qua ratione clerici ob gravia crimina sacris exauctorandi.

Cum verò tàm gravia nonnunquam sint delicta, (a) ab ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem à sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ sæculari: in quo (b) secundùm sacros Canones certus Episcorum numerus requiritur; (c) quos si omnes adhibere difficile esset, debita juris executio differretur; si quando autem intervenire possent, eorum residentiâ intermitteretur: propterea statuit, & decrevit: Episcopo per se, seu illius Vicario in spiritualibus generali, contra Clericum, in sacris etiam Presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depositionem; & per

(a) 3. q. 8. c. Suggero. & 15.q.7. c.Felix Episcopus.

(b) Conc. 2. Hispalens. cap. 6.

(c) C.si quis.cum seq. 15.q.7.c.Degradatio. de pœn. in 6.

per seipsum, etiam ad actualem, atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus, & gradibus ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero à Canonibus definito requiritur, etiam absque illis procedere liceat; adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ, & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, si in civitate, aut diœcesi reperiri, & commodè interesse possint; alioquin aliis personis in ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graves, ac juris scientiâ commendabiles existant.

CAPUT V.

Summariè cognoscat Episcopus de gratiis, aut absolutionem criminis, aut remissionem pœnæ respicientibus:

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, ut nonnulli ejusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Episcoporum justa severi-

tate

tate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur: cùm non ferendum sit, ut mendacium, quod tantoperè Deo displicet, non modò ipsum (*a*) impunitum sit, verùm etiam alterius delicti veniam impetret mentienti; idcircò, ut sequitur, statuit, & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de subreptione, & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicujus publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat, aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per seipsum, tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summariè cognoscat; (*b*) ipsamque gratiam, postquam per falsi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam esse, legitimè constiterit, non admittat.

CA-

(a) Exod.23. Lev.19. Prov.6. 10. 12.& 19. cap. Si quis dixerit, cum seq. & cap. Nemo peritorũ .11.q.3.
(b) Cap. Super literis. & cap. Cùm dilecta. de rescript.

CAPUT VI.

Non citetur personaliter Episcopus; nisi depositionis, aut privationis causa.

QUoniàm verò subditi Episcopō; (a) tametsi jure correpti fuerint, màgnoperè tamen eum odisse, & tamquam injuriâ affecti sint, falsa illi crimina objicere solent; ut, quoquo pacto possint, ei molestiam exhibeant: cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcircò, ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decrevit: (b) Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus, sive privàndus veniret, etiamsi ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personàliter compareàt, nequaquam citetur, vel moneàtur.

CA-

(a) Cap. Sunt nonnulli, 2. q. 7.

(b) Infr. sess. 24. c. 5. de reform.

CAPUT VII.

Qualitates teſtium contra Epiſcopum deſcribuntur.

TEſtes in cauſa criminali, (*a*) ad informationem, vel indicia, ſeu aliàs in cauſâ principali, contrà Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ converſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, gravibus pœnis mulctentur.

CAPUT VIII.

Graves Epiſcoporum Cauſæ à Pont. Max. cognoſcantur.

CAuſæ Epiſcoporum, cùm pro criminis objecti qualitate comparere debeant, (*b*) coram Pontifice

P Max.

(a) c. Accuſatio quoque. cap. Accuſatio Epiſcoporum. c. Teſtes 2. q. 7. & c. ult. 2. q. 5. Conc. Rom. ſub Sylveſt. 1. juxta Anacleti Papæ ep. 2. & Carthag. 2. cap. 6. & Carthag. 4. cap. 96. & Sixt. III. Epiſt. 3. cap. 2.

(b) Conc. Sard. c. 3. c. Ad abolendam. de hæret. & infrà ſeſſ. 24. c. 5. de reform.

Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salvi conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramento repullularunt, tamquam vepres ex agro Dominico evellere, ac omnium fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus, Deo omnipotenti piè oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentissima veritatis Catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hos etiam tractabat. An necessarium sit ad salutem, & divino jure præceptum, ut singuli Christi fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus sumat, qui sub altera, quàm qui sub utraque communicat. Et: An erraver-

verit ſancta mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes ſacerdotes, ſub panis ſpecie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam communicandi ſint. Sed quoniam ex nobiliſſima Germaniæ provincia ii, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri à ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, ut ipſis tutò huc venire, & in hac urbe commorari, ac liberè coram Synodo dicere, atque proponere, quæ ſenſerint, & poſteà, cùm libuerit, recedere liceat; ſancta ipſa Synodus, licèt magno deſiderio eorum adventum multos antea menſes expectarit, tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed, quemadmodum eumdem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant, confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem

dem, ut petierunt, publicam, quam ſalvum conductum vocant, quod ad ſe pertinet, ejus, qui infraſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit: & eorum causâ definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit, quàm, ut illi commodè ei intereſſe poſſint, in diem feſtum Converſionis Divi Pauli, qui erit xxv. die menſis Januarii anni ſequentis, indixit. Illudque prætereà ſtàtuit, ut in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnàm utriſque rei connexionem. Intereà Seſſione proximà de Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis tractandum. Illam autem die feſto Divæ Catharinæ virginis, & martyris, qui erit xxv. Novembris, habendam eſſe decrevit, ſimulque, ut in utraque materiam reformationis proſequatur.

SALVUS CONDUCTUS DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcroſàncta generalis Tridentinà Synodus, in Spiritu ſancto legitimè congregatà, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Lega-

gato, & Nunciis, omnibus, & singulis, sive ecclesiasticis, sive sæcularibus personis universæ Germaniæ, cujuscunque gradus, status, conditionis, & qualitatis sint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipsum œcumenicum Concilium liberè & tutò venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam scripto, quàm verbo offerre, proponere, & cum Patribus, sive iis, qui ab ipsa sancta Synodo delecti fuerint, conferre, & absque ullis conviciis, & contumeliis disputare, nec non, quando illis placuerit, recedere possint, & valeant, publicam fidem, & plenam securitatem, quam salvum conductum appellant, cum omnibus, & singulis clausulis, & decretis necessariis, & opportunis, etiam si specialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expressis haberi voluit, quantum ad ipsam S. Synodum spectat, concedit. Placuit prætereà Sanctæ Synodo, ut, si pro majori libertate, ac securitate eorum, certos

tam pro commissis, quàm pro committendis per eos delictis, judices eis deputari cupiant, illos sibi benevolos nominent, etiam si delicta ipsa quantumcunque enormia, ac hæresim sapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ est quarta.

SUB JULIO III. PON. MAX.

Celebrata die XXV. Nov. MDLI.

Doctrina de Sanctissimis POENITENTIÆ, & EXTREMÆ UNCTIONIS *Sacramentis.*

SAcrosanctà, œcumenicà, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, quamvis in decreto de (a) Justificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem,

(a) Supra sess. 6. cap. 14. de Justificatione.

nem, necessaria quadam ratione sermo interpositus; tantà nihilominus circa illud nostra hac ætate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidisse; in qua demonstratis, & convulsis, Spiritus sancti præsidio, universis erroribus, Catholica veritas perspicua, & illustris fieret; quam nunc sanctà hæc Synodus Christianis omnibus perpetuó servandam proponit.

CAPUT I.

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI eà in regeneratis omnibus gratitudo ergà Deum esset, ut justitiam in Baptismo, ipsius beneficio, & gratia, susceptam, constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum àd peccatorum remissionem esse institutum. (*a*) Quoniam autem Deus, dives in misericordia, cognovit figmentum nostrum, illis etiam

(a) Inf à Can. 1. de pœn. Psal. 102. Ephes. 2.

etiam vitæ remedium contulit, qui se se posteà in peccati servitutem, & dæmonis potestatem tradidissent, Sacramentum videlicet Pœnitentiæ: quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. (a) Fuit quidem Pœnitentia universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam, & justitiam assequendam necessaria, illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut, perversitate abjecta, & emendata, tantam Dei offensionem, cum peccati odio, & pio animi dolore detestarentur: unde Propheta ait: (b) Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris; & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit; (c) Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. Et princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis, (d) pœnitentiam commendans, dicebat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquis-

(a) Supr. sess. 6. c. 14. de Justific. Conc. Cabilon. sub Vitaliano 2. c. 8.
(b) Ezech. 18.
(c) Lucæ 13.
(d) Act. 2. c. Agunt. & c. Proprie. de Consecr. Dist. 4.

quisque vestrum. Porrò nec ânte adventum Christi Pœnitentià erat Sacramentum, nec est post adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit, cùm á mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos, dicens: (a) Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi, & retinendi peccata, ad reconciliandos fideles, post Baptismum lapsos, Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit: (b) & Novatiànos remittendi potestâtem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica, tamquam hæreticos, explosit, atque condemnavit. Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans, & recipiens, dâmnat eorum commentitias interpretationes, qui

(a) Jo. 20. Matth. 16. Ut constitueretur. 50. Dist. & infrà c. 8. in fin. & can. 3.

(b) Eufeb. Cæsariens. Hist. Eccles. lib. 6. cap. 38. Cyprian. contra Novat.

qui verba illa ad potestatem prædicandi verbum Dei, & Christi Evangelium annuntiandi, contra hujusmodi Sacramenti institutionem, falsò detorquent.

CAPUT II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi.

CÆterùm hoc Sacramentum (*a*) multis rationibus à Baptismo differre dignoscitur; nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissime dissidet: constat certè, Baptismi ministrum judicem esse non oportere, cùm Ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non priùs in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus. (*b*) Quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis, qui foris sunt, judicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus [*c*] lavacro Ba-

(a) Supr. sess. 6. de Justif. c. 14. & infr. can. 2.

(b) 1. Cor. 5. in fin. c. Multi 2. q. 1. c. Gaudemus. de conver. conjug.

(c) 1. Cor. 12. cap. Verbum. de Pænit. Dist. 1.

Baptiſmi, ſui corporis membra ſemel effecit; nam hos, ſi ſe poſteà crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptiſmo ablui, cùm id in Eccleſia Catholicâ nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tamquam reos, ſiſti voluit, ut per ſacerdotum ſententiam non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad ipſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alius præterea eſt Baptiſmi, & alius Pœnitentiæ fructus; per Baptiſmum enim Chriſtum [a] induentes, nova prorſus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad quam tamen novitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentiæ, ſine magnis noſtris fletibus, & laboribus, divina id exigente juſtitia, pervenire nequaquam poſſumus: ut meritò Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus à ſanctis Patribus dictus fuerit. Eſt autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium, ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

CA-

(a) Galat. 3.

CAPUT III.

De partibus, & fructibus hujus Sacramenti.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipuè ipsius vis sita est, in illis ministri verbis positam esse: **Ego te absolvo**, &c. Quibus quidem de Ecclesiæ sanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti ipsius Pœnitentis actus, (*a*) nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sanè verò res, & effectus hujus Sacramenti, quantùm ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum

(a) Supra sess. 6. de justific. cap. 14. & inf. can. 4.

dum in viris piis, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conſcientiæ pax, ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet. Hæc de partibus, & effectu hujus Sacramenti ſancta Synodus tradens, ſimul eorum ſententias damnat, qui Pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores, & fidem eſſe contendunt.

CAPUT IV.

De Contritione.

Contritio, (*a*) quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo, cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus neceſſarius; & in homine poſt Baptiſmum lapſo, ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum, ſi cum fiducia divinę miſericordiæ, & voto pręſtandi reliqua, conjunctus ſit, quæ ad ritè ſuſcipiendum hoc Sacramentum

(a) Supra ſeſſ. 6. de Juſtific. c.6. & 14.

tum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, non solùm (*a*) cessationem à peccato, & vitæ novæ propositum, & inchoationem, sed veteris etiam odium continere, juxta illud: (*b*) Projicite à vobis omnes iniquitates vestras, in quibus prævaricati estis; & facite vobis cor novum, & spiritum novum. Et certè, qui illos Sanctorum clamores consideraverit: (*c*) Tibi soli peccavi, & malum coram te feci. (*d*) Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum. (*e*) Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ: & alios hujus generis, facilè intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet prætereà, etsi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni, sine Sacramenti voto, quod

(a) Infra can. 5. 1. c. Totam. de Pœn. Dist. 3.
(b) Ezech. 18.
(c) Psalm. 50. c. Et venit, de Pœn. Dist.
(d) Psalm. 6.
(e) Isaiæ 38.

quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam verò Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat, non solùm non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verùm etiam donum Dei esse, & Spiritus sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantùm moventis, quo pœnitens adjutus, viam sibi ad justitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit: hoc enim timore utiliter (a) concussi Ninivitæ, ad Jonæ prædicationem, plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam à Domino impetrarunt. Quam obrem falsò quidam calumniantur Catholicos scriptores, quasi tradiderint, Sacramentum Pœnitentiæ absque bono motu suscipientium gratiam conferre: quod

(a) Jonæ 3. Matth. 12. Lucæ 11. c. Quam obrem. de Pœn. Dist. 1.

quod numquam Ecclesia Dei docuit, neque sensit: sed & falsò docent, Contritionem esse extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

CAPUT V.

De Confessione.

EX (*a*) institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis jure divino necessariam existere: quia Dominus noster Jesus Christus, (*b*) è terris ascensurus ad cœlos, sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præsides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint; quo, pro potestate clavium, remissionis, aut retentionis peccatorum sententiam pronuncient: (*c*) constat enim, sacerdo-

(a) Lucæ 5. & 17. Jac. 5. 1. Joan. 1. infra can. 6.

[b] Joan. 20. Matth. 16. c. Verbum. de pœnit. Dist. 1. & c. Adhuc. de Pœnit. Dist. 3.

(c) Hieron. exponens illud Ecclesi. 10. Si mordeat serpens in silentio.

dotes judicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, nec æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata (*a*) declarassent. (*b*) Ex his colligitur, oportere à pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum, post diligentem sui discussionem, conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantùm adversus duo ultima (*c*) Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquam animum graviùs sauciant, & periculosiora sunt iis, quæ in manifesto admittuntur: nam venialia, quibus à gratia Dei non excludimur, (*d*) & in quæ frequentiùs labimur, quàmquam recte, & utiliter, citràque omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citrà culpam, multisque aliis remediis expiari possunt. Verùm, cùm universa morta-

 lia

(a) An tamen per literas, seu internuntium, consule Bullam Clementis VIII. Sanctissimus. 1602.
(b) Infra can. 6.

(c) Deuter. 5.
(d) Supra Sess. 6. can. 23. cap. Adhuc. & c. De quotidianis. de Pœnit. Dist. 3.

lia peccata, etiam cogitationis, (a) homines iræ filios, & Dei inimicos reddant: necessum est, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confessione, à Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, procul dubio omnia divinę misericordiæ ignoscenda exponunt. Qui verò secus faciunt, & scienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per sacerdotem remittendum proponunt; (b) si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam eas circumstantias in Confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant; quòd sine illis peccata ipsa neque á pœnitentibus integrè exponantur, nec judicibus innotescant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitentibus imponere. Unde alienum à ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut unam tantùm circumstantiam confitendam esse, nempe

(e) Eph. 2. | (b) Hieron dicto loco.

pe peccâsse in fratrem. Sed & impium est, Confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare: constat enim, nihil aliud in Ecclesia à pœnitentibus exigi, quàm ut, postquam quisque diligentiùs se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum eadem Confessione inclusa esse intelliguntur: pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: (*a*) Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa verò hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia, gravis quidem videri posset, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per absolutionem certissimè conferuntur. Cæterùm quo ad modum confitendi secretò apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vin-

(a) Psal. 18.

vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cùm ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiæ offensæ ædificationem, delicta sua publicè confiteri possit: non est tamen hoc divino præcepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege præciperetur, ut delicta: præsertim secreta, publica essent confessione aperienda: unde cùm à sanctissimis, (*a*) & antiquissimis Patribus, magno, unanimique consensu, secreta Confessio sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta usa est, & modò etiam utitur, fuerit semper commendata; manifeste refellitur inanis eorum calumnia, qui eam à divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque à (*b*) Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non verentur: neque enim per (*c*) Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur, quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus, & sin-

(a) Conc. Cabillon. c. 33.
(b) Infrà Can. 8. & 14.
(c) Cap. Omnis. de pœnit. & remiss.

ſingulis, cùm ad annos diſcretionis pervenîſſent, impleretur: unde jam in univerſa Eccleſia, cum ingenti animarum fidelium fructu, obſervatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maximè acceptabili tempore Quadrageſimæ: quem morem hæc ſancta Synodus maximè probat, & amplectitur, tanquam pium, & meritò retinendum,

CAPUT VI.

De miniſtro hujus Sacramenti, & Abſolutione.

Circa miniſtrum autem hujus Sacramenti, declarat ſancta Synodus, falſas eſſe, & à veritate Evangelii penitus alienas doctrinas (*a*) omnes, quæ ad alios quoſvis homines, præter Epiſcopos, & Sacerdotes, Clavium miniſterium perníciosè extendunt; putantes verba illa Domini: (*b*) Quæcumque alligaveritis ſuper terram, erunt ligata & in cœlo; (*c*) & quæcumque ſolveritis ſuper terram, erunt

[a] Infrà can: 10: (b) Joan: 20.
(c) Matth. 16. & 18.

erunt soluta & in cœlo: (c) &, Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles, indifferenter, & promiscuè, (a) contra institutionem hujus Sacramenti, ita fuisse dicta, ut quivis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidèm per correptionem, si correptus acquieverit; secreta verò per spontaneam Confessionem, cuicumque factam. Docet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus sancti, in ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosque pravè sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. (b) Quamvis autem Absolutio sacerdotis alieni beneficii sit dispensatio; tamen non est solum nudum ministerium, vel annuntiandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed (c) ad instar actus judicialis, quo ab ipso, velut à judice, sententia pro-

(a) Supra Sess. 7. de Sacramen. can. 10.
(b) c. Secundum Ecclesiæ. 19. Dist. & cap. Non nocet. 1. quæst. 1.
(c) Infrà can. 9.

pronuntiatur; atque ideò non debet pœnitens adeò ſibi de ſua ipſius fide blandiri, ut, etiam ſi nulla illi adſit contritio, aut ſacerdoti animus ſeriò agendi, & verè abſolvendi deſit; putet tamen ſe, propter ſuam ſolam fidem, verè, & coram Deo eſſe abſolutum: nec enim fides ſine pœnitentia remiſſionem ullam peccatorum præſtaret; nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem joco ſe abſolventem cognoſceret; & non alium, ſeriò agentem, ſedulò requireret.

CAPUT VII.

De caſuum reſervatione.

QUoniam igitur natura, & ratio judicii illud expoſcit, ut ſentententia in ſubditos dumtaxat feratur, *(a)* perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti Abſolutionem eam eſſe debere, quam ſacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet ju-

(a) c. Si Epiſc. de pœnit. in 6.

jurisdictionem. Magnoperè verò ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non à quibusvis, sed à (*a*) summis dumtaxat sacerdotibus absolverentur: (*b*) unde meritò Pontifices Max: pro suprema potestate, sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare. (*c*) Neque dubitandum est, quando omnia, quæ à Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem (*d*) Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinæ au-

(a) Cyprian. in epist. quæ incipit. Ingemiscere. & in epist. cujus Initium, Miror. Origenes Hom. 10. in Gen.

(b) c. Si quis suadente. 17. q. 4. c. Ita quorundam. de Judæis c. Conquesti. de sent. excomm. c. Quicumque. eod. tit. in 6. c. 2. eod. tit. in Clem. & c. Et si dominici. de pænit. in Extrav. com. cum fin.

(c) Rom. 13.

(d) Infr. sess. 24. c. 6. de refor.

Digitized by Google

auctoritati, non tantùm in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere. Verumtamen piè admodùm, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, (*a*) ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideò omnes sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt: extra quem articulum sacerdotes cùm nihil possint in casibus reservatis, id unum pœnitentibus persuadere nitantur, ut (*b*) ad superiores, & legitimos judices pro beneficio Absolutionis accedant.

CAPUT VIII.

De Satisfactionis necessitate, & fructu.

DEmum quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus

(a) c. Felicis de pœnis in 6. c. Pastoralis, de off. ord. Cle. Cupientes de pœnis in 6. c. Inter cunctas §. Duos, de priv. in Extrav. commun. Conc. Carthag. 4. c. 76. & Toletan. 11. c. 12.

(b) Quos casus Superiores regularium reservare possint, vide in Decreto Clementis VIII. incip. Sanctissimus. 26. Maii 1593.

tibus, quemadmodum à Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maximè nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & à verbo Dei alienum, (a) culpam à Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur. Perspicua enim, & (b) illustria in sacris Literis exempla reperiuntur, quibus, præter divinam traditionem, hic error quàm manifestissimè revincitur. Sanè & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter verò, qui semel à peccati, & dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes (c) templum Dei violare, & (d) Spiritum sanctum contristare non formidaverint: Et divinam clementiam decet, ne ita nobis, absque ulla satisfactione, peccata dimittan-

(a) Supra sess. 6. c. 14. & can. 30. de Justificatione, infrà can. 12. de hoc Sacra.

(b) Gen. 3. 2. Reg. 12. Num. 12. & 20.

(c) 1. Cor. 3.

(d) Ephes. 4.

Digitized by Google

tantur, ut, occasione accepta, peccata leviora putantes, velut injurii, & (a) contumeliosi Spiritui sancto, in graviora labamur, (b) thesaurizantes nobis iram in die iræ: procul dubio enim magnoperè à peccato revocant, & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus, malè vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt. (c) Neque veró securior ulla via in Ecclesia Dei umquam existimata fuit ad amovendam imminentem (d) à Domino pœnam, quàm ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quòd, dum satisfaciendo patimur pro peccatis, Christo Jesu, (e) qui pro peccatis nostris satisfecit, (f) ex quo omnis nostra sufficientia est, conformes efficimur; certissimam quoque inde arrham habentes, quòd, (g) si com-

(a) Hebr. 10.
(b) Rom. 2.
(c) Ezec. 33. Jonæ 3. Jer. 3. 18. & 23.
(d) Is. 30. Eccl. 17. Matth. 3. 4. 11. & 18. cum sim.
(e) Rom 5. 1. Joan. 2. in princ.
(f) 2. Cor. 3.
(g) Rom. 8.

patimur, & conglorificabimur. Neque verò ita nostrà est satisfactio hæc, quam pro peccatis nostris exsolvimus, ut non sit per Christum Jesum: nam qui (a) ex nobis, tamquam ex nobis, nihil possumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia possumus: ita non habet homo, unde glorietur; (b) sed omnis gloriatio nostrà in Christo est: in quo (c) vivimus, in quo meremur, in quo satisfacimus: (d) facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur à Patre. Debent ergo sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentià suggesserit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutares, & convenientes satisfactiones injungere: ne, si fortè peccatis conniveant, & indulgentiùs cum pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo, alieno-

(a) 2. Cor. 3. Philip. 4. 2. Cor. 1. in fi.
(b) 1. Cor. 10. in fin. Gal. 6.
(c) Act. 17.
(d) Math. 3. & 4. Luc. 3. 10. 17. c. Tempora, cum multis seq. 26. q. 7. c. De pœnitentibus. de cons. Dist. 3. Conc. Carthag. 3. c. 31. & Conc. Carthag. 4. c. 74. Conc. Cabilonens. c. 34. & 38. Conc. Afric. c. 9.

norum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantùm ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem: (*a*) nam claves sacerdotum, non ad solvendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent. Nec propterea existimarunt, Sacramentum Pœnitentię esse forum iræ, vel pœnarum; sicut nemo umquam catholicus sensit, ex hujusmodi nostris satisfactionibus, vim meriti, & (*b*) satisfactionis Domini nostri Jesu Christi, vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui: quod dum Novatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam, novam vitam esse docent, ut omnem satisfactionis vim, & usum tollant.

(a) Matt. 16. & Jo- 20. Sup. c.1. in fi. & infr. can. 3. & ult. de Pœnit.
(b) Inf. can. 13.

Digitized by Google

CAPUT IX.

De operibus Satisfactionis.

DOcet præterà, tantam esse divinæ munificentiæ largitatem, ut non solùm pœnis sponte à nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam, quod maximum amoris (*a*) argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & à nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem per Christum Jesum satisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento Extremæ Unctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea, quæ sequuntur de Sacramento extremæ Unctionis; quod non modò Pœnitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet, consummativum existimatum est à Patribus. Primùm

[a] c. Sunt plures. in fin. de pœ. Dist. 3.

Digitized by Google

mùm itaque circa illius inſtitutionem declarat, & docet, (*a*) quòd clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſervis ſuis quovis tempore voluit de ſalutaribus remediis (*b*) adversùs omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Chriſtiani conſervare ſe integros, dum viverent, ab omni graviori ſpiritus incommodo poſſint, ita extremæ Unctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmiſſimo quodam præſidio, munivit: nam etſi (*c*) adverſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas noſtras quoquo modo poſſit: nullum tamen tempus eſt, quo vehementiùs ille omnes ſuæ verſutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitus, & à fiducia etiam, (*d*) ſi poſſit, divinæ miſericordiæ deturbandos, quàm cùm impendere nobis exitum vitæ proſpicit.

CA-

(a) Infra can. 1. de Sacram. extrema Unct.
Epheſ. 6.

(c) 1. Petr. 5. c. Nulli dubium. 3. q. 1.
(d) Gen. 3. & infr. C. 2. in fin.

Digitized by Google

CAPUT I.

De institutione Sacramenti extremæ Unctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam vere, & propriè Sacramentum novi Testamenti, à Christo Domino nostro (a) apud Marcum quidem insinuatum, (b) per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum; & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti: intellexit enim Ecclesia, materiam esse

(b) Marc. 6.
(b) Jacob. 5. c. Presbyteros 95. Dist. c. 1. §. de sacra Unctione. Conc. Cabilon. c. 48. Innoc. 1. Epist. 1. cap. 8.

esse oleum ab Episcopo benedictum; nam Unctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat; formam deinde esse illa verba, Per istam Unctionem, &c.

CAPUT II.

De effectu hujus Sacramenti.

RES porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et (*a*) oratio fidei salvabit infirmum; & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei: (*b*) res etenim hæc gratia est Spiritus sancti; cujus Unctio delicta, si qua sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando; qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda, ac labores leviùs fert; & tentationibus dæmonis, (*c*) calcaneo insidiantis, faciliùs resistit; & sanitatem

(a) Jacob. 5.
(b) Infrà can. 2. de Sacramen. extremæ Unct.
(c) Gen. 3.

Digitized by Google

rem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur.

CAPUT III.

De ministro hujus Sacramenti, & tempore, quo dari debeat.

JAm verò, quòd attinent ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscurè fuit illud etiam in verbis prædictis traditum: nam & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros: quo nomine eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed (*a*) aut Episcopi, aut sacerdotes ab ipsis rite ordinati(*b*)per impositionem manuum presbyterii. Declaratur etiam, esse hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui tam periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur: unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quòd si infirmi post susceptam hanc Unctionem

(a) c. Illud superfluũ. 95. dist. & inf. cau. ult.

(b) 1. Tit. 4. c. Ecce ego. §. Presbyteri. Dist. 95.

nem convaluerint; iterum hujus Sacramenti subsidio juvari poterunt, cùm in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli (*a*) Jacobi sententiam docent, hanc Unctionem, vel figmentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: & qui illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Ecclesia referenda esset: & qui dicunt, ritum, & usum, quem sancta Romana Ecclesia in hujus Sacramenti administratione observat, (*b*) Jacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideò in alium commutandum esse: & denique, qui hanc extremam Unctionem à fidelibus sine peccato contemni posse affirmant: hæc enim omnia manifestissimè pugnant cum perspicuis tanti Apostoli verbis. Nec profectò Ecclesia Romana, (*c*) aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administranda Unctio-

(a) Jac. 5.
(b) Infra can. 3. de Sacram. extr. Unct.

[c] c. Non decet. 12. Dist. c. 2. in fin. de sum. Trin. & cap. fin. de for. compet.

ctione, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quàm quod beatus Jacobus præscripsit. Neque verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti injuria esse posset.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis sancta hæc œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter servandos esse tradit; & asserentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in Catholica Ecclesia (*a*) Pœnitentiam non esse verè, & propriè Sacramentum pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, à Christo Domino nostro institutum; anathema sit.

CA-

(a) Supra cap. 1. de Pœnit.

Digitized by Google

CANON II.

Si quis Sacramenta confundens; (*a*) ipsum Baptismum Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hæc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideò Pænitentiam non rectè (*b*) secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: (*c*) Accipite Spiritum sanctum: Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; &, quorum retinueritis, retentata sunt; non esse intelligenda de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit: detorserit autem, contra institutionem hujus Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Evangelium; anathema sit.

CANON IV.

Si quis negaverit, (*d*) ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pœnitente, quasi

(a) Supra c. 1.
(b) c. Secunda post naufragium, de Pœnit. Dist. 1.
(c) Jo. 20. Matth. 16. supra c. 1. & sess. 6. de Justific. c. 14.
(d) Supra cap. 3. de Pœnit.

materiam Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantùm esse Pœnitentiæ partes; terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Evangelio, vel absolutione, quâ credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (*a*) eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis (*b*) recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum, & utilem dolorem, nec præparare ád gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit.

CA-

(a) Supra c. 14. de Pœnit. (b) If. 38. d.

CANON VI.

Si (a) quis negaverit, Confessionem Sacramentalem vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit, modum secretè confitendi soli sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, (a) in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra (b) duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant, sed eam Confessionem tantùm esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantùm ad Satisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui

(a) Supra c. 5. de Conc. Cabilon. c. 8. Pœnit. Clemen. 1. in (b) Supra c. 5. ep. 1. ad Jacobum. (c) Deut. 5.

CANON X.

Si quis dixerit, ſacerdotes, qui in (*a*) peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſolvendi non habere: aut, non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros Abſolutionis, ſed omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum: (*b*) Quæcumque alligaveritis ſuper terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcumque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo. Et, (*c*) Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: quorum verborum virtute quilibet abſolvere poſſit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus acquieverit; ſecreta verò per ſpontaneam Confeſſionem; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere jus (*d*) reſervandi ſibi caſus, niſi quoad externam politiam, atque ideò caſuum reſervationem non prohibere, quò minus ſacerdos à reſervatis verè abſolvat; anathema ſit.

(a) Supra c. 1. & c. 6. de Pœnit.
(b) Matth. 16. & 18.
(c) Jo. 20.
(d) Supra c. 7. c. ſi Epiſ. de pœn. in 6. c. De cætero, & c. de monialib. de ſent. excom. cum ſim.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam simul cum (a) culpa remitti semper à Deo, Satisfactionemque pœnitentium non esse aliam, quàm fidem, qua apprehendunt, Christum pro eis satisfecisse; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro (b) peccatis, quo ad pœnam temporalem, minimè Deo per Christi merita satisfieri pœnis, ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel à sacerdote injunctis, sed neque sponte susceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemosynis, vel aliis etiam pietatis operibus; atque ideò optimam pœnitentiam esse tantùm novam vitam; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, (c) satisfactiones, quibus pœnitentes per Christum Jesum peccata redimunt, non esse cultus Dei, sed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes; anathema sit.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse

(a) Supr. c. 8. de pœn.
(c) Supra c. 8. & 9.
(c) Supra c. 8.

se (*a*) datas tantùm ad solvendum, non etiam ad ligandum; & propterea sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra istitutionem, Christi; & fictionem esse, quòd, virtute Clavium, sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exsolvenda remaneat; anathema sit.

De Sacramento EXTREMÆ UNCTIONIS.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Unctionem non esse verè, & propriè Sacramentum, (*b*) à Christo Domino nostro institutum, & (*c*) à beato Jacobo Apostolo promulgatum; sed ritum tantùm acceptum à Patribus, aut figmentum humanum; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, sacram infirmorum (*d*) Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alle-

(a) Supra c.1. & c.8. in fin. de Pœnit.

(b) Supra de hoc Sacramento in princ. & cap. 1.

(c) Marc.6. Jac.5.

(d) Supra cap.2.de hoc Sacramento.

alleviare infirmos; sed jam cessasse, quasi olim tantùm fuerit gratia curationum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, (a) extremæ Unctionis ritum, & usum, quod observat sancta Romana Ecclesia, repugnare sententiæ (b) beati Jacobi Apostoli, ideoque eum mutandum, posseque à Christianis absque peccato contemni; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (c) Presbyteros Ecclesiæ, quos beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed ætate seniores in quavis communitate; ob idque proprium extremæ Unctiónis ministrum non esse solùm sacerdotem; anathema sit.

De-

(a) Supra c.ult.Conc. Cabilon. c.48.

(b) Jac.5.

(c) d. c.ult. Jac.5.

Digitized by Google

Decretum de Reformatione.

PROOEMIUM.

Episcoporum munus est, subditos, præsertim ad animarum curam constitutos, admonere officii sui.

CUm propriè Episcoporum munus sit, (*a*) subditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præcipuè cavendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant; nam si eos pravis, & corruptis moribus esse permittant, quo pacto laicos de ipsorum vitiis (*b*) redarguent, qui uno ab eis sermone convinci possent, quòd Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt sacerdotes; (*c*) cùm tacitè sibi ipsi respondeant, ea-

(a) Sic præfatur ferè Conc. 9. Toletan. Supr. sess. 6. de refor. cap. 3.
(b) 1. Cor. 9. c. Quid autem. 8. q. 1.
(c) C. ult. 25. Distin. C. una tantùm. 26. Dist. cap. Sicut ii §. Necesse. pal. 45. Dist. c. In Sacerdotibus. 81. Dist. & c. Proposuisti. 82. Dist.

Digitized by Google

eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, (a) in quocumque ordine fuerint, ut conversatione, sermone, & scientia, commisso sibi Dei populo præeant; memores ejus, quod scriptum est: (b) Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et juxta Apostoli vocem: (c) Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se, sicut ministros Dei: ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: (d) Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id liberiùs exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant; eadem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nunciis, hos qui sequuntur, Canónes statuendos, & decernendos duxit.

CA-

(a) Levit. 11. 1. Petr. 1. Sess. 22. cap. 1. de reform.
(b) Levit. 19.
(c) 2. Cor. 6. in princ.
(d) Ezech. 22. Sophon. 3.

CAPUT I.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant, si interdicti, & suspensi, puniantur.

CUm honestius, ac tutius sit subjecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quàm cum Præpositorum scandalo graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus: aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus; nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo; aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, sive honores, restitutio suffragetur.

Digitized by Google

CAPUT II.

Si Episcopus quoscumque Ordines contulerit sibi non subdito, etiam familiari, sine expresso proprii Prælati consensu, uterque decretæ pœnæ subjaceat.

ET quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano, cùm ferè vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Jesu Christi, (*a*) sed alienas oves; inscio proprio Pastore, quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius diœcesi, nisi de loci Ordinarii expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantùm, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem cathedram in loco nullius diœcesis sua temeritate eligunt, & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum

(a) Infra cap. 8. Supra sess. 6. c. 5. de reform.

Digitized by Google

rum litteras commendatitias non habeant, clericali charactere insignire, & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promovere præsumunt: quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui à suo Episcopo tamquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, ordinati, nec divina Officia peragere, nec ecclesiastica Sacramenta rectè valeant ministrare: Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius diœcesis, etiam exempto, aut aliquo monasterio cujusvis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cujusvis privilegii sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditum, etiam prætextu familiaritatis, continuæ commensalitatis suæ, absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut litteris (*a*) dimissoriis, ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam tonsuram promovere, seu ordinare valeat. Contra faciens ab exercitio

T Pon-

(a) Sup. Seff.6.c.5.de ref.& inf.seff.23. c.3. 8. & 10.de ref.Conc. Nicæn.1. c. 15. Conc. Aureli.nen. 3. c. 13. Concil. 6. Maguntiens. cap. 14. cap.1. 21. qu.2. cap. 1. cum seqq. de temp. Ord. in 6.

Digitized by Google

Pontificalium per annum; taliter verò promoti ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso jure sint suspensi.

CAPUT III.

Episcopus suos Clericos ab alio malè promotos suspendere potest, si minus idoneos repererit.

EPiscopus quoscumque (a) suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licèt tamquam habiles ab eo, à quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seu ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos, & capaces repererit, à susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

CA-

(a) Supra cap. proxi. refor. cap. 8. & infra sess. 23. de

CAPUT IV.

Nullus Clericus eximatur à correctione Episcopi, etiam extra visitationem.

OMnes (*a*) Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per hujus sanctæ Synodi statuta, cujusvis privilegii prætextu, tutus censetur, quò minus juxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit; si in Ecclesiis suis resederint, quoscumque sæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui aliàs suæ jurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tamquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi, & castigandi (*b*) facultatem habeant: quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententiis, ju-

[a] Supra cap. 1. & sess. 6. de ref. cap. 3. c. Irrefragabili. in rinc. de Off. Ordin.

(b) Supra sess. 6. c. 4. de refor. & infra sess. 24. de refor. c. 5.

juramentis, concordiis, quæ suos tantùm obligent auctores, ipsis Clericis, ac eorum consanguineis, capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione, & intuitu, minimè suffragantibus.

CAPUT V.

Conservatorum jurisdictio certis finibus concluditur.

INsuper, cùm nonnulli, qui sub prætextu, quòd super bonis, & rebus, ac juribus suis diversæ eis injuriæ, ac molestiæ inferantur, (*a*) certos judices per litteras Conservatorias deputari obtinent, qui illos à molestiis, & injuriis hujusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione, seu quasi bonorum, rerum, ac jurium suorum manuteneant, & conservent, neque super illis eos molestari permittant, ejusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcircò nemini omnino, cujuscumque di-

(a) Cap. 1. & c. ult. de off. deleg.

dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, (*a*) Conservatoriæ litteræ, cum quibuscumque clausulis, aut decretis, & quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessæ suffragentur ad hoc, ut coram suo Episcopo, sive alio Superiore Ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit; aut quò minus, si qua jura ei ex cessione competierint, super illis liberè valeat apud judicem ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conservatores judices in judicium trahere minimè liceat. Quòd si in iis causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos judices, Conservatorem, & Ordinarium, controversia super competentia jurisdictionis orta fuerit; nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros in forma juris electos, super suspicione, aut iurisdictionis compe-

(a) Vid. Const. Pauli V. Religiosorum. 1607

tentia fuerit judicatum. Familiaribus verò ejus, qui hujusmodi litteris Conservatoriis tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dumtaxat; si tamen illi propriis ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In causis verò mercedum, aut miserabilium personarum, hujus sanctæ Synodi super (a) hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, nec non hospitalia actu hospitalitatem servantia, ac Universitatum, Collegiorum, locorum, & hospitalium hujusmodi personæ in præsenti Canone minimè comprehensæ, sed exemptæ omnino sint, & esse intelligantur.

CA-

(a) Super Sess. 7. c. 14. de reform.

CAPUT VI.

Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris constituti, aut beneficia possidentes Ordini suo congruente veste non utuntur.

QUia verò, (a) etsi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos (b) veste proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvi pendentes, (c) vestes etiam publicè deferant laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Ecclesiasticas

[a] C. Porrectum, & cap. Ex parte. de regul.
(b) Conc. 1. Matisconen. c. 5. cap. ult. 41. Distin. Vide constit. Sixti V. Cum Sacrosanctam; & Pastoralis 1589.
(c) 21. q.4. per totam Concil. Constantien. ult. sess. 43. de vit. & hon. cler.

clesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque ecclesiastica obtinuerint, si, posteaquam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, ac dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum; nec non, si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint, & debeant, Constitutionem Clementis V., in Concilio Viennensi editam, [a] quæ incipit, Quoniam, innovando, & ampliando.

CAPUT VII.

Voluntarii homicidæ nunquam, casuales quomodo ordinandi.

Cum etiam qui (b) per industriam occiderit proximum suum, & per

(a) Clem. Quoniam. de vit. & hon. est. Cleric.

(b) Exodi 21. c. 1. de homic.

per insidias, ab altari avelli debeat; qui sua voluntate (*a*) homicidium perpetraverit, (*b*) etiam si crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros Ordines promoveri possit; nec illi aliqua ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferre liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico perpetuò careat: si verò homicidium non ex proposito, sed (*c*) casu, vel vim vi repellendo, ut quis se à morte defenderet, fuisse commissum narretur, quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates jure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit. CA-

[a] Extendit illud ad arbortum procurantes. Bulla Sixti V. Effrænatam. 1588. quam ad fœtum animatum restrinxit Gregorius XIV. per Bullam Sedes Apostolica. 1591.
(b) C. Inquisitionis. de accus. & c. Cum non ab homine. de jud.
(c) c. studeat 50. Dist. & cap. significasti. de homic.

CAPUT VIII.

Nulli alienos Clericos ex privilegio punire liceat.

PRæterea, (a) quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, ut suorum curam negligant; quicumque, etiam Episcopali præditus dignitate, qui alienos subditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos (b) sibi non subjectos, præsertim in sacris constitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprii ipsorum Clericorum Episcopi, si apud ecclesiam suam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputandæ interventu nequaquam procedere debeat: aliàs processus, & inde secuta quæcumque viribus omnino careant.

CA-

[a] Supra c.2.& sess. 6. c.ult. de refor.

(b) Concil. Maguntien. sub Arnulpho Imperatore. cap. 14. & 15.

Digitized by Google

CAPUT IX.

Beneficia unius diœcesis nulla de causa uniantur beneficiis alterius.

ET, quia jure optimo (*a*) distinctæ fuerunt diœceses, & parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum ecclesiarum Rectores, qui, suarum quisque ovium, curam habeant, ut ordo ecclesiasticus non confundatur, aut una, & eadem ecclesia duarum quodammodo diœcesum fiat, non sine gravi eorum incommodo, qui illi subditi fuerint; beneficia unius diœcesis, etiam si parochiales ecclesiæ, vicariæ perpetuæ, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius diœcesis beneficio, aut monasterio, seu

(a) A Dionysio Papa in can. Ecclesialis, 13. qu. 1. cap. Pastoral. de his, quæ fiunt à Prælat. Conc. 1. Constantinop. c. 2. infra sess. 24. de ref. c. 13. in fin. & cap. 17.

Digitized by Google

seu collegio, vel loco etiam pio perpetuo (a) non uniantur; decretum hujus sanctæ Synodi super hujusmodi unionibus in hoc declarando.

CAPUT X.

Regularia beneficia Regularibus conferantur.

Regularia (b) beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueta, cùm per obitum, aut resignationem, vel aliàs illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religiosis tantùm illius Ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne (c) vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

(a) Supra sess. 7. cap. 6. & 7. & infra sess. 24. de refor. cap. 13. & 15.
(b) c. Cùm de beneficio. de præb. in 6. & infra sess. ult. c. 21. circa med. de Regul. & Mon.
(c) Deut. 22. c. Cùm causam. de elect. & cap. Quidam. de apostol. cap. In nona. 16. qu. 7.

CAPUT XI.

*Translati ad alium ordinem in clau-
ſtro ſub obedientia maneant, &
beneficiorum ſæcularium
incapaces exiſtant.*

QUia verò Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile à ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur; (*a*) nemo cujuſcumque Ordinis Prælatus, (*b*) vel Superior vigore cujuſvis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit; niſi ut in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia in clauſtro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiam ſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

(a) Additio ad c. 27. Concilii Agathenſis.
(b) Vid. Conſt. Sancti Pii V. Quæcumque. 1569.

CAPUT XII.

Nemo, nisi ex fundatione, vel dotatione, jus patronatus obtineat.

NEmo, etiam cujusvis (*a*) dignitatis ecclesiasticæ, vel sæcularis, quacumque ratione, nisi ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & construxerit; seu jam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit; (*b*) jus patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut dotationis hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori, reservetur.

CA-

[a] Sess. 25. cap. 9. de reform.
(b) Cap. Piæ mentis. cum seq. 16. qu. 7. & cap. Nobis. de jur. patro. & infra sess. ult. cap. 9. de ref. in princ.

Digitized by Google

CAPUT XIII.

Præſentatio fiat Ordinario, aliàs præſentatio, & inſtitutio ſit nulla.

NON liceàt præterea (*a*) patrono, cujuſvis privilegii prætextu, aliquem ad beneficia ſui juris patronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario, ad quem proviſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præſentare: aliàs præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

CAPUT XIV.

DEclarat præterea ſancta Synodus, in futura Seſſione, quam ad xxv. diem Jan. ſubſequentis anni MDLII. habendam eſſe jam decrevit, una cum ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiam eſſe de Sacramen-

(a) Infr. ſeſſ. 25. de ref. cap. 9. cap. Illud. & cap. Relatum. de ju. patr. Conc. Maguntien. temp. Arnulphi cap. 4. Conc. Saleguſtadienſe cap. 13.

Digitized by Google

to Ordinis, & prosequendam esse materiam Reformationis.

SESSIO XV.

Quæ est quinta

SUB JULIO III, PONT. MAX.

Celebrata die XXV. Januar. MDLII.

Decretum prorogationis Sessionis.

CUM ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & universalis Synodus per hos dies accuratissimè, diligentissimeque tractaverit ea, quæ ad sanctissimum Missæ sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor prætereà articulos, ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos, publicaret; atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui se Protestantes vocant; quorum cau-

Digitized by Google

causa eorum publicationem articulorum distulerat; &, ut liberè, ac sine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, sive (*a*] salvum conductum concesserat: tamen, cùm illi nondum venerint, & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata affuturos esse omninò multò ante illam Sessionem, salvo conductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, iisdē Legato, & Nunciis præsidentibus, nihil magis optans, quàm ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque consulere, paratâ ipsos, si venerint, & humaniter excipere, & benignè audire, confidensque eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos, &, ut Evangelicæ veritatis studiosos decet, sanctæ matris Ecclesiæ decretis, & disciplinæ ad extremum esse acquie-

(a] Supra sess. 13.

turos, sequentem Sessionem ad edenda, & publicanda ea, quæ supra commemorata sunt, in diem festum sancti Josephi, qui erit die XIX. mensis Martii, distulit, ut illi satis temporis, & spatii habeant, non solùm ad veniendum, verùm etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem diutius cunctandi causam adimat, fidem publicam, sive salvum conductum ejus, qui recitabitur, tenoris, & sententiæ, libenter dat, & concedit. Intereà verò de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo, præter superiorum decretorum publicationem, definiendum esse eadem Sessione, statuit, & decernit, & prosequendam esse materiam Reformationis.

SALVUS CONDUCTUS DATUS PROTESTANTIBUS.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, inhæren-

Digitized by Google

hærendo ſalvo conductui, in penultima Seſſione dato, & illum juxta tenorem infraſcriptum ampliando, Univerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis, Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ provinciæ, & nationis civitatibus, & aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam ſalvum conductum appellant, liberè ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſi libuerit, ac articulos

quos-

quoslibet, tam scripto, quàm verbo, liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, adstruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis respondendi, & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi Christianè, aut charitativè absque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus semotis: & signanter, quòd causæ controversæ (*a*) secundùm sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, & Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates, in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, ut, religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minimè puniantur, impartitur, ac omninò concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo cessetur: & ut, his pera-

(a) Sup. sess. 3. in princ.

peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa possint juxta beneplacitum liberè, & securè redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum, ut tunc opportunè eorum securitati absque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus, in hac publica fide, salvoque conductu omnes quascumque clausulas includi, & contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate in eundo, stando, & redeundo necessariæ, & opportunæ fuerint: Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quòd, si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint; aut commiserint, quo possent hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; vult, & con-

Digitized by Google

cedit, ut, in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanæ confessionis, tunc hic præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur: præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omninò manentibus illibatis. Vult prætereà ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis, toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de civitate

Tri-

Digitized by Google

Tridentina, & reverti ad eandem, necnon nuncium, vel nuncios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis liberè mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum, suscipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita, quòd aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus, & securitates stare, ac durare debent, & à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum præmisso, cùm ipsi petierint, aut Concilium, habita hujusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, à Tridento usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis Ec-

cle-

clesiasticis, & sæcularibus personis; cujuscumque status, & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet. Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam, vel manifestè, vel occultè occasionem quæsituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel statuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim (a) Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod hujus fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præjudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quòd si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cujuscumque conditionis, vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, & salvi conductus formam, & modum in quocumque puncto,

(a) Conc. Constantien. sess. 19. in cap. Quod non obstantibus salvis conductibus.

Digitized by Google

cto, vel clausula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, ipsorum arbitrio meritó approbanda, & laudanda; habeant, ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

Quæ est sexta, & ultima

SUB JULIO III, PONT. MAX.

Celebrata die XXVIII. Aprilis MDLII.

Decretum suspensionis Concili.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea Reverendissimis Dominis, Sebastiano, Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio, Episcopo Vero-

nen-

nensi, Apostolicis Nunciis, tam eorum proprio, quàm Reverendissimi, & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli, sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Crescentii, Legati, ob adversam ejus gravissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat, Christianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentum primò à Paulo fel. rec. convocatum, & collectum fuisse; deinde à Sanctissimo Domino nostro, Julio III, efflagitante Carolo Quinto, Augustissimo Imperatore, ea præcipuè de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & præsertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum revocaret; abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret; cùmque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ratione, è diversis regionibus alacriter confluxissent; resque strenue magno fidelium concursu, feliciterque procederet; ac spes esset non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, sic animatos, ut veris Ecclesiæ rationibus unanimiter acqui-

quieſcerent; lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere incipere profligata antea, & afflicta Reſpublica Chriſtiana: ii repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, ut Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur; ſpeſque omnis ulterioris progreſſus hoc in tempore tolleretur: tantumque aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, prēter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quàm placaret. Cùm igitur ipſa ſancta Synodus omnia, & præcipue Germaniam, armis ardere, & diſcordiis videret, omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſiis è Concilio abiiſſe; decrevit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ovibus proſpectum ad ſuas eccleſias regredi valerent; ne diutiùs utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concilii Tridentini progreſſum per biennium ſuſpendendum fore de-

cernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citiùs pacata res sit, ac tranquillitas pristina revertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo forsan spatio futurum, ipsius Concilii progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremque habere censeatur. Sin autem, quod Deus avertat, peracto biennio, prædicta impedimenra non fuerint submota; cùm primùm cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur sine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc Decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ.

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respective, quatenus ad eos spectat, observare faciant in suis regnis, dominiis, & ecclesiis omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta, & decreta.

BUL-

BULLA CELEBRATIONIS CONCILII TRIDENTINI SUB PIO IV, PONT. MAX.

PIUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Ad Ecclesiæ regimen, licèt tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesque non sine magno horrore, quàm longe, lateque pestis hæresum, & schismatis pervasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque, & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeó corruptos, & depravatos emendare possemus. Cùm autem intelligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, œcumenici, generalisque Concilii; ejus congregandi, &, Deo juvante, celebrandi consilium cepimus. Indi-

ctum illud quidem antea fuit à fel.rec. Paulo III, & ejus succesore Julio, prædecessoribus nostris; sed variis de causis sæpius impeditum, & intercpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus, (*a*) cùm id primò in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset; quasdam ob causas, in litteris ejus expressas, id primò suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cùm quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuisset, tandem, suspensione sublata, in eadem civitate Tridentina inchoatum fuit. Verùm, Sessionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, (*b*) Bononiam transtulit. Julius autem, qui ei successit, in eamdem civitatem Tridentinam id revocavit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. (*c*) Sed, cùm novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset; rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit: adnitente

(a) Supra in prima Bulla.
(b) Supra sess. 8.
(c) Sess. 11. cum. seqq.

te nimirum humani generis hoste, aliasque ex aliis difficultates, & impedimenta obiiciente, ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quamdiutissime retardaret. Quantopere verò intereà auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreses, quantopere schisma creverit, sine maximo animi dolore, nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandem pius, & misericors Dominus, (*a*) qui numquam ita irascitur, ut misericordiæ obliviscatur; Regibus, & Principibus Christianis pacem, & unanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, ut his tantis quoque Ecclesiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad schisma, hæresesque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Pincipes conservandam, celebrationem ejus non esse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione

(a) Habac. 3.

Digitized by Google

tione matura, factis etiam consilii nostri certioribus carissimis in Christo filiis nostris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus; ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque universalis Ecclesiæ utilitatem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, sacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex auctoritate ejusdem Dei, & beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum, qua nos quoque in terris (*a*) fungimur, freti, & subnixi, in civitate Tridentina, ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensione quacumque, statuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres nostros, omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Ab-

(a) Matth. 16. c. Quanto. de transl. Episc. c. un. Ut Eccl. benef. c. Ad Apostolicæ §. penn. de re jud. in 6. Pelagius 2. in 1. Epistol. circa princ.

Digitized by Google

Abbates, cęterosque, quibus in Concilio generali sedere, & sententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam districtè præcipiendo mandamus, in virtute sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti, quod præstiterunt, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, *(a)* sacris sciunt esse canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant, intrà eam diem; nisi fortè impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimentum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & singulos, quorum interest, interesseve poterit, ut in Concilio adesse ne negligant. Carissimos verò in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, cœterosque Reges, & Principes, quos optandum sane esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, ut, si ipsi Concilio interesse non potuerint, at Oratores suos, prudentes, graves, & pios

(a) Conc. Carthag. 3. in fin. de refor. c. 43. infra. sess. 24. c. 2.

Digitized by Google

pios viros, utique mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominiis Prælati, sine recusatione, ac mora, tam necessario tempore, Deo, & Ecclesiæ officium suum præstent; eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes, ut per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus, ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat; benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus, qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, & salutare opus perficiendum, à nobis, in hoc loco constitutis, præstari possit; nihil, ut Deus scit, quærentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ovium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut verò hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant; nec quisquam ea excusatione uti possit,

quòd

quòd illa ignoraverit, præsertim cùm non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus; volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc, cùm in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam clara voce à Curiæ nostræ cursoribus, seu notariis aliquibus publicis recitentur; &, postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Floræ affigantur; ibique, quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquamdiu relinquantur: cùm autem inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem, omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses à die publicationis, & affixionis earum, volumus perinde astrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illæ coram editæ, & lectæ fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus notarii scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicujus personæ in di-

gni-

gnitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, us sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit; indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ MDLX. III. Kal. Decembr. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus, Lavellinus.

Barengus.

Digitized by Google

SACROSANCTI OECUMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI

SESSIO XVII.

Quæ est prima

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XVIII Janu. MDLXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem, & gloriam sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & religionis Christianæ, sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu sancto legitimè congregatum, ab hodierno die, qui est decimus octauus mensis Januarii, anni à Nativitate Domini millesimi quingentesimi sexagesimi secundi, Cathedræ Romanæ B. Petri, Apostolorum Principis, consecrato, sublata quacumque suspensione, juxta for-

mam, & tenorem literarum Sanctissimi Domini nostri, Pii IV, Pont. Max. celebrari; & in eo ea, debito servato ordine, tractari, quæ, proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, atque Christianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? *Responderunt*, Placet.

Indictio futuræ Sessionis.

Placetne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die vigesima sexta mensis Februarii? *Responderunt*, Placet.

Digitized by Google

SESSIO XVIII.

Quæ est secunda

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XXVI Febr. MDLXII.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini nostri, Jesu Christi, (*a*) qui os, & sapientiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit, ope, & auxilio freta, illud præcipuè cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat; & mores, qui à veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem re-

[a] Lucæ 21.

Digitized by Google

vocet; corque (*a*) patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat. (*b*) Cùm itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore, suspectorum, ac perniciosorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longè, lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse; quod quidem in causa fuit, ut multæ censuræ in variis provinciis, & præsertim in alma urbe Romæ, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, àc pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam; (*c*) censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque quid facto opus esset, diligenter considerarent; atque etiàm ad eamdem sanctam Synodum suo tempore referrent; quò faciliùs ipsa possit varias, & peregrinas doctrinas, tamquam (*d*) zizània, à Christianæ veritatis tritico separare; deque his commodiùs deliberare, & statuere, quæ ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum càusas, màgis opportunà videbun-

[a) Lucæ 1.
(b) Infra sess. ult. circa fi.
(c) Inf. sess. 25. in fin.
(d) Mat. 13. c. Ita nos. in fin. 25. q. 2.

Digitized by Google

buntur. Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult prout etiam præsenti decreto deducit; ut, si quis ad se pertinere aliquo modo putaverit, quæ vel de hoc librorum, & censurarum negotio, vel de aliis, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit, non dubitet à sancta Synodo se benignè auditum iri. Quoniam vero eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixe rogat, (*a*) quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universi, communem matrem in terris agnoscentes, quæ, (*b*) quos peperit, oblivisci non potest, unanimes, (*c*) uno ore, glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri, Jesu Christi; per viscera misericordiæ ejusdem Dei, & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam, & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum veniant, invitat, atque hortatur; utque caritatem, (*d*) quod est vinculum perfectionis, amplectantur, pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præ se ferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non

(a) Psalm. 121.
(b) Isaiæ 49.
(c) Rom. 15.
(d) Colofs. 3.

Google

humanam, sed Spiritus sancti vocem audientes, (*a*) ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non (*b*) ambulantes, neque sibi (*c*) placentes, ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & convertantur; omnibus enim caritatis officiis sancta Synodus eos, ut invitat, ita complectetur.

Insuper eàdem sancta Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eamdem vim habituram, ejusdemque roboris, & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset:

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregatà, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini, quæ erit die XIV mensis Maii.

SAL-

(a) Psalm. 94. & Hebr. 3. (b) Ephes. 4. (c) Rom. 15.

Digitized by Google

SALVUS CONDUCTUS CONCESSUS GERMANICÆ NATIONI

In Congregatione generali die IV *Martii* MDLXII.

SAcrosanctà (*a*) œcumenicà, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, Universis fidem facit; quòd omnibus, & singulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumque viris, cujuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicę provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejusdem, & omnibus aliis ecclesiasticis, & sæcularibus, præsertim Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ, una cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient,

aut

(a) Hic Salvus conductus, excepta extensione ad alias nationes, habetur supra sess. 15.

aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam salvum conductum appellant, libere ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi proponendi, loquendi, una cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet, tam scripto, quàm verbo liberè offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & beatorum Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis respondendi; & cum iis, qui à Concilio delecti fuerint, disputandi, aut charitativè, absque omni impedimento, conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus semotis; & signanter, quòd causæ controversæ, (a) secundùm sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholicæ Ec-

(a) Supra sess. 5. in prin.

Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur: illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum, minimé puniantur, impertitur, ac omnino concedit: sic etiam, ut propter illorum præsentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum, eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina à divinis officiis quovis modo cessetur; &, ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa possint juxta beneplacitum liberè, & securè redire, de scientia támen ab eadem Synodo deputandorum, ut tunc opportune eorum securitati absque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam sancta Synodus, in hac publica fide, salvoque conductu omnes quascumque clausulas includi, & contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate incun-

eundo, ftando, ac redeundo, neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quòd, ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium, eis conceſſum, annullari, aut caſſari; vult, & concedit, ut, in hujuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi meritò approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, si quiſquam, vel aliquis ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod abſit, egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli, in hujuſmodi facinore deprehenſi, ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis, condigna, animadverſione, &

emen-

emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum, Augustanæ confessionis, tunc hìc præsentium, meritò laudanda, & approbanda, mox puniantur: præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult preterea ipsa Synodus, quòd liceat ipsis Ambasciatoribus omnibus, & singulis, toties quotiescumque opus fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam, exire de civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios suos ad quæcumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis liberè mittere, seu destinare; ac ipsos missos seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire; ita quòd aliqui, vel aliquis, per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus, & securitates stare, ac durare debeant, & à tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, at toto tempore mansionis eorum ibidem; & rursum post sufficientem audientiam habitam,

spa-

ſpatio viginti dierum præmiſſo, cùm ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, à Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituet: dolo, & fraude prorſus excluſis. Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus, pro omnibus Principibus, tam eccleſiaſticis, quàm ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet. Inſuper, omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam, vel manifeſtè, vel occultè occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim (a) Conſtantienſis, & Senenſis, quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fideī publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac

(a) Concil. Conſtantien. Seſſ. 19. in cap. Quod non obſtantibus ſalvis conductibus,

ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præjudicium, quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quód si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cujuscumque conditionis, vel status, aut præeminentiæ existens, præscriptæ assecurationis, & salvi conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clausula violaverit, quod tamen avertere dignetur Omnipotens, & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio meritó approbanda, & laudanda, habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut consuetudine, hujusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis

gulis aliis, qui nobiscum in iis, quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque regnis, nationibus, provinciis, civitatibus, ac locis, in quibus publicè, & impune prædicatur, vel docetur, sive creditur contrarium ejus, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, sive salvum conductum, sub eadem forma, & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX,

Quæ est tertia.

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XIV, Maii MDLXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quæ hodie in præsenti Sessione statuenda, ac sancienda erant, justis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post pro-

Digitized by Google

proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Junii, proroganda esse censuit, ac prorogat: dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri, Jesu Christi, auctor pacis, ut sanctificet corda omnium; quo adjuvante, sancta Synodus & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SESSIO XX,

Quæ est quarta

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die IV Jun. MDLXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diversis causis exortas, atque etiam ut congruentiùs, majorique

Digitized by Google

cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis, quæ ad Reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur; ea, quæ statuenda videbuntur, tam de reformatione, quàm de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Julii, definienda esse decrevit: (a) Hoc tamen adjecto, quód dictum terminum ipsa sancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare liberè possit, & valeat.

SESSIO XXI,

Quæ est quinta

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XVI Julii MDLXII.

Doctrina de Communione sub utraque specie, & parvulorum.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu

(a) Idem supra Sess. 9.

Digitized by Google

ritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cùm de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diversis in locis errorum monstra nequissimi dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis provinciis multi à Catholicæ Ecclesiæ fide, atque obedientia videantur discessisse; censuit ea, quæ ad communionem sub utraque specie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthàc de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quàm est his decretis explicatum, atque definitum.

CAPUT I.

Laicos, & Clericos non conficientes, non astringi jure divino ad Communionem sub utraque specie.

Itaque sancta ipsa Synodus, à Spiritu sancto, qui spiritus est (*a*) sapientiæ, & intellectus, spiritus consilii,

[a] Isaiæ 11.

filii, & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ (a) judicium, & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obligari ad Eucharistiæ Sacramentum sub utraque specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat: nam, (b) etsi Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen illa institutio, & traditio eò tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Joannem sexto, rectè colligitur, utriusque speciei Communionem à Domino præceptam esse; utcumque juxta varias sanctorum Patrum, & doctorum interpretationes intelligatur: namque, qui dixit: (c) Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus sanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quo-

(a) Conc. Constant. sess. 13. Infrà Can. 2.
(b) Matth. 26. Marc. 14. Lucæ 22. 1. Cor. 11.
(c) Joan. 6.

Digitized by Google

quoque: (*a*) Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: (*b*) Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternam: dixit etiam: (*c*) Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vitâ. Et denique qui dixit: (*d*) Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: (*e*) Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

CAPUT II.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuò in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentorum diſpenſatione, ſalva illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientium utilitati, ſeu ipſorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum veritate, magis expedire judicaret. Id autem Apoſtolus non ob-

(a) Ibid.
(b) Ibid.
(c) Ibid.
(d) Ibid.
(e) Ibid.

obſcurè viſus eſt innuiſſe, cùm ait: (*a*) Sic nos exiſtimet homo, ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei: atque ipſum quidem hac poteſtate uſum eſſe ſatis conſtat, cùm in multis aliis, tum in hoc ipſo Sacramento, cùm, ordinatis nonnullis circa ejus uſum, (*b*) Cetera, inquit, cùm venero, diſponam. Quare agnoſcens ſancta mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licèt ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens utriuſque ſpeciei uſus fuiſſet: tamen progreſſu temporis, latiſſimè jam mutata illa conſuetudine, gravibus, & juſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie communicandi (*c*) approbavit, & pro lege habendam decrevit: quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare, non licet.

CAPUT III.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi.

INſuper declarat, quamvis Redemptor noſter, ut antea dictum eſt,

(*a*) in

(a) 1. Cor. 4. 2. Cor. 6. | (c) Conc. Conſtant. ſeſſ. 13.
(b) 2. Cor. 11.

(*a*) in suprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit: tamen fatendum esse, etiam sub altera tantùm specie totum, (*b*) atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratiâ, necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

CAPUT IV.

Parvulos non obligari ad Communionem sacramentalem.

DEnique eadem sancta Synodus docet, (*c*) parvulos, usu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ Communionem: siquidem, per (*d*) Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illâ ætate amittere non possunt: neque ideò tamen damnanda est

(a) Mat. 26. Marc. 14. 1. Cor. 11. Supra cap. 1.
[b] c. Quia manducant. c. Invitat. c. Singul. de cons. Dist. 2. Supr. Sess. 13. c. 3. & can. 3. de Sac. Eucharist.
[c] Infra can. 4.
(d) Tit. 3.

Digitized by Google

est antiquitas, si eum morem in quibusdam locis aliquando servavit: ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certè, eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

DE COMMUNIONE SUB UTRAQUE SPECIE, ET PARVULORUM.

CANON I.

Si quis dixerit, (*a*) ex Dei præcepto, vel necessitate salutis omnes, & singulos Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam (*a*) Catholicam non justis causis, & rationibus adductam fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos, non conficientes, sub panis tantummodo specie communicaret: aut in eo errasse; anathema sit.

CA-

(a) Supra cap. 1. Conc. Constant. sess. 13.

(b) Supra c. 2. & Conc. Constantien. ibid.

Digitized by Google

CANON III.

Si quis negaverit, totum, (a) & integrum Christum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falsò asserunt, non secundùm ipsius Christi institutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (b) parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ Communionem; anathema sit.

Duos verò articulos, (c) aliàs propositos, hos nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes Sacerdotes, sub una tantùm panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ caritati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis usus videa-

(a) Sup. c. 3. & sess. 13. c. 3. & can. 3. Conc: Constant. ibi.
(b) Sup. in prin. & c. 4.
(c) Sup. sess. 13. in fin. Vide etiam inf. sess. 22. in Decreto ult.

Digitized by Google

deatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit; & quænam sint illæ: Eadem sancta Synodus, (a) in aliud tempus, oblata sibi quamprimum occasione, examinandos, atque definiendos reservat.

Decretum de Reformatione.

PROOEMIUM.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de Reformationis negotio in præsenti statuenda esse censuit.

CA-

(a) Inf. sess. 22.

Digitized by Google

CAPUT I.

Episcopi gratis, cùm Ordines conferant, tum dimissorias, & testimoniales literas dent: pro quibus eorum ministri nihil prorsùs; Notarii autem, quod in Decreto præfinitum est, accipiant.

(*a*) QUoniam (*b*) àb Ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis tonsuræ; nec pro (*c*) litteris dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum ministri, quovis prætextu accipiant. Notarii verò in iis tantùm locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissoriis, aut testimoniali-

(a) Vide, quæ circa Simoniacos statuit S. Pius V. in const. Cùm primùm. 1566.

(b) Conc. 2. Later. c.1. & Lat. 4. c. 63. Chalced. c. 2. Braccaren. 2. c. 3. Aurelian. 2. c. 3. & Tolet. 8. can. 3. c. sicut Episc. 1. q. 2. & c. 1. & c. de simo.

(c) De quibus Milevit. Concil. cap. 14.

nialibus, decimam tantùm unius aurei partem accipere possint; dummodò eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo; nec Episcopo ex notarii commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directè, vel indirectè provenire possit: tunc enim gratìs operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo: &, qui secus fecerint, tam dantes, quàm accipientes, ultra divinam ultionem, (*d*) pœnas à jure inflictas ipso facto incurrant.

CAPUT II.

Arceantur à sacris Ordinibus, qui non habent, unde vivere possint.

CUM non decet eos, qui divino ministerio ascripti sunt, cum Ordinis dedecore (*b*) mendicare, aut sordi-

(a) Locis supr. citatis. | §. Nunc autem. 93.
(b) c. Diaconi sunt. | Distinct.

didum aliquem quæstum exercere; compertumque ſit, complures pleriſque in locis ad ſacros Ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: ſtatuit ſancta Synodus, ne quis deinceps Clericus (a) ſæcularis, quamvis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros Ordines promoveatur, niſi prius legitimè conſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficiat, pacificè poſſidere. Id verò beneficium reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum ſit promotus; neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde vivere commodè poſſit; & aliter facta reſignatio nullà ſit. Patrimonium verò, (b) vel penſionem obtinentes ordinari poſthac

 non

(a) Bulla S. Pii V. 1568. quæ incipit, Romanus, extendit ad clericos regul. non profeſſos; quæ tamen non ligat Religioſos Societatis JESU, licèt vota tantum ſimplicia emiſerint, quia verè nihilominus ſunt Religioſi profeſſi, uti declararunt Gregorius XIII. Bulla Aſcendente. 1584. & Gregorius XIV. Bulla Eccleſiæ, 1591.

(b) Vide Bullam Innocentii XII. Speculatores. an. 1694.

non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque priùs perspecto, patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri: taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint; donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant, (*a*) unde vivere possint: antiquorum canonum pœnas super his innovando.

CAPUT III.

Ratio distributiones quotidianas augendi præscribitur: illæ, quibus debeantur: non servientium contumacia punitur.

CUM (*b*) beneficia ad divinum cultum, atque ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in par-

(a) c. Non liceat: c. Episcopus. c. Cum secundum. & c. Tuis. de præb. cap. Si episcopus. eod. in 6. Conc. Later. sub Alex. III. parte 1. c. 9.

(b) c. fin. de rescript in 6.

parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium præstetur; statuit sancta Synodus, in Ecclesiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, (*a*) in quibus nullæ sunt distributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum, tam dignitatum, quàm canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere; & in distributiones quotidianas converti, quæ inter dignitates obtinentes, & ceteros divinis interessentes, proportionabiliter, juxta divisionem ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendam, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum Ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque, Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra

(c) Inf. sess. 22. de ref. c. 3.

eos procedere, juxta juris, (*a*) ac sacrorum canonum dispositionem.

CAPUT IV.

Coajuditores curæ animarum quando sint assumendi. Ratio novas parochias erigendi traditur.

EPiscopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, in omnibus Ecclesiis parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo; (*b*) cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adjungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis verò, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem parochiani, sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt; novas parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam

(a) Inf. sess. 23. de ref. c. 1. c. Cum ad hoc. & seq. de cler. non resid.

(b) c. fin. de Eccl. ædif.

Digitized by Google

mam conſtitutionis Alexandri III, quæ incipit, (*a*) Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de novo erunt Eccleſiis noviter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio arbitrio Epiſcopi ex fructibus, ad Eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus: &, ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam: quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, vel affectione, ſuper dictis Eccleſiis, non obſtantibus. Neque hujuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri, ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

CAPUT V.

Poſſint Epiſcopi facere uniones perpetuas in caſibus à jure permiſſis.

UT etiam Eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſervetur; poſſint Epiſco-

(a) Cap. Ad audientiam. de Eccl. ædif.

Digitized by Google

ſcopi, etiam tamquàm Apoſtolicæ Sedis delegati, juxta formam juris, ſine tamen præjudicio obtinentium, facere (*a*) uniones perpetuàs quarumcumque Eccleſiarum parochialium, & baptiſmalium, & aliorum beneficiorum curàtorum, vel non curatorum cum curatis propter earum paupertatem, & in cęteris caſibus á jure permiſſis, etiam ſi dictæ Eccleſiæ, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſervata, aut qualitercumque affecta. (*b*) Quæ uniones etiam non poſſint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuſcumque proviſionis, etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

CA-

(a) c. ſicut unire. de exceſſ. Prælator. Conc.Later.ſub Leone X. ſeſſ. 9. de reform. curiæ & infra ſeſſ. 24. de reform. cap. 13. ſupra ſeſſ. 14. cap. 9. de reform.

(b) c. Unio. in fin. 1? qu. 3. cap. & temporis, cum ſeq. 16. qu. 1.

CAPUT VI.

Imperitis Parochis vicarii, assignata parte fructuum, deputentur: in scandalo perseverantes privari beneficiis possint.

Quia (*a*) illitterati, & imperiti parochialium Ecclesiarum Rectores sacris minùs apti sunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quàm ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illitteratis, & imperitis, si aliàs honestæ vitæ sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint, quacumque appellatione, & exemptione remota. (*b*) Eos verò, qui turpiter, & scandolose vivunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant, ac castigent; &, si adhuc incorrigibiles in sua nequi-

(a) c. Illiteratos. 36. Dist. c. Nisi cum pridem. de renun. c. 1. 38. Dist. c. Cum ex eo. de elec. in 6. Conc. Toletan. 8. can. 8.

(b) cap. Quia frater. 7. q. 1. c. Ut clericorum. & seq. de vit. & honest. cler.

quitia perseverent, eos beneficiis, juxta sacrorum (u) canonum constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

CAPUT VII.

Episcopi transferant beneficia ex Ecclesiis, quæ nequeunt restaurari: alias verò reparari curent: quid in hoc servandum sit.

CUM illud quoque valde curandum sit, ne ea, quæ sacris ministeriis dicata sunt, temporum injuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant: Episcopi, etiam támquam Apostolicæ Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam juris patronatus, ex Ecclesiis, quæ vetustate, vel aliàs collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaurari, vocatis iis, quorum interest, in matrices, aut alias Ecclesias locorum eorumdem, seu viciniorum, arbitrio suo; atque in eisdem Ecclesiis eri-

(u) c. Felicis. de pœnis, in 6, & Clem, Multorum. de pœnis.

Digitized by Google

erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem invocationibus; vel in jam erecta altaria, vel capellas tranferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus Ecclesiis impositis. (a) Parochiales verò Ecclesias, etiam si juris patronatus sint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcumque, ad eaſdem Ecclesias quomodocumque pertinentibus: qui si non fuerint ſufficientes; omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos, ex dictis Ecclesiis provenientes, percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egeſtate omnes laborent; ad matrices, ſeu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quàm alias Ecclesias dirutas, in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

CA-

(a) cap. 1. & c. pen. de Eccl. ædif. vel repar. Infra cap. 8. & ſupra ſeſſ. 7. c. 8. de ref.

CAPUT VIII.

Monasteria commendata, in quibus non viget regularis observantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Episcopis visitentur.

QUæcumque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum est: propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præposituræ nuncupatæ, in quibus non viget Regularis observantia, nec non beneficia, tam curata, quàm non curata, sæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tàmquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis (*a*) visitentur; curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut restauratione, reficiantur; & cura animarum,

(a) Supra sess. 7. de reform. c. 8. & infra sess. 24. c. 9. & sess. ult. de regul. c. 20. Conc. Tarracon. 1. cap. 7. & Conc. Braccaren. 2. c. 1.

Digitized by Google

rum, si qua illis, vel eorum annexis immineat; aliaque debita obsequia rectè exerceantur: appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis; conservatoriis, judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. (a) Et, si in eis vigeret observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores juxta eorum Regularia instituta debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta: quibuscumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

[a] Infr. sess. ult, c. 1.

CAPUT IX.

Quæstorum eleemosynarum nomen, & usus tollitur. Indulgentias, & spirituales gratias Ordinarii publicent. Duo de capitulo eleemosynas gratis accipiant.

CUM multa à diversis antea Conciliis, tam (a) Lateranensi, ac Lugdunensi, quàm (b) Viennensi, adversus pravos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia, tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur; nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur: non obstantibus privilegiis, ecclesiis, mo-

(a) Conc. Lateran. cap. 62. sub Innoc. III. c. Cum ex eo. de pœnitent. & rem.
(b) Clem. Abusionibus eod. tit. & inf. sess. ult. in decreto de Indulg. & supra sess. 5. cap. 2. de reform.

Digitized by Google

monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusvis cujuscumque gradus, status, & dignitatis personis, concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias verò, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi caritatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros (a) non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & genelis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta, post octavam festi Nativitatis Beatæ Mariæ Vir-

(a) Vide Const. S. Pii V. Etsi Dominici. 1567.

Virginis, quæ erit decima septima mensis Septembris proximè futuri; (a) Hoc tamen adjecto, quod dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare libere possit, & valeat.

SESSIO XXII,

Quæ est sexta

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XVII. Sept. MDLXII.

Doctrina de sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta (b) de magno Eucharistiæ mysterio in sancta Catholica

(a) Idem supra sess. 9.

(b) Supra sess. 13. in princ.

lica Ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conservetur, de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus sancti illustratione edocta, hæc, quæ sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit.

CAPUT I.

De institutione sacrosancti Missæ sacrificii.

QUoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter(a) Levitici sacerdotii imbecillitatem, consummatio non erat; oportuit, Deo, Patre misericordiarum, ita ordinante, sacerdotem alium secundùm ordinem Melchisedech surgere, Dominum nostrum, Jesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster, etsi (b) semel se ipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri obla-

(a) Hebr. 7. d.
(b) Hebr. 7. 9. & 10. c. Semel immolatus. cum seq. de cons. Dist. 2.

turus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium ejus extinguendum non erat; in cœna novissima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ sponsæ suæ Ecclesiæ visibile, sicut hominum natura exigit, relinqueret (*a*) sacrificium, quo cruentum illud, semel in Cruce peragendum, repræsentaretur; ejusque memoria (*b*) in finem usque sæculi permaneret; atque illius salutaris virtus in remissionem eorum, quæ à nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur; (*c*) sacerdotem secundum ordinem Melchisedech in æternum constitutum declarans, corpus, & sanguinem suum sub speciebus panis, & vini Deo Patri obtulit; ac sub earumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc novi Testamenti sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit; & eisdem, eorumque in sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: (*d*) Hoc facite in meam commemorationem: uti semper Catholica Ecclesia in

(a) Conc. Tolet. 12. c. 5.
(b) 1. Cor. 11.
(c) Psal. 109. c. In calicem, & c. Accipite. de conf. Dist. 2.
(d) Matth. 26. Lucæ 22.

Digitized by Google

intellexit, & docuit; nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam (*a*) exitus de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, novum inſtituit Paſcha, ſe ipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriam tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, (*b*) eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem (*c*) illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obſcurè innuit Apoſtolus Paulus, (*d*) Corinthiis ſcribens, cùm dicit: Non poſſe eos, qui participatione menſæ dæmoniorum polluti ſint, menſæ Domini participes fieri: per menſam altare utrobique intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ (*e*) per varias ſacrificiorum, naturæ, & legis tempore, ſimilitudines figura-

ba-

(a) Exod. 13.
(b) Col. 1.
(c) Malach. 1.
(d) 1. Cor. 10. d. c. Non ſatis. 34. q. 1.
[e] Gen. 4. & 22. Lev. 1. 2. & 3. & alibi.

batur; utpote quæ bona omnia, per illa significata, velut illorum omnium consummatio, & perfectio complectitur.

CAPUT II.

Sacrificium Missæ est propitiatorium, tam pro vivis, quàm pro defunctis.

ET quoniam in divino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruentè immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum (a) cruentè obtulit; docet sancta Synodus, sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. (b) Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit: una enim eademque est hostia, idem

(a) Hebr. 9.
(b) August. 10. de Civit. Dei, cap. 20.

idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cujus quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentam uberrimè percipiuntur: tantum abest, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus, sed pro defunctis in (a) Christo, nondum ad plenum purgatis, rite, juxta Apostolorum traditionem, offertur.

CAPUT III.

De Missis in honorem Sanctorum.

ET quamvis (b) in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit; non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit: unde nec sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule; sed Deo de illorum vi-

[a] Infra can. 3. & sess. 25. in princ.
(b) August. de Civit. Dei lib. 8. c. 27. Infr. can. 5. & sess. 25. de invoc. Sanctorum.

victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat, ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

CAPUT IV.

De Canone Missæ.

ET cùm sancta sanctè administrari conveniat,(*a*) sitque hoc omnium sanctissimum sacrificium; Ecclesia Catholica, ut dignè, reverenterque offerretur, ac perciperetur, sacrum Canonem (*b*) multis ante sæculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo contineatur, quod non maximè sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat: is enim constat cùm ex ipsis Domini verbis, tum ex Apo-

(a) c. Nihil. de conf. Dist. 2.
(b) Ambros. de Sacram. l. 4. c. 6. Augustin. ad Januar. super illis verbis Pauli, Cætera, cùm venero, disponam, & ferm. de corp. Christi: & epist. ad Paulin. Ex Apostolica verò traditione emanasse, testantur c. Jacobus, cum gloss. de conf. Dist. 1. Vigilius PP. epist. ad Euther. & Innoc. III. in c. Cum Marthæ. de cel. Miss.

Apostolorum traditionibus, ac Sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

CAPUT V.

De Missæ cæremoniis, & ritibus.

CUmque (*a*) natura hominum ea sit, ut non facilè queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli; propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quædam summissa voce, alia verò elatiore, in Missa pronunciarentur, instituit. (*b*) Cærimonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa ex Apostolica disciplina, & traditione, quo & majestas tanti sacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis, & pietatis signa ad rerum altissimarum, quæ in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

CA-

[a] Aug. *l.* 5. de Liber. arbit. c. 20.

(b) Infra cap. 7.

CAPUT VI.

De Missa, in qua solus sacerdos communicat.

(a) OPtaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis M[...] sis fideles adstantes non solùm spiritu[...] li affectu, sed sacramentali etiam E[...] charistiæ perceptione communicare[...] quo ad eos sanctissimi hujus sacrif[...] fructus uberior proveniret: nec tam[...] si id non semper fiat, propterea M[...] sas illas, in quibus solus sacerdos [...] cramentaliter communicat, ut pri[...] tas, & illicitas damnat, sed prob[...] atque adeò commendat; siquidem [...] læ quoque Missæ verè communes c[...] seri debent, partim, quòd in eis po[...] lus spiritualiter communicet, par[...] verò, quòd à publico Ecclesiæ mi[...] stro non pro se tantùm, sed pro om[...] bus fidelibus, qui ad corpus Chr[...] pertinent, celebrentur.

C[...]

(a) Sicut in primitiva Ecclesia factum, testatur c. Omnes fideles. de conf. D[...] 1. & c. Peracta.[...] Dist. 2.

CAPUT VII.

De aqua miscenda vino in calice offerendo.

MOnet deinde sancta Synodus, præceptum esse (*a*) ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quòd Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia (*b*) è latere ejus aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cùm (*c*) aquæ in Apocalypsi beati Joannis populi dicantur, ipsius populi fidelis cum capite Christo unio repræsentatur.

(a) Syn. 6. cap. 32. Concil. Carth. 3. cap. 24. Braccaren. 3. cap. 1. ex Cyprian. lib. 2. epist. 3. Triburien. c. 19. & Florentin. de Sacram. Euchar. c. In Sacram. c. Non oportet. c. Cum omne, & c. In Calicem, de consf. Dist. 2. cap. Cum Marthæ, §. Quæsivisti, de celeb. Miss.

(b) Joan. 19.

(c) Apoc. 17.

CAPUT VIII.

Missa vulgari lingua non celebretur. Ejus mysteria populo explicentur.

ETsi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem; (a) non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubique cujusque Ecclesiæ antiquo, & à sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, (b) neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis; mandat sancta Synodus (b) Pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem, vel per se, vel per alios, ex iis, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; atque inter cœtera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

CA-

[a] Latini græcè, & vicissim Græci latine celebrare prohibentur, ex const. S. Pii V. Providentia, 1566.

(b) Thren. 4.

[c] Supr. sess. 5. cap. 2. de reform. & infra sess. 24. cap. 7. de reform.

CAPUT IX.

Prolegomenon Canonum sequentium.

QUià verò adversùs veterem hanc, in sacrosancto Evangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque à multis docentur, & disputantur; sancta Synodus, post multos, gravesque his de rebus maturè habitos tractatus, unanimi Patrum omnium consensu, quæ huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ adversantur, damnàre, & à santa Ecclesia eliminare, per subjectos hos Canones constituit.

DE SACRIFICIO MISSÆ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum, & proprium sacrificium; aut quod offerri non sit aliud, quàm nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illius verbis, (*a*) Hoc facite in meam commemorationem; (*b*) Christum non instituisse Apostolos sacerdotes; aut non ordinasse, ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantùm esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in Cruce peracti, (c) non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumenti; neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo Christi sacrificio, in Cruce peracto, per Missæ sacrificium; aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare (*d*) in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione

ne

(a) 1. Cor. 11.
(b) Lucæ 22. supra c. de hoc sacrif.
(c) Supra c. 2. Ibid.
(d) Supra cap. 3. ibid.

ne apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Canonem Missæ (*a*) errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, (*b*) cærimonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia Catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quàm officia pietatis; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, (*c*) in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Ecclesiæ Romanæ ritum, quo summissa voce pars Canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; (*d*) aut linguà tantùm vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscen-

(a) Supr. c. 4. ibid.
(b) c. Sanè. de celebrat. Miss. Supra c. 5. ibid.
(c) Supr. cap. 6. de hoc sacrif.
(d) Supr. c. 8. ibid.
(d) c. In Sacramentorum. de cons. Dist. 2.

dam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit.

DECRETUM DE OBSERVANDIS, ET EVITANDIS IN CELEBRATIONE MISSÆ.

QUanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ sacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur, quivis facilè existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris litteris eum vocari, (*a*) qui fecit opus Dei negligenter. Quod si necessariò fatemur, nullum aliud opus adeò sanctum, ac divinum à Christi fidelibus tractari posse, quàm hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa hostia, qua Deo Patri reconciliati sumus, in altari per sacerdotes quotidie immolatur; satis etiam apparet, omnem operam, & diligentiam in eo ponendam esse, (*b*) ut quantà maxima fieri potest interiori cordis munditia, & puritate, atque exteriori devotionis, ac pietatis specie peragatur.

Cùm

(a) Ier. 48.
(b) Supr. sess. 13. c. 7. de Sac. Euch.

Cùm igitur multa jam sive temporum vitio, sive hominum incuria, & improbitate irrepsisse videantur, quæ à tanti sacrificii dignitate aliena sunt; ut ei debitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem restituatur; decernit sancta Synodus, ut Ordinarii locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere sedulò curent, ac teneantur, quæ vel avaritia, (*a*) idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit.

Atque, ut multa paucis comprehendantur; inprimis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur, nec non importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quàm postulationes, aliaque hujusmodi, quæ à simoniaca labe, vel certè à turpi quæstu non longè absunt, omnino prohibeant.

Deinde, ut irreverentia vitetur; singuli in suis diœcesibus interdicant, ne

(a) Eph. 5.

ne cui vago, & ignoto sacerdoti Missas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice, & notorie criminosus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant; neve patiantur (a) privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad divinum tantùm cultum dedicata oratoria, ab eisdem Ordinariis designanda, & visitanda, sanctum hoc sacrificium à sæcularibus, (b) aut Regularibus quibuscumque peragi: ac nisi priùs qui intersint, decenter composito corporis habitu, declaraverint se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solùm corpore, adesse. Ab Ecclesiis verò (c) musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lascivum, aut impurum aliquid miscetur, item (d) sæculares omnes actiones, vana, atque adeò profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut

(a) Conc. Laodicen. can. 58 Conc. Carthag. 2. can. 9. c. Sicut, cum seq. c. Hic ergo, c. Nullus presbyter, & c. Clericos. de conf. Dist. 1. Anacletus epist. 1.

(b) c. Auctoritate. de priv. in 6.

(c) Conc. Antisiod. c. 9. & Cabilon. sub Vitaliano, cap. 19.

(d) Pœnas pecuniar. adjecit S. Pius V. in Bulla, Cùm primum. 1566.

ut (*a*) domus Dei, verè domus orationis esse videatur, ac dici possit.

Postremò, ne superstitioni locus aliquis detur; edicto, & pœnis propositis caveant, ne sacerdotes aliis, quàm debitis horis, celebrent; neve ritus alios, aut alias cærimonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili usu receptæ fuerint. Quarumdam verò Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis à superstitioso cultu, quàm à vera religione, inventus est, omnino ab Ecclesia removeant: doceantque populum, quis sit, & à quo potissimùm proveniat sanctissimi hujus sacrificii tam pretiosus, ac cœlestis fructus. Moneant etiam eumdem populum, ut frequenter (*b*) ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus festis accedant. Hæc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solùm ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi, pro da-

(a) Isaiæ 56. Matth. 21.

(b) cap. 2. de parochia. Conc. Agath. cap. 21. & 26.

data sibi à sacrosancta Synodo potestate, ac etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, prohibeant, mandent, corrigant, statuant, atque ad ea inviolatè servanda, censuris ecclesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant: non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

Decretum de Reformatione,

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, iu Spiritu sancto legitimè congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut Reformationis negotium prosequatur, hæc in præsenti Sessione statuenda censuit.

CAPUT I.

Decreta de vita, & honestate Clericorum innovantur.

NIhil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assiduè instruat, quàm (a) eorum vita, & (b) exem-

(a) Infra sess. ult. de refor. cap. 1.

(c) c. His igitur Dist. 23.

exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt: cùm enim à rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur; in eos, tamquam (a) speculum, reliqui oculos conjiciunt, ex iisque sumunt, quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, (b) ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum, ac religione plenum, præ se ferant; levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant; ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cùm igitur, quò majore in Ecclesia Dei, & utilitate, & ornamento hæc sunt, ita etiam diligentiùs sint observanda; statuit sancta Synodus, ut quæ aliàs à summis Pontificibus, & à sacris Conciliis de Clericorum

(a) Matth. 5. tit. 2. c. Qualiter. 17. de accus. c. Cleros. 21. Dist.

(b) Sess. 14. in proœmio: & sess. 24. de refor. c. 12. tot. tit. de vit. & hon. cler. in 6. & Clem. c. Non oportet. in 2. de cons. Dist. 5. c. Canonum. 14. qu. 4. c. Credo. 21. q. 3. Conc. Carthag. 3. cap. 15. Conc. Chalced. can. 3. Conc. Arelat. 2. c. 14. 1. Concil. Matiscon. c. 5. & 2. Nicæ. c. 16. & 4. Carth. c. 44. & seqq.

rum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, nec non sæcularibus negotiis fugiendis copiosè, ac salubriter sancita fuerunt; eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, observentur: nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si qua verò ex his in desuetudinem abiisse compererint; ea quamprimùm in usum revocari, & ab omnibus accuratè custodiri studeant; non obstantibus consuetudinibus quibuscumque; ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

CAPUT II.

Quinam ad cathedrales Ecclesias assumendi.

Quicumque posthac ad Ecclesias cathedrales erit assumendus, is non solùm natalibus, ætate, moribus, vita, ac aliis, quæ à sacris

(a) ca-

(*a*) canonibus requiruntur, plenè sit præditus, verùm etiam in sacro Ordine anteà, saltem sex mensium spatio, constitutus; quarum rerum instructio, si ejus notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, à Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nunciis provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, à vicinioribus Ordinariis sumatur. Scientia verò præter hæc ejusmodi polleat, ut muneris sibi injungendi necessitati possit satisfacere; ideoque antea in (*b*) Universitate studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatus in sacra theologia, vel jure canonico, meritò sit promotus; aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, à Superioribus suæ Religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda,

(a) c. Cùm in cunctis. & c. Cùm nobis. de elect. cap. Grave nimis. de Præb. & infra sess. 24. cap. 1. de reform. Concil. Sardicen. cap. 13. Concil. Rom. sub Nicol. I. vers. Ut nullus laicus. Con. Braccaren. 1. cap. 20. c. De Syracusanæ, 28. Dist. & 61. Dist. per totam. Supr. sess. 7. c. 1. de reform.

(b) Vide const. Pii V. Quantus. 1568.

da, hæc fideliter, & gratis referr
teneantur: alioquin eorum conſci
tiàs graviter oneratas eſſe ſcient;
Deum, & Superiores ſuos habeb
ultores.

CAPUT III.

*Statuendæ diſtributiones quotidia
ex tertia parte quorumcumque
fructuum: portio abſentium
quibus cedat: certi
caſus excepti.*

EPiſcopi, etiam tamquam deleg
ti Apoſtolici, ex fructibus,
proventibus quibuſcumque omni
dignitatum, perſonatuum, & offic
rum, in Eccleſiis cathedralibus,
collegiatis exiſtentium, (a), terti
partem in diſtributiones, eorum
bitrio aſſignandas, dividere poſſi
ut ſcilicet, qui eas obtinent, ſi p
ſonaliter competens ſibi ſervitium
xta formam, ab eiſdem Epiſcopis p
ſcribendam, quolibet die ſtatuto
impleverint; illius die diſtribution
amittant, nec ejus quoquo modo
n

(a) Supra ſeſſ. 21. de reform. cap. 3.

minium acquirant, sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii, applicetur. (*a*) Crescente verò contumacia, contra eos juxta sacrorum canonum constitutiones procedant. Quòd si alicui ex prædictis dignitatibus in Ecclesiis cathedralibus, vel collegiatis, de jure, seu consuetudine, jurisdictio, administratio, vel officium non competat, sed extra civitatem in diœcesi (*b*) cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Ecclesia resederit, ac ministraverit, tamquam præsens sit, ac divinis intersit, in Ecclesiis cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hæc in iis tantùm Ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non servientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus, & constitu-

(a) Toto.tit. de cler. non resid. & c. Cùm ex eod. de elec.in 6.

(b) Vid. Const. 65. S. Pii V. Cupientes 1568.

ſtitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

CAPUT IV.

In Eccleſia cathedrali, vel collegiata, ſacro Ordine non initiati vocem in Capitulo non habeant. Qualitates, & onera obtinentium beneficia in illis.

QUicumque in cathedrali, vel collegiata, ſæculari, vel regulari Eccleſia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit; vocem in hujuſmodi Eccleſiis in Capitulo non habeat, etiam ſi hoc ſibi ab aliis liberè fuerit conceſſum. Ii verò, qui dignitates, perſonatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Eccleſiis obtinent, aut in poſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt annexa, videlicet, ut alii Miſſas, alii Evangelium, alii Epiſtolas dicant, ſeu cantent; quocumque ii privilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate ſint inſigniti, teneantur, juſto impedimeno ceſſante, infra annum

num (*a*)Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant, juxta constitutionem Concilii Viennensis, (*b*) quæ incipit, Ut ii, qui: quam præsenti decreto innovat; cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos (*c*) exercere, ac cœtera omnia officia, quæ debent, in cultu divino præstare, sub eisdem, & aliis, etiam gravioribus, pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cœteras habilitates integrè habere dignoscantur: aliter irrita sit provisio.

CAPUT V.

Dispensationes extra Curiam Episcopo committantur, & ab eo examinentur.

Dispensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendæ erunt,

(a) Juxta c. Præterea. cum gl. de æt. & qual. & c. Si is. de inst. in 6.
(b) Cleme. t. Ut ii, qui. de ætat. & qual. præf.
(c) Infr. (eff. 24. c. 11. de reform.

erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint. Eæ verò, quæ gratiosè concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi priùs ab eisdem, tamquam delegatis Apostolicis, summarie tantùm, & extrajudicialiter cognoscatur, expressas preces subreptionis, vel obreptionis vitio non subjacere.

CAPUT VI.

Circumspectè commutandæ ultimæ voluntates.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, (*a*) quæ non nisi ex justa, & necessaria causa fieri debent; Episcopi, tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie, & extrajudicialiter cognoscant, nihil in precibus, tacita veritate, vel suggesta falsitate, fuisse narratum; priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

CAPUT VII.

Innovatur cap. Romana. *de Appellationibus, in Sexto.*

LEgati, & Nuncii Apostolici, Patriarchæ, ac Primates, & Me-

CA-

(a) Infra sess. ult. de reform. cap. 4.

tropolitani in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis causis, tam in admittendis appellationibus, quàm in concedendis inhibitionibus post appellationem, servare teneantur formam, & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim (*a*) Innocentii IV, quæ incipit, Romana; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque sint ipso jure nulla.

CAPUT VIII.

Episcopi pias omnes dispositiones exequantur: quæcumque pia loca visitent, dummodo non sub immediata Regum protectione sint.

EPiscopi, (*b*) etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus à jure concessis, omnium piarum dispositionum, tam in ultima voluntate, quàm inter vivos, sint executores; habeant jus visitandi hospitalia, col-

(a) Cap. Romana, de appell. in 6.

(b) Clem. Quia contingit. de relig.dom.

collegia quæcumque, ac (a) conf
ternitates laicorum, etiam quas fc
las, five quocumque alio nomine
cant; non tamen quæ sub Regum
mediata protectione sunt, sine eor
licentia: eleemosynas Montis pieta
sive caritatis, & pia loca omnia, q
modocumque nuncupentur, etian
prædictorum locorum cura ad lai
pertineat, atque eadem pia loc
exemptionis privilegio sint munita;
omnia, quæ ad Dei cultum, aut a
marum salutem, seu pauperes sust
tandos instituta sunt; ipsi ex offi
suo, (b) juxta sacrorum canonun
statuta, cognoscant, & exequantu
non obstantibus, quacumque consu
tudine, etiam immemorabili, pri
legio, aut statuto.

C

(a) Vide constit. Clement. VIII. Quæcumque. 1601.
(b) c. Nos quidem. c. Si hæredes, c. Tu & c. Joannes. de Testam.

Digitized by Google

CAPUT IX.

Administratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, nisi aliter in fundatione sit cautum.

ADimiſtratores, tam eccleſiaſtici, quàm laici, fabricæ cujuſvis Eccleſiæ, etiam cathedralis, (*a*) hoſpitalis, confraternitatis, eleemoſynæ Montis pietatis, & (*b*) quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario: conſuetudinibus, & privilegiis quibuſcumque in contrarium ſublatis: niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſſe cautum eſſet. Quòd ſi ex conſuetudine, aut privilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum iis adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragentur.

CA-

(a) Supra ſeſſ. 7. cap. ult. de refor.

(b) Clem. Quia contingit. §. Ut autem præmiſſa. de relig. domib. Infra ſeſſ. 25. c. 8. de reform.

CAPUT X.

Notarii Episcoporum examini, & judicio subjaceant.

CUM ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscumque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi usum perpetuò, aut ad tempus prohibere; neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii suspendat.

CA-

CAPUT XI.

Bonorum cujuscumque Ecclesiæ, aut pii loci occupatores puniuntur.

SI (*a*) quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum (*b*) omnium radix, cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesiæ, seu cujusvis sæcularis, vel regularis beneficii, Montium pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura, etiam feudalia, & emphyteotica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent; per se, vel alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quo-

[a] Conc. 5. Aurelian. c. 13. & seqq. Conc. Triburiens. 1. c. 7. Aureli an. 3. cap. 17. Conc. Turonen. 2. c. 25. Conc. Maguntien. sub Leone IV. c. 6. & 11. Conc. Aquisgran. sub Steph. 5. c. 88. Conc. Lateranen. sub Leone X. sess. 9. & 10. c. Prædia. cum seqq. 12. q. 2.

(b) 1. Tim. 6.

quocumque quæsito colore, in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur: is (a) anathemati tamdiu subjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerint, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato, integre restituerit; ac deinde à Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quòd si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit; etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus verò, qui nefandæ fraudis, & usurpationis hujusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat; nec non quibuscumque beneficiis privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & à suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

DE-

(a) Vide Bullam Cœnæ clausula 17.

DECRETUM SUPER PETITIONE CONCESSIONIS CALICIS.

INsuper, (*a*) cùm eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos, aliàs propositos, & tum nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes, sub una panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ caritati consentaneis rationibus concedendus alicui, vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illæ sint, in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos reservaverit; nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optimè consultum volens, decrevit, integrum negotium ad Sanctissimum Dominum nostrum esse referendum, prout præsenti decreto refert: qui

(a) Supra sess. 21. Can. 4. & sess. 13. in decr. prorog.

pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reip. Christianæ, & salutare petentibus usum Calicis fore judicaverit.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam, post octavam festivitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies XII. mensis Novembr. indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii. &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem XV. *Iulii* MDLXIII.

SESSIO XXIII,

Quæ est septima

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Celebrata die XV Julii MDLXIII.

VERA, ET CATHOLICA DOCTRINA DE SACRAMENTO ORDINIS, AD CONDEMNANDOS ERRORES NOSTRI TEMPORIS, A SANCTA SYNODO TRIDENTINA DECRETA, ET PUBLICATA IN SESSIONE SEPTIMA.

CAPUT I.

De institutione sacerdotii novæ Legis.

SAcrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta sunt, (*a*) ut utrumque in omni lege extiterit. Cùm igitur in novo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica

(a) Cyprian. lib. 1. advers. Judæos.

Ecclesia acceperit; (a) fateri etiam oportet, in ea novum esse visibile, & externum sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse; atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & (b) ministrandi corpus, & sanguinem ejus, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, sacræ litteræ ostendunt, & Catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

CAPUT II.

De septem Ordinibus.

CUM autem divina res sit tam sancti sacerdotii ministerium; consentaneum fuit, quò digniùs, & majori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesiæ ordinatissima dispositione (c) plures, & diversi essent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent; ita distributi, ut, qui jam clericali Tonsura insigniti

(a) Hebr. 7.
(b) Matth. 26. Marci 14. Lucæ c. 22. Joan. 20.
(c) Infr. can. 2. & cap. 17. de ref.

ti essent, per minores ad majores ascenderent; nam non solùm de sacerdotibus, (*a*) sed & de Diaconis sacræ litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maximè in illorum ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolyti, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur; quamvis non pari gradu; nam Subdiaconatus ad majores Ordines (*b*) à Patribus, & (*c*) sacris Conciliis refertur, in quibus, & de aliis inferioribus frequentissime legimus.

(a) 1. Tim. 3. & Act. 21.
(b) Ignatius ep. ad Antioch. Tertullian. de Præscript. lib. 1. c. 41. Cyprian. ep. 55.
(c) Conc. Rom. 3. sub Sylvest. Eliberi t. cap. 33. Carthag. 4. c. 5. & seqq. c. Nullus, ult. 60. Dist. cap. Si quis eorum: c. Erubescant, & c. Nemo. Dist. 32. cap. A multis. de æt. & qual. & c. Miramur. de ser. non ord.

CAPUT III.

Ordinem verè, & propriè esse Sacramentum.

CUM, Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi consensu, perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse vere, & proprie unum ex septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis: inquit enim Apostolus: (*a*) Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum: (*b*) non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

CAPUT IV.

De Ecclesiastica hierarchia, & ordinatione.

QUoniam verò in Sacramento (*c*) Ordinis, sicut & in Baptismo, & Con-

(a) 2. Tim. 1. b. 1. Tim. 4. d.
(b) 2. Tim. 1. b.

(c) Supr. sess. 7. de Sacram. in genere Can. 9. & infra Can. 4.

& Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; meritò sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt novi Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium non exerceant. Quòd si quis omnes Christianos promiscue novi Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quàm ecclesiasticam hierarchiam, quæ (*a*) est ut castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra beati Pauli (*b*) doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Evangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sancta Synodus declarat, præter cęteros ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum ordinem præcipue pertinere; & positos, (*c*) sicut idem Apostolus ait, à Spiritu sancto regere Ecclesiam

D:i;

(a) Can. 6. (b) 1. Cor. 12. Ephes. 4. e. Cum ex injuncto. de hæret. (c) Act. 20.

Dei; (a) eosque Presbyteris superiores esse; ac (b) Sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesiæ ordinare; atque alia pleraque peragere ipsos posse; quarum functionum potestatem reliqui inferioris ordinis nullam habent. Docet insuper sancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, sacerdotum, & ceterorum Ordinum, (c) nec populi, nec cujusvis sæcularis potestatis, & magistratus consensum, sive vocationem sive auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo à populo, aut sæculari potestate, ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt; & qui ea propria temeritate sibi sumunt; omnes non Ecclesiæ ministros, (d) sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis do-

(a) Cœlest. 1. Ep. ad Episc. Gall. c. 1.

(b) Supr. sess. 7. de Confir. Can. 3. Conc. Hispalen. 2. c. 5. 7. & alibi.

(c) Laodicen. Conc. c. 13.

(d) Joan. 10. c. Ordinationes. 1. q. 1. & c. Relatum. de jur. pat.

docere. His autem contraria, certis, & propriis Canonibus in hunc, qui sequitur, modum damnare constituit; ut omnes, adjuvante Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris, Catholicam veritatem faciliùs agnoscere, & tenere possint.

DE SACRAMENTO ORDINIS.

CANON I.

Si quis dixerit, (*a*) non esse in novo Testatento sacerdotium visibile, & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, (*b*) & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantùm, & nudum ministerium prædicandi Evangelium; vel eos, qui non prædicant, prorsus non esse sacerdotes; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, præter sacerdotium (*c*) non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & majores, & minores, per

(a) Supr. c.1. de hoc Sacram.
(b) Matth. 16. cap. Manet. cum seq. 24. q. 1.
(c) c. In singulis. cum seqq. Dist. 77. Supr. c. 2. de hoc Sacram.

per quos, velut per gradus quosdam, in sacerdotium (a) tendatur; anathema sit.

CANON III.

(b) Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram ordinationem non esse vere, & proprie Sacramentum, à Christo Domino institutum, vel esse figmentum quoddam humanum, excogitatum à viris rerum Ecclesiasticarum imperitis; aut esse tantùm ritum quemdam eligendi ministros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum sanctum; ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritum sanctum; aut per eam non imprimi characterem; vel eum, qui sacerdos semel fuit, (c) laicum rursus fieri posse; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram unctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione utitur, non tantùm non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse; simi-

(a) Infrà de reform. c. 13.
(b) Supr. c. 2. de hoc Sacr.
(c) Conc. Tolet. 8. cap. 7.

militer & alias Ordinis cærimonias; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hierarchiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & ministris; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores; vel non habere potestatem confirmandi, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis sæcularis consensu, aut vocatione irritos esse; aut eos, qui nec ab ecclesiastica, & canonica potestate rite ordinati, nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi, & Sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis asumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, Reformationis materiam prosequens, hæc, quæ sequuntur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

CAPUT I.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia coercetur: animarum curæ providetur.

CUM (a) præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere; pro his sacrificium offerre; verbique divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac (b) bonorum omnium operum exemplo pascere: pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam

(a) Joann. 21. Actor. 20.
(b) c. Ephes. 43. Dist. c. Sicut. 7. q. 1. c. Qui Episcopatum 8. q. 1. c. Præcipuè. 11. q. 3. c. Gloria Episcopi. 12. q. 2.

nam gerere; & in certa munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed (*a*) mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique (*b*) forma gregis, in judicio, & veritate pascant, & regant. Ne verò ea, quæ de residentia sanctè, & utiliter jam (*c*) antea sub fel. record. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, (*d*) omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diœcesi residentiam, ubi injun-

 cto

(a) Joan. 10.
(b) 1. Petr. c. 2.
(c) Supr. sess. 6. de reform, cap. 1.
(d) Vide Bullam Pii IV. anno 1564. In Suprema, & Bullam Urbani VIII. an. 1634 Sancta Synodus.

cto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex caussis, & modis infrascriptis. (a) Nam cum Christiana caritas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipubl. utilitas aliquos nonnumquam abesse postulent, & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ caussas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitano, vel eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reipubl. officium, Episcopatibus adjunctum: cujus quoniam caussæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis à se, vel à Suffraganeo datis; & videre, ne quis eo jure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes pu-

(a) c. De cœtero. cap. Inter quatuor. c. Tua & c. Relatum. de cleric. non resid. c. Ad supplicationem. de renunt. c. Quorumdam. 74. Distin. c. Præsentium. 7. q. 1. & cap. Postulastis. de voto.

puniantur. (*a*) Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantùm absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, sive continuum, sive interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod an ita sit, abscendentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; (*b*) cum Deo corda pateant; (*c*] cujus opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, (*d*) ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadra-

(a) c. Cum ex eo. de elect. in 6. c. Beneficium. de regul. eod. & c. 2. in fin. sup. sess. 6. de reform. Sardicen. Conc. c. 14.

(b) Psalm. 7.

(c) Jerem. 48.

(d) c. Si quis in clero 7. q. 1. ex Conc. Agathens.

gesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua diœcesi eos alio vocent.

Si quis autem, quod utinam nunquam eveniat, contra hujus decreti dispositionem abfuerit; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas, adversus non residentes sub (a) Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum, pro rata temporis absentiæ, fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri, aut, ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacumque conventione, vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiam prędicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur:

(a) Sup. sess. 6. de reform. c. 1. c, 2. c. Conquerente. & ferè per tot. de cler. non residen.

tur: non obstantibus quibuscumque privilegiis, cuicumque collegio, aut fabricæ concessis.

Eadem omnino, etiam quo ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas, de curatis inferioribus, (*a*) & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, (*b*) sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut, quandocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiam, in scriptis, gratisque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant.

Quod si per edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint; liberum esse vult Ordinariis, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet privile-

 gio,

(a) Supr. sess. 6. de reform. c. 2.

(b) c. Beneficium. de Regul. in 6.

gio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine etiam immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, sive appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore (a) Eugenianæ constitutionis suspendi posse.

Postremò, tam decretum illud sub (b) Paulo III., quàm hoc ipsum in Conciliis provincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeò ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi, ut in posterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

AC-

(a) c. Divina. de privileg. in Extravag. com.

(b) Supr. sess. 6. de refor. c. 1.

CAPUT II.

Ecclesiis præfecti consecrationis munus intra tres menses suscipiant: consecratio quo loco peragenda.

ECclesiis (*a*) cathedralibus, seu superioribus, quocumque nomine, ac titulo præfecti, etiam si S.R.E. Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur. Si intra totidem menses postea id facere neglexerint; Ecclesiis ipso jure sint privati. Consecratio verò, si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

CAPUT III.

Episcopi per se Ordines conferant.

EPiscopi per semet ipsos Ordines conferant: quod si ægritudine fue-

(a) Conc. Chalc. act. 16. c. 25. Conc. Vormatien. c. 76. c. Quoniam. 75. Dist. c. Quoniam. 100. Dist. & supra sess. 7. c. 9. de refor.

fuerint impediti; (a) subditos suos non aliter, quàm jàm probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

CAPUT IV.

Qui prima Tonsura initiandi sint.

PRima Tonsura (b) non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & scribere nesciant, & de quibus probabilis conjectura non sit, eos non sæcularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

CAPUT V.

Ordinandi quibus conditionibus instructi esse debeant.

AD minores Ordines promovendi bonum à Parocho, & magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi verò, qui ad singulos

(a) Infr. cap. 8. & 10. Cartha. 3. c. 21.

(b) c. fin. de temp. ordin. in 6.

gulos majores erunt aſsumendi, per menſem ante ordinationem Epiſcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac deſiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Eccleſia propoſitis, de ipſorum ordinandorum (*a*) natalibus, ætate, moribus, & vita à fide dignis diligenter inquirat; (*b*) & literas teſtimoniales, ipſam inquiſitionem factam continentes, ad ipſum Epiſcopum quamprimum tranſmittat.

CAPUT VI.

Ætas quatuordecim annorum ad beneficium Eccleſiaſticum requiritur: quis privilegio fori gaudere debeat.

NUllus prima Tonſura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus conſtitutus, (*c*) ante decimum quartum annum beneficium poſſit obtine-

(a) c. Quando. Diſt. 24. c. 22. Infra c. 7.
(b) Conc. 3. Carthag. c. 22. & 4. Carthag.
(c) c. Indecorum, de æt. & qual.

tinere. (a) Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat, vel Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel universitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis verò conjugatis servetur constitutio Bonifacii VIII., quæ incipit, (b) Clerici, qui cum unicis: modò hi Clerici, alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiæ serviant, vel ministrent; & clericali habitu, & Tonsura utantur: nemini, quoad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

CAPUT VII.

De examine ordinandorum.

SAncta Synodus, (c) antiquorum Canonum vestigiis inhærendo, de-

(a) c. Joannes. de cler. conjug.

(b) Cap. Clerici. 1. Dist. de Cler. conjug. in 6.

(c) c. Quando. 24.

decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad Sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem, sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in Ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem (a) diligenter investiget, & examinet.

CAPUT VIII.

Quomodo, & à quo unusquisque promoveri debeat.

ORdinationes (b) sacrorum Ordinum, statutis à jure temporibus, ac in cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publicè celebrentur: si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantùm fieri

(a) Supra cap. 5.

(b) Gelasius in Epist. 1. c. 13. cap. ult. 75. Dist. cap. 1. cum seqq. de temp. ordin. in 6.

fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Unusquisque autem à (a) proprio Episcopo ordinetur. Quod si (b) quis ab alio promoveri petat; nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus, permittatur, nisi ejus probitas, ac mores (c) Ordinarii sui testimonio commendentur. Si secus fiat, ordinans à collatione Ordinum per annum, & ordinatus à susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

CAPUT IX.

Episcopus familiarem ordinans, conferat ei statim beneficium.

EPiscopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commo-

(a) Conc. Carthag. 3. c. 21.
(b) Sup. sess. 14. de refor. c. 2. & 3.
(c) Supra c. 3. Conc. Aurel. 5. c. 5. c. 1. 21. qu. 2. 9. qu. 2. per totam, c. 1. cum seq. de temp. ordin. in 6.

moratus; (a) & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat: consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

CAPUT X.

Episcopis inferiores Prelati Tonsuram, vel minores Ordines ne conferant, nisi Regularibus sibi subditis; nec ipsi, aut Capitula quecumque dimissorias concedant: contra facientes plectuntur.

ABbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicujus dioecesis consistentibus, etiam si nullius dioecesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alii exempti, aut collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum cathedralium, lite-

(a) c. Non liceat. de præb.

teras dimissorias aliquibus Clericis sæcularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant: sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, (a) quæ in hujus sanctæ Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam his, qui contra hujus sanctæ Synodi sub (b) Paulo III. decretum, à Capitulo Episcopali, Sede vacante, litteras dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem litteras non à Capitulo, sed ab aliis quibusvis in jurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum sint ipso jure suspensi.

CA-

(a) Supra c. 5. cum seqq. & inf. c. 11. (b) Sup. sess. 7. de refor. cap. 10. cum seqq.

CAPUT XI.

Interstitia in susceptione minorum Ordinum, & certa alia prȩcepta servanda.

MInores Ordines iis, qui saltem (*a*) latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eo accuratiùs, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; (*b*) ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia; nisi forté ex causa studiorum absint; atque ita de gradu in gradum ascendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accrescat; quod, & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesiâ ministerium, atque major erga Presbyteros, & Superiores Ordines reverentiâ, & crebrior, quam anteà, Corporis Chri-

Gg 2 sti

(a) c. In singulis. 77. Dist. & infr. cap. 13.
(a) Infr. cap. 17. cap. 1. 25. Dist. Conc. 1. Bracearen. c. 37. 1. Nic. c. 2. Sardic. c. 13.

sti communio maximè comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo iis initietur, (a) quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Hi verò non nisi post annum à susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

CAPUT XII.

Ætas ad majores Ordines requisita: digni dumtaxat assumendi.

Nullus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante (b) vigesimum tertium, (c) ad Presbyteratus (d) ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoveatur: Sciant

(a) Conc. Tolet. 8. c. 8. c. Qui ecclesiasticis. & seq. Dist. 59.
(b) 2. Tolet. c. 1. & 3. Carthag. c. 4. & Agathen. c. 16. annum 25. requirebant.
(c) Annum 30. requirit. c. Si quis. & c. Presbyter. 78. Dist. & Conc. 4. Tolet. c. 18. & 19.
(d) c. Generalem. de ætate & qual. in Clem.

Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate constitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti (*a*) Episcopi examine ordinentur: privilegiis quibuscumque, quo ad hoc, penitus exclusis,

CAPUT XIII.

De conditionibus initiandorum Subdiaconatu, & Diaconatu: nulli Ordines sacri duo conferantur eodem die.

Subdiaconi, & Diaconi ordinetur, (*b*) habentes bonum testimonium, & (*c*) in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, (*d*) se continere posse; Ecclesiis, quibus ascribentur, inserviant; sciant

(a) Ordinarium Loci debere esse decrevit Clem. VIII. 1596.

(b) 1. Tim. 3.

(c) Conc. 4. Tolet. c. 19. c. Quicumque. Dist. 77.

(d) Cap. A multis, de ætate, & qualit.

que maximè decere, si saltem diebus Dominicis, & solemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem præceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, (*a*) si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur. Duo sacri Ordines (*b*) non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: privilegiis, ac indultis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

CAPUT XIV.

Quinam ad Presbyteratum assumendi sint.

QUI pie, & fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum (*c*) habeant testimonium, & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, mi-

(a) Supra cap. 11.

(b) c. Litteras, & cap. Dilectus, de temp. ord.

(c) 1. Tim. 3. Conc. Tolet. 4. cap. 19.

miniſtraverint; ſed etiam ad populum docendum ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, ac ad miniſtranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atque ita pietate, ac caſtis moribus conſpicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis poſſint expectari, Curet Epiſcopus, ut ii ſaltem diebus Dominicis, & feſtis ſolemnibus; ſi autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut ſuo muneri ſatisfaciant, Miſſas celebrent. (a) Cum promotis per ſaltum, ſi non miniſtraverint, Epiſcopus ex legitima causa poſſit diſpenſare.

CAPUT XV.

Nullus confeſſiones audiat, niſi ab Ordinario approbatus.

QUamvis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſolvendi poteſtatem accipiant; decernit tamen ſan-

(a) cap. Solicitudo. 32. Diſt. & 6. S. Officia. Diſt. 59.

sancta Synodus, nullum, (a) etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari; nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis, per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur; & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

CAPUT XVI.

Qui ordinantur, certæ Ecclesiæ adscribantur.

CUM nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis; sancta Synodus, vestigiis sexti Canonis (b) Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro

(a) Clem. Dudum. §. Ac deinde. de sepult. Confirmatur Bulla S. Pii V. Romani Pontificis, 6. Aug. 1571. c. Si Episcopus. de pænit. in 6.
(b) c. Neminem. 70. Dist.

pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non ascribatur, ubi suis fungatur muneribus; nec incertis vagetur sedibus. (*a*) Quod si locum inconsulto Episcopo deserverit; ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus (*b*) sine commendatitiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

CAPUT XVII.

Ordinum minorum functiones exerceantur à constitutis in illis.

UT sanctorum Ordinum à Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in

(a) Conc. Nicænum 1. c. 15. & 16. c. Sanctorum. 70. Dist. c. Tuę. de cler. pereg. Conc. Antioch. sub Jul. 1. c. 7. Chalced. cap. 126. Aquisgr. sub Steph. V. passim. Epaunen, c. 6. & Aurelian. 5. c. 5. (b) Conc. Laodicen. c. 41. & 3. Carthag. c. 28.

in usum juxta sacros (a) canones revocentur, nec ab hæreticis, tamquam otiosæ, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus decernit, ut in posterum hujuscemodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque, & singulos Prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commodè poterit, in Ecclesiis cathedralibus, collegiatis, & parochialibus suæ diœcesis, si populus frequens, & Ecclesiæ proventus id ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redditunm aliquorum simplicium beneficiorum, vel fabricę Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent; quibus, si negligentes fuerint, Ordinarii judicio, aut ex parte multari, aut in totum privari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum Ordinum

c. 1. 25. Dist. c. Acolythus. c. Exorcista. c. Lector. c. Ostiarius, & c. Psalmista. 23. Distinct. Supra c. 11. Innocent. Epist. 4. c. 5.

num exercendis Clerici cælibes præstò non erunt; suffici possint etiam conjugati, vitæ probatæ, (a) dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei; & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

CAPUT XVIII.

Norma instituendi seminarium Clericorum, eosque in ipso educandi.

CUm adolescentium ætas, nisi (*b*) rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, & nisi à teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfectè, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio, in disciplina ecclesiastica perseveret: sancta Synodus statuit, ut

(*a*) sin-

(a) c. 1. cum seqq. de bigam. non ord.
(b) 4. Tolet. in c. Omnis ætas. 12. q. 1. Gen. Conc. Aquis-gran. c. 135. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de refor. Curiæ.

ecclesiarum ministerio addicet; partim in collegio erudiendos retinebit; aliosque in locum eductorum sufficiet; ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Ut vero in eadem disciplina ecclesiastica commodius instituantur; Tonsura statim, atque habitu clericali semper utentur; grammatices, cantus, computi ecclesiastici (a) aliarumque bonarum artium disciplinam discent; sacram Scripturam, libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maximè quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas ediscent. Curet Episcopus, ut singulis diebus Missæ sacrificio intersint; ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata, & juxta confessoris judicium sumant Corpus Domini nostri Jesu Christi; cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inserviant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli, cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout

(a) C. Quæ ipsa. Dist. 38.

Spiritus sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt. Discolós, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient; eos etiam, si opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conservandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi reditus erunt necessarii; ultra ea, quæ ad instituendos, vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesiis, & locis destinata, quæ eo ipso huic seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum,

præ-

præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, (a) cujuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hóſpitalium, quæ dantur in títulum, vel adminiſtrationem, juxta conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit, (b) Quia contingit: & beneficiorum quorumcumque, etiam regularium, etiam ſi juris patronatus cujuſcumque fuerint, etiam ſi exempta, etiam ſi nullius diœceſis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & hoſpitalibus, & aliis quibuſvis locis piis, etiam exemptis, annexa, & ex fabricis Eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis eccleſiaſticis reditibus, ſeu proventibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen ſeminaria diſcentium, vel docentium, (c) ad commune Eccleſiæ bonum promovendum, actu non habentur: hæc enim exempta eſſe vo-

 luit,

(a) Qui excipiantur, vide in Bullis S. Pii V. Apoſtolicæ 1567. 1567. Romanus 1568. Dum indefeſſæ 1571. & Clementis VIII. Romanum 1603.
(b) Clement. Quia contingit. de Relig. Dom. Sup. Seſſ. 7. cap. 15. de reform.
(c) Cap. fin. de magiſtr. cap. Cum ex eo. de elect. in 6. & cap. De quibuſdam. Diſt. 37.

luit: præterquam ratione redituum, qui superflui essent ultra convenientem ipsorum seminariorum sustentationem; seu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis scholæ appellantur, & omnium Monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia ecclesiastica solvi solent, & milites cujuscumque militiæ, aut Ordinis, pertinentibus (fratribus Sancti Joannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cujuscumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel præstimoniales portiones nuncupatas, etiam ante vacationem, sine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio, huic collegio applicabunt, & incorporabunt: quod locum habeat, etiam si beneficia sint reservata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, uniones, & applicationes suspendi, vel ullo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia, effectum suum sortiantur, & quacumque constitu-

ſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſolvendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſores, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas aliis forſan ex dictis fructibus ſolverent, retinendo tamen pro rata quidquid pro dictis penſionibus illis erit ſolvendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia juris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachii ſæcularis; quibuſvis, quo ad omnia, & ſingula ſupradicta, privilegiis, exemptionibus, etiam ſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine, etiam immemorabili, & quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per uniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter ſeminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex ſingulis beneficiis, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac

seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint; Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat, & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiosè curabit. Rationes autem redituum hujus seminarii Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus à Capitulo, & totidem à Clero civitatis deputatis.

(*a*) Deinde, ut cum minori impensa hujusmodi scholis instituendis provideatur, statuit sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod si, judi-

(a) Supr. sess 5. c. 1. de ref.

judicio Episcopi, digni non fuerint, alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota. quod si neglexerint, Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cetero vero officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, nonnisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra pagina, aut in jure canonico, & aliàs personis idoneis, & qui per sé ipsos id munus explere possint, conferantur: & aliter facta provisio nulla sit, & invalida: non obstantibus quibusvis privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua provincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non possit; Synodus provincialis, vel Metropolitanus, cum duobus antiquioribus Suffraganeis, in Ecclesia Metropolitana, vel alia provinciæ Ecclesia commodiori, unum, aut plura collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis collegium commodè institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In

In Ecclesiis autem, amplas diœceses habentibus, possit Episcopus unum, vel plura in diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere seminaria: quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum, & constitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro unionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus seminarii institutio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus provincialis pro regionis more, pro Ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam supra scripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & singula, quæ ad felicem hujus seminarii profectum necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem Sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembris indicit: in qua age-

agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quae expediri possint; item de provisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, ac de diversis Reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem xi. *Nov.* MDLXIII.

SESSIO XXIV.

Quae est octava.

SUB PIO IV., PONT. MAX.

Celebrata die xi. Nov. MDLXIII.

DOCTRINA DE SACRAMENTO MATRIMONII.

MAtrimonii perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus instinctu pronunciavit, cum dixit: (a) Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea: quamobrem (b) relinquet

(a) Gen. 2. Ephes. 5. tum. de biga. cap. 1.
(b) Cap. Fraternitas. in prin. de conju. lē. 35. q. 10. cap. Debi- pr. Matth. 19.

quet homo patrem suum, & matrem, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & conjungi, Christus Dominus apertiùs docuit, cum postrema illa verba, tamquam à Deo prolata, referens dixit: (*a*) itaque jam non sunt duo, sed una caro: statimque ejusdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: (*b*) Quod ergo Deus conjunxit, homo non separet.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, conjugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit: quod (*c*) Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea: mox subjungens; Sacramentum hoc ma-

(a) Matt. 19. Marc. 10. c. Martinus. de con. spir

[b[C. Sunt qui. ?r. q. 2. c. De infidelibus. de consangu. & affin.

(c) Ephes. 5. in fin. c. Nemo. in fine 32. q. 4. c. Debitum. de big.

magnum eſt: ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.

Cum igitur Matrimonium in lege Evangelica veteribus connubiis per Chriſtum gratia præſtet; merito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, Sancti Patres noſtri, (*a*) Concilia, & (*b*) univerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuerunt: adverſus quam impii homines hujus ſæculi inſanientes, non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo prætextu Evangelii libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiæ Catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſti fidelium jactura: quorum temeritati ſancta, & univerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores, ne plures ad ſe trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

DE

(a) Conc. Florentinũ ſub Eugenio IV.

(b) Cap. Ad abolendam, de hæret.

DE SACRAMENTO MATRIMONII.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse verè, & proprie unum ex septem legis Evangelicæ Sacramentis (*a*) à Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum; neque gratiam conferre; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit (*b*) licere Christianis: plures simul habere uxores, & hoc nulla lege divina esse prohibitum; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, (*c*) eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum, nec posse Ec-

(a) Matth. 19. Marci 10. Eph. 5. c. Ad abolendam. de hæret. (b) Matth. 19. c. Si quis. 32. q. 7. Toto tit. de sponsa duor. c. Gaudemus. de divor.

(c) Lev. 18. c. Pittacium. 30. q. 3. 35. q. 2. & 3. per totam. c. Non debet. de consang. & aff.

Ecclesiam in nonnullis illorum dispensare, aut constituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, (*a*) Ecclesiam non potuisse constituere impedimenta, matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, (*b*) propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam à conjuge, dissolvi posse matrimonii vinculum; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, (*c*) matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem religionis professionem alterius conjugum non dirimi; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit, & docet, (*d*) juxta Evangelicam, & Apostolicam doctri-

 nam,

(a) Matth. 16. 1. Cor. 4. Sup. Seff. 21.
(b) C. Lege. Dist. 10. c. De illa. cum seqq. de divor. cap. De infidelibus. de consang. & affin.
(c) c. Commissum. de spons.
(d) Matth. 19. Lucæ 16. 1. Cor. 7. c. Placuit. cum multis. seq. 32. q. 7. c. Gaudemus. de divor.

nam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non posse dissolvi; & utrumque, vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, non posse, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui, dimissa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimisso adultero, alii nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter conjuges, quo ad thorum, seu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus, fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, (a) Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares, castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege ecclesiastica, vel voto: & oppositum nil aliud esse, quàm damnare matrimonium, posse-

(a) Dist. 27. c. Presbyt. & seqq. 17. q. 1. per totam. Extrav. Qui cler. per tot.

Conc. Carthag. 4. cap. 194. & Matis- con. 1. c. 12.

ſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiam ſi eam voverint, habere donum; anathema ſit: cum Deus id recte petentibus non deneget, nec (*a*) patiatur, nos ſupra id, quod poſſumus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, (*b*) ſtatum conjugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cœlibatus, &, non eſſe melius, (*c*) ac beatius, manere in virginitate, aut cœlibatu, quàm jungi matrimonio; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum (*d*) certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis utitur, damnaverit; anathema ſit.

(a) 1. Cor. 10.

(b) Matth. 19. 1. cor. 7. in fin. c. Nupti. c. 32. q. 1. c. Qui ſitit. q. 5. c. commiſſum. de ſponſal.

(c) c. Numptiarum. 27. q. 1.

(d) Infra c. 10. de reſor. matr.

CANON XII.

Si quis dixerit, (a) causas matrimoniales non spectare ad judices ecclesiasticos; anathema sit:

DECRETUM DE REFORMATIONE MATRIMONII.

CAPUT I.

Matrimonii cum certis solemnitatibus contrahendi forma in Concilio Lateranensi præscripta innovatur. Quo ad proclamationes dispensare possint Episcopi. Qui aliter, quam præsentibus Parocho, & duobus, vel tribus testibus contrahit, invalide contrahit.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, (b) rata, & vera esse matrimonia, quamdiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui

(a) c. Multorum. 35. q. 6. c. 1. in fin. de consang. & aff. c. Accedentibus. de excess. Prælat.

(b) Cap. 2. de cland. despons.

qui ea vera, ac rata esse negant; quique falsò affirmant, matrimonia, à filiis familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse: nihilominus sancta Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper (*a*) detestata est, atque prohibuit. Verum, cum sancta Synodus animadvertat, prohitiones illas, propter hominum inobedientiam, jam non prodesse, & gravia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis conjugiis ortum habent; præsertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum, priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt. Cui malo cum ab Ecclesia, (*b*) quæ de occultis non judicat, succurri non possit, nisi efficacius ali-

 quod

(a) cap. Non omnis. c. Honorantur. & c. fi. 32. q. 2. c. Aliter. & c. Nostrates. 20. q. 5. c. Videtur. qui matr. acc. pos. Conc. Toletanum 3. c. 10. Conc. Bisontinense anno 1559. art. 6. de sponf. & matr. Conc. Camerac. anno 1550. tit. 9. de matrim.
(b) cap. Consulvisti. 2. q. 4. cap. Ut nostrum. Ut ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur.

quod remedium adhibeatur; (*a*) idcirco, sacri Lateranensis Concilii, sub Innocentio III. celebrati, vestigiis inhærendo, præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter à proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Parochus viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium conjugo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti; vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque provinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiosè impediri posse, si tot præcesserint denunciationes; tunc vel una tantum denunciatio fiat; vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde, an-

(a) Conc. Lateranen. 4. cap.51. & cap. Cum inhibito. de cland. desp.

ante illius consummationem denunciationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, faciliùs detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & judicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quàm præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus testibus, matrimonium contrahere attentabunt; eos Sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit; & (*a*) hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore testium numero, & testes, qui sine Parocho, vel Sacerdote hujusmodi contractui interfuerint, nec non ipsos contrahentes graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem Sancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem Sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque (*b*) be-

(a) c. Videtur. 35. q. 6. | seqq. 30. qu. 5. & c.
(b) cap. 1. cum multis: Nulli, 35. qu. 2.

benedictionem à proprio Parocho fieri; neque à quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi posse: quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio, non obstante. Quod si quis Parochus, vel alius Sacerdos, sive Regularis, sive Sæcularis sit, etiam si id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio conjugere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & testium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii describat, quem diligenter apud se custodiat. Postremo Sancta Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonii consummationem sua peccata diligenter confiteantur, & ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pie accedant. Si

quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus consuetudinibus, & cæremoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne verò hæc tam salubria præcepta quemquam lateant. Ordinariis omnibus præcipit, ut, cùm primùm poterint, curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis suarum diœcesum Parochialibus Ecclesiis, idque in primo anno quam sæpissime fiat, deinde verò quoties expedire viderint. Decernit insuper, ut hujusmodi decretum in unaquaque Parochia suum robur post triginta dies habere incipiat à die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ, numerandos.

CAPUT II.

Inter quos cognatio spiritualis contrahatur.

DOcet (*a*) experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non sine magno peccato perseve-

ra-

(a) Declaratur in Bulla S. Pii V. Cum illius vicem. 1566.

ratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & à cognationis spiritualibus impedimento incipiens, statuit, ut unus tantùm, sive vir, sive mulier, juxta sacrorum (*a*) canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de Baptismo suscipiant; inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantùm (*b*) spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat; diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantùm ad illum suscipiendum admittat; & in libro eorum nomina describat; doceatque eos, quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excusari valeant. Quòd si alii, ultra

(a) c. Non plures. de Cons. Dist. 4. c. Veniens. & ferè per tot. de cognat. spirit. c. Quamvis. eod. in 6.

(b) c. Super quibus. pittacium. & c. fin. 30. qu. 3. c. 1. c. Super eod. & fere per totum, de cogn. spiri. c. 1. eod. tit. in 6.

ultra designatos, baptizatum tetigerint; cognationem spiritualem nullo pacto contrahant:(a) constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur. (b) Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

CAPUT III.

Publicæ honestatis impedimentum certis limitibus coercetur.

JUstitiæ (c) publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non exce-

(a) c. Quamvis de cog. spir. in 6.
(b) c. 2. 10. q. 1. c. 1. de cognat. spirit. in 6.
(c) Declaratur in Bulla S. Pii V. Ad Romanum spectat. 1568. Cap. 1. de spons. in 6.

excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari.

CAPUT IV.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur.

PRæterea sancta Synodus, eisdem, & aliis gravissimis de causis adducta, (*a*) impedimentum, quod (*b*) propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantùm, qui in primo, & secundo gradu conjunguntur, restringit. In ulterioribus verò gradibus statuit, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

CA-

(a) c. Quædam. cum multis seqq. 32. q. 7. & tot. tit. de eo qui cogn. consf. uxo. suæ.

(b) Declaratur in Bulla S. Pii V. ad Romanum Pontificem. 1566.

CAPUT V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; qua ratione in illis dispensandum.

SI quis intra (*a*) gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendæ careat; idque in eo multò magis locum habeat, qui non tantùm matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quód si ignoranter id fecerit, siquidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subjiciatur pœnis; (*b*) non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facilè experiatur, cujus salubria præcepta temere contempsit. Si verò, solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc faciliùs cum eo, & gratis dispensari poterit.

Kk In

(a) c. fin. §. pen. de cland. desp. Clem. unica, de consang. & aff.

(b) c. fi. de immun. Eccl. c. Quia frustra. de usur.

In contrahendis matrimoniis, vel nulla omnino detur dispensatio, vel rarò, idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

CAPUT VI.

In raptores animadvertitur.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiù ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere marrimonium. (*a*) Quod si rapta à raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit; eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, (*b*) ac omnes illi consilium, auxilium, & favorem præbentes, sint ipso jure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumque dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. (*c*) Teneatur præterea raptor

(a) cap. fi. de rapt. c. Consanguineorum 36. q. 2. 6. Exod. 21. c. 1. de adul.
(b) Conc. Chalced. c. 26. c. Eis, & c. De puellis. 36. q. 2.
(c) 3. q. 4. & c. Constituimus, 3. q. 5.

ptor mulierem raptam, sive eam in uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter, arbitrio judicis, dotate.

CAPUT VII.

Vagi caute matrimonio jungendi.

MUlti sunt, (*a*) qui vagantur, & incertas habent sedes, &, ut improbi sunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt; cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facilè recipiant: magistratus etiam sæculares hortatur, ut eos severè coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis intersint, nisi priùs diligentem inquisitionem fecerint, &, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

CAPUT VIII.

Concubinatus gravissimè punitur.

GRave peccatum est, homines solutos concubinas habere; gravis-

(a) Conc. Agathen. c. 25.

vissimum verò, & in hujus magni Sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis provideat, statuit hujusmodi concubinarios, tam solutos, quàm uxoratos; (*a*) cujuscumque status, dignitatis, & conditionis existant, si, postquam ad Ordinario, etiam ex officio ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, seque ab earum consuetudine non sejunxerint, excommunicatione feriendos esse; à qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quod si in concubinatu per annum, censuris neglectis, permanserint; contra eos ab Ordinario severè pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, sive conjugatæ, (*b*) sive so-

[a] Infra sess. 25. c. 14. de refor. Conc. Rom. sub Nic. II. in fin. Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de reform. curiæ, & aliorum. vers. concubinarii. Conc. Tolet. 1. cap. 17. cap. Is qui 34. Dist.

(a) Conc. Arelaten. 2. c. 3. c. Fraternitatis. 35. Distin. c. Si concubinæ. de sent. excom.

solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinariis publicè vivunt, (*a*) si ter admonitæ non paruerint; ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur; & extra oppidum, vel diœcesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio sæculari, ejiciantur: (*b*) aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

CAPUT IX.

Ne domini temporales, aut magistratus quicquam liberati matrimonii contrarium moliantur.

ITA plerumque temporalium Dominorum, ac magistratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres, sub eorum jurisdictione degentes, maximè divites, vel spem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium

 in-

(a) c. 2. de cohabit. cler. & mul.
(b) Easdem innovat, & auget Sixtus V. Bulla. Ad compescendum. 1586.

invitos contrahere, quos ipsi Domini, vel magistratus illis præscripserint. (*a*) Quare, cùm maximè nefarium sit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias nasci, à quibus jura expectantur; præcipit sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, dignitatis, & conditionis existant, (*b*) sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quò minus liberè matrimonia contrahant.

CAPUT X.

Nuptiarum solemnitates certis temporibus probibentur.

(*c*) AB adventu Domini nostri Jesu Christi, usque in diem Epiphaniæ, & à feria quarta Cinerum, usque in octavam Paschatis inclusive, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus

(a) c. Cum locum. c. Requisivit. & c. Gemma. de spons. (b) Conc. Paris. I. c. 6. & Nullus. 36. q. 2. (c) Conc. Laodicen. Can. 52. Conc. Salagustadien. c. 3. cap. Non oportet. cum tribus seqq. 33. qu. 4. c. Capellanus. de fer.

bus observari, sancta Synodus præcipit: in aliis verò temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: quas Episcopi, ut ea, qua decet, modestia, & honestate fiant, curabunt; (*a*) sancta enim res est matrimonium, & sanctè tractandum.

Decretum de Reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, Reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit.

CAPUT I.

Norma procedendi ad creationem Episcoporum, & Cardinalium.

(*b*) SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum; multo magis elaborandum est, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur;

(a) c. Deinde, 26. Dist.

(b) cap. Miramur. Dist. 61.

tur; nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite: unde, etſi (a) aliàs ſancta ſynodus de promovendis ad cathedrales, & ſuperiores Eccleſias nonnulla utiliter decrevit: hoc tamen munus hujuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magnitudine expendatur, numquam ſatis cautum de eo videri poſſit. Itaque ſtatuit, ut, cùm primùm Eccleſia vacaverit, ſupplicationes, ac preces publicè, privatimque habeantur; atque à Capitulo per civitatem, & diœceſim indicantur; quibus Clerus, populuſque bonum à Deo Paſtorem valeat impetrare. Omnes verò, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum, quodcumque jus, quacumque ratione, à Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem utilius poſſe facere, quàm ſi bonos Paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoveri ſtudeant; eoſ-

[a] Supra de Ref. ſeſſ. 6. c. 1. ſeſſ. 6. c. 1. & 3. & Seſſ. 22. c. 2.

eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverit, (a) non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, (b) quæ juxta sacros canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam verò in sumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi; (c) mandat sancta Synodus, ut in provinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut

(a) Conc. Tolet. 4. c. 8.

(b) c. Cum in cunctis. & c. Cum nobis olim. de elect. Conc. Lateran. sub Leone X. de refor. Curiæ in princ. sess. 9. cum alleg. supr. sess. 22. de ref. cap. 2.

[c] Vide etiam formam præscri tam in Bulla Gregorii XIV. anno 1590. quæ incipit. Onus.

aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur: ita tamen, ut, cùm deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, (a) ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse Summus Pontifex, plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utiliùs providere. Omnes verò inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcumque de promovendis qualitatibus, & Ecclesiæ statu à quibuscumque, etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua

(a) Vide Bullam Pii IV. In sacrosancta, an. 1564.

qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, invenisse promovendos qualitatibus à jure, & ab hac (*a*) sanctâ Synodo requisitis, præditos; ac certò existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur: ita ut, relatione in uno Consistorio factâ, quò maturius intereà de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorium judicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea verò omnia, & singula, quæ de Episcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & ceteris qualitatibus aliàs in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in (*b*) creatione sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantùm commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, asumet. Postremò eadem sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesiæ incommodis commota, non po-

(a) In dictis locis.

(b) Quid in creatione Cardinalium observandum, vide in Constitut. Sixti V. Postqoam 1586. & Religiosa. 1587.

potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quàm ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solicitudinem universæ Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hìc potissimum impendat, ut lectissimos tantùm sibi Cardinales asciscat; & bonos maximè, atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat; idque eo magis, quòd ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Jesus Christus (a), de manibus ejus sit requisiturus.

CAPUT II.

Synodus Provincialis quolibet triennio, Diœcesana quotannis celebrentur: qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus corrigendis excessibus, controversiis com-

(a) Ezech. 3. & 18. Actor 20. c. Ephe. 43. Dist. Sup. sess. 6. de refor. c. 1.

componendis, (*a*) aliisque ex sacris canonibus (*b*) permissis renoventur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitimè impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus à fine præsentis Concilii, & deinde (*c*) quolibet saltem triennio post octavam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, seu alio commodiori tempore, pro more provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia sua cogere: quo Episcopi omnes, & alii, qui de jure, vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant; in cujus Synodo provinciali cum aliis in-

 te-

(a) c. Propter ecclesiasti as. cum seqq. 1. Dist. c. Sicut olim. de accusat. Conc. Aurelian. 2. c. 1.
(b) Infr. c. 21.

(c) Conc. Lateran: sub Leone X. Sess. 10. In 2. Later. sub Innoc. III. c. 6. exigebatur, ut singulis annis Metropolitanus visitaret.

teresse debeant; & quæ ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva, atque integra maneant. (a) Synodi quoque diœcesanæ quotannis celebrentur: ad quas exempti etiam omnes, qui aliàs, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur: ratione tamen parochialium, aut aliarum sæcularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quòd si in his tam Metropolitani, quàm Episcopi, & alii suprascripti negligentes fuerint; pœnas, sacris (b) canonibus sancitas, incurrant.

CAPUT III.

Qua ratione visitatio ab Episcopis facienda.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam diœce-

ce-

(a) Conc. Basil. sess. 15. Tolet. sub. Sixto IV. c. 1.

(b) Dist. 18. ferè per totam. Conc. Aurel. 5. c. 18. Tarracon. 1. c. 6. Tolet. 11. c. 15. & Basil. sess. 8.

cesim per se ipsos, (a) aut, si legitimè impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, saltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis verò, etiam post plene visitatam propriam diœcesim, non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque diœceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio Provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores in iis Ecclesiis, ubi hactenus visitationem exercere legitimè consueverunt, debeant quidem, assumpto notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantùm ibidem visitare. Visitatores etiam à Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus visitandi habet, priùs ab Episcopo approbentur: sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, ejus Visitator easdem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur: cui ipsi Archidiaconi, vel alii inferiores, visitationis factæ infra

(a) Conc. Tolet. 4. c. 35. c. Episcopum 1° quest. 1.

ſra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omnium iſtarum (*a*) præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere; bonos mores tueri, pravos corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cetera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ ut faciliùs, feliciuſque ſuccedant; monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, ut paterna caritate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant quamcelerrimè, debita tamen cum diligentia, viſitationem ipſam abſolvere. Interimque caveant, ne inutilibus ſumptibus (b) cuiquam gra-

(a) c. 1. §. Sane de cenſi. in 6. c. unic. 75. Diſt [b] Conc. Braccaren. 2. c. 1. & Ticinen. verſ. Statuimus etiā, ne Epiſcop. c. Cavendum. c. placuit, & c. Inter cetera. 10. q. 2. & c. Cum Apoſtolus. de cenſi.

graves, onerosive sint; neve ipsi aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, præter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant: non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: (*a*) exceptis tamen victualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantùm necessitate, & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint solvere id, quod erat ab ipsis antea solvi certa pecunia taxata, consuetum, an verò prædicta victualia subministrare: salvo item jure conventionum antiquarum cum monasteriis, aliisve piis locis, aut Ecclesiis non parochialibus inito, quod illæsum permaneat. In iis verò locis, seu provinciis, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud à Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratìs fiant; ibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit,

(a) cap. Si Episcopus de offic. ord: in 6.

sit, aliquid ampliùs in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is, præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, aliis etiam pœnis juxta constitutionem Concilii generalis Lugdunensis, quæ incipit, (a) Exigit: nec non & aliis pœnis in Synodo provinciali arbitrio Synodi, absque ulla spe veniæ, multetur. Patroni verò in iis, quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere; neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum proventibus immisceant; nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat; sed Episcopi ipsi hæc faciant, & fabricarum reditus in usus Ecclesiæ necessarios, & utiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

CA-

(a) Cap. Exigit. de Censib. in 6.

CAPUT IV.

Prædicationis munus à quibus, & quando obeundum. Ecclesia Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda. Nullus contradicente Episcopo prædicet.

PRædicationis munus, (*a*) quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quò frequentiùs possit ad fideliũ salutem exerceri; canones aliás super hoc editos sub fel. rec. (*b*) Paulo III aptiùs præsentium temporum usui accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua ipsi per se; (*c*) aut, si legitimè impediti fuerint, per eos, quos ad predicationis munus assument; in aliis autem Ecclesiis per Parochos, sive, iis impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare, vel tenentur, vel solent, deputandos in civitate, aut in qua-

(a) Conc. Cartag. 4. c. 20. & Rhemen. c. 14. in c. Episcopus nullam rei 88. Dist. 4. c. 10. Lateranen. sub Innoc. III. c. 10. c. Inter cetera. de off. ord. Con. Moguntin. cap. 25. Super. sess. 5. de reform. c. 2.
(b) Supra sess. 5. de reform. c. 2.
(c) Conc. Arelaten.

quacumque parte dioecesis, censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; tempore autem Jejuniorum, Quadragesimæ, & Adventus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, divinamque legem annuncient; & alias, quotiescumque id opportune fieri posse judicaverint. Moneatq; Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commodè id fieri potest, (*a*) ad audiendum verbum Dei. Nullus autem sæcularis, (*b*) sive Regularis, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Iidem etiam saltem Dominicis, & aliis festivis diebus pueros in singulis Parochiis (*c*) fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri curabunt; &, si opus sit, etiam per censuras eccle-

(a) 4. Carthag. c. 24. in c. Sacerdotes, de Cons. Dist. 1. Theodulphus Episc. Aurelian. epist. ad Parochos, in fi.

(b) Vide Bullam Gregorii XIII. Vigore. 1584.

(c) Vide Const. S. Pii V. Ex debito. 1571. quam ampliavit Gregor. XIII. 30. Octobris, 1572.

clesiasticas compellent: non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere (a) sub eodem Paulo III decreta fuerunt, suum robur obtineant.

CAPUT V.

Causæ Criminales contra Episcopos, majores à solo Summo Pontifice; minores à Concilio Provinciali cognoscantur.

CAusæ criminales graviores contra Episcopos, etiam hæresis, quod absit, quæ depositione, aut privatione dignæ sunt, (c) ab ipso tantùm summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quòd si ejusmodi sit causa, quæ necessariò extra Romanam Curiam sit committenda; nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, à Beatissimo Papa eligendis. Hæc verò commissio, & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata; nec

(a) Sess. 5. cap. 2. de reform.
(a) Conc. Sardicen. cap. 3. c. Ad abolendam. de hæret.
(c) Confirmatur in Bulla S. Pii V. Sicde protegendis, 1569.

nec unquàm plus his tribuat, quàm ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiant, quem statim ad Romanum Pontificem transmittant: (a) reservata eidem Sanctissimo sententia definitiva. Cetera aliàs sub fel. rec. Julio III. super his decreta, nec non & constitutio sub Innocentio III, in Concilio generali, quæ incipit, (b) Qualiter & quando, quam sancta Synodus in præsenti innovat, ab omnibus observetur. Minores verò criminales causæ Episcoporum in Concilio tantùm provinciali cognoscantur, & terminentur, vel à deputandis per Concilium provinciale.

CAPUT VI.

Episcopus quando, & quomodo possit absolvere à crimine, & dispensare in irregularitate, & suspensione.

Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, (c) ex-

(a) Supra sess. 13. de reform; c. 6. 7. & 8.
(b) c. Qualiter, & quando de Judic.
(c) Supra sess. 4. cap. 6. c. Miror. & c. Contumaces. 60. Dist.

excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosum, (*a*) dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, (*b*) etiam Sedis Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientiæ gratis absolvere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantùm, non eorum Vicariis, sit permissum.

CAPUT VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrentur, ab Episcopis, & Parochis explicetur. Inter Missarum solemnia sacra eloquia explanentur.

UT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat:

(a) Sed Vide Bullam Cœnæ Domini.
(b) In Concil. Lateran. sub Alex. III. par. 14. constit. ejus. Hæc facultas est revocata.

dat; præcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut non solùm cùm hæc per se ipsos erunt populo administranda, priùs illorum vim, & usum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem à singulis Parochis piè, prudenterque, etiam lingua vernacula, si opus sit, & commodè fieri poterit, servari studeant, juxta formam, à sanctà Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque à Parochis omnibus populo exponi curabunt: nec non ut (a) inter Missarum solemnia, aut divinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solemnibus, explanent: eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

CA-

(a) Supra sess. 22. de sacrificio Missæ, cap. 8.

CAPUT VIII.

Publicè peccantibus publica pœnitentia injungatur, nisi Episcopo aliter videatur. Pœnitentiarius in Cathedralibus instituendus.

APostolus monet, (*a*) publicè peccantes palàm esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensos, commotosque fuisse, non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam (*b*) publicè injungi oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suæ emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam cathedralibus Ecclesiis, ubi id commodè fieri poterit. Pœniten-

(a) 1. Tim. 5. c. Sed illud. 45. Dist. c. Si peccaverit, §. Ergo. 2. q. 1. & cap. 1. de pœn. & remiss.

(b) c. Pœnitentes. & c. In capite. cum seq. 50. Dist.

tentiarius aliquis cum unione præbendæ, proximè vacaturæ, ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in theologia, vel jure canonico, & annorum quadraginta, seu aliàs qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

CAPUT IX.

A quo visitari debeant Ecclesiæ sæculares nullius diœcesis.

QUÆ (a) aliàs sub fel. rec. Paulo III., (b) & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV., in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, visitatione constituta sunt; eadem etiam in iis Ecclesiis sæcularibus observentur, quæ in nullius diœcesi esse dicuntur; ut ab Episcopo, cujus cathedralis Ecclesia est proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio provinciali à Præ-

(a) Supra sess. 6. de ref. c. 4. & sess. 7. de reform. c. 8.

(b) Sess. 21. de reform. c. 8.

Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

CAPUT X.

Ubi agitur de visitatione, aut morum correctione; nulla decretorum suspensio admittitur.

EPiscopi, ut aptiùs, quem regunt populum, possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, jus, & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, (a) moderandi, puniendi, & exequendi, juxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac dioecesis suæ utilitate necessaria videbuntur. (b) Nec in his, ubi de visitatione, aut morum correctione agi-

cap. Transmissam. de elect.
(b) Supra sess. 13. de refor. cap. 1. sess. 4. de reform. c. 4. & sess. 22. de reform. cap. 1.

agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoque modo impediat, aut suspendat.

CAPUT XI.

Honorarii tituli, aut privilegia particularia, juri Episcoporum nihil detrahant. Cap. Cum Capella, de privileg. *innovatur.*

(a) QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum jurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & ferè necessariis suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolytatus

(a) Sup. sess. 6. c. 3. de ref. c. Cum & plantare. de privil. & cap. Venerabili. de verb. sign.

tatus, (*a*) Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit; necnon alios, cuicumque monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine servientium militiis, seu monasteriis, hospitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex iis privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quò minus ii, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plenè in omnibus, & quo ad Cappellanos Regios, juxta constitutionem Innocentii III, quæ incipit, (*b*) Cùm capella, subjecti existant: exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut militiis actu serviunt, & intrà eorum septa, ac domus resident, subque eorum obedientia vivunt; sive iis, qui legitimè, & secundùm regulam earumdem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non ob-

 stan-

(a) Horum facultates, & indulta restrinxit etiam S. Pius V. in Bulla Quamvis. 1568.

(b) c. Cum cappella. de privil.

ſtantibus privilegiis quibuſcumque, etiam Religionis ſancti Joannis Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ verò privilegia reſidentibus in Curiâ Romana vigore (a) Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent; ea in iis, qui beneficia eccleſiaſtica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minimè intelligantur; ſed Ordinarii juriſdictioni ſubjecti permaneant: non obſtantibus quibuſcumque inhibitionibus.

CAPUT XII.

Quales eſſe debeant promovendi ad dignitates, & canonicatus cathedralium Eccleſiarum: quidve promoti præſtare debeant.

CUM dignitates, in Eccleſiis præſertim cathedralibus, ad conſervandam, augendamque eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ; ut, qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliiſque exemplo eſsent, at-

(a) cap. Divina, de privil. in Extravag. com.

atque Episcopos opera, & officio juvarent; meritò, qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. (a) Nemo igitur deinceps ad dignitates qualcumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem xxv suæ ætatis annum attigerit; & in clericali ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur; juxta Constitutionem Alexandri Tertii, in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit, (b) Cùm in cunctis. Archidiaconi etiam, qui (c) oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in theologia, seu Doctores, aut Licentiati in jure canonico. Ad ceteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & xxii. annis non minores, asciscantur. Provisi etiam de beneficiis quibuscumque curam animarum habentibus, tenean-

(a) Supra sess. 22. cap. 2.

(b) Cap. Cum in cunctis. §. inferiora. de elect.

[c] Clem. I. epist. I. ad Jacobum. Anacletus epist. I. cap. Diaconi. 93. Dist. c. Ad hæc. de off. Archidiac.

neantur à die adeptæ possessionis ad minus intrà duos menses, (a) in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxæ suæ (b) fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi autem de canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesiis cathedralibus, non solùm coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur. (c) Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut infra tempus à jure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus verò Ecclesiis cathedralibus omnes ca-

(a) Conc. 4. Tol. cap. 26.

(b) Qui præterea ad professionem fidei teneantur, vide in Const. Pii IV. In sacrosancta. 1564.

(c) c. 1. & seqq. de æt. & qual. c. Licet canon. & c. Cum ex eo. de elect. in 6. Supra sess. 7. de ref. cap. 12.

canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem, cum consilio Capituli, designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, ceteri verò Diaconi, aut Subdiaconi: ubi verò consuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino observetur. Hortatur etiam sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicàtuum, in cathedralibus Ecclesiis, & collegiatis insignibus conferantur tantùm Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in theologia, vel jure canonico. Præterea obtinentibus in eisdem cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, præbendas, aut portiones, (*a*) non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse: (*b*) salvis nihilominus earum Ecclesiarum constitutio-

(a) Supra sess. 23. de ref. cap. 1.

(b) c. Ad audientiam de cleric. non resid.

tionibus, quæ longiùs servitii tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentiæ fecit suos. Quòd si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: crescente verò contumacia, contra eos, (*a*) juxta sacrorum canonum constitutiones, procedatur. (*b*) Distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant; reliqui, quavis collusione, aut remissione exclusa, his careant, juxta Bonifacii VIII decretum, quod incipit, Consuetudinem: (*c*) quod sancta Synodus in usum revocat, non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. (*d*) Omnes verò divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia pontificalia exercenti, assistere, & inservire; atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen re-

(a) Cap. fin. eod.
(b) c. Licèt. de præb.
(c) cap. Consuetudinem. de cler. non resid. in 6.
(d) Supra sess. 22. cap. 4. de ref. c. Licèt, & c. Extirpandæ. §. Qui verò. de præb. cap. Quia nonnulli. de cler. non resid.

reverenter, distinctè, devotèque laudare. Vestitu insuper decenti, tam in Ecclesia, quàm extra, assiduè utantur; (a) ab illicitisque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant; atque ea morum integritate polleant, ut meritò Ecclesiæ Senatus dici possit. Cetera, quæ ad debitum in divinis officiis regimen spectant; deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi; Synodus provincialis, pro cujusque provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea verò Episcopus non minus, quàm cum duobus Canonicis, quorum unus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

CA-

(a) Conc. Turon. 3. c. 8. Concil. Agathen. can. 55. c. Episcopum. 34. Dist. toto tit. de vit. & hon. cler. in 6. & in Clem. cap. 1. de cler. ven. & Clem. Gravi. de celeb. Miss.

CAPUT XIII.

Quomodo tenvioribus cathedralibus Ecclesiis, & Parochiis consulendum. Parochiæ certis finibus distinguendæ.

QUoniam, (a) pleræque cathedrales Ecclesiæ tam tenuis reditus sunt, & angustæ, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant, examinet Concilium provinciale, vocatis iis, quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque vicinis unire, vel novis proventibus augere expediat; (b) confectaque de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat; quibus instructus summus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim verò, donec prædicta effectum sortiantur,

(a) Supra sess. 7. de ref. cap. 6. & 7. Sess. 14. de ref. cap. 9. & infra cap. 15.

(b) c. Unio. 10. qu. 3. c. Et temporis, cum seq. 16. qu. 1.

tur, hujusmodi Episcopis, qui fru-ctuum subventione pro diœcesis suæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu canonicatus, & præbendæ, nec monasteria, in quibus viget Regularis observantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, à summo Romano Pontifice provideri. In parochialibus etiam Ecclesiis, quarum fructus æquè adeò exigui sunt, ut debitis nequeant oneribus satisfacere; curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen Regularium, id fieri non possit, ut primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per parochianorum symbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, ac Parochiæ necessitate decenter sufficiat. In unionibus verò quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, Ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscumque, aut Abbatiis, seu dignitatibus, sive præbendis Ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisve non uniantur: & quæ unitæ

ſunt, revideantur ab Ordinariis; (a) juxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III; quod etiam in unitis ab eo tempore citra æquè obſervetur: non obſtantibus in iis quibuſcumque verborum formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum omnes hæ cathedrales Eccleſiæ, quarum reditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quæ ſummam ducatorum centum ſecundùm verum annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſervationibus fructuum graventur. In iis quoque civitatibus, ac locis, ubi parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcuè petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat ſancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriaſque Parochias, unicuique ſuum perpetuum, (b) peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere va-

(a) Supra ſeſſ. 7. de ref. c. 6.
(b) c. 1. 13. q. 1. c. Plures. 16. qu. 1. cap. 1. de paroch. & ſupra ſeſſ. 14. de ref. c. 9.

valeat; & à quo solo licitè Sacramenta suscipiant; aut alio utiliori modo, prout locis qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis civitatibus, ac locis, ubi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent: non obstantibus quibuscumque privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT XIV.

In provisione beneficiorum, aut admissione ad possessionem, fructuum deductiones, quæ in usus pios non convertuntur, prohibentur.

IN pluribus Ecclesiis, tam cathedralibus, quàm collegiatis, & parochialibus, ex earum constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidia-

nas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cùm sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut (a) quæcumque hujusmodi in usus pios non convertantur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant: ipsique diligenter de eorum constitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantùm, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac scandalosas, rejiciant, & aboleant. Eos verò, qui adversùs hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, (b) pœnis contra simoniacos editis sacris canonibus, & variis summorum (c) Pontificum constitutionibus, quas omnes

(a) Confirmatur in Bulla S. Pii V. Durum 1570. novis pœnis adjecti 5.

[b) 1. q. 1. ferè per totam. Concil. Tolet. 8. can. 3. c. Cum super. de conf. Toto tit. Extrav. de simon. & c. Sicuti. de simon.

(c) Vide etiam Bullam Innocen. XII. an. 1695. Ecclesiæ Catholicæ.

nes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis; de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu, Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

CAPUT XV.

Norma augendi tenues præbendas Ecclesiarum cathedralium, & collegiatarum insignium.

IN Ecclesiis cathedralibus, (*a*) collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeòque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant; (*b*) liceat Episcopis cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum patronorum consensu,

 si

(a) Supra cap. 13. reform. cap. 1.
(b) Supra sess. 5. de

ſi de jure patronatus laicorum ſint, quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum diſtributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot ſuperſint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ (*a*) commodè valeant reſpondere: non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, aut affectione: neque prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

CAPUT XVI.

De Oeconomo, & Vicario conſtituendo, ſede vacante, Epiſcopus deinde ab omnibus Officialibus rationem geſti muneris exigat.

CApitulum, (*b*) Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus

(a) c. in Eccleſia. de inſtit.

(b) Conc. Calced. Actione 16. c. 25. in fi. Conc. Vormatien. c. 76.

nus incumbit, Oeconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur: qui saltem in jure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel aliàs, quantùm fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit, (*a*) ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devolvatur. Et, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus verò ad eamdem Ecclesiam vacantem promotus ex iis, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuscumque Officialibus, & administratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt à Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiam si fuerint

[a] Non [illegible] in [illegible] q. 2. & c. fi. de suppl. negl. Præl. in 6.

rint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris; possitque eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint; etiam si prædicti Officiales, redditis rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, absolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis, ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

CAPUT XVII.

Plura beneficia uni conferre, eaque retinere, quando nam liceat.

CUM ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum; sanctè (a) sa-

(a) Conc. 1. Nic. cap. 15. & 16. Antioch. c. 3. Arelat. 1. c. 2. & 22. & Milev. c. 15. c. Quia in tantum. c. Ad hac. c. Cum non ignores. c. Referente, & c. De multa. de prҿb. c. Unio §. Sed & hoc 10. q. 3. & 21. q. 1. per totam. cap. Quia nonnulli. de cler. non resid. cum alleg. supra sess. 7. de ref. cap. 2.

ſacris canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi. Verùm quoniam multi, improbæ cupiditatis affectu, ſe ipſos, non Deum, decipientes, ea, quæ benè conſtituta ſunt, variis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt: ſancta Synodus, debitam regendis Eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcumque perſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſervari; ſtatuit, ut in poſterum unum tantúm beneficium eccleſiaſticum ſingulis conferatur: quod quidem ſi ad vitam ejus, cui confertur, honeſtè ſuſtentandam non ſufficiat; liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modò ad cathedrales Eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſæcularia, quàm regularia quæcumque, etiam commendata, pertineant, cujuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi verò, qui in præſenti plures parochiales Eccleſias, aut unam cathedralem, & aliam parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuſcum-

que

que (a) dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantùm parochiali, vel sola cathedralis retenta; alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam parochiales, quàm beneficia omnia, quæ obtinent, (b) ipso jure vacare censeantur; ac, tamquam vacantia, libere aliis idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur, provideatur.

CAPUT XVIII.

Ecclesia parochiali vacante, deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Rectore. Nominati ad parochiales Ecclesias, qua forma, & à quibus examinari debeant.

EXpedit maximè animarum saluti, à dignis, atque idoneis Parochis gu-

(a) Supra sess. 7. de ref. c. 4. c. De multa. de præb.

(c) c. Execrabilis. §. Quia verò. in Extr. comm. de præb.

gubernari . Id (*a*) ut diligentiùs , ac rectiùs perficiatur , statuit sancta Synodus , ut , cùm parochialis Ecclesiæ vacatio , etiam si cura Ecclesiæ vel Episcopo incumbere dicatur , & per unum, vel plures administretur , etiam in Ecclesiis patrimonialibus , seu receptivis nuncupatis , in quibus consuevit Episcopus uni , vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum (*b*) examen teneri mandat , per obitum , vel resignationem , etiam in Curia , seu aliter quomodocumque contigerit , etiam si ipsa parochialis Ecclesia reservata , vel affecta fuerit generaliter , vel specialiter , etiam vigore indulti , seu privilegii in favorem sanctæ Romanę Ecclesię Cardinalium , seu Abbatum , vel Capitulorum : debeat Episcopus statim , habita notitia vacationis Ecclesiæ , si opus fuerit , idoneum in ea Vicarium, cum congrua , ejus arbitrio , fructuum portionis assignatione , constituere ; qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat , donec ei de Rectore provideatur . Porro Episcopus , & qui jus patronatus ha-

(a) Vide Bullam S. Pii V. In conferendis. 1566.

[b] Supra sess. 7. de ref. cap. 23.

habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cujuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et si Episcopo, aut Synodo provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, (a) examinentur ab Episcopo, sive, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quàm tribus: quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in diœcesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario, ad minus sex proponantur; qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eli-

(a) Inf. sess. ult. de ref. c. 9.

eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in theologia, aut jure canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium; aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei; jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia, se, quacumque humana affectione postposita, fideliter munus executuros: (a) caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis, nec ante, nec post accipiant: alioqui simoniæ vitium, tam ipsi, quàm alii dantes incurrant; à qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant; & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solùm coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur; à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri

(a) c. Quomodo. 24. Dist.

possint. Peracto deinde examine, renuntientur quotcumque ab his (*a*) idonei judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentiâ, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis: (*b*) ex hisque Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si verò juris patronatus ecclesiastici erit; ac institutio ad Episcopum, & non alium, pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, (*c*) Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cùm verò institutio ab alio, quàm ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. (*d*) Quòd si juris patronatus laicorum fuerit; debeat, qui à patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut suprà, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supra-

(a) cap. Eam te. de æt. & qual.
(b) Infra sess. 25. c. 9. de ref.
(c) Sup. sess. 14. de refro. c. 13.
(d) c. Illud. & c. Relatum. de jure patr.

prádictis casibus non cuiquam alteri, quàm uni ex prædictis examinatis, & àb examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quo minus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchás interposita, impediat, aut suspendat: alioquin Vicarius, quem Ecclesiæ vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit vel forsan postea deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut álteri, qui probatus, & electus fuerit, ut suprà, sit provisum: aliàs provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, subreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic dcreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis provisionibus, indultis concessis quibuscumque (*a*) Universitatibus, etiam ad certam

 tam

(a) Supr. sess. 7. c. 13. de ref.

tam summam, & aliis impedimentis quibuscumque. Si tamen adeò exigui reditus dictæ parochiales fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant; aut nemo sit, qui se examini quærat subjicere; aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facilè graviores rixæ, ac tumultus possint excitari, poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, privatum aliud examen, ceteris tamen, ut supra, servatis, adhibere. Licebit etiam Synodo provinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittendave esse censuerit, providere.

CAPUT XIX.

Mandata de providendo, Expectativæ, & alia id genus abrogantur.

DEcernit sancta Synodus, Mandata de providendo, & gratias, quæ Expectativæ dicuntur, nemini ampliùs, etiam Collegiis, (*a*) Univer-

(*a*) Inf. sess. 25. c. 9. de refor.

versitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi; nec hactenus concessis cuiquam uti licere. (*a*) Sed nec reservationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

CAPUT XX.

Ratio agendi causas ad forum ecclesiasticum pertinentes præscribitur.

(*b*) Causæ omnes, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis lo-

(a) c. 2. de concess. præb. & c. Detestanda. eod. tit. in 6

(b) Declaratur Bulla Greg. XIII. Ad Romani. 1574. Quid porro ad causarum expeditionem statuerit Clem. VIII. vide in ejus Const. Litium 1592. Vide etiam Decreta edita circa appellationes, & inhibitiones an. 1600. sub eodem Clem. VIII.

locorum dumtaxat cognoscantur, atque omnino, saltem infra biennium à die motæ litis, (*a*) terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum, judices superiores, aliàs tamen competentes, adire; qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimum terminari curent; nec antea aliis committantur, nec avocentur: neque appellationes, ab eisdem interpositæ, per superiores quoscumque recipiantur; eorumve commissio, aut inhibitio fiat, nisi à definitiva, vel à definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem à definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ (*b*) juxta canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractandæ; vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, committere, aut avocare. Ad hæc, causæ matrimonia-

(a) Inf. seff. ult. de ref. c. 10. in fi.
(b) c. Præceptis. 12. Dist. c. Nec licuit. 17. Dist. c. Majores. de bapt. Vigilius Papa in Epist. ad Eleutherium in fin. & Pelagius 2. in 12 Epist. circa fi. Conc. Sardic. cap. 3. & 4.

niales, & criminales, non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam visitando, sed Episcopi tantùm examini, & jurisdictioni relinquantur; etiam si in præsenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarum cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat; coram quo, si pars verè paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam, nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera, & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuncii, Gubernatores ecclesiastici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, non solùm Episcopos in prædictis causis impedire, aut aliquo modó eorum jurisdictionem iis præripere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliasve personas ecclesiasticas, nisi Episcopo priùs requisito, eoque negligente, procedant: aliàs eorum processus, ordinationesve nullius momenti sint: atque ad damni (*a*) satisfactio-

(a) c. Placuit, 2. q. 6. & de appell. ferè per tot.

ctionem, partibus illati, teneantur. Præterea, si quis in casibus à jure permissis appellaverit; aut de aliquo gravamine conquestus fuerit; seu aliàs ob lapsum biennii, de quo suprà, ad alium judicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad judicem appellationis expensis suis transferre: eodem tamen Episcopo priùs admonito, ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit judici appellationis significare. Quòd si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citiùs, & ad minus intrà mensem, exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Judex vero, si & ipse impedimenti hujus conscius, parti-
ce-

cepsve fuerit, aliterve obstiterit, ne appellanti integre acta intrà tempus traderentur, ad eamdem dupli pœnam, prout suprà, teneatur: non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantùm teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

CAPUT XXI.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CUpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitandi occasio oriatur, verba illa, posita in decreto, publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio IV, (a) videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram,

(a) Super sess. 17.

rani, & Christianam pacem conciliandam apta, & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, mentis suæ non fuisse, ut ex prædictis verbis (a) solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur; neque novi quidquam, præter id, quod à sacris canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post Conceptionem beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proximè venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi; in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis Reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si verò opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponetur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SES-

(a) c. fin. Dist. 14. c. De quibus. Dist. 20.

SESSIO XXV,

Quæ est nona, & ultimà

SUB PIO IV, PONT. MAX.

Cœpta die tertia, absoluta die quarta Decemb. MDLXIII.

DECRETUM DE PURGATORIO.

CUM Catholica Ecclesia, Spiritu sancto edocta, ex sacris litteris, & antiquà Patrum traditione, in sacris Conciliis, & novissimè in hac œcumenica Synodo docuerit, (*a*) Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimùm verò acceptabili altaris sacrificio, juvari; præcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, (*b*) à sanctis Patribus, (*c*) & sacris Conciliis traditam, à Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari diligenter studeant. Apud rudem verò plebem difficiliores, ac subtilio-

res

(a) Supra sess.6. Can. seqq. Distinct. 25. 30. & sess. 22. cap. 2. & can. 3.

(b) cap. Qualis, &

(c) Concil. Florent. sess. ult. in fin.

res quæstiones, (a) quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur. (b) Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea verò, quæ ad curiositatem quamdam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala, & fidelium offendicula, prohibeant. (c) Curent autem Episcopi, ut fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ à fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundùm Ecclesiæ instituta, piè, & devotè fiant; &, quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, sed à sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accuratè persolvantur.

DE

(a) 2. Tim. 1.
(a) Conc. Later. sub Leone X.
(b) Infr. cap. 4. de reform.

DE INVOCATIONE, VENERATIONE, ET RELIQUIIS SANCTORUM, ET SACRIS IMAGINIBUS.

MAndat sancta Synodus (*a*) omnibus Episcopis, & ceteris docendi munus, curamque sustinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usum, à primævis Christianæ religionis temporibus receptum, sanctorumque Patrum consensionem, & sacrorum Conciliorum decreta, inprimis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu, fideles diligenter instruant, docentes eos, Sanctos, una cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque utile esse, suppliciter eos invocare; (*b*) & ob beneficia impetranda à Deo per Filium ejus Jesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor, & Salvator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos verò, qui negant, Sanctos, æterna felici-

(a) 86. Dist. in prin. (b) Sup. sess. 22. c. 3. c. Multa. ead. Dist. de sacr. Missæ.

tate in cœlo fruentes, invocandos esse; aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare; vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idololatriam; vel pugnare cum verbo Dei; adversarique honori (*a*) unius mediatoris Dei, & hominum Jesu Christi; vel stultum esse, in cœlo regnantibus voce, vel mente supplicare; impiè sentire.

Sanctorum quoque Martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, (*b*) & templum Spiritus sancti, ab ipso ad æternam vitam suscitanda, & glorificanda, à fidelibus (*c*) veneranda esse; per quæ multa beneficia à Deo hominibus præstantur: ita ut affirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem, non deberi; vel eas, aliaque sacra monumenta à fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari; omnino damnandos esse, (*d*) prout jampridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia.

Ima-

(a) 1. Tim. 1.
(b) 1. Cor. 3. 6.
(c) Hieronymus ad. Can. 7. versus Vigilantium.
(d) Conc. Nicæn. 2.

Imagines porro Christi, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas; eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quòd credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ; vel quód ab eis sit aliquid petendum; vel quòd fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat à gentibus, quæ in idolis (*a*) spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant: ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus; & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur: id quod Conciliorum, præsertim verò secundæ (*b*) Nicænæ Synodi, decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Illud verò diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostræ redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populum in articulis fidei commemorandis, & assiduè recolen-

(a) Psalm. 134. | Act. 3. 4. & 6.
(b) Conc. Nicæn. 2.

dis: tum verò ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi, non solùm quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ à Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subijciuntur; ut pro iis Deo gratias agant, ad sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit. In has autem sanctas, & salutares observationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus aboleri sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falsi dogmatis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem præbentes, statuantur. Quòd si aliquando historias, & narrationes sacræ Scripturæ, cùm id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. (a) Omnis porro superstitio in Sancto-

rum

(a) c. ult. de relig. & ven. sanct.

rum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur; ita ut procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes, atque ebrietates (*a*) non abutantur; quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciviam agantur. Postremò tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuariè accommodatum; nihil profanum, nihilque inhonestum appareat; (*b*) cùm domum Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fideliùs observentur, statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, (*c*) nisi ab Episcopo approbata fuerit; (*d*) nul-

(a) c. 1. Dist. 44. & c. Irreligiosa. de Consf. Dist. 3.
(b) Psalm. 92. c. Decet. de Immun. Eccl. in 6.

(c) Epitome Const. Caroli Magni ti. de pace. cap. 17.
(d) c. Audivimus. de rel. & ven. Sanctor.

la etiam admittenda esse nova miracula, (a) nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo; qui, simul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea judicaverit. Quòd si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus; vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat; Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet, ita tamen, ut nihil, inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

DE REGULARIBUS, ET MONIALIBUS.

Eadem sacrosancta Synodus, (b) Reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

CA-

(a) c. fin. eod.
(b) Consule Bullam Greg. XV. Inscrutabili. 1622.

CAPUT I.

Regulares omnes ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant: id ut fiat Superiores sedulò curent.

Quoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasteriis, piè institutis, & rectè administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur: necessarium esse censuit, quo faciliùs, ac maturiùs, ubi collapsa est, vetus, & regularis disciplina instauretur, & constantiùs, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant: atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, (*a*) ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respective assentiam, nec non ad communem vitam, vi-

(a) Clem. Exivi. §. Cum igitur in primis de verb. sign.

victum, & vestitum conservanda pertinentia, fideliter observent; omnisque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis generalibus, & provincialibus, quàm in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: (a) cùm compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam regularis vitæ pertinent, relaxari; si enim illa, quæ bases sunt, & (b) fundamenta totius regularis disciplinæ, exactè non fuerint conservata, totum corruat ædificium necesse est.

CAPUT II.

Proprietas Regularibus omninò prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quàm mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam (a) pro-

(a) cap. Cum ad monasterium, in fin. de stat. monach.

(b) c. Cum Paulus, 1. qu. 1.

(b) propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum monasteriorum, seu conventuum ad solos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium verò usum ita Superiores permittant, ut eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quòd si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit; is biennio activâ, & passivâ voce privatus sit; atque etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur.

CA-

(a) c. 2. & c. Cum & c. Expedit 12. q. 1. Conc. Mogunt. sub Leone IV. cap. 14.
ad monasterium. de stat. mon. c. Cui portio. c. Non dicatis.

CAPUT III.

Omnia monasteria, præter hìc excepta, possunt possidere bona immobilia: numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarm constituendus: nulla sine licentia Episcopi erigenda.

Concedit sancta Synodus omnibus monasteriis, & domibus, tam virorum, quàm mulierum, & mendicantium, (a) exceptis domibus Fratrum sancti Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de observantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quòd si aliquà loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadem omnia illis restituenda esse decernit. (b) In prædictis autem monaste-

(a) c. Exiit qui seminat. §. Porro. de ver. sign. in 6.
(b) Conc. Arelat. 4. c. 8. c. 1. & c. Auctoritate. de instit. c. Quoniam, ut. ait. de vit. & hon. cler. c. un. §. Sanè ut hoc. de stat. regul. in 6.

ſteriis, & domibus, tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, (*a*) is tantùm numerus conſtituatur, ac in poſterum conſervetur, qui vel ex reditibus propriis monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari: nec de cetero ſimilia loca erigantur (*b*) ſine Epiſcopi, in cujus diœceſi erigenda ſunt, licentia priùs obtenta.

CAPUT IV.

Regularis ſine Superioris licentia nec ſe obſequio alterius ſubjiciat; nec à conventu recedat: ad Univerſitatem ſtudiorum miſſus in Conventu habitet.

PRohibet ſancta Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujuſvis pii operis prætextu, (*c*) ſub-

(a) Vide Conſtit. S. Pii V. Circa. 1566.

(b) Vide Conſtit. Clementis. VIII. Quoniam 1603. & Urb. VIII. Romanus. 1624.

(c) ſ. Quanto, de off. ord. Clem. Ne in agro. ſ. Quia. verò. de ſtat. mon. &c. Non magnopere. ne cler. vel monach. c. Placuit, & c. Monachi in 26. q. 2.

subjiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscumque personæ, seu loci; neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis supet iis obtenta, suffragetur. Quòd si contra fecerit; tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus à suis conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accedendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui verò sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum, tamquam desertor sui instituti, puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in conventibus tantùm habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

CAPUT V.

Clausura, & custodia Monialium providetur.

Bonifacii VIII. constitutionem, quæ incipit, (a) Periculoso, reno-

(a) Vide Const. S.Pii V. Circa. 1566. & Decori. 1570. Gregorii XIII. Deo sacris. 1572. Ubi gra- cixæ. 1575. & Dubii. 1581.

novans sancta Synodus, universis Episcopis sub obtestatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus monasteriis, sibi subjectis, ordinaria, in aliis verò Sedis Apostolicæ auctoritate, (a) clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, &, ubi inviolata est, conservari maximè procurent: inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus sæcularibus injungit. (b) Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire à monasterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima caussa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & privilegiis non ob-

(a) Gregorii XV. Inscrutabilis. 1622.

(b) Concil. Cabilonens. 1. c. 57. & 62.

obſtantibus. (a) Ingredi autem intrà ſepta monaſterii nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. (b) Dare autem tantùm Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis; neque alius ullo modo poſſit, etiam vigore cujuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia monaſteria Sanctimonialium, extra mœnia urbis, vel oppidi conſtitura, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus ſine ulla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita; curent Epiſcopi, & alii Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad nova, vel antiqua monaſteria intrà urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcuris. Impedientes verò, vel non obe-

(a) Conc. Matiſcon. 2. c. 2. Arelaten. 4. c. 7. Cabilon. 2. c. 63. & Hiſpal. 2. c. 12. c. Diffinimus. & ſeqq. 18. q. 2.

(a) Vide d. Conſt. Greg. XIII. Ubi gratiæ. 1575. & Conſt. Alex. VII. Felici. 1664.

obedientes, per censuras ecclesiasticas parere compellant.

CAPUT VI.

Norma servanda in electione Superiorum Regularium.

IN electione quorumcumque Superiorum, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia rectè, & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districtè præcipit. omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces, & suffragia absentium supplere. Si verò contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia, in Religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesque super his concessæ,

eo ipso abrogatæ censeantur; &, si in posterum aliæ concedantur, tamquam surreptitiæ habeantur.

CAPUT VII.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, vel alio nomine Præfectas eligendæ: duobus monasteriis nulla præficiatur.

ABbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, (*a*) eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quòd si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur; ex iis, (*b*) quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserint, & quinque saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eli-

(a) Concil. Agath. c. 19. c. Iuvenculas. & seqq. 20. q. 1.

(b) c. Indemnitatibus. de elect. in 6.

eligatur. (*a*) Duobus verò monasteriis nulla præficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intrà sex menses cetera resignare. Post id verò tempus, nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is verò, qui electioni præest, Episcopus, sive alius Superior, claustra monasterii non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singulàrum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

CAPUT VIII.

Regimen monasteriorum non habentium ordinarios regulares Visitatores quomodo sit instituendum.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios Regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicæ protectione,

(a) Conc. Agath. c. 19. Epaun. c. 9. & Cabilon. c. 12. c ult. 20. qu. ult. c. Unum 21. qu. 1.

ne, ac directione regi consueverunt, teneantur, infra annum à fine præsentis Concilii, & deinde quolibet triennio se se in congregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit, (a) In singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quòd si in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cujus provincia prædicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quod si infra limites unius provinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam congregationem, possint duarum, vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præsides, vel Visitatores eamdem habeant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in ceteris habent Ordinibus: te-

(a) c. In singulis. de statu Mon.

Google

teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare, & illorum reformationi incumbere, & ea observare, quæ (*a*) in sacris canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quòd si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curaverint; Episcopis, in quorum diœcesibus loca prædicta sita sunt, tamquam sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

CAPUT IX.

Monasteria Monialium immediatè subjecta Sedi Apost. ab Episcopo regantur: alia verò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus.

MOnasteria Sanctimonialium, sanctæ Sedi Apostolicæ immediatè subjecta, etiam sub nomine Capitulorum sancti Petri, vel sancti Joannis, vel aliàs quomodocumque nuncupentur, (*b*) ab Episcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obstantibus quibuscumque. Quæ verò

(a) Toto tit. de stat. regul. in 6. & Clem. c. Exivi. de Verb. sign. in 6. & Clemen. Exiit. eod.

(b) cap. Cognovimus. 18. qu. 2.

rò à deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur; sub eorum cura, & custodia relinquantur.

CAPUT X.

Moniales unoquoque mense peccata confiteantur, & Eucharistiam sumant: confessarius extraordinarius iis ab Episcopo assignetur. Intra septa Monasterii Eucharistia non conservetur.

ATtendant diligenter Episcopi, & ceteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, ut in constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, (*b*) ut saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant, & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant, ut eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas. Præter ordinarium autem confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quòd verò sanctissimum Chri-

(a) Clem. Ne in agro. §. Sanc. de stat. monac.

Christi Corpus intrà chorum, vel septa monasterii, & non in publica Ecclesia conservetur, prohibet sancta Synodus: non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

CAPUT XI.

In Monasteriis, quibus imminet cura personarum sæcularium, qui eam exercent, subsint Episcopo, & ab eo priùs examinentur, certis exceptis.

IN monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam regulares, quàm sæculares, hujusmodi curam exercentes, subsint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, (a) visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus diœcesi sunt sita. (b) Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amo-

(a) Vide Bullam Gregorii XV. Inscrutabili, 1622.

[b] c. Qui religiosis. 18. qu. 3.

amovibiles, deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo: excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis monasteriis, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent; salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.

CAPUT XII.

Censuræ Episcopales, & dies festi in Diœcesi indicti serventur etiam à Regularibus.

CEnsuræ, & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, (a) à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, at-

(a) Clem. I. de sent. exc.

atque serventur. (a) Dies etiam festi, quos in diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, serventur.

CAPUT XIII.

Controversias de præcedentia componat Episcopus, Exempti non in strictiori clausura viventes ad publicas processiones accedere compellantur.

(b) Controversias omnes de præcedentia, quæ persæpe maximo cum scandalo oriuntur inter ecclesiasticas personas, tam sæculares, quàm regulares, cùm in processionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, componat. Exempti autem omnes, tam Clerici sæculares, quàm

(a) De iis. 12. Dist. Vide Const. S. Pii V. Cùu primum. 1566.

(b) Vide Bullam S. Pii V. 1568. Divinas & Gregorii XIII. 1588. Exposcit.

quàm regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; iis tantùm exceptis, qui in strictiori clausura perpetuò vivunt.

CAPUT XIV.

Regulari publicè delinquenti pœna à quo irroganda sit.

(a) Regularis, non subditus Episcopo, qui intrà claustra monasterii degit, & extra ea ita notoriè deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, à suo Superiore intrà tempus, ab Episcopo præfigendum, severè puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: (b) sin minus, à suo Superiore officio privetur; & delinquens ab Episcopo puniri possit.

CA-

(a) Vide Const. Clemen. VIII. Suscepti muneris. 1596.

(b) c. fin. §. Si verò. de stat. mon.

CAPUT XV.

Professio non fiat, nisi anno probationis exacto, & decimo sexto ætatis expleto.

IN quacumque Religione, tam virorum, quàm mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, (*a*) quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. (*b*) Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

(a) c. Gonsaldus. 27. qu. 2. cap. Ad Apost. de Regul. & c. Non solum. eod. in 6. (b) c. Ad nostram. cap. Cum virum. & c. Postulasti. de Regular. & c. 1. eod. in 6.

CAPUT XVI.

Renunciatio, aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni, sit nulla. Finita probatione, Novitii aut profiteantur, aut ejiciantur. In Religione Clericorum Societatis Iesu nihil innovatur. Ne quid ex bonis Novitii monasterio tribuatur ante professionem.

NUlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii fiat, intrà duos menses proximos ante professionem; ac non aliàs intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter verò facta, etiam si cum hujus favoris expressa renunciatione, etiam jurata, sit irrita, & nullius effectus. (*a*) Finito tempore noviciatus, Superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant; aut è monasterio eos ejiciant. Per hæc tamen sancta Synodus non

(a) c. Cum causam, in fi. de elect.

non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin (*a*) Religio Clericorum Societatis Jesu, juxta pium eorum institutum, (*b*) à sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur: ne hac occasione discedere, nequeat, quòd totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium possideat; nec facilè, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem (*c*) omnia restituantur, quæ sua erant: quod ut rectè fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

(a) Vide Const. Gregorii XIII. Ascendente Domino. 1584.
(b) Et Bullam Pauli III. Regimini. 1540. & Julii III. Exposcit. 1550.
(c) c. Si quis. 17. q. 2.

CAPUT XVII.

Puella major duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem.

(a) Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, ut, si puella, quæ habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quàm (b) exploraverit Episcopus, vel, eo absente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, (c) an coacta, an seducta sit; an sciat, quid agat; &, si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit; habueritque conditiones requisitas juxta monasterii illius, & Ordinis regulam; necnon monasterium fuerit idoneum; li-

(a) c. Cum virum. de Regular.
(b) c. Illud 20. qu. 1. Regular.
(c) c. Nullus. de Regular.

libere ei profiteri liceat: cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret, teneatur Præfecta monasterio eum ana te mensem certiorem facere. Quòd si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit; quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

CAPUT XVIII.

Ne quis, præterquam in casibus à jure expressis, cogat mulierem ad ingrediendum monasterium, aut ingredi volentem prohibeat. Pœnitentium, seu Convertitarum constitutiones serventur.

ANathemati sancta Synodus subjicit omnes, & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam clericos, quàm laicos, sæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, (a) præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad

(a) c. Significavit. & cap. Gaudemus. de convers. conjug.

ad suscipiendum habitum cujuscumque Religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint; quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere; quoquo modo eidem actui, vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. (*a*) Simili quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine justa causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solùm in monasteriis subjectis Episcopo, sed & in aliis quibuscumque. (*b*) Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum serventur.

CA-

(a) Conc. Tolet. 3. quest. 2. can. 10. c. Puella. (b) Conc. Tolet. 2. 20. q 2. c. ult. 32. c. 54. in fine.

CAPUT XIX.

Quomodo procedendum sit in causis prætensæ invaliditatis professionis.

Quicumque Regularis (*a*) prætendat, se per vim, & metum ingressum esse Religionem; aut etiam dicat, ante ætatem debitam professum fuisse; aut quid simile; velitque habitum dimittere quacumque de causa; aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum; non audiatur, nisi intrà quinquennium tantùm à die professionis, & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. (*b*) Quòd si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur; sed ad monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim verò nullo privilegio suæ Religionis juvetur. (*c*) Ne-

(a) c. Puella. 20. q. 1. c. Cum virum. de Regul.
(b) Conc. Arelat. 1. c. ult. & Arel. 2. c. 25.
(c) Sup. sess. 14. c. 11. de refor.

Nemo etiam Regularis, cujuscumque facultatis vigore, transferatur ad laxiorem Religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum suæ Religionis.

CAPUT XX.

Superiores Ordinum Episcopis non subjecti, inferiora monasteria visitent, ac corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui sunt Ordinum capita, ac ceteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subjecti, quibus est in alia inferiora monasteria, (a) Prioratusve legitima jurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria, & Prioratus, suo quisque loco, atque ordine, ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cùm Ordinum suorum capitibus subsint, declarat sancta Synodus, in iis, quæ aliàs de visitatione monasteriorum commendatorum definità sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum monaste-

(a) Vide Const. Innoc. X. Pastoralis, 1654. & Alex. VII. Exponi, 1655.

ſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, juxta ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, & cujuſque Ordinis conſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt hujuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, à Capitulis generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In ceteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca, & jura concernunt, firma ſint, & illæſa.

CAPUT XXI.

Monaſteriis præficiantur Religioſi ejuſdem Ordinis.

CUM pleraque monaſteria, (*a*) etiam Abbatiæ, Prioratus, ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione, non levia paſſa fuerint, tam in ſpiritualibus, quàm tem-

(a) Concil. Lateran. 9. de reform. Curiæ, ſub Leone X. Seſſ.

temporalibus detrimenta; cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino revocare. Verùm adeò dura, difficilisque est præsentium temporum conditio, ut nec statim omnibus, nec commune, ubique, quod optaret, remedium possit adhiberi. Ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis salubriter aliquando provideri possit; primùm quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem, pro sua pietate, & prudentia, curaturum, quantùm hæc tempora ferre posse viderit, ut iis, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ suos conventus habent, regulares personæ, ejusdem Ordinis expressè professæ, & quæ gregi præire, & præesse possint, præficiantur. (*a*) Quæ verò in posterum vacabunt, non nisi Regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur. Quo ad ea verò monasteria, quæ Capita sunt, ac Primates Ordinum, sive Abbatiæ, sive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur; teneantur illi, qui in præsenti ea in commendam obtinent, nisi sit eis de regulari successore provisum,

(a) Sup. Sess. 14. c. de suppl. neg. Prael. 10. de ref. Clem. un.

sum, infra sex menses Religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut iis cedere: aliàs commendæ prædictæ ipso jure vacare censeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & singulis fraus aliqua adhiberi possit; mandat sancta Synodus, ut in provisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimatur: aliterque facta provisio surreptitia esse censeatur: nullaque subsequenti possessione, etiam triennali, adjuvetur.

CAPUT XXII.

Decreta de reformatione Regularium ab omnibus executioni demandentur.

HÆC omnia, & singula in superioribus decretis contenta, observari sancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monasteriis, collegiis, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium. nec non quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam si illæ sub gubernio militiarum, etiam Hierosolymitanæ, vivant, & quo-

quocumque nomine appellentur, sub quacumque regula, vel constitutionibus, & sub custodia; vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscumque Ordinis; mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum Regularium Monachorum, aut Canonicorum quorumcumque: non obstantibus eorum omnium, & singulorum (a) privilegiis, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non constitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui verò Regulares, tam viri, quàm mulieres sunt, qui sub arctiori regula, vel statutis vivunt, excepta facultate habendi bona stabilia in communi, eos ab eorum instituto, & observantia sancta Synodus amovere non intendit. Et quia sancta Synodus desiderat, ut omnia, & singula supradicta quamprimum executioni demandentur; præci-

(a) Vide Bullam Pii IV. In principis Apostolorum: 1565. Vide etiam Bullam Clem. X. Superna. 1570.

cipit omnibus Episcopis, in monasteriis sibi subjectis, & in omnibus aliis, ipsis in superioribus decretis specialiter commissis, atque omnibus Abbatibus, ac Generalibus, & aliis Superioribus Ordinum supradictorum, ut statim prædicta exequantur. Et, si quid executioni mandatum non sit, Episcoporum negligentiam Concilia provincialia suppleant, & coerceant. Regularium verò Capitula provincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia provincialia, per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis, provideant. Hortatur etiam sanctâ Synodus omnes Reges, Principes, Respublicas, & Magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & ceteris Præfectis in superiùs contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Deretum de Reformatione.

CAPUT I.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modesta supellectili, & mensa utantur: consanguineos, familiaresve suos ex bonis ecclesiasticis non augeant.

OPtandum est, ut ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. (*a*) Nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque faciliùs inflammandos, si Præpositos suos viderint non ea, quæ mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem patriam cogitantes. Hæc cùm ad restituendam ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animadvertat; admonet Episcopos omnes, ut se-

(a) c. Magnæ. de voto. c. Qualiter, & quando. de accus. Supra sess. 22. de refor. c. 1. in princ.

secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitæ actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis verò ita mores suos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, (*a*) sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in (*b*) Concilio Carthaginensi, non solùm jubet, ut Episcopi modesta supellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint; verùm etiam in reliquo vitæ genere, ac tota ejus domo caveant, ne quid appareat, quod à sancto hoc instituto sit alienum; quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præ se ferat. (*c*) Omnino verò eis interdicit, ne ex reditibus Ecclesiæ consanguineos, familiaresve suos augere studeant: cùm & Apostolorum Ca-

 no-

(a) Psal. 101. Eccl. 3. & 35. Mat. 10. & 13.

(b) Conc. Carth. in c. Episcopus. 41. Dist.

(c) Conc. Antioc. cap. 25. c. Quisquis. c. Episcopus. c. Res Ecclesiæ, cum seq. 12. q. 1. c. Quisquis. 12. q. 2.

nones (a) prohibeant, ne res ecclesiasticas, (b) quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sint, iis, ut pauperibus, distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: imò, quammaximè potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, unde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ verò de Episcopis dicta sunt, eadem non solùm in quibuscumque beneficia ecclesiastica, tam sæcularia, quàm regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione observari, (c) sed & ad sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit: quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cùm universalis Ecclesię administratio nitatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplinà eos fulgere, quæ meritò omnium in se oculos convertant.

CA-

(a) Canon. Apost. 39. & 75.

(b) c. Quoniam. 16. q. 1. c. Cum secundum, de Præb. & c. Cum ex eo. de elect. in 6.

(c) Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de refor. C. jæ .u

CAPUT II.

A quibus nominatim decreta Concilii solemniter recipi debeant; nec non fidei professio facienda sit.

COgit temporum calamitas, & invalescentium hæresum malitia, ut nihil sit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & catholicæ fidei præsidium videatur posse pertinere. (*a*) Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de jure, vel consuetudine in Concilio provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo provinciali, post finem præsentis Concilii habenda, ea omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant; (*b*) nec non veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque (*c*) hæreses omnes,

(a) Supra sess. 24. de reform. c. 2.

(b) Vide Bullam de professione fidei, Pii IV. 1564. inc. Injunctum nobis.

(c) Vide etiam Bullam Clemen. VIII. Dominici, 1603.

nes, à sacris canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, (a) publicè detestentur, & anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino observent. Quòd si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renuerit; Episcopi comprovinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub pœna divinæ indignationis teneantur; interimque, ab ejusdem communione abstineant. Ceteri verò omnes, sive in præsenti, sive in futurum beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana convenire debent, idem, ut suprà, in ea Synodo, quæ primo quoque, tempore celebrabitur, faciant, & observent: aliàs secundùm formam sacrorum canonum puniantur. Ad hæc, omnes ii, ad quos Universitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eisdem Universitatibus canones, & decreta hujus sanctæ Synodi

(a) c. 2. in fine. de summa Trinit. c. Sicut. c. Excommunicam. 13. de hæret.

nodi integre recipiantur; ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alii in eisdem Universitatibus ea, quæ (*a*) catholicæ fidei sunt, doceant, & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cujuslibet anni solemni juramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Universitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quæ verò Universitates immediate summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subjectæ; has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua supra, ratione, &, prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

CA-

(a) Sup. sess. 5. c. 1. de ref.

CAPUT III.

Excommunicationis gladio cautè utendum: ubi executio realis, aut personalis fieri potest, à censuris abstinendum: civilis magistratus huic rei non se immisceat.

QUamvis (*a*) excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris: sobrie tamen, magnaque circumspectione exercendus est; cùm experientia doceat, si temerè, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quàm formidari, & perniciem potius parere, quàm salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, (*b*) ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, à nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur; & tunc non aliàs, quàm ex

(a) c. Dilecto. de sent. excom. in 6. c. Multis. in princ. 2. q. 1. c. Visis. in fi. 16. qu. 2. c. Corripiantur. 24. qu. 3.
(b) Formam præscripsit S. Pius V. 27. Jun. 1570. in Const. Sanctissimus.

ex re non vulgari, causaque diligenter, (*a*) ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujusvis sæcularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum: quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis verò judicialibus mandatur omnibus judicibus ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existant, ut, quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se tam in procedendo, quàm definiendo, à censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis piis, ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur; seu per captionem pignorum, personarumque di-

(a) c. Episcopi. c. Nemo Episcoporum. c. Nullus sacerdotum. 11. q. 3. c. Sacro. de sent. excom. Conc. Aurelian. 5. c. 2.

districtionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam; sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quòd si executio realis, vel personalis adversùs reos hac ratione fieri non poterit; (*a*) sitque erga judicem contumacia: tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis, ut supra, fieri poterit, erit à censuris abstinendum: sed, si dictæ executioni facilè locus esse non possit, licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas, præcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet Magistratui prohibere ecclesiastico judici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, sub prætextu, quod contenta in præsenti decreto non sint observata; cùm non ad sæculares, sed ad (*b*) eccle-

(a) c. Si quis deinceps, in fi, 17. q. 4.
(b) c. Rogo. cum seq. 11, qu, 3. c. Nulli. cum seq, c, Cum desideres. c. Si concubinæ. de sent. excom.

clesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus verò quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solùm ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tamquam de hæresi suspectum, procedi possit.

CAPUT IV.

Ubi nimius est Missarum celebrandarum numerus, provideant Episcopi, Abbates, & Generales Ordinum, prout expedire judicaverint.

Contingit sæpe in quibusdam Ecclesiis, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, à testatoribus prescriptis, nequeat satisfieri; vel eleemosynam hujusmodi pro illis celebrandi adeò tenuem esse, ut non facilè inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere; unde depe-

reunt

erunt piæ testantium voluntates; & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hæc, ad pios usus relicta, quò pleniùs, & utiliùs potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo diœcesána, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, (a) statuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

CAPUT V.

Serventur conditiones, & onera beneficiis injuncta.

RAtio postulat, ut illis, quæ bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igi-

(a) Supra Sess. 22. de reform. cap. 6.

igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, seu fundatione, aut aliis constitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, seu certa illis onera sunt injuncta; in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in ullâ provisione detrahatur: & aliter facta provisio surreptitia censeantur.

CAPUT VI.

Quomodo se gerere debeat Episcopus circa visitationem Capitulorum exemptorum.

STatuit sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis decretum sub fe. rec. Paulo III., (a) quod incipit, Capitula cathedralium, observetur non solùm, quando Episcopus visitaverit; sed & quo-

(a) Supra sess. 6. de refor. c. 4. & Sess. 14. de reform. c. 4.

quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamen, ut, cùm extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando processum, quàm in ceteris omnibus actibus usque ad finem causæ inclusivè, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto tribunali, procedere teneatur. Unum autem tantùm sit utriusque votum; possitque alter Episcopo accedere. Quòd si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiva sententia fuerint; tunc intrà sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant; &, si in electione tertii etiam discordent; ad viciniorem Episcopum electio devolvatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: aliàs processus, & inde secuta nulla sint, nullosque producant juris (*a*) effectus.

(a) Infr. c. 14. & sup. Sess. 24. de Matrimonio, c. 8.

ctus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, (a) possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere; servato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur. Episcopis (b) præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in choro, & in Capitulo, in processionibus, & aliis actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant; nec de re ad suum, vel suorum commodum spectante agatur; (c) Episcopi ipsi Capitulum convocent,

 vo-

(a) c. Qualiter. 24. de accu. c. Tuæ de pœn. (b) Concil. Carth. 4. cap. 35. c. Episcopus in Ecclesia. 95. Dist. (c) c. Novit. cum seq. de his, quæ fiunt a Præl. sine cons. Cap.

vota exquirant, & juxta ea concludant. Absente verò Episcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure, vel consuetudine spectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Ceteris autem in rebus Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva, & intacta omnino relinquatur. Qui verò non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo, ii omnes in causis ecclesiasticis Episcopo subijciantur: non obstantibus, quo ad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantùm suos obligent auctores: salvis tamen in omnibus, privilegiis, quæ Universitatibus studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula in iis Ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus, sive concordiis, seu quocumque alio jure majorem habent potestatem, auctoritatem, ac jurisdictionem, quàm præsenti decreto sit comprehensum:

qui-

quibus sancta Synodus derogare non intendit.

CAPUT VII.

Accessus, & regressus ad beneficia tolluntur. Coadjutor quomodo, cui, & ex qua causa dandus.

CUM in beneficiis ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, (*a*) sacris constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum (*b*) accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium ecclesiasticum, cujuscumque qualitatis, concedatur; nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, ac etiam cathedralibus Ecclesiis, ac in quibuscumque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum ha-

Tt 3

(a) c. Plerique. & c. Apostol. 8. q. 1. c. Ex transmissa. c. Ad exstirpandas successiones. de fil. presb. c. Quia clericis, c. Cum nos. de jur. patr. c. Ad hæc. de dec. Conc. Rom. tempore Hilarii, c. 4. & Later. 2. c. 16.

(b) Vide const. S. Pii V. Romani 1571.

habeat. In Coadjutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur, ut nemini in quibuscumque beneficiis ecclesiasticis permittantur. Quòd si quando Ecclesiæ cathedralis, aut monasterii urgens necessitas, (a) aut evidens utilitas postulet Prælato dari Coadjutorem; is non aliàs cum futura successione detur, quàm hæc causa priùs diligenter à Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita; & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ à jure, (b) & decretis hujus sanctæ Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur: aliàs concessiones super his factæ surreptitiæ esse censeantur.

CAPUT VIII.

In hospitalibus quid servandum sit, Administratorum negligentia, à quibus, & qua ratione coercenda.

ADmonet sancta Synodus quoscumque ecclesiastica beneficia, se-

(a) Sup. sess. 21. de ref. c. 6. c. Scripsit. c. Quamvis. 7. qu. 1.

(b) Supr. sess. 7. de ref. c. 1. & 3. sess. 22. de ref. c. 2.

sæcularia, seu regularia, obtinentes, (*a*) ut hospitalitatis officium, à sanctis Patribus frequenter commendatum, quantùm per eorum proventus licebit, promptè, benigneque exercere assuescant; memores, eos, qui hospitalitatem amant, (*b*) Christum in hospitibus recipere. Illis verò, qui hospitalia vulgò nuncupata, seu alia pia loca, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumve usum præcipuè instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis unita, obtinent; vel si Ecclesiæ parochiales, hospitalibus fortè unitæ, aut in hospitalia erectæ, earumque patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, ut impositum illis onus, officiumve administrent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus, ad id deputatis, actu exerceant, (*c*) juxta constitutionem Concilii Viennensis, aliàs in hac eadem Synodo, sub fel. rec. Paulo III. inno-

(a) c. Quiescamus. 42. Dist. c. Archidiaconum. 85. Distin. c. Volumus. 80. Dist. c. Mos est. 12. q. 2. c. Quoniam. 16. q. 1.
(b) Matth. 25.
(c) Supr. sess. 7. cap. ult.

novatam, quæ incipit, (*a*) Quia contingit. Quòd si hospitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter fortè, etiam in hunc eventum, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus; aut, si id non possit, ipse, prout supra, utiliter provideat. Itaque si prædicti omnes, & singuli, cujuscumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis, etiam si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen Regularibus subjecti, ubi viget regularis observantia, ab Ordinario moniti, hospitalitatis munus, adhibitis

(a) cap. Quia contingit. de Relig. dom.

bitis omnibus, ad quæ tenentur, necessariis, re ipsa obire cessaverint; non solùm per Ecclesiasticas censuras, & alia juris remedia ad id compelli possint; sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave perpetuo privari possint; aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio, seu gubernatio hujusmodi locorum uni & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quo ad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis, aut indultis quibuscumque.

CAPUT IX.

Quomodo probandum juspatronatus: & cui deferendum. Patronis quid non liceat. Accessiones beneficiorum liberorum ad Ecclesias Jurispatronatus vetitæ: patronatus non legitimè quæsiti revocandi, sunt.

SIcuti legitima patronàtuum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est: sic etiàm, ut hoc colore beneficia ecclesiastica in servitutem, quod à multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur; decernit sancta Synodus, ut titulus jurispatronatus sit (a) ex fundatione, vel dotatione; qui ex authentico documento, & aliis jure requisitis ostendatur; sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliàsve se-

(a) Sup. sess. 14. de refor. c. 12: c. Piæ mentis, & seq. 16. qu. 7. cap. Nobis, de jure patr.

secundùm juris dispositionem. In iis vero personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quàm si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quàm quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam sæcularibus, quàm regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis, in cathedrali, vel collegiata ecclesia; seu facultates, & privilegia concessa, tam in vim patronatus, quàm alio quocumque jure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cùm vacant (exceptis patronatibus, super cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, jura Imperii in dominiis suis habentes, pertinent; & quæ in

(a) fa-

(*a*) favorem Studiorum generalium concessa sunt) in totum prorsus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque hujusmodi, tamquam libera, à suis collatoribus conferantur; ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur. (*b*) Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat; ab Episcopo tamen, juxta aliàs statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio, ab inferioribus facta, irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cujuscumque Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam si verè de jure patronatus ipsorum ex fundatione, & donatione essent, (*c*) nullàtenus, nullave causa, vel

(a) Sup. sess. 24. cap. 19. de reform. cap. 18.
(b) Sup. sess. 14. de reform. c. 13. & sess. 25. de reform.
(c) cap. unic. Ut eccl. benef. sine dimin. conf.

vel occasione se ingerant; sed illos liberè Rectori, seu beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuendos dimittant. Nec dictum juspatronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo, in alios (a) contra canonicas sanctiones transferre præsumant: si secus fecerint; excommunicationis, & interdicti pœnis subijciantur; & dicto jurepatronatus, ipso jure, privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis, ad ecclesias jurispatronatui, etiam laicorum, subjectas, tam ad parochiales, quàm ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut prædicta beneficia libora ejusdem naturæ cum iis, quibuscum uniuntur, efficiantur, atque sub jurepatronatus constituantur. Hæ si nondum plenarium sortitæ sunt effectum; vel deinceps ad cujusvis instantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per surreptionem obtentæ inteligantur: non obstante quacumque in iis verbo-

(a) c. Quia clerici, De jure patronat.

rum forma, seu derogatione, quæ habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur; sed beneficia ipsa unita, cùm vacaverint, libere, ut antea, conferantur. (a) Quæ verò à quadraginta annis citra factæ, effectum, & plenam incorporationem sunt consecutæ; hæ nihilominus ab Ordinariis, tamquam à Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur; ac quæ per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur; ac beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Ecclesiis, & quibuscumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti à quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augumento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis, uti delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint, ob maxime evidentem Ecclesiæ, vel beneficii, seu di-

(b) Sup. sess. 7. de reform. cap. 6.

dignitatis necessitatem legitimè constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia hujusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus privilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

CAPUT X.

Iudices à Synodo designandi, quibus causæ à Sede Apostolica committantur. Iudices omnes breviter causas terminent.

QUoniàm, ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoquę ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usqueadeo haberi non potest; hincque interdum judicibus, non undequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis provincialibus, aut diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, (*a*) juxta constitutionem Bonifacii VIII, quæ incipit, Sta-

[a] cap. Statutum. de rescript. in 6.

Statutum; & alioquin ad id aptas designari, ut, præter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat quæque diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas, quibus hujusmodi causæ à quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum, aliis, quàm his, factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscumque judices, (*a*) ut terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant: ac litigatorum artibus, seu

in

(a) sup, sess. 24. de de dol. & contum. reform. c. 20. c. Fi-c.2.de re jud. c.Cornem litibus. c. fin. Statutis. de procur.

in litis conteſtatione, ſeu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

CAPUT XI.

Locationes quædam bonorum, vel jurium eccleſiaſticorum prohibentur: quædam factæ irritantur.

MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cùm earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſſorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fient, (a) nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validæ intelligantur: quocumque indulto, aut privilegio non obſtante: nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. (b) Non liceat etiam, juridictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus, locare; nec conductoribus per ſe, aut

 alios

(a) c. De precariis. 10. q. 2. c. 2. de precariis;

(b) c. 1. & c. 2. Ne Prælati vices ſuas.

alios ea exercere: aliterque concessiones, etiam à Sede Apostolica factæ, surreptitiæ censeantur. (*a*) Locationes verò rerum ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas à triginta annis citra, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus ad viginti novem, seu bis viginti novem annos vocant, factas, Synodus provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra canonicas sanctiones contractas fuisse judicabunt.

CAPUT XII.

Decimę integrè persolvendę: eas subtrahentes, sive impedientes excommunicandi: Rectoribus Ecclesiarum tenviorum piè subveniendum.

NON sunt ferendi, qui vàriis artibus decimas, Ecclesiis obvenientes, subtrahere moliuntur; aut qui ab aliis solvendas temere occupant, & in rem suam vertunt: cùm (*a*) de-

(a) Extrav. Ambitiosæ. de reb. Eccles. non alien.

(b) Concil. Matiscon. 2. c. 5. Ticin. sub Leone IV. vers. In sacris.

(*a*] decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadant. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitimè debentur, integre persolvant. (*b*) Qui veró eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secutâ, absolvantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro Christianâ caritate, debitoque ergà Pastores suos munere, ut de bonis sibi à Deo collàtis, Episcopis, & Parochis, qui tenujoribus præsunt Ecclesiis, làrgè subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

CA-

(a) Exod. 22. 23. Lev. 27. Num. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. Ecclesias. §. His ita. 13. q. 1. c. Decimas. cum seqq: 16. q. 7. c. Parochianos. cap. Ex transmissa. c. Tua. de decim.

(b) c. Omnes decimæ. 16. qu. 7. c. Pervenit. c. Non est. c. Tua. c. In aliquibus. de decim. Clem. I. eod. tit.

CAPUT XIII.

Quarta funeralium cathedralibus, vel parochialibus Ecclesiis persolvatur.

Decernit sancta Synodus, ut quibuscumque in locis, jam ante annos quadraginta, (a) Quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocumque privilegio, aliis monasteriis, hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, cathedrali, seu parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessionibus: gratiis, privilegiis, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

CA-

(a) De sepul. in 6. & in Clement. eod. tit. Vide Const. Benedict. XIII. Romanus. 1725.

CAPUT XIV.

Præscribitur ratio procedendi in Clericos concubinarios.

QUàm turpe, ac Clericorum nomine, qui se divino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitiæ sordibus, immundoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque clericalis militiæ dedecore, testatur. (a) Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ revocentur; populusque hinc eos magis discat revereri, quo illos vita honestiores cognoverit: prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel

(a) Sup. sess. 14.c.8. de ref. Conc. Cartag. 3. c. 17. Nicæn. 1. cap. 3. Matiscon. 1. c. 1. Arelaten. 2. c. 3. Tolet. 2. c. 3. Braccar. 1. c. 15. Turon. 2. c. 10. 11. & 12. & Mogunt. temp. Arnulphi, c. 10. & 19. c. interdixit. 32. Dist. c. Cum omnibus, c. Volumus. c. Fœminas. 81. Dist. 1. c. cum multis seqq. de cohab. cler. & mulier.

vel extra, detinere, aut cùm iis ullam consuetudinem habere audeant: alioquin pœnis à sacris canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quòd si, à Superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint; tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum (*a*) ipso facto sint privati; quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Sin verò in delicto eodem cum eadem, vel alia femina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantùm fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur: &, si ita suspensi, nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam versentur; tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscumque ecclesiasticis perpetuò priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscum-

(a) Con. Lateran. 2. cap. 6.

cumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint; præter prædictas pœnas, (*a*) excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat: qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici verò, beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, (*b*) juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab ordine, ac inhabilita-

(a) c. 2. cum seqq. de cohab. cler. & mul. c. Si concubinæ. de sent. excom. Conc. Aurelian. 5. c. 4.

(b) Sup. c. 6. Conc. Tolet. 4. c. 41. Tolet. 8. c. 4. & 6. c. Si autem. de cohab. cler. & mul.

litate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, juxta sacros cánones puniantur. Episcopi quoque, quod absit, si ab hujusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo provinciali admoniti, se non emendaverint; (*a*) ipso facto sint suspensi: &, si perseverent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur: qui pro qualitate culpæ, (*b*) etiam privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

CAPUT XV.

Filii Clericorum illegitimi à quibusdam beneficiis, & pensionibus arcentur.

UT (*c*) paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo consecratis, quos maximè puritas, sanctitasque decet, longissimè arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui non ex legiti-

(a) c. Quorumdam. 34. Dist. & c. Si quispiam. 81. Dist. Conc. Aurelian. 5. c. 3.
(b) c. Presbyter. c. Si quis amodò Dist. 81.
(c) Conc. 9. Tolet. c. 10. c. Proposuisti, Dist. 82. c. Cum multæ. 16. q. 8.

gitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam dissimile, beneficium obtinere; (a) nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare; nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere. (b) Quòd si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intrà trium mensium spatium: aliàs ipso jure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quæ posthac à parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur; in fraudem hujus decreti, & canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur: nec collationes secutæ vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

(a) Conc. 2. Lateran. cap. 21.
(b) c. 2. & ferè per totum tit. de fil. presbyt.

CAPUT XVI.

Beneficia curata non convertantur in simplicia: fructuum congrua portio assignetur Vicario exercenti curam animarum.

STatuit sancta Synodus, ut ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenarium effectum non sunt consecutæ. In iis verò, in quibus contra earum institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si (*a*) congrua portio fructuum Vicario Ecclesiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata; ea quamprimùm, & ad minus intrà annum

[a] Quantitatem portionis declarat S. Pius V. in const. Ad exequendum. 1566.

num à fine præsentis Concilii, arbitrio Ordinarii, (*a*) juxta formam decreti sub fel. rec. Paulo III, assignetur. Quòd si id commodè fieri non possit; aut intrà dictum terminum factum non erit: cùm primùm per cessum, vel decessum Vicarii, seu Rectoris, aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat; ac Vicariæ nomen cesset, & in antiquum statum restituatur.

CAPUT XVII.

Episcopi dignitatem suam custodiant; nec cum Regum ministris, Regulis, aut Baronibus indigna demissione se gerant.

NON potest sancta Synodus non graviter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status (*b*) oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehonestare; qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti quadam de-

(a) Sup. sess. 7. de ref. c. 7.
(b) Vide Conc. Agath. c. 23. & Braccar. 1. c. 24. c. Quanto. de off. ord. & supra de Regul. c. 4. Sess. 25.

demissione se gerunt, & veluti inferiores ministri altaris, nimis indignè non solùm loco cedunt, sed etiàm personaliter illis inserviunt. Quare hæc, & similia detestans sancta Synodus, sacros canones omnes, Conciliaque generalia, (a) atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorum, & gravitatem pertinentes, renovando, præcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, ut tam in Ecclesia, quàm foris suum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique se Patres, & Pastores esse meminerint; reliquis verò tam Principibus, quàm ceteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverentia prosequantur.

CA-

(a) Sup. 6. c. Valentinianus. 62. Dist. c. Episcopus in Ecclesia. 95. Dist. c. Quis dubitet. c. Duo sunt. cum seqq. 96. Dist. & c. Solitæ, de major. & obed.

CAPUT XVIII.

Canones exactè serventur. Si quando in eis dispensandum, id summa maturitate fiat.

SIcuti (*a*) publicè expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut pleniùs, evenientibus casibus, & necessitatibus, pro communi utilitate satisfiat: sic frequentiùs legem solvere, exemploque potius, quàm certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud est, quàm unicuique ad leges transgrediendas aditum aperire. (*b*) Quapropter sciant universi, sacratissimos canones exactè ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indistinctè observandos. Quod si urgens, justaque ratio, & major quandoque utilitas postulaverit, cum aliquibus dispensandum esse; id, (*c*) causa cognita, ac summa maturitate, atque gratìs, à quibuscum-

(a) c. Requiritis, & c. Dispensatione. 1. q. 7. Dist. c. Si quis omnem. 1. q. 7. c. a de Constit.
(b) c. Si Romanorum. & c. Enim verò. 19.
(c) c. 1. de vota.

cumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio surreptitia censeatur.

CAPUT XIX.

Monomachia, pœnis gravissimis irrogatis, prohibetur.

DEtestabilis (a) duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad (b) monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati; ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur; &, si feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. (c)

Qui

(a) c. Monomachiam. 2. qu. 5. c. 1. de torneam.

(b) De ea Nicol. I. Decretorum suorum titulo 12.

(c) Bulla Gregorii XIII. Ad tollendum. 1582. extendit ad duella privata.

Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur; excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ, (*a*) juxta sacros canones, puniri debeant; &, si in ipso conflictu decesserint, perpetuò careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in jure, quàm facto dederint; (*b*) aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint; necnon spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

CAPUT XX.

Immunitas, libertas, atque alia jura Ecclesiæ Principibus sæcularibus commendantur.

CUpiens sancta Synodus ecclesiasticam disciplinam in Christiano po-

(a) c. 2. de cler. pugnant. in duel. & in tit. De torneam.

(b) In Bulla Clement. VIII. Illius vices. 1592. declaratur, & extenditur.

populo non ſolùm reſtitui, ſed etiàm perpetuò ſartam tectam à quibuſcumque impedimentis conſervari; præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes (*a*) officii ſui admonendos eſſe cenſuit; confidens eos, ut catholicos, (*b*) quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæque protectores eſſe voluit, jus ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantùm eſſe conceſſuros; ſed etiàm (*c*) ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & ſuperiores Ordines reverentiam revocaturos; nec permiſſuros, ut officiales, aut inferiores magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, (*d*) Dei ordinatione, & canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtudio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed una cum ipſis Principibus debitam ſacris ſummorum (*e*) Pontificum, & Conciliorum conſtitutionibus obſervantiam præſtent. Decernit ita-

(a) c. fin. de conſiit.
(b) c. Boni. 96. Diſt.
c. Principes. 23. q. 5.
(c) c. Concilia. §. Hinc. 17. Diſt. c. Quis dubitet. c. Duo ſint. 96. Diſt.
(c) 3. Mach. 10.
(e) Pii ſecundi, epiſt. 2.

itaque, & præcipit, (*a*) sacros canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones, in favorem ecclesiasticarum personarum, libertatis ecclesiasticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innovat, exactè ab omnibus observari debere. Propterea que admonet Imperatorem, Reges, Respublicas, Principes, & omnes, & singulos, cujuscumque status, & dignitatis extiterint; ut, quò largiùs bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctiùs, quæ ecclesiastici juris sunt, tamquam Dei præcipua, ejusque patrocinio tecta, venerentur; (*b*) nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximèque ministris ipsorum Principum lædi patiantur; sed severé

(a) c. Pervenit. 86. Dist. c. Si quis suadente. 17. q. 4. Toto tit. de imm. ecclesiæ c. Quamquam. de censi. in 6. c. Felicis. de pœn. in 6. Concil. Ticinen. vers. Statuimus. & vers. Sancimus. Coucil. Aquisgran. cap. 9. Lateran. sub Leone X. sess. 9. & 10.

(b) Plura circa ecclesiarum immunitatem statuit Gregorius XIV. in Bulla Cum alias. 1591. Vide etiam Bullam Benedicti XIII. Ex quo 1525.

verè in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, Ecclesiarumque protectionem existant; (a) imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ suâ in primis (b) auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulò præstet; quo cultus divinus devotè exerceri, & Prælati, ceterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

CAPUT XXI.

In omnibus salva Sedis Apostolicæ auctoritas maneat.

POstremò sanctâ Synodus, omnia, & singula, sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum re-

(a) c. Valentinianus. 63. Dist. c. Ecclesiæ. in fin. 94. Distinct. c. Constantinus & c. ult. 96. Dist.

(b) c.fi. de rebus Eccl. non alien.

reformatione, atque ecclesiastica disciplina, tàm sub fel. rec. Paulo III, ac Julio III, quam sub Beatissimo Pio IV, Pontificibus Maximis, in hoc (a) sacro Concilio statuta sunt, declarát, ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ & sit, & esse intelligatur. ✱

Decretum de continuanda Sessione in diem sequentem.

Cùm eà omnia, quæ in præsenti Sessione tractanda erant, quia hora tarda est, commodè expediri non possint; propterea juxta id, quod in generali Congregatione à Patribus statutum fuit, ea, quæ supersunt, in diem crastinam, hanc eamdem Sessionem continuando, differuntur.

✱ Nonne hæc satis ad firmandam Auctoritatem Pontificis supra concilium?
v. et inf. pag. 578. X

CON-

(a) Supra sess. 7. de reform. in princ.

CONTINUATIO SESSIONIS

Die IV Decembris.

DECRETUM DE INDULGENTIIS.

CUM (*a*) potestas conferendi indulgentias à Christo Ecclesiæ concessa sit; atque hujusmodi potestate, divinitus sibi tradita, antiquissimis etiam temporibus illa usa fuerit: sacrosancta Synodus indulgentiarum usum, Christiano populo maximè salutarem, & sacrorum (*b*) Conciliorum auctoritate probatum, in Ecclesia retinendum esse docet, & præcipit; eosque anathemate damnat, qui aut inutiles esse asserunt, vel eas conceden-

(a) Matth: 16. Joan. 19: c. Audivimus. ... c. Quodcumque ligaverit. 24. q. 1. ... Ut Constituerentur. 50. Dist. c. Adhuc de Pæn. Dist. 3. Toto tit. de pænit. & remis. in 6. & in Clement. eod. tit.

(b) Conc. Ancyr. per multa capita, Neocæsar. cap. 3. Nicæn. 1. cap. 1. & 11. Carth. 4. cap. 74. Agathen. cap. 60. Claromon. sub Urbano II. cap. 2. Lateran. 4. cap. 11. Lugdun. 2. sub Gregorio X. Vienn. sub Clemente V. c. Cum ex eo. de pœnit. & remis.

dendi in Ecclesia potestatem esse negant. In his tamen concedendis moderationem, juxtà veterem, & probatàm in Ecclesia consuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate ecclesiastica disciplina enervetur. Abusus veró, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc indulgentiarum nomen àb hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, præsenti decreto generaliter statuit, (*a*) pravos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in Christiano populo abusuum causa fluxit, omninò abolendos esse. Ceteros verò, qui ex superstitione, ignorantia, irreverentia, àut aliunde quomodocumque provenerunt, cûm ab multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas commodè nequeant specialiter prohiberi; màndat omnibus Episcopis, (*b*) ut diligenter quisque hujusmodi àbusus Ecclesiæ suæ colligat, eosque in prima Synodo provinciali referat: ut àliorum quoque Episcoporum

(a) Clem. Abusionibus de pœnit. & remiss. Confirmatur in Const. S. Pii V. Ecc. Dominici. 1567.
(b) Supra sess. 21. de refor. c. 9.

rum sententia cogniti, statim ad summum Romanum Pontificem deferantur; cujus auctoritate, & prudentia, quod universali Ecclesiæ expediet, statuatur: ut ità sanctarum indulgentiarum munus piè, sanctè, & incorruptè omnibus fidelibus dispensetur.

DE DELECTU CIBORUM, JEJUNIIS, ET DIEBUS FESTIS.

Insuper hortatur sanctà Synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tamquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, (a) omnium Ecclesiarum mater, & magistra, statuit, nec non ea, quæ tam in hoc Concilio, quàm in aliis œcumenicis statutà sunt, quibuscumque fidelibus sedulò commendent; omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipuè sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunià; vel etiàm, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut die-

(a) c. Non decet 12. Dist. Vigilius in epist. ad Eleutherium. in fin. Felix in epist. 3. Can. Dudum 1. q. 6.

dierum festorum devota, & religiosa celebratio; admonentes populos crebrò, (*a*) obedire Præpositis suis; quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui verò contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient.

DE INDICE LIBRORUM, CATECHISMO, BREVIARIO, ET MISSALI.

Sacrosancta Synodus (*b*) in secunda Sessione, sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, ut de variis censuris, ac librís, vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset, considerarent; atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse; nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem, distinctè, & commodè possit a sancta Synodo dijudicari; præcipit, ut quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur;

(a) c. Quivis 53. Dist. c. Quia frater. 7. q. 1. Lucæ 10. Hebr. 13.

(b) Supra sess. 18. in prin.

(*a*) ut ejus judicio, atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de (*b*) Catechismo à Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali, & Breviario fieri mandat.

DE LOCO ORATORUM.

DEclarat sancta Synodus, (*c*) ex loco assignato Oratoribus, tam ecclesiasticis, quàm saecularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque aliis actibus, nullum cuiquàm eorum factum fuisse praejudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum jura, & praerogativas illaesas, & salvas esse, in eodemque statu permanere, prout ante praesens Concilium reperiebantur.

DE RECIPIENDIS, ET OBSERVANDIS DECRETIS CONCILII.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & haereticorum inveterata malitia,

(a) Supra sess. 24. cap. 2. de refor.
(b) Vide Const. S. Pii V. Superni. 1561. Clem. VIII. Cum in Eccesia 1592. & Urbani VIII. Divinum. 1631.
(c) Sup. sess. 2. in fin.

litià, ut nihil tàm clarum in fide nostra afferenda umquam fuerit, àut tàm certò ſtatutum, quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminaverint. Eàpropter ſancta Synodus id potiſſimùm curavit, ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque, & catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, ànathematizàvit, & definivit. Cumque tamdiù tot Epiſcopi, ex variis Chriſtiani orbis provinciis evocati, ſine magna gregis ſibi commiſsi jactura, & univerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſsint; nec ulla ſpes reſtet, hæreticos, toties, (*a*) fide etiam publicà, quam deſiderarunt, invitatos, & tamdiù expectatos, huc ampliùs adventuros; ideoque tandem huic ſacro Concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, (*b*) ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, ut, quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis depràvari, àut violari non permittant; ſed ab his, & om-

(a) Supra in fi. ſeſſ. 13. 15. & 18.
(b) Idem in fine quatuor primorũ Conc. gener. Nicæn, Conſt. Epheſ. & Chalced.

& omnibus devotè recipiantur, & (a) fideliter observentur. Quòd si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulent; præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis præsertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, si necessarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, provinciarum necessitatibus, pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate, consulatur.

DE RECITANDIS DECRETIS CONCILII SUB PAULO III, ET JULIO III, IN SESSIONE.

Quoniam (b) diversis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III, quàm Julio III, multa in hoc sacro Concilio, quod

(a) Ne quis juramento se adstringat adversus Concilii Decreta, vetat Gregorius XIII. in Bulla Inter Apostolicas. 1585.

(b) Supra sess. 5. 6, 7. 13. & 14.

quod ad dogmata, ac morum reformationem, ſtatuta, & definita ſunt; vult ſancta Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur.

RECITATA SUNT.

DE FINE CONCILII, ET CONFIRMATIONE PETENDA A SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO.

Illuſtriſſimi Domini, Reverendiſſimique Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ œcumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium, & ſingulorum, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III, Julio III, quàm ſub Sanctiſſimo Domino noſtro Pio IV, Romànis Pontificibus, in ea decreta, & definita ſunt, (*a*) confirmatio nomine ſanctæ hujus Synodi per Apoſtolicæ Sedis Legatos, & Præſidentes à Beatiſſimo Romano Pontifice petatur.

Reſponderunt, Plàcet.

Poſt-

(a) Juxta Gelaſ. Pap. ſupr. Conc. Calced. & Pelagium PP. II. in ep. decretali, & Marcel. in epiſt. decretali ad Epiſc. Antioch. provinc. & Concil. Calced. in fi. in epiſt. Concilii ad Leonem Pap., & c. Si Romanorũ. Diſt. 19.

Postmodum Illustrissimus, & Reverendissimus Cardinalis Moronus, primus Legatus, & Præsidens, benedicens sanctæ Synodo, dixit. POST GRATIAS DEO ACTAS REVERENDISSIMI PATRES ITE IN PACE. Qui responderunt. AMEN.

AC-

Digitized by Google

ACCLAMATIONES PATRUM

IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, sanctæ, & universalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRUM.

DOmine Deus, Sanctissimum Patrem diutissimè Ecclesiæ tuæ conserva; multos annos.

CARD.

Beatissimorum Summorum Pontificum animabus, Pauli III, & Julii III, quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax à Domino, & æterna glòria, atque felicitas in luce Sanctorum.

RESP.

Memoria in benedictione sit.

CARD.

Caroli V Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc universale

Con-

Concilium promoverunt, & potexerunt, memoria in benedictione sit.

R E S P.

Amen, Amen.

C A R D.

Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & Pacifico, & omnibus Regibus, Rebuspub. & Principibus nostris, multi anni.

R E S P.

Pium, & Christianum Imperatorem, Domine, conserva: Imperator cœlestis terrenos Reges, rectæ fidei conservatores, custodi.

C A R D.

Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

R E S P.

Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

C A R D.

Reverendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.

R E S P.

Magnas gratias, multos annos.

C A R D.

Sanctissimis Episcopis vita, & felix ad Ecclesias suas reditus.

RESP.

RESP.

Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos.

CARD.

Sacrosancta œcumenica Tridentina Synodus: ejus fidem confiteamur, ejus decreta semper servemus.

RESP.

Semper confiteamur, semper servemus.

CARD.

Omnes ita credimus: omnes id ipsum sentimus: omnes consentientes, & amplectentes subscribimus. Hæc est fideis beati Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum: hæc est fides orthodoxorum.

RESP.

Ita credimus; ità sentimus; ità subscribimus.

CARD.

His decretis inhærentes, digni reddamur misericordiis, & gratià primi, & magni supremi Sacerdotis, Jesu Christi Dei, intercedente simul inviolata Dominà nostra sancta Deipara, & omnibus sanctis.

RESP.

Fiàt, fiat: Amen, Amen.

CARD.

CARD.
Anathema cunctis hæreticis.
RESP.
Anathema, anathema.

Post hæc mandatum fuit à Legatis, & Præsidentibus, sub pœna excommunicationis, omnibus Patribus, ut, antequam discederent è civitate Tridentina, subsciberent manu propria decretis Concilii, aut eà per publicum instrumentum approbarent: qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV, videlicet, Legati IV, Cardinales II, Patriarchæ III, Archiepiscopi XXV, Episcopi CLXVIII, Abbates VII, Procuratores absentium cum legitimo mandato XXXIX, Generales Ordinum VII.

Concordat cum originali: in cujus fidem subscripsimus.

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, sacri Concilii Tridentini Secretarius.
Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, ejusdem Concilii Notarius.
Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinensis diœcesis, ejusdem Concilii Notarius.

SUB-

SUBSCRIPTIONES

PATRUM

SACRI OECUMENICI CONCILII TRIDENTINI

Die III. Decembris MDLXIII.

IN DEI NOMINE.

EGO Ioannes Cardinalis Moronus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Episcopus Prænestinus, in Sacro Concilio œcumenico Tridentino Sanctissimi Domini Pii Papæ Quarti, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatus de latere, & Præsidens manu propria definiens subscripsi.

Ego Stanislaus Hosius tituli S. Eustachii Presbyter Cardinalis VVarmiensis, in eodem Sacro Concilio Oecumenico Tridentino ejusdem sanctissimi Domini Pii Papæ Quarti, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatus de latere, & Præsidens manu propria subscripsi.

Ego Ludovicus tituli S. Cyriaci in Thermis Cardinalis Simoneta, in

 eodem

eodem **Concilio Legatus, & Præ-***sidens subscripsi.*

Ego Bernardus Cardinalis Navagerius tituli S. Nicolai inter Imagines, in eodem Concilio œcumenico Tridentino Legatus, & Præsidens subscripsi.

Ego Carolus Cardinalis Lotharingius tituli S. Apolinaris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter, Archiepiscopus Dux Rhemensis Franciæ primus par manu propria difiniens subscripsi.

Ego Ludovicus Madrutius Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tituli S. Honuphrii Diaconus Cardinalis, Electus Episcopus Tridentinus manu propria difiniens subscipsi.

Ego Antonius Helius de Iustinopoli, Episcopus Polen., & Patriarcha Hierosolymitanus difiniens manu propria subscripsi.

Ego Daniel Barbarus Venetus, Patriarcha Aquilejensis electus difiniens subscripsi.

Ego Ioannes Trivisanus Patriarcha Venetiarum manu propria subscpipsi difiniens, & acceptans.

Petrus Landus Venetus, Archiepiscopus Cretensis diffiniens subscripsi.

Ego Petrus Antonius de Capua Neapolitanus, Archiepiscopus Hydruntinus diffiniens subscripsi.

Ego Marcus Cornelius electus Spalatensis difiniens subscripsi.

Ego Petrus Guerrero Granatensis Hispanus diffiniens subscripsi.

Ego Antonius Altovita Florentinus Archiepiscopus Florentinus diffiniens subscripsi.

Ego Paulus Æmilius Verallus Caputaquensis diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Brunus Patria Dulcinensis, Archiepiscopus Antibarensis Dioclensis, totius Regnique Serviæ Primas diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Baptista Castaneus Romanus Archiepiscopus Rossanen. manu propria subscripsi.

Ego Ioannes Baptista Ursinus Archiepiscopus S. Severinæ diffiniens subscripsi.

Ego Mutius Archiepiscopus Iadrensis diffiniens subscripsi.

Ego Sigismundus Saraceny Neapolitanus, Archiepiscopus Acheruntinus, & Matheranus manu propria subscripsi.

Ego

Ego Antonius Parragues de Castillegio Archiepiscopus Callaritanen. definiens manu propria subscripsi.

Ego Bartolomeus de Martyribus Ulixbonen. Archiepisc pus Bracharensis, Hispaniæ Primas, definiens manu propria subscripsi.

Ego Augustinus Salvaigus Archiepiscopus Genuensis diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Philippus Mocenicus Venetus, Archiepiscopus Nicosiensis, Primas, & Legatus natus in Regno Cypri diffiniens subscripsi.

Ego Antonius Caucus Venetus, Archiepiscopus Patracen. & Coadiutor Corcyrensis diffiniens subscripsi.

Ego Germanicus Bandinus, Senensis, Archiepiscopus Corinthi, & Coadiutor Senarum definiens subscripsi.

Ego Marcus Antonius Columna Archiepiscopus Tarentinus definiens subscripsi.

Ego Gaspar à Fosso Archiepiscopus Rheginus definiens subscripsi.

Ego Antonius de Muglitio Archiepiscopus Pragensis definiens subscripsi.

Ego Gaspar Cervantes de Gaeta Ar-

 chie-

chiepiſcopus Meſſan. electus Salernitanus propria manu definiens ſubſcripſi.

Ego Leonardus Marinus Genuenſis, Archiepiſcopus Lancianenſis definiens ſubſcripſi.

Ego Octavianus Praconius Franciſcanus Meſſanenſis, Archiepiſcopus Panormitanus definiens ſubſcripſi manu propria.

Ego Antonius Iuſtinianus Chienſis, Archiepiſcopus Naxienſis, & Parenſis definiens ſubſcripſi.

Ego Antonius Puteus Nicienſis, Archiepiſcopus Barenſis definiens ſubſcripſi.

Ego Io: Thomas Sanfelicius Neapolitanus, Epiſcopus Caven. ſenior ſubſcripſi.

Ego Aloyſius Piſanus Venetus, electus Paduan. Cameræ Apoſtolicæ Clericus diffiniens ſubſcripſi.

Ego Alexander Piccolomineus Epiſcopus Pientinus ſubſcripſi.

Ego Dionyſius Græcus Epiſcopus Millopotamenſis ſubſcripſi.

Ego Gabriel de Veneur Epiſcopus Ebroicenſis Gallus diffiniens ſubſcripſi manu propria.

Ego Guilielmus de Monthas Epiſcopus

pus

pus Lectorensis Gallus diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Antonius a Camera Episcopus Bellicensis subscripsi.

Ego Nicolaus Maria Caracciolus Episcopus Catinensis Neapolitanus diffiniens subscripsi.

Ego Bernardus Bonjoannes Episcopus Camerinen. diffiniens subscripsi.

Fabius Mirtus Neapolitanus, Episcopus Calatinus aliàs Cajacensis definiens subscripsi.

Georgius Cornelius Venetus, Episcopus Tarvisinus definiens subscripsi.

Ego Mauritius Petra Episcopus Viglovanensis diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Martius Martius de Medicis Florentinus Episcopus Marsicen. subscripsi.

Ego Ægidius Falcetta a Cingulo Episcopus Britonorien manu propria subscripsi definiens.

Ego Thomas Casellus Civitatis Rossani Calabriæ Ordinis Prædicatorum, Episcopus Cavensis definien manu mea subscripsi.

Ego Hippolytus Arrivabenus Mantuanus, Episcopus Ierapetrensis manu propria subscripsi.

Ego Hieronymus Machabæus Tuscanen. Episcopus Castren. Provinciæ Patrimonii Beati Petri manu propria subscripsi definiens.

Ego Petrus Augustinus Episcopus Oscensis, & Iacensis Provinciæ Cæsaraugustanæ in Hispania citeriore definiens subscripsi.

Ego Iacobus Florentinus Episcopus Clodiensis propria manu subscripsi.

Ego Bartholomæus Sirgio Episcopus Castellanaten. diffiniens subscripsi.

Ego Thomas Stella Episcopus Iustinopolitanus diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Soarez Episcopus Colimbriensis definiens manu propria subscripsi.

Ego Ioannes Iacobus Barba Neapolitanus, Episcopus Interamnensis, & Sacrista SSmi D. N. manu propria subscripsi.

Ego Michael Turrianus Episcopus Cenetensis definiens manu propria.

Ego Pompeus Zambicarius Episcopus Valven. & Sulmonen. manu propria subscripsi.

Ego Antonius ex Comitibus a Cuturno Episcopus Brugnaten. manu propria subscripsi.

Ego

Ego Cæsar Foggia Episcopus Umbriaticen. diffiniens manu propria subscripsi.
Ego Martinus de Ayala Episcopus Segobiensis manu propria subscripsi.
Ego Nicolaus Psalmeus Episcopus Virdunen, Sacri Imperii Princeps, Lotharingius definiens manu propria subscripsi.
Ego Iulius Parisianus Episcopus Ariminensis diffiniens subscripsi manu propria.
Ego Bartholomeus Sebastianus Episcopus Patten. diffiniens subscripsi manu propria.
Ego Franciscus Lambertus Sabaudus, Episcopus Niciensis definiens manu propria subscripsi.
Ego Maximilianus Doria Genuensis, Episcopus Naulensis diffiniens manu propria subscripsi.
Ego Bartholomæus Capranicus Romanus, Episcopus Carinolen. diffiniens manu propria subscripsi.
Ego Ennius Massarius de Narnia, Episcopus Feretranus diffiniens manu propria subscripsi.
Ego Achilles Brantia Neapolitanus Patritius Surrentinus, Episcopus Bovensis diffiniens subscripsi manu propria.
Ego

Ego Ioannes Franciſcus Virdura Meſſanen. Epiſcopus Chironenſis diffiniens ſubſcripſi.

Ego Triſtandus de Biſet Epiſcopus Xanctonen. Gallus manu propria ſubſcripſi.

Ego Aſcanius Geraldiuus Amerinus, Epiſcopus Cathacenſis diffiniens ſubſcripſi.

Ego Marcus Gonzaga Mantuanus, Epiſcopus Auxerenſis manu propria diffiniens ſubſcripſi.

Ego Petrus Franciſcus Pallavicinus Genuenſis, Epiſcopus Alerienſis definiens ſubſcripſi.

Ego Fr. Ægidius Foſcararius Epiſcopus Mutinenſis definiens manu propria ſubſcripſi.

Ego Fr. Thimotheus Iuſtinianus Chius Ordinis Prædicatorum, Epiſcopus Calamonenſis definiens ſubſcripſi.

Ego Didacus Henricus de Almanſa Epiſcopus Caurien. Hiſpanus diffiniens ſubſcripſi.

Ego Lactantius Roverella Epiſcopus Aſculanus diffiniens ſubſcripſi.

Ego Ambroſius Monticola Lunen. Sarzanen. Epiſcopus Signinus definiens ſubſcripſi.

Domnus Honoratus Fascius Tello Episcopus Insulanus sua manu.

Ego Petrus Camajanus Episcopus Fesularum manu propria subscripsi.

Ego Horatius Gracus de Troja Episcopus Lesinensis diffiniens subscripsi.

Ego Hieronymus Burgensis Episcopus Cathalaunensis subscripsi.

Ego Iulius Cananus Ferrarien. Episcopus Adriensis manu propria subscripsi.

Ego Carolus de Rovey Suessionensis Episcopus manu propria subscripsi.

Ego Fabius Cuppallata Placentinus, Episcopus Laquedonensis subscripsi.

Ego Adrianus Fusconius Episcopus Aquinas diffiniens subscripsi.

Ego Fr. Antonius a S. Michaele Hispanus Ordinis Minorum observantiæ Episcopus Montis Marani diffiniens subscripsi.

Ego Hieronymus Melchiorus patria Recanatensis Episcopus Maceratensis, & Cameræ Apostolicæ Clericus diffiniens subscripsi.

Ego Petrus de Fetris Episcopus Lucerinus judicans subscripsi.

Ego Cæsar Iacomellus Romanus, Episcopus Bellicastrensis diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Iacobus Silverius Piccolomineus Episcopus Aprutinus diffiniens subscripsi.

Iacobus Mignanellus Senensis, Episcopus diffiniens subscripsi manu propria.

Franciscus Ricardotus Burgundus, Episcopus Atrebatensis diffiniens manu propria subscripsi.

Ioannes Andreas Crucius Episcopus Tiburtinus diffiniens subscripsi manu propria.

Carolus Cicada Episcopus Albinganen. Genuensis diffiniens subscripsi manu propria.

Franciscus Maria Piccolomineus Senensis, Episcopus Ilcinensis diffiniens subscripsi manu propria tam meo nomine, quàm Illustriss. & Reverendiss. D. Othonis Trucxes Episcopi Augustani S.R.E. Cardinalis Episcopi Albanen. nomine procuratorio.

Ariscl us Vicensis provinciæ Tarraconen. in Hispania subscribo.

Ego Iulius Gallettus Episcopus Alexanen, Patria Pisanus definiens subscripsi.

Ego Agapitus Bellhomo Romanus, Episcopus Casertanus diffiniens subscripsi manu propria. Ego

Ego Didacus Sarmiento de Sotomayor Hispanus ex Regno Galiciæ Episcopus Astoricen. diffiniens subscripsi.

Ego Thomas Golduellus Episcopus Asaphen. Provinciæ Cantuariensis in Anglia diffiniens subscripsi.

Ego Belisarius Balduinus de Terra Montis ardui Alexanen. Diœcesis Episcopus Larinen. diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Urbanus Vigorius de Ruvere Episcopus Senogallien. diffiniens subsubscripsi.

Ego Iacobus Suretus Santoneus Episcopus Milopotamen. junior Græcus diffiniens subscripsi.

Ego Marcus Laureus Tropien. ex Ordine Præd. assumptus Episcopus Campanien. & Satrianen. definiens subscripsi.

Ego Iulius de Rubeis Polymasiæ Episcopus S.Leonis definiens subscripsi.

Ego Carolus de Grassis Bononien. Episcopus Montis falisci diffiniens subscipsi.

Ego Arias Gallerus Episcopus Gerunden. manu propria subscripsi diffiniens.

Ego Fr. Io. a Munatones Episcopus Segobricen. & Albarrazinen. Pro-

 vin-

vinciæ Cæsaraugustanæ in Regno Hispaniarum subscripsi.

Ego Franciscus Blanco Episcopus Auriensis in Hispaniæ Regno Galeciæ diffiniens subscripsi.

Ego Franciscus Bachodius Sabaudus, Episcopus Gebennen. diffiniens subscripsi.

Ego Vincentius de Luchis Bononiensis, Episcopus Anconæ definiens subscripsi.

Ego Carolus de Angennes Episcopus Cenomanen. Gallus diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Hieronymus Nichesola Veronensis Episcopus Theanen propria manu subscripsi.

Ego Marcus Antonius Bobba Episcopus Augusten. diffiniens subscripsi.

Ego Iacobus Lomellinus Messanen. Episcopus Mazarien. diffiniens subscripsi.

Ego Donatus de Laurentiis Asculanus, Episcopus Arianensis diffiniens ut supra manu propria subscripsi.

Ego Hieronymus Savorgnanus Episcopus Sibinicen. diffiniens subscripsi.

Ego Georgius Drascovitius Episco-

pus

pus Quinque Eccles. nomine Reverendissimorum Archiepiscopi Strigon. omnium Episcoporum Hungariæ totiusque Cleri ex mandato eorumdem subscripsi.

Ego Georgius Drascovitius Croata Episcopus Quinque Ecclesiarum mea manu diffiniens subscripsi.

Ego Franciscus de Aguirre Hispanus, Episcopus Cotronensis Regni Neapolitani mea manu diffiniens subscripsi.

Ego Andreas Cuesta Episcopus Legionen. Hispanus diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Antonius Corrionero Episcopus Almeriensis Hispanus subscripsi definiens manu propria.

Ego Antonius Augustinus Episcopus Ilerdensis Proviacia Tarraconensis in Hispania citeriore definiens subscripsi.

Ego Dominicus Casablanca Messanensis Ordinis Prædic. Episcopus Equensis Vicensis manu propria diffiniens subscripsi.

Ego Antonius Chiurelia Barensis, Episcopus Buduensis diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Angelus Massarellus de S. Seve-

rino agri Piceni, Episcopus Thelesinus, Sacri Concilii Tridentini sub Paulo III. Iulio III. & Pio VI. Sum. Pontificibus Secretarius manu propria diffiniens subscripsi. ✠.

Ego Petrus Faunus Costacciarius Episcopus Aquen. subscripsi.

Ego Ioannes Carolus Episcopus Astunecensis diffiniens subscripsi.

Ego Ugo Boncompagnus Episcopus olim Vestan. subscripsi.

Ego Salvator Pacinus de Colle Vallis elsæ Episcopus Clusinus subscripsi.

Ego Lupus Martinez Delagunilla Episcopus Elnen. diffiniens subscripsi.

Ego Egidius Spifame Parisiensis, Episcopus Nivernensis diffiniens subscripsi.

Ego Antonius Sebastianus Minturnus Traiectensis, Episcopus Vxentinus diffiniens subscripsi.

Ego Bernardus del Bene Florentinus, Episcopus Nemausensis indignus subscripsi.

Ego Dominicus Bollanus Venetus, Episcopus Brixiensis diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Antonius Vulpius Episcopus Comensis diffiniens subscripsi

pro

pro me, & procuratorio nomine Rm̃i D. Thomæ Plantæ Episcopi Curien.

Ego Ludovicus de Genolhac Episcopus Tutellensis Gallus diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Guinnonius Hispanus, Episcopus Calaguritanus, & Calcia- nensis in Provincia Cantabriæ diffiniens subscripsi.

Ego Didacus Covarruvias de Leyva Hispanus, Episcopus Civitatensis diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Petrus Delphinus Episcopus Iacintinus diffiniens subscripsi.

Ego Philippus Gerius Pistorien. Episcopus Isclanen. diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Antonius Fachinettus de Nuce Episcopus Neocastren. subscripsi.

Ego Ioannes Fabritius Severinus Episcopus Acerrensis diffiniens subscripsi.

Ego Martinus Rithovius Episcopus Iprien. subscripsi.

Ego Antonius Havetius Episcopus Namurcen diffiniens subscripsi.

Ego Constantinus Bonellus Episcopus Ci-

Civitatis Castelli subscripsi diffiniens.

Ego Iulius Superchius Mantuanus, Episcopus Caprulanus in Marchæ Trivisanæ definiens subscripsi.

Ego Nicolaus Sfondratus Episcopus Cremonensis diffiniens subscripsi.

Ego Venturas Bufalinus Episcopus Massanus diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Antonius Bellonius Messanen. Episcopus Massalubren. definiens subscripsi.

Ego Fridericus Cornelius Episcopus Bergomensis diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Paulus Amanius Cremen. Episcopus Anglonen. & Tursien. diffiniens subscripsi.

Ego Andreas Mocenicus Venetus, Episcopus Nimosiensis in Insula Cypri manu propria subscripsi.

Ego Benedictus Salinus Firmanus, Episcopus Verulanus manu propria subscripsi.

Ego Guillielmus Cassador Episcopus Barcinonen. Ecclesiæ provinciæ Tarraconen. in Hispania citeriore definiens subscripsi manu propria, & confiteor eamdem cum Patribus fidem.

Ego Petrus Gonzalez. de Mendoza Epi-

Episcopus Salmantinus diffiniens subscripsi, ac confiteor eamdem cum Patribus fidem.

Ego Martinus a Corduba, seu Mendoza Derthusensis Ecclesię Episcopus diffiniens subscripsi, ac confiteor eamdem cum Patribus fidem.

Ego Fr. Iulius Magnanus Placentinus Franciscanus Episcopus Calvensis definiens subscripsi.

Ego Valentinus Herbortus Episcopus Premislien. propria manu subscripsi definiens natione Polonus.

Ego Fr. Petrus de Xaque Ord. Præd. Hispanus, Episcopus Niochensis diffiniens subscripsi.

Ego Prosper Rebiba Messanen. Episcopus Trojanus diffiniens subscripsi.

Ego Melchior Alvarez de Vosmodiano Episcopus Guadixen. diffinien, subscripsi.

Ego Melchior Alvarez de Vosmediano Episcopus Guadixen. diffiniens subscripsi.

Ego Hippolytus Rubeus Parmensis, Episcopus Cononiensis, & Papiæ Coadiutor diffiniens subscribo.

Ego A. Sfortia electus Parmen. Romanus Cameræ Apostolicæ Clericus subscripsi.

Ego

Ego Didacus Deleon Episcopus Columbrien. diffiniens subscripsi.

Ego Annibal Saracenus Neapolitanus, Episcopus Dei gratia Liciensis manu propria me subscribo.

Ego Paulus Iovius Novocomensis, Episcopus Nucerinus definiens subscripsi.

Ego Hieronymus Ragazzonus Venetus, Episcopus Nazianzenus, & Coadiutor Famagustanus definiens subscripsi.

Ego Lutius Maranta Venusinus, Episcopus Lavellensis diffiniens subscripsi.

Ego Simon Pasqua Episcopus Lunensis, & Sarzanensis diffiniens subscripsi.

Ego Theophilus Galluppi Episcopus Oppidensis diffiniens manu propra.

Ego Iulius Simonetta Episcopus Pisauren. definiens subscripsi.

Ego Iacobus Guidius Volaterranus, Episcopus Pennensis, Adriensisque diffiniens subscripsi.

Ego Didacus Ramirez Sedenno Episcopus Pampilonen. definiens subscripsi.

Ego Franciscus Delgado Hispanus, Episcopus Lucensis in Regno Galleciæ diffiniens subscripsi. Ego

Ego Iacobus Gilbertus Nogueras Hispanus Aragonius, Aliphanus Episcopus definiens subscripsi.

Ego Ioannes Dominicus Annius Episcopus Hipponen. Coadiutor Bovinen. diffiniens subscripsi.

Ego Mattheus Priulus electus Emonien. diffiniens subscripsi.

Ego Fabius Pignatellus Neapolitanus, Episcopus Monopolitanus diffiniens subscripsi.

Ego Franciscus Guarinus Civitatis Castelli, Episcopus Imolen. diffiniens subscripsi.

Ego Thomas Obierllanthe Episcopus Rossen. diffiniens subscripsi.

Ego Franciscus Abondius Castillionen. Mediolanensis, Episcopus Bobiensis definiens subscripsi.

Ego Eugenius Obaret Episcopus Achiden. diffiniens subscripsi.

Ego Donaldus Magongail Episcopus Rapotensis diffiniens subscripsi.

Ego Ioannes Baptista Sinhicellius Bononien. Episcopus Faventinus diffiniens subscripsi.

Ego Sebastianus Vantius de Arimino Episcopus Urbevetanus diffiniens huic S. Tridentinæ Synodo subscripsi.

Ego

Ego Ioannes Baptista Lomellinus Messanensis, Episcopus Gardiensis diffiniens subscripsi.

Ego Augustinus Mollignanus Vercellensis, Episcopus Trivicanus diffiniens subscripsi.

Ego Carolus Grimaldus Genuensis, Episcopus Sagonensis diffiniens subscripsi.

Ego Fabritius Landrianus Mediolanen. Episcopus S. Marci propria manu subscripsi diffiniens.

Ego Bartholomeus Farratinus Amerinus, Episcopus Amerinus diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Petrus Fragus Aragonius, & Unicastrensis, Episcopus Usellensis, & Terrabbensis in Sardinia diffiniens subscripsi.

Ego Hieronymus Gaddus Florentinus, electus Cortonen. mea manu diffiniens subscripsi.

Ego Franciscus Contarenus Venetus, Episcopus Paphensis diffiniens manu propria subscripsi.

Ego Ioannes Delphinus Venetus, Episcopus Torcellanus diffiniens subscripsi.

Ego Alexander Molus de Ballvisona Diœcesis Comensis, Episcopus Mino-

norien. diffiniens manu propria subscripsi.

Ego F. Hieronymus Vielmius Venetus, Episcopus Argolicensis subscripsi.

Ego Iacobus Episcopus Merchanensis, & Trebinensis, Ragusinus subscripsi.

Ego D. Hieronymus Abbas Clarevallensis his, quæ de fide definita sunt, credo, & subscripsi; his verò, quæ ad politiam, & Ecclesiæ disciplinam pertinent, paratus sum obedire, propria manu.

Ego D. Simplicianus de Wltelinæ Abbas S. Salvatoris Congregationis Cassinensis diffiniens manu propria me subscripsi.

Ego D. Stephanus Catanius Novariensis Abbas Sanctæ Mariæ Gratiarum Placentinæ Diœcesis Congregationis Cassinensis diffiniens subscripsi.

Ego D. Augustinus Loscos Hispanus Abbas S. Benedicti de Ferraria Congregationis Cassinensis diffiniens subscripsi.

Ego D. Eutychius Flander Abbas S. Fortunati de Bassano Congregationis Cassinensis diffiniens subscripsi.

Ego Claudius Lunevillanus determinatis de fide subscripsi: Reformationi obediam precatus à D. N. Iesu Christo progressum ad meliora.

Ego Cosmas Eamianus Hortolanus Abbas B. Mariæ Villæ Bertrandi Provinciæ Tarraconen. subscripsi.

Ego

Ego Fr. Vincentius Iustinianus Chiensis Ord. Fratrum Prædicatorum Magister Generalis diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Fr. Franciscus Ramoza Hispanus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Generalis Minorum de observantia diffiniens subscripsi manu propria.

Ego Fr. Antonius de Sapientibus ab Augusta Provincia Generalis Minorum Conventualium definiens subscripsi.

Ego Fr. Christophorus Patavinus Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini Prior Generalis difiniens subscripsi manu propria.

Ego Fr. Ioannes Baptista Milliovacca Astensis Sacræ Theologiæ Magister, Ordinis Servorum Beatæ Mariæ Prior Generalis diffiniens subscpipsi manu propria.

Ego Fr. Io. Stephanus Facinus Cremonensis Sacræ Theologiæ doctor, & Provincialis indignus Lombardiæ Ordinis Carmelitarum, & Vice-Generalis eiusdem Ordinis manu propria subscripsi.

Ego Iacobus Laynez Societatis Iesu Præpositus Generalis diffiniens subscripsi.

Ego Antonius Monthiarenus Demalzaret Sorbonicæ familiæ theologus pro Reverendissimo Domino meo Ioanne Episcopo Lexovien. procurator subscripsi.

Ego Ludovicus de Matha Abbas S. Ambrosii Diœcesis Bituricensis, Procurator Rm̃i Dñi mei Nicolai Peluè Archiepiscopi Senonensis, & Gabrielis de Bouvery Andegavensis, Petri Danesii Vauriensis, Caroli d' Espinay Dolensis, Philippi de Bor Venetensis, Petri de Val Sagiensis, Ioannis Clausse Cenetensis, Reverendissimorum Dominorum meorum, qui legitimè excusati a Concilio discesserunt, subscripsi.

Ego Anna Delaigenal Abbas de Bellayque Xara notensis Diœcesis Procurator Rm̃i Dñi mei Guilielmi Dananson Archiepiscopi Ebredunensis, & Eustachii de Belay Parisiensis, Francisci Valette Vabriensis, Ioannis Maruilier Aurelianensis, Antonii Lecirier Abricensis, Delaubespine Lemovicensis, Stephani Bonissier Carisopotensis, Reverendissimorum Dominorum meorum Episcoporum, qui le-

legitimè excusati à Concilio discesserunt, subscripsi.

Ego Didacus Paiva pandrade Lusitanus, Procurator Rmi D. Goncali Pynherio Episcopi Visiensis subscripsi.

Ego Melchior Cornelius Lusitanus, Procurator Reverendissimi Domini Iames ab Alencastro Episcopi Septensis subscripsi.

Ego Doctor Petrus Cumelius Hispanus Canonicus Malacitanus subscripsi pro Rmo Episcopo Malacitano, ac Rmo Archiepiscopo Hispalensi supremo Censore fidei in Regnis Hispaniarum.

Ego Fr. Franciscus Orantes Hispanus pro Rmo Dño Episcopo Palentino subscripsi.

Ego Georgius Hochenuarter Theologiæ Doctor pro Rmo, Illmo Principe, Domino, Domino Episcopo Basiliensi subscripsi.

Ego Fr. Franciscus Forerius Lusitanus, Sacræ Theologiæ Professor, Procurator Rmi Dñi Ioannis de Mello Episcopi Silviensis subscripsi.

Ego Franciscus Iancho Magister, & Doctor in Sacra Theologia Cathedraticus in Salmaticensi Universitate

tate, Procurator Rm̃i Archiepiſcopi Hiſpalenſis ſubſcripſi etiam nomine Rm̃i Allepus Archiepiſcopi Sacarenſis.

Ego Fr. Ioannes a Ludegna S. Theologiæ Profeſſor, Procurator Rm̃i Dñi Epiſcopi Siguntini ſubſcripſi.

Ego Gaſpar Lazdillus Villalpandeus Segobien Doctor Theologus, ut Procurator D. Alvari Mendozæ Epiſcopi Abulenſis conſentiens his, quæ ſunt acta, ſubſcripſi.

Ego Michael Thomaſius Decretorum Doctor, Domini Franciſci Thomaſii Epiſcopi Ampurien. & Civitatenſis Provinciæ Turritanæ in Sardinia Procurator ſubſcripſi, & pro D. Michaele Torrella Epiſcopo Anagnino.

Ego Didacus Sobagnos Hiſpanus in Theologia Doctor, Archidiaconus de Villameriel, & Canonicus in Eccleſia Legionen. ut Procurator Illm̃i, & Rm̃i D.D. Chriſtophori de Roſas, & Sandoval Epiſcopi Paſcen. qui modò eſt Corduenſis, conſentiens his, quæ ſunt acta, ſubſcripſi manu propria.

Ego Alfonſus de Salmeron Theologus Societatis Ieſu, & Procurator Il-

Illmi, & Rmi Dni Othonis Traches Cardinalis, & Episcopi Augustani consentiens subscripsi.

Ego Ioannes de Polanco Theologus Societatis Iesu, & Procurator ejusdem Illmi, ac Rmi Cardinalis, & Episcopi Augustani consentiens subscripsi.

Ego Petrus Fontanus Doctor in Sacra Theologia, & Procurator Illustrissimi, ac Rmi Dni, Dni in Christo Patris Caroli Cerdani, Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Abbatis Monasterii Beatæ Mariæ de Veruela Ordinis Cisterciensis uocatus ad publicum, & œcumenicum totius Orbis subscripsi manu propria.

Ioannes Delgadus Canonicus vicem agens Domini mei Ioannis de Sancto Æmiliano Episcopi Tudensi subscripsi.

Nicolaus Cromerus I. V. Doctor Canonicus Vratislaviensis, & Olomucensis, Procurator Rmi D. Marci Olomucensis, & per totam Moraviam Episcopi.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOS Alexander, S. Laurentii in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesio, S.R.E. Vicecancellarius, fidem facimus, & attestamur, qualiter hodie, die Mercurii, 26. Januarii, MDLXIV, Pontificatus Sanctissimi Domini nostri D. Pii, divina providentia Papæ Quarti, anno quinto, in Consistorio secreto, apud S. Petrum, Reverendissimi DD. mei Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reversi a Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apostolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctissimo Domino nostro, ut infra,

Beatissime Pater, in decreto super fine Concilii Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præteriti publicato, statutum fuit, ut per Sanctitatis Vestræ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ Legatos, & Præsidentes peteretur nomine dicti Concilii a Sanctitate Vestra confirmatio omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III, & Julio III, quàm sub Sanctitate vestra in eo decreta, & definita sunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati,

ti, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii Oecumenici Tridentini, ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quæ tam ſub fel. rec. Paulo III, & Julio III, quàm ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt.

Quibus auditis, Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendiſs. DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hæc verba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Tridentini ſuper ejus confirmatione per dictos Legatos nobis factæ, annuentes, omnia, & ſingula, quæ in dicto Concilio tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III, prædeceſſoribus noſtris, quàm Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, authoritate Apoſtolica, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſti fidelibus recipi, & inviolabiliter obſervari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti. Amen.
Ita eſt. A Card. Farneſius Vicecancell.

BUL-

BULLA
PII PAPÆ QUARTI
SUPER CONFIRMATIONE
OECUMENICI GENERALIS
CONCILII TRIDENTINI.

PIUS EPISCOPUS, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. BENEDICTUS Deus, & Pater Domini nostri JESU CHRISTI, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui respicere dignatus est Ecclesiam suam sanctam, tot procellis, & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio ad plurimas, & pernicosissimas hæreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam Ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani populi procurandam. Indictum jampridem in Civitate Tridentina Oecumenicum, & generale Concilium à piæ memoriæ Paulo III, Præ-

Prædecessore nostro, & Sessionibus aliquot habitis cæptum fuerat: ab ejus autem successore Julio in eamdem urbem revocatum, post alias Sessiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat. Itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis solicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio carissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis eleborare destitimus, quodque à Patre luminum assiduè precati sumus. Cum enim eam in Urbem undique exChristiani nominis nationibus convenisset, nostris convocata literis, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & Oecumenico Concilio digna fre-

frequentia, præter plurimos alios pios, & sacrarum litterarum scientia, divinique, & humani juris cognitione præstantes viros, præsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, vobis adeò Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicę proprie reservatis, liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos nostros scriptas, ultro permiserimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores, à sacrosancta Synodo summa libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane à Domino effectum fuisse constiterit, idque in nostris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit; pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudesque, & gratias divinæ Majestati meritò

ritò persolvendas curavimus, cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & prope certam attulerit, fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque proveniant. Cum autem ipsa Sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & Prædecessorum nostrorum tempore facta sunt, confirmationem à nobis petierit, decreto de ea re in publica Sessione facto: Nos ex Legatorum litteris priùs, deinde post reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia catholica, & populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, & assensu, in Consistorio nostro secreto, illa omnia, & singula authoritate Apostolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Chri-

ſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſervanda eſſe decrevimus; ſicut harum quoque litterarum tenore, ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis à ſacris canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus, etiam privationis, arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Civitatibus, & Diœceſibus, in judicio, & extra judicium diligenter obſervent, & à ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obſervari: contradictores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Ipſum verò Cariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, ce-
te-

terosque Reges, Respublicas, ac Principes Christianos monemus, & per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi obtestamur, ut qua pietate Concilio per Oratores suos affuerunt, eadem pietate, ac pari studio, divini honoris, & populorum suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolicæ, & sacræ Synodi reverentia, ad ejusdem Cancilii exequenda, & observanda decreta, Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore suo adsint, neque adversantes sanæ, ac salutari Concilii doctrinæ opiniones à populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas penitus interdicant. Ad vitandam præterea perversionem, & confusionem, quæ oriri posset, si unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concilii commentarios, & interpretationes suas edere; Apostolica authoritate inhibemus omnibus, tam ecclesiasticis personis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis, quocumque honore, ac potestate præditis; Prælatis quidem sub interdicti ingressus Ecclesiæ, aliis verò, quicumque fuerint, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ne quis sine authorita-
 te

te nostra audeat ullos commentarios, glossas, annotationes, scholia, ullumve omnino interpretationis genus super ipsius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam sub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæsito colore, statuere. Si cui vero in eis aliquid obscuriùs dictum, & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit, ascendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cujus authoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controversias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa quoque S. Synodus decrevit, reservamus; parati, sicut ea de nobis meritò confisa est, omnium Provinciarum necessitatibus, ea ratione, quæ commodior nobis visa fuerit, providere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc au-

autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorationis uti possit: volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ nostræ Cursores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam, & clara voce recitentur, & postquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicæ, & in loco solito Campi Flore affigantur, ibique, ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impressionem tradantur, quo commodiús per Christiani nominis Provincias, & Regna divulgari possint; transumptis quoque earum, quæ manu alcujus publici Notarii scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicujus personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, moni-

nitionis, inhibitionis, reservationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, VII. Kal. Februarii, Pontificatus nostri Anno quinto.

EGO PIUS CATHOLICÆ ECCLESIÆ EPISCOPUS.

Ego F. Card. Pisanus, Episc. Ostien. Decanus.

Ego Fed. Card. Cæsius Episc. Portuen.

Ego Jo: Card. Moronus Episc. Tusculan.

Ego A. Card. Farnesius, Vicecanc. Episc. Sab.

Ego R. Card. S. Angeli, major Pœnitent.

Ego

Ego Jo. Card. S. Vitalis.
Ego J. Michael Card. Saracenus.

Ego Jo. Bapt. Cicada Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Pisarum.
Ego Jo. Card. Reomanus.
Ego F.M.G. Card: Alexandrinus.
Ego Clemens Card. Aræcæli.
Ego Ja. Card. Sabellus.

Ego B. Card. Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

Ego F. Card. Pacieceus, y de Tol.
Ego M.A. Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M.S. Card. Constant.
Ego Alph. Card. Gesualdus.
Ego Hipp. Card. Ferrar.
Ego Franciscus Card, Gonzaga.

Ego Gui. Asc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellotius Card. Vitellius.

Ant. Florebellus Lavellinus.

H. Cumyn.

BULLA
PII PAPÆ IV,

Super declaratione temporis ad observanda Decreta œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS EPISCOPUS servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. SICUT ad sacrorum Conciliorum decreta, ac canones authoritas, aque confirmatio Apostolicæ Sedis, & debet, & solet accedere; ita, si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sedis judicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras pervenit, multos esse, qui dubitent, ex quo tempore cœperint decreta sacri generalis Concilii Tridentini ad reformationem, & jus positivum dumtaxat spectantia, eos, ad quos pertinent, obligare; illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad Provinciales, Diæcesanasque Synodos celebrandas, ad sacros Ordines suscipiendos, ad Religionem profiten-

tendam, ad parochiales Ecclesias, aliaque beneficia ecclesiastica, quæ ejusdem Concilii decretis retineri prohibitum sit, resignanda, & ad complures res hujusmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, jusque positivum tantùm spectantes, quæ observari, aut evitari debeant. Nos itaque, ut omnis controversia, dubitatioque tollatur, Mòtu proprio eam rem, prout rationi, juri, & æquitati convenire censuimus, duximus declarandam. Nam, etsi ipsius Concilii decreta etiam de venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto cofirmatà a nobis fuerunt sub finem mensis Januarii, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem observari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendateque imprimendis necessariò consumptum fuit, & jure etiam communi sancitum est, ut Constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis, justumque visum est, prædictà decreta omnia ad dictam reformationem, jusque positivum dumtaxat spectantia, à Kal. Maii proximè

mè præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cujusquam, quòd ea ignoraverit, admittendam: atque ita Apostolica authoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque statuimus; decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, authoritate, & potestate prædito, contigerit judicari; non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliisque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Dom. 1564. 15. Kal. Augusti, Pontif. nostri anno quinto.

Ferd. Card. Cæsius.
Cæs. Glorierius.
H. Cumyn.
Registrata apud Cæsarem Secret.

MO-

MOTUS PROPRIUS
PII PAPÆ IV,

Per quem deputantur octo Cardinales ad curandam executionem, & observationem Decretorum Sacri Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu Proprio, &c. Alias nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac sacræ Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarii nostri, ac ejus officii, nec non Camerarii, & Cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditoris, nec non Palatii Apostolici causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & contradictoriarum, aliorumque almæ Urbis nostræ, ac Rom. Curiæ tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (ut intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter observantur. Cum autem enixæ nostræ voluntatis sit,

ſit, ut illa, & pariter decretà ſacri Concilii Tridentini in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſerventur; Nos propterea conſiderantes, parum eſſe jura condere, niſi ſint, qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii nobis (meritis licèt imparibus) injuncti obligamur, ſalubriter, & utiliter providere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hìc haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes; Venerabili Fratri noſtro Jo. Epiſc. Tuſcul. Morono, Jo. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Jo. Baptiſtæ S. Clementis Cicadæ, nec non Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo S. Martini in montibus Borromæo Presbyteris, nec non Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipſi, ſeu eorum major pars conjunctim, vel diviſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, con-

constitutionum, & decretorum, prædictas constitutiones, ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ, Curiarum, ac Tribunalium prædictorum judices, & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac privationis officiorum, & aliis eisdem Cardinalibus bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter observari faciant, & cum effectu; nisi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quàm dictarum litterarum nostrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerserit, quo casu ad nos referant; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, ac eos, qui litteris & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & è contra, illorum officiis privatos, nec non ad illa, & alia Rom. Curiæ officia in posterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officiis sic privatis, illa tanquam per privationem vacantia à Datario nostro vendi, & à quibusvis personis idoneis pro pretio

tio convenienti emi, libere, & licite posse, authoritate nostra curent, nunцient, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus; non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Pœnitentiariæ, & Curiarum, nec non Tribunalium prędictorum statutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, etiam motu simili, &c. & aliàs quomodocumque concessis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latissime derogamus, eaque adversus præmissa nullatenus suffragari volumus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Romæ apud S.Marcum, quarto Nonas Aug. Anno quinto.

EX

EX CONSTITUTIONE SIXTI PAPÆ V, SUPER INSTITUTIONE CONGREGATIONUM.

Quæ incipit: *Immenſa*: an. 1588

Inſtitutio Congregationis pro executione, & interpretatione Concilii Tridentini.

DEO autem Patri miſericordiarum gratias agentes, qui in Oecumenico Concilio Tridentino Spiritus ſancti lumine diffuſo, catholicam veritatem omnibus patefecit, hæreſes noſtrorum temporum confutavit, mores, & diſciplinam reſtituit, ejuſdemque Concilii decreta ab omnibus obſervari volentes, cum ad ſingularem Romani Pontificis auctoritatem tantummodo ſpectet generalia Concilia indicere, confirmare, interpretari, &, ut ubique locorum ſerventur, curare, ac præcipere.

Eorum quidem decretorum, quæ ad fidei dogmata pertinent, interpretationem nobis ipſis reſervamus; Cardi-

dinalibus verò præfectis interpretationi, & executioni Concilii Tridentini, si quando in his, quæ de morum reformatione, disciplina, ac moderatione, & ecclesiasticis judiciis, aliisque hujusmodi statuta sunt, dubietas, aut difficultas emerserit, interpretandi facultatem, nobis tamen consultis, impertimur. Et quoniam eodem Concilio Tridentino decretum est, Synodos Provinciales, tertio quoque anno, diœcesanas singulis annis celebrari debere, id in executionis usum ab iis, quorum interest, induci eadem Congregatio providebit. Provincialium verò, ubivis terrarum illæ celebrentur, decreta ad se mitti præcipiet, eaque singula expendet, & recognoscet. Patriarcharum præterea, Primatum, Archiepiscoporum, & Episcoporum, (quibus beatorum Apostolorum limina certo constituto tempore visitare alia nostra sanctione jussum est) postulata audiat, & quæ Congregatio ipsa per se poterit, ex caritatis, & justitiæ norma expediat; majora ad nos referat, qui fratribus nostris Episcopis, quantùm cum Domino licet, gratificari cupimus. Item ab iisdem Præsulibus Ecclesiarum ex-

po-

poſcat, quæ in Eccleſiis eorum curæ, ac fidei commiſſis, Cleri, Populique morum diſciplina ſit, quæ Concilii Tridentini decretorum, cum in omnibus, tum præſertim in reſidentiæ munere, executio; quæ item piæ conſuetudines, & qui omnium denique in via Domini ſint progreſſus: ipſiſque det litteras ex formula præſcripta in teſtimonium obitæ per eos viſitationis liminum Sanctorum eorundem Apoſtolorum. Habeat itidem Congregatio auctoritatem promovendi reformationem Cleri, & Populi, nedum in Urbe, & Statu Eccleſiaſtico temporali, ſed etiam in univerſo Chriſtiano Orbe, in iis, quæ pertinent ad divinum cultum propagandum, devotionem excitandam, & mores Chriſtiani populi ad præſcriptum ejuſdem Concilii componendos, atque ad rationes difficillimis his, perturbatiſque temporibus neceſſarias conformandos, quo uberiùs divinæ miſericordiæ vim in nobis ſentiamus, juſtamque iram, atque animadverſionem effugiamus.

DE LIBRIS PROHIBITIS

REGULÆ X.

Per Patres à Tridentina Synodo delectos concinnatæ, & à Pio PP. IV. *comprobatæ constitutione, quæ incipit*, Dominici, *die 24. Martii anno* 1564.

REGULA I.

Libri omnes quos ante annum M. D. XV. aut Summi Pontifices, aut Concilia œcumenica damnarunt, (a) & in hoc indice non sunt, eodem modo damnati esse censeantur, sicut olim damnati fuerunt.

REGULA II.

Hæresiarcharum libri, tam eorum, qui post prædictum annum hæreses invenerunt, vel suscitarunt, quàm qui hæreticorum capita aut duces sunt vel fuerunt, quales sunt Lutherus, Zuinglius, Calvinus, Balthasar Pacimontanus, Svvenchfeldius, & his similes, cujuscumque nominis, tituli aut argumenti existant, omninò prohibentur.

(a) Consule Indicem librorum prohibit. Congregationem pro Indice statuit Sixtus V. in Bulla Immensa. 1588. art. 6.

Digitized by Google

tur. Aliorum autem hæreticorum libri, qui de religione quidem ex professo tractant, omninò damnantur. Qui verò de religione non tractant, à Theologis Catholicis, jussu Episcoporum & Inquisitorum examinati & approbati permittuntur. Libri etiam Catholici conscripti, tam ab aliis qui posteà in hæresim lapsi sunt, quàm ab illis qui post lapsum ad Ecclesiæ gremium rediere, approbati à facultate Theologicà alicujus Universitatis Catholicæ, vel ab Inquisitione generali permitti poterunt.

REGULA III.

Versiones scriptorum etiam Ecclesiasticorum, quæ hactenùs editæ sunt à damnatis auctoribus, modò nihil contra sanam doctrinam contineant, permittuntur. Librorum autem veteris Testamenti versiones, viris tantùm doctis & piis judicio Episcopi concedi poterunt: modò hujusmodi versionibus tamquam elucidationibus vulgatæ editionis, ad intelligendam sacram Scripturam, non autem tamquàm sano textu utantur. Versione verò novi Testamenti, ab auctoribus primæ classis (a) hujus indicis factæ nemini

(a) Consule Indicem.

mini concedantur; quia utilitatis parum, periculi verò plurimum lectoribus ex earum lectione manare solet. Si quæ verò annotationes cum hujusmodi quæ permittuntur versionibus, vel cum vulgata editione circumferuntur, expunctis locis suspectis à facultate Theologica alicujus Universitatis Catholicæ, aut Inquisitione generali, permitti eisdem poterunt, quibus & versiones. Quibus conditionibus totum volumen Bibliorum, quod vulgò Biblia Vatabli dicitur, aut partes ejus concedi viris piis & doctis poterunt. Ex Bibliis verò Isidori Clarii Brixiani prologus & prolegomena præcidantur: ejus vero textum, nemo textum vulgatæ editionis esse existimet.

REGULA IV.

Cùm experimento manifestum sit, si sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde, ob hominum temeritatem, detrimenti, quàm utilitatis oriri, hac in parte judicio Episcopi aut Inquisitoris stetur: ut cum consilio Parochi, vel Confessarii, Bibliorum à Catholicis auctoribus versorum lectionem in vulgari lingua eis concedere possint, quos in-

intellexerint ex hujusmodi lectione, non damnum, sed fidei atque pietatis augmentum capere posse: quam facultatem in scriptis habeant. Qui autem absque tali facultate ea legere seu habere præsumpserit, nisi priùs Bibliis Ordinario redditis, peccatorum absolutionem percipere non possit. Bibliopolæ verò, qui prædictam facultatem non habenti Biblia idiomate vulgari conscripta vendiderint, vel alio quovis modo concesserint, librorum pretium, in usus pios ab Episcopo convertendum, amittant, aliisque pœnis pro delicti qualitate ejusdem Episcopi arbitrio subjaceant. Regulares verò non nisi facultate à Prælatis suis habita, ea legere, aut emere possint.

REGULA V.

Libri illi, qui hæreticorum auctorum opera interdum prodeunt, in quibus nulla aut pauca de suo apponunt, sed aliorum dicta colligunt, cujusmodi sunt Lexica, Concordantiæ, Apophthegmata, Similitudines, Indices, & hujusmodi, si quæ habeant admista, quæ expurgatione indigeant, illis Episcopi, & Inquisitores, unà cum Theologorum Catholico-

licorum consilio, sublatis aut emendatis, permittantur.

REGULA VI.

Libri vulgari idiomate de controversiis inter Catholicos & hæreticos nostri temporis disserentes, non passim permittantur: sed idem de iis servetur, quod de Bibliis vulgari lingua scriptis statutum est. Qui verò de ratione benè vivendi, contemplandi, confitendi, ac similibus argumentis vulgari sermone conscripti sunt, si sanam doctrinam contineant, non est cur prohibeantur; sicut nec sermones populares vulgari lingua habiti. Quod si hactenus in aliquo Regno vel Provincia aliqui libri sunt prohibiti, quòd nonnulla continerent quæ sine delectu ab omnibus legi non expediat, si eorum auctores Catholici sunt, postquàm emendati fuerunt, permitti ab Episcopo & Inquisitore poterunt,

REGULA VII.

Libri, qui res lascivas seu obscœnas ex professo tractant, narrant, aut docent, cùm non solùm fidei, sed & morum, qui hujusmodi librorum lectione facilè corrumpi solent, ratio habenda sit, omninò prohibentur; & qui eos habuerint, severè ab

Epi-

Episcopis puniantur. Antiqui verò ab Ethnicis conscripti, propter sermonis elegantiam & proprietatem permittuntur: nulla tamen ratione pueris prælegendi erunt.

REGULA VIII.

Libri quorum principale argumentum bonum est, in quibus tamen obiter aliqua inserta sunt, quæ ad hæresim, seu impietatem, divinationem, seu superstitionem spectant, à Catholicis Theologis, Inquisitionis generalis auctoritate, expurgati concedi possint. Idem judicium sit de prologis, summariis, seu annotationibus, quæ à damnatis auctoribus, libris non damnatis, appositæ sunt: sed posthàc non nisi emendati excudantur.

REGULA IX.

(a) Libri omnes & scripta Geomantiæ, Hydromantiæ, Aeromantiæ, Pyromantiæ, Onomantiæ, Chiromantiæ, Necromantiæ, sive in quibus continentur sortilegia, beneficia, auguria, auspicia, incantationes artis magicæ, prorsus rejiciuntur. Episcopi

(a) Vide Bullam Sixti V. Cæli & terræ 1586. qua procedi potest, non modo per ipsos Episcopos & Ordinarios, sed etiā per Inquisitores locorum.

scopi verò diligenter provideant, ne astrologiæ judiciariæ libri, tractatus, indices legantur, vel habeantur, qui de futuris contingentibus, successibus, fortuitisve casibus, aut iis actionibus, quæ ab humana voluntate pendent, certi aliquid eventurum affirmare audent. Permittuntur autem judicia, & naturales observationes, quæ navigationis, agriculturæ, sive medicæ artis juvandæ gratia conscripta sunt.

REGULA X.

In librorum, aliarumque scripturarum impressione servetur, quod (a) in Concilio Lateranensi sub Leone X. Sess. 10. statutum est. Quare, si in alma urbe Roma liber aliquis sit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & Sacri Palatii Magistrum, vel personas à Sanctissimo Domino nostro deputandas, priùs examinetur. In aliis verò locis ad Episcopum, vel alium habentem scientiam libri vel scripturæ imprimendæ, ab eodem Episcopo deputandum, ac Inquisitorem hæreticæ pravitatis ejus civitatis, vel diœcesis, in qua impressio fiet, ejus approbatio & examen pertineat, & per

(a) Vide supra pag. 1. de edit. & usu sacr. lib. Sess. 4. in decreto | libr.

& per eorum manum propria subscriptione gratis & sine dilatione imponendam sub pœnis & censuris in eodem decreto contentis approbetur: hac lege & conditione addita, ut exemplum libri imprimendi authenticum, & manu auctoris subscriptum, apud examinatorem remaneat; eos verò, qui libellos manuscriptos vulgant, nisi antè examinati probatique fuerunt; iisdem pœnis subjici debere judicarint Patres deputati, quibus impressores: & qui eos habuerint & legerint, nisi auctores prodiderint, pro auctoribus habeantur. Ipsa verò hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, & in fronte libri vel scripti vel impressi authenticè appareat, probatioque & examen, ac cetera gratis fiant. Præterea in singulis civitatibus ac diœcesibus, domus vel loci, ubi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium sæpiùs visitentur à personis ad id deputandis ab Episcopo, sive ejus Vicario, atque etiam ab Inquisitore hæreticæ pravitatis, ut nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur. Omnes verò librarii, & quicumque librorum venditores habeant

in

in suis bibliothecis indicem librorum venalium; quos habent, cum subscriptione dictarum personarum, nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacumque ratione tradant, sine licentia eorumdem deputandorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Episcoporum, vel Inquisitorum imponendis. Emptores verò, lectores, vel impressores, eorumdem arbitrio puniantur. Quod si aliqui libros quoscumque in aliquam civitatem introducant, teneantur eisdem personis deputandis renuntiare: vel, si locus publicus mercibus ejusmodi constitutis sit, ministri publici ejus locis prædictis personis significent libros esse adductos. Nemo verò audeat librum, quem ipse vel alius in civitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostenso priùs libro, & habita licentia à personis deputandis, aut nisi notoriè constet, librum jam esse omnibus permissum. Idem quoque servetur ab hæredibus & executoribus ultimarum voluntatum, ut libros à defunctis relictos, sive eorum indicē illis personis deputandis offerant, & ab iis licentiam obtineant,

pri-

priusquam eis utantur, aut in alias personas quacumque ratione transferant. In his autem omnibus & singulis pœna statuatur vel amissionis librorum, vel alia, arbitrio eorumdem Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate contumaciæ vel delicti.

Circa verò libros, quos Patres deputati examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, ut rursus excuderentur, concesserunt, quidquid illos statuisse constiuerit, tam Bibliopolæ, quam ceteri observent. Liberum tamen sit Episcopis aut Inquisitoribus generalibus, secundum facultatem quam habent, eos etiam libros, qui his regulis permitti videntur, prohibere, si hoc in suis regnis, aut provinciis, vel diœcesibus expedire judicaverint. Ceterum nomina, cum librorum qui à Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum quibus illi hanc provinciam dederunt, eorumdem deputatorum Secretarius notario sacræ universalis Inquisitionis Romanæ descripta Sanctissimi Domini nostri jussu tradidit.

Ad extremum verò omnibus fidelibus præcipitur, ne quis audeat con-

tra harum regularum præscriptum, aut hujus Indicis prohibitionem libros aliquos legere aut habere. Quod si quis libros hæreticorum, vel cujusvis auctoris scripta, ob hæresim, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata atque prohibita, legerit, sive habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat. Qui verò libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, judicio Episcoporum severè puniatur.

ORA-

Digitized by Google

ORATIO

HABITA IN SESSIONE NONA ET ULTIMA

SACRI CONCILII TRIDENTINI.

Celebrata duobus continuis diebus, tertia & quarta Decemb. MDLXIII.
PIO IV. PONT. MAX.

A. R. P. D. Hieronymo Ragazono Veneto, Episcopo Nazianzeno, & Coadjutore Famaugustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ ad piè credendum, & ad benè vivendum pertinent.

AUdite hæc omnes gentes, auribus percipite omnes qui habitatis orbem, Tridentinum Concilium jam diù cœptum, aliquando intermissum, distractum variè atque divulsum, nunc demum, singulari Dei omnipotentis beneficio, summa at-

atque incredibili omnium ordinum ac nationum voluntate conneɛtitur atque perficitur. Dies hæc quidem feliciſſima Chriſtiano populo illuxit, in quâ templum Domini diſturbatum frequenter ac diſſipatum reficitur, & abſolvitur: & navis hæc una bonorum omnium ex maximis ac diuturnis turbinibus atque fluɛtibus tuta in portu collocatur: quam utinam conſcendere nobiſcum ii voluiſsent, quorum in primis gratia hæc ipſa navigatio inſtituta fuit; atque ædificii hujus conſtruendi participes exiſterent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: majoris nunc profeɛtò lætitiæ causam haberemus. Sed noſtra id certè culpa non accidit.

Nos urbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt in domus illorum ferè limine poſitam elegimus: nos cuſtodiam nullam nobis, ne ſuſpicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis conceſſimus, quam ſibi ipſi compoſuerunt: nos hic illos perdiu expeɛtavimus; neque hortari, ac rogare umquàm deſtitimus, ut ad veritatis lucem cognoſcendam accederent. Verùm illis etiam abſentibus,

ſa-

ſatis, ut puto, à nobis conſultum eſt. Etenim cùm duo eſsent in quibus ægris atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum fidei Catholicæ, ac verè Evangelicæ, illis in rebus quæ in dubium ab ipſis vocantur, quæque opportunæ his temporibus viderentur, explicata & confirmata, disjectis omnibus ac diſſipatis errorum tenebris, doctrina: alterum diſciplinæ Eccleſiaſticæ cujus potiſſimùm depravatione illi ſe à nobis defecisse affirmant, reſtitutio: utrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulatè præſtitimus.

Principio enim ſancta hæc Synodus (facta, ex laudabili majorum noſtrorum conſuetudine, ſuæ fidei profeſſione) ut quoddam quaſi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus teſtimoniis atque præſidiis in dogmatibus ſanciendis nitendum eſset, oſtenderet, veteris ac novi Teſtamenti libros, qui eſsent ſine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatiſſimorum exemplo, piè & prudenter enumeravit: ac, ne de verbis quidem ulla ex variis verſionibus oriri poſset difficultas, certam ac de-

definitam de Græcis & Hæbræis translationem approbavit. Hinc omnium hæresum caput atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret. De justificatione deinceps [res magna, & cum ab antiquis, tum à nostri temporis hæreticis mirum in morum oppugnata] ea definivit, quibus & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur; & rectè sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei Spiritum facilè agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hæreses ferè universę jugulantur, & , quasi caligo Sole, discutiuntur ac dispelluntur: eaque claritas, isque splendor veritatis apparet, ut, tantum lumen quin videat, dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio: primùm simul de omnibus, post de unoquoque separatím. Hic verò quis non videt, quàm distinctè, explicatè, abundanter, illuminatè, & (quod caput est) verè tota cœlestium horum mysteriorum ratio contineatur?

Quis

Quis in tam magna multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest nullo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum aut occasionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi atque virtute dubitare in posterum poterit, cùm gratiam illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidiis in fidelium quotidiè mentes illabitur, tunc nobis adfuisse tam copiosè perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio, & de Communione sub utraque specie, & parvulorum, decreta; quibus quidem nihil sanctius, nihil utilius; ut de cælo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Adjungetur his hodiè certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus, & Reliquiis doctrina, qua non solùm hæreticorum fraudibus & calumniis obsistetur, sed piorum etiam Catholicorum conscientiis planè satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, quæ dogmata appellantur, faustè ac feliciter erunt peracta neque aliud quidquam præterea eo in genere à nobis hoc tempore exspectabitur. In

In eorum autem quibusdam admi-
ſtrandis cùm nonnulla eſsent quæ non
ritè omninò ac rectè ſervarentur ; ac-
curatiſſimè , Patres ampliſſimi , cura-
ſtis,ut purè illa,& caſtè, atque ex mo-
re inſtitutoque majorum tractarentur .
Ita omnem ſuperſtitionem , omnem
quæſtum, omnem (ut dicunt) irreve-
rentiam à divina Miſsarum celebratio-
ne abſtuliſtis : vagis , ignotis & crimi-
noſis Sacerdotibus ſanctum hoc offerre
ſacrificium interdixiſtis : rei hujus ſa-
cratiſſimæ uſum à privatis domibus &
profanis , in ſacra & religioſa loca re-
vocaſtis : molliores cantus & ſimpho-
nias , deambulationes , colloquia ,
negotiationes á templo Domini ſum-
moviſtis . Ita Eccleſiaſtico unicuique
gradui leges illæ à vobis præſcriptæ
ſunt , ut tradito illis divinitus ordine,
abutendi nullus utique locus relinqua-
tur . Ita nonnulla Matrimonii Impe-
dimenta , quæ anſam quaſi quamdam
ad violanda Eccleſiæ præcepta dare
videbantur , removiſtis ; facilem ve-
niæ conſequendæ viam , minùs legi-
timè connubii fœdus ineuntibus inte-
cluſiſtis . Quid de furtivis tenebrico-
ſiſque matrimoniis commemorem ?
Equidem ita ſentio , ſi alia nulla cau-
ſa

sa convocandi Concilium fuisset, (quæ multæ & maximæ fuerunt) propter unam hanc id omninò fuisse faciendum. Nam cùm res hæc ad omnes spectet, neque ullus in orbe terrarum universo angulus reperiatur, quem labes hæc non invaserit; curandum meritò fuisset, ut communi huic malo communi etiam consilio provideretur. Innumerabilium, Patres sanctissimi, & gravissimorum delictorum ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra ac propè divina sanctione penitùs ablata est, & Christianæ reip. gubernationi sapientissime consultum. Accedet ad hæc utilis in primis ac necessaria multorum in Purgatorii, Sanctorum Venerationis, Invocationis, Imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Jndulgentiarum ratione abusuum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera verò pars, in qua de labenti ac propè cadenti Ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissimè etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad Ecclesiastica munera obeunda, qui vir-

tute,

tute, non ambitione præstent; quique populi commodo, non suis inserviant; & prosint potiùs quàm præsint. Enunciabitur atque explanabitur frequentiùs, & studiosiùs verbum Domini, omni ancipite gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus & invigilabunt Episcopi, ceterique, quibus animarum cura commissa est; neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt aut ad impurè & flagitiosè vivendum, aut ad malè & perniciosè docendum privilegia: nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquetur. Pauperum & mendicantium Sacerdotum multitudini optimè provisum est; certæ unusquisque Ecclesiæ, statutoque operi, undè ali possit, adscribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab ea omninò tolletur; gratis Sacramenta omnia, ut par est, conferentur. Ex una Ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum quæstores (ut appellant) qui sua, non quæ JesuChristi, quærentes, magnum nostræ religioni damnum,

tium, magnam infaniam afferebant, ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitùs evellentur. Hinc nostra præsens calamitas sumpsit exordium; hinc serpere infinitum malum, manareque in dies latiùs non desistebat: neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus ac provisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapientissimè factum dixerit, ut membrum hoc, in quo sanando diù ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porrò Deo cultus tribuetur puriùs & accuratiùs, atque ita qui ferunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo præclarè illud fuit excogitatum, ut, qui sacris essent initiandi, iis moribus atque litteris in unaquaque Ecclesia à prima ætate instituerentur, ut quoddam quasi virtutum omnium seminarium illud exsisteret. Jam verò provincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum utilitatem, non ad querelam & sumptum renovatis: Tradita Pastoribus regendi suos, atque pascendi commodiùs facultate

Pœnitentia publicà in usum revocatà: Hospitalitate tum Ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta: In Curatis Sacerdotiis conferendis memorabili, ac penè cœlesti ratione constituta: Beneficiorum (ut aiunt) pluralitate sublata: Hęreditaria sanctuarii Dei possessione prohibita: Modo excommunicationis imposito ac terminato: Primis judiciis iis in locis, ubi lites oriuntur, assignatis: Singularibus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac sacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quasi quodam, quod excuti non facilè possit, iniecto: Regibus ac Principibus sui muneris diligenter admonitis; aliisque rebus hujusmodi prudentissimè sancitis: quis non videt vestra vos, PP. optimi, hac etiam in re partes cumulatissimè exsecutos? Actum sæpè est in superioribus Conciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis: sed nescio, an umquàm diligentiùs, atque distinctius. Hic præsertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum in quibus Catholicæ religionis veritas agnoscitur, non solùm Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam

spe-

spectemus, eruditissimos; si usum, peritissimos; si ingenia, perspicacissimos; si pietatem, religiosissimos; si vitam, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, ut, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum est. Nostrorum adversariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum causa, non nostra, agi videretur. Tertiùm nonnulla, atque etiam quartùm discussa: summa sæpè contentione certatum: eo scilicèt consilio, ut quemadmodùm igne aurum, ita quibusdam quàsi luctationibus, veritatis vires ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes, discordia potuit existere?

Quæ cùm ita sint, licèt optandum (ut initio dicebam) summoperè fuisset, ut unà cum illis hæc agerentur quorum potissimùm causa tractata sunt: absentium tamen etiam incolumitati atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si adfuissent, non potuisse videatur. Legant illi quæ de fide nostra statuimus, ut Chri-

ſtianum hominem decet, humiliter: &, ſi lumen eis aliquod fulſerit, ne faciem avertant: &, ſi vocem Domini audierint, corda ſua non obdurent. Ac ſi ad communem Matris Eccleſiæ complexum, undè ſe illi diſtraxerunt, redire voluerint, clementiam ſibi omnem ac miſericordiam tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio eſt. P. A. diſſentientes à nobis animos conciliandi; conſentientes in fide atque officio retinendi: ſi, quæ hoc in loco verbis ſancivimus, re ipſa in noſtris Eccleſiis præſtemus. Leges etſi optimæ ſunt, muta tam res eſt. Quid Hebræo populo Dei ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmoniis; Salonis, Athenienſibus, ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad benè beateque vivendum inſtituta atque præcepta ex unius Chriſti Domini noſtri vita atque doctrina deſiderare aut poſſumus, aut debemus? Quid item fuit à majoribus noſtris omiſſum, quod cùm ad rectè ſentiendum, tum ad præclarè agendum pertineret? Medicamentum quidem ſalu-

lutare compositum ac paratum jamdiù habemus: verùm, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primùm inebriemur, clarissimi, & vivæ atque loquentes leges simus; & norma quasi quædam ac regula, ad quam aliorum actiones & studia dirigantur: atque ita sibi unusquisque persuadeat, nihil é Christianæ Reip. commodo ac dignitate successurum, nisi quantum in se sit, studiose præstiterit.

Id curandum nobis cùm anteà fuit, tum multò erit in posterum accuratiùs. Etenim, si magistri nostri ac Salvatoris exemplo facere priùs debeamus, quam docere: postquàm docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos ac pati poterit, si, cùm non furandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? si, cúm non mœchandum, mœchemur? Sanctos à sancto Concilio; innocentes atque integros ab integritatis præceptis & innocentiæ; firmos in fide atque constantes à fidei nostræ firmata doctrina discedere, maxime convenit. Ac tales quidem exspectant nos populi nostri, qui no-

ſtrum jàmdiu reditum ſuſtinentes, eà ſe ipſi ratione conſolabantur, fore, ut hanc temporis uſuram majori præſentes ſtudio ſarciremus. Sed fiet id à vobis ut ſpero, Patres ſanctiſsimi, diligenter: & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis Deo atque hominibus facietis. Nunc(quod hujus temporis eſt) Deo primùm ipſi maximo atque immortali, maximas atque immortales gratias & agamus & habeamus: qui non ſecundum peccata quæ fecimus nos, neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuit nobis: ſed diem hunc lætiſsimum, quem videre multi concupiverunt, nobis non ſolùm videndum, ſed etiam celebrandum, incredibili cum totius Chriſtiani populi aſsenſu atque approbatione, ſua magna benignitate conceſsit. Pio deinde IV. ſummo noſtro atque optimo Pontifici gratiæ perpetuæ ac ſingulares habendæ ſunt: qui, cùm primùm beati Petri Sedem aſcendit, tanto Synodum hanc inſtaurandi deſiderio exarſit, ut in eo ſuas omnes curas & cogitationes defigeret. Nuntios ſtatim viros probatiſsimos ad indicendum illis nationibus atque Provinciis Concilium miſit, pro quorum
in

in primis ſalute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt: tuta omnia atque amica promiſerunt: atque id etiam egerunt, ut in Angliam trajicerent: Legatos poſtmodùm pietate ac doctrina præſtantiſsimos, cùm intereſse ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non poſset, hùc miſit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione eſt) ſtatutâ die, tametſi nulli ferè Epiſcopi conveniſset, hic eſse voluit. Hi, atque additus eis paulò poſt tertius, novem menſes, atque eò ampliùs, juſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcoporum numerum hoc in loco nihil agentes exſpectaverunt: cùm intereà nihil aliud Pontifex ipſe aut ageret, aut meditaretur, quàm ut Patres quamplurimi, quamoptimi, &quamprimùm hùc accederent, & Chriſtiani nominis Reges omnes ac Principes ſuos hùc Oratores mitterent: ut communi omnium voto atque conſilio communis hæc cauſa graviſsima omnium atque maxima tractaretur. Quid verò poſteà omni cura, ſolicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem,
 & com-

& commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem pastoris ac patris nostri pietatem atque prudentiam! O summam etiam ejusdem felicitatem, cujus auctoritate atque auspiciis jactatum hoc diù & agitatum Concilium constitit, & conquiescit? Te Paulum III., te Julium, mortuos appello: quamdiù, quantoque studio videre, quod nos videmus, exoptastis? quot in eam rem sumptus, quot labores insumpsistis? Quamobrem verè tibi atque ex animo, Pie Sanctiss. ac Beatiss. gratulamur, quòd tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximū divinę in te benevolentiæ argumentum est) Dominus reservavit: quem nos precibus omnibus ac votis supplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Ecclesię suę sanctæ commodo atque ornamento, & quam citissimè reddat, & quàm diutissimè conservet. Serenissimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentissimorum Cæsarum, qui propagandæ Christianæ religionis miro quodam desiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conservavit, & nos ut

tutam

tutam tranquillamque pacem traheremus, sua vigilantia perfecit: magnamque nostris animis securitatem, assidua trium suorum Legatorum summorum virorum præsentia, ac propè pignore attulit, Ille de nostris his rebus pro sua eximia pietate solicitus mirificè fuit.

Ille à se atque à nobis dissentientes homines, ex obscurissimis, in quibus versantur, tenebris eruere, atque ad sanctæ hujus Synodi clarissimam lucem adspiciendam adducere, maximoperè laboravit. Regum prætereà Christianorum ac Principum in Concilio hoc amplissimis suis legationibus ornando, & suos vestræ auctoritati fasces submittendo, pia maximè voluntas gratâ nobis memoriâ prosequenda est. Jam verò quis est, Illustriss. Legati & Cardinales, qui se vobis debere plurimum non fateatur? Vos nostrarum actionum duces optimi, ac moderatores exstitistis. Vos, ne nostra aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia ac diligentia curastis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exi-

tum, quod alii multi vestri simil
frustra tentaverunt, quamprimùm
perduceretur. In quo præcipua
quamdam ac propriam lætitiam habe
tu Morone Illustriss. atque ornat
sime debes: qui, cùm vigesimo a
hinc anno primum præclaro huic æd
ficio lapidem posueris, extremam
nunc manum post alios multos hu
operi architectos adhibitos, felicit
pro summa tua ac propè divina sapie
tia, impones. Factum hoc tuum
egregium ac singulare omnium serm
ne perpetuò celebrabitur, neque u
umquàm ætas de tuis his laudibus co
ticescet. Quid de vobis dicam, P
tres Sanctiss. quàm bene de Christia
republ. vestris his præstantissimis acti
nibus meruistis! quanta vestrum uni
cujusque nomini commendatio, quan
gloria à Christiano populo univer
tribuetur! Vos verè Patres, verè P
stores & agnoscent omnes, & præ
cabunt: vobis suam unusquisque
tam atque salutem acceptam libent
simè referet. O diem illam popu
nostris jucundissimam atque læt
simam, in qua primùm revisere il
nos, atque amplecti à templi Dom
ædificatione redeuntes contigerit!
S

Sed fac, tu Domine Deus noſter, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis reſpondeamus; & ſemen hoc, quod in agro tuo ſeminavimus, uberem fructum afferat, fluatque ut ros eloquium tuum, atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus noſtris, ut unum ſit omnium ovile, & unus Paſtor atque is potiſſimùm Pius IV. in tui nominis gloriam ſempiternam. Amen.

BRE-

BREVIS INDEX
SESSIONUM, CANONUM, ET DECRETORUM
CONCILII TRIDENTINI.

SES-

SES-

INDEX
CONSTITUTIONUM
Juris veteris a Sac. Concilio Tridentino speciatim innovatarum.

Con-

IN-

INDEX
DOGMATUM, ET REFORMATIONIS
S. CONCILII
TRIDENTINI.

A

Ad-

coram

po-

Digitized by Google

 li-

Me-

qua-

L

Mo-

P

Pa-

Pos-

qui

Q

Se-

fue-

T

Ten-

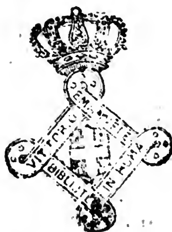
Vi-

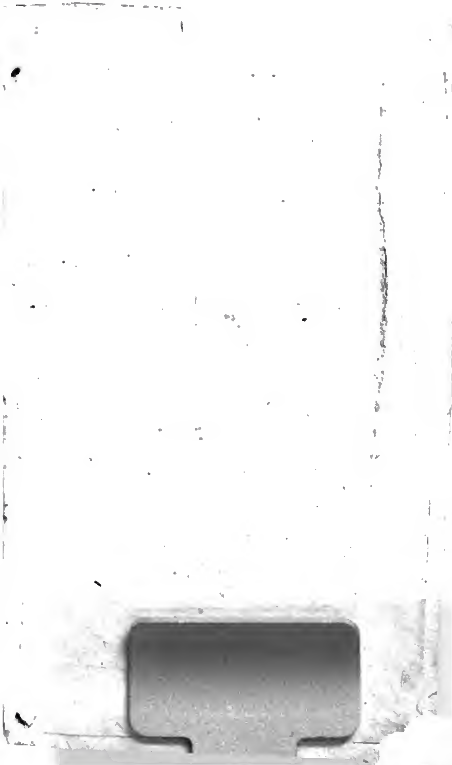
Xisti

X

Z

LAUS DEO.

Digitized by Google